Raftul Denisei

Hanif Kureishi

Buddha din suburbie

roman

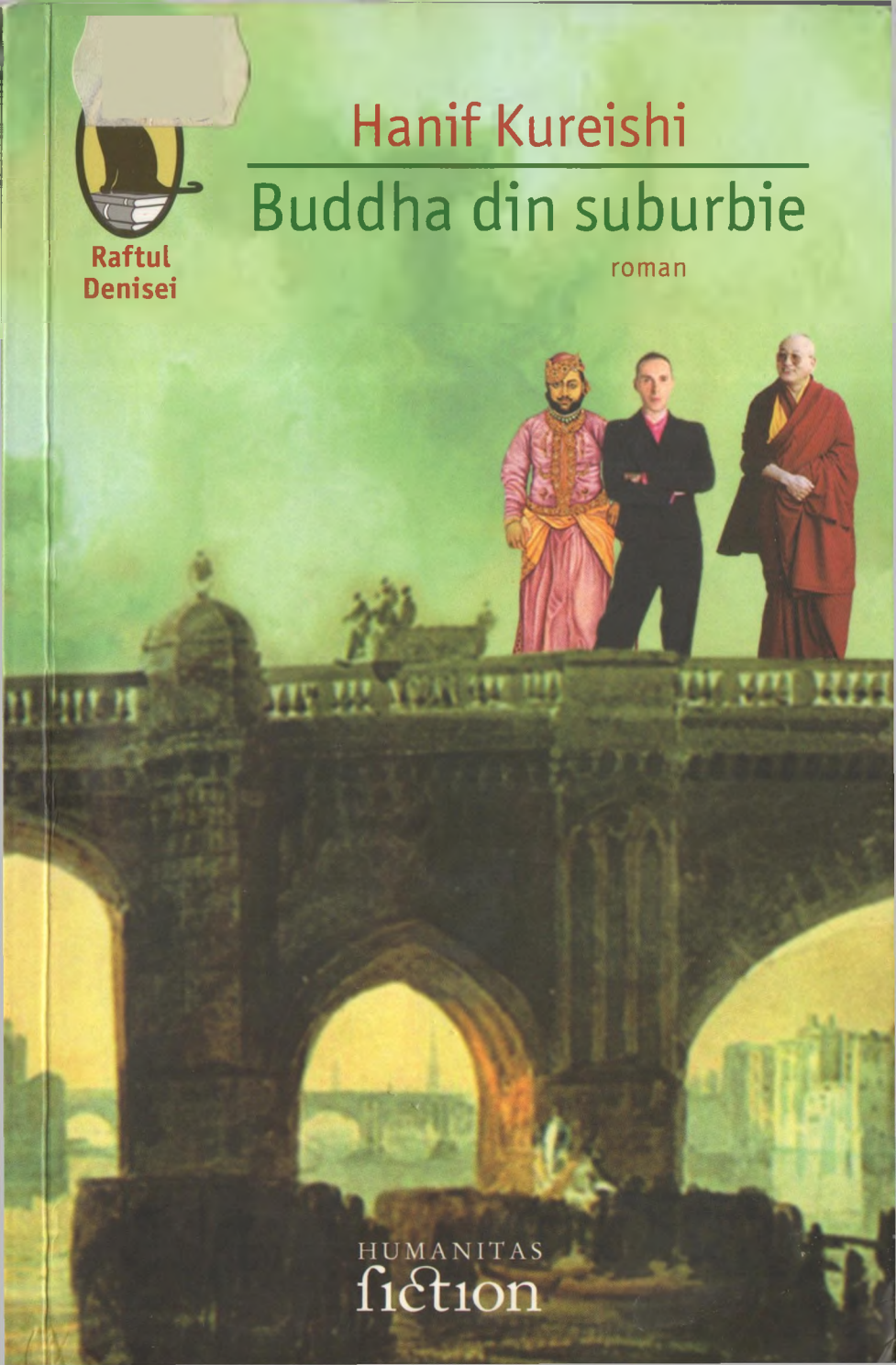

HUMANITAS fiction

Un roman-cult, recompensat cu Premiul Whitbread, care a stat la baza serialului BBC de mare succes *Buddha din suburbie*, în regia lui Roger Michell, coloana sonoră fiind semnată de David Bowie.

Ce înseamnă să fii „aproape" englez? „Aproape" indian? „Aproape" matur? „Aproape" îndrăgostit? Și toate acestea în Londra dezlănțuită a anilor optzeci. Adolescentul Karim încearcă să traseze harta propriei identități explorând cu fervoare sexul, teatrul, țara căreia îi aparține doar pe jumătate. Are un tată devenit peste noapte guru: după ce ani de zile a învățat să fie englez, Haroon a obosit, iar acum încearcă – măcar în ochii englezilor – să redevină indian. Sau chinez. Sau budist. Sau înțelept, învățându-i pe ceilalți că suburbia e o stare de spirit.

„Romanul pe care îl așteptam de la Hanif Kureishi: curajos, neobrăzat, dar duios. Și foarte amuzant!"

Salman Rushdie

„Sex, droguri și rock'n-roll, prin ochii unui adolescent care își caută adevăratul drum."

Library Journal

„O carte proaspătă, anarhică și lipsită de pudibonderii."

Sunday Times

„Un roman uluitor, plin de spirit. Un *Tom Jones* modern."

Publishers Weekly

ISBN 978-973-50-1760-6

Karim Amir e indian când vrea și englez când trebuie. Sau invers. Pe deasupra, e adolescent, bisexual, actor în devenire. În pelerinajul lui din suburbii către centru, are întâlniri importante: cu Eva, femeia plină de o vitalitate molipsitoare, din cauza căreia căsnicia părinților lui pare să se destrame; cu Charlie, un fel de David Bowie adolescentin, care îl învață în câte feluri stilul definește omul; cu Jamila, fiica nesupusă a unor părinți asiatici tradiționaliști; cu celebritatea, a lui și a altora; cu Londra, obiectul dorinței tuturor. Dar poate că cea mai șocantă întâlnire o are cu tatăl său, supranumit Zeul sau Buddha din suburbie, care după o viață petrecută învățând să fie englez, decide să se transforme într-o caricatură exotică a propriei persoane. La fel cum încearcă și Karim, însă pe scenă, ca actor care își creează singur personajul. Surpriza vine atunci când măștile pe care și le asumă devin incomode, pentru că nu fac decât să spună adevărul și pentru că, la un moment dat, se încarnează.

Buddha din suburbie este un roman dens, plin de vervă, cinematic – de altfel, chiar a stat la baza scenariului pentru un serial de televiziune produs de BBC în 1993. Pe parcursul lui, cititorul se va simți înduioșat, spionat, compătimitor, indian, englez și, nu în ultimul rând, convins.

Hanif Kureishi, scriitor de origine pakistanezo-engleză, s-a născut în 1954 în Kent, Anglia. A studiat filozofia la King's College, Londra, scriind apoi texte pornografice pentru a se putea întreține, sub pseudonimul Antonia French. În 1981 a obținut Premiul George Devine pentru piesa *Outskirts* iar în 1982 a fost numit *writer in residence* la Royal Court Theatre. Pentru scenariul filmului *My Beautiful Laundrette*, din 1984, a primit o nominalizare la Oscar. A scris, de asemenea, scenariile filmelor *Sammy and Rosie Get Laid* și *London Kills Me* (1991, pe care l-a și regizat), *The Mother* (2003), *Venus* (2007). Piesa lui *Sleep With Me* (1999) a avut premiera la National Theatre din Londra în 1999, fiind urmată de *When the Night Begins*, produsă de Hampstead Theatre în 2004.

Primul său roman, *The Buddha of Suburbia* (***Buddha din suburbie***, 1990), s-a bucurat de mare succes, fiind tradus în peste douăzeci și cinci de limbi. I-au urmat romanele *The Black Album* (1995) și *Gabriel's Gift* (2001; *Darul lui Gabriel*, Humanitas, 2005), precum și volumele *Intimacy* (1998; *Intimitate și alte povestiri*, Humanitas, 2003) – ecranizat în 2001, în regia lui Patrice Chéreau –, *Midnight All Day* (1999) și *The Body and Other Stories* (2002). În 1996, a editat împreună cu Jon Savage *The Faber Book of Pop*, iar printre scrierile lui non-ficționale se numără *Dreaming and Scheming: Reflections On Writing and Politics* (2002) și *The Word and the Bomb* (2005).

HANIF KUREISHI

Buddha din suburbie

Traducere din engleză și note de
OANA AVORNICESEI

HUMANITAS
fiction

Coperta de
IONUŢ BROŞTIANU

Redactor
ALEXANDRA RUSU

HANIF KUREISHI
THE BUDDHA OF SUBURBIA
© Hanif Kureishi, 1990
All rights reserved.

© HUMANITAS, 2007, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro
Comenzi CARTEA PRIN POŞTĂ: tel. 021/311 23 30,
fax 021/313 50 35, C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
KUREISHI, HANIF
Buddha din suburbie/ Hanif Kureishi; trad. din eng. şi note de Oana Avornicesei. - Bucureşti: Humanitas, 2007
ISBN 978-973-50-1760-6

I. Avornicesei, Oana (trad.)

821.111-31=135.1

PARTEA ÎNTÂI

În suburbii

Capitolul unu

Mă cheamă Karim Amir și sunt născut și crescut în Anglia – sau pe-aproape. Adesea lumea mă consideră un soi aparte de englez, adică dintr-o rasă nouă, cum ar veni, fiindcă descind din două istorii străvechi. Dar eu unul nu-mi bat capul – sunt englez și pace (deși nu mă împăunez cu asta), vin din suburbiile din sudul Londrei și am drumul meu în viață. O fi amestecul ăsta straniu de continente și sânge, de aici și acolo, de a fi și a nu fi „de-al nostru" lucrul care mă face să n-am stare și să mă plictisesc repede. Sau o fi de vină faptul că m-am născut la periferie. Oricum, ce rost are să-mi cercetez forul interior când e de-ajuns să spun că mi-o căutam cu lumânarea, vânam orice fel de schimbare, acțiune și experiență sexuală, fiindcă nu știu de ce, dar la noi în casă atmosfera era tare mohorâtă, lâncedă și apăsătoare. Sincer să fiu, mă cam deprima și eram dispus să fac orice numai să scap de acolo.

Apoi, într-o bună zi, lucrurile au luat o altă întorsătură. De dimineață, totul era într-un fel, iar seara totul se schimbase. Aveam șaptesprezece ani.

În ziua de care vă spun, taică-miu s-a grăbit acasă de la muncă, însă fără să fie cătrănit. Avea el un motiv de veselie. Încă mai mirosea a tren când și-a lăsat servieta lângă ușa de la intrare, și-a scos balonzaidul și l-a aruncat pe piciorul balustradei. L-a înșfăcat și l-a sărutat pe frate-meu mai mic, Allie, care își făcea de lucru pe-acolo, și ne-a sărutat pe mama și pe mine cu entuziasm, de parcă am fi supraviețuit unui cutremur. Cu un gest ceva mai firesc, i-a dat mamei ce

adusese acasă pentru masa de seară: un pachet de chebapuri și turte așa de unsuroase, încât hârtia în care erau împachetate se făcuse ferfeniță. Apoi, în loc să se trântească pe-un scaun ca să se uite la știri și să aștepte ca mama să pună mâncarea caldă pe masă, s-a dus în dormitor, aflat la parter, lângă sufragerie. S-a dezbrăcat repede în maiou și chiloți.

— Adu-mi prosopul ăla roz! mi-a zis.

I l-am adus, iar tata l-a întins pe jos în dormitor și s-a lăsat în genunchi. M-am întrebat dacă nu cumva îl apucase fervoarea religioasă. Dar nu era cazul, căci și-a dus mâinile la cap și și-a azvârlit picioarele în aer.

— Trebuie să exersez, a zis el printre gâfâieli.

— Pentru ce? a fost întrebarea mea firească, în timp ce îl priveam cu interes și suspiciune.

— M-au convocat la nenorocita aia de olimpiadă de yoga, a spus el.

Așa era taică-miu, devenea repede sarcastic.

Acum stătea în cap, în echilibru perfect. Burta îi atârna. Oăule și penisul i se ghiceau prin chiloți. Mușchii bine conturați ai brațelor i se umflaseră și gâfâia. Asemenea multor indieni, era scund, însă elegant și chipeș, avea mâini delicate și era manierat. Pe lângă el, majoritatea englezilor păreau niște girafe mătăhăloase. Era lat în spate și bine făcut; în tinerețe, fusese boxer și-și cultivase pectoralii cu fervoare. Era tot atât de mândru de pectoralii lui pe cât erau vecinii noștri de aragazul lor. Dis-de-dimineață, își scotea cămașa și se proțăpea în grădină cu un șezlong și un număr din ziarul *New Statesman*. Îmi povestea că în India își rădea părul de pe piept, ca să-i crească mai bogat cu timpul, de unde am tras concluzia că pectoralii lui au fost singurul lucru pe care taică-miu l-a gândit în perspectivă.

Curând a venit mama de la bucătărie, unde stătea de obicei, și l-a găsit pe tata antrenându-se pentru olimpiada de yoga. De luni de zile nu mai făcuse asta, așa că mama și-a dat seama imediat că se pregătește ceva. Avea un șorț

cu flori și se tot ștergea pe mâini cu un prosop de bucătărie, adus ca suvenir de la Woburn Abbey. Mama era o femeie dolofană și deloc sportivă, cu fața palidă și ochii căprui, blânzi. Îmi închipuiam că-și consideră trupul un fel de înveliș incomod, ca și cum ar fi fost părăsită în mijlocul unei insule pustii și necunoscute. Mai tot timpul era o femeie timidă și docilă, dar când o scotea ceva din fire, devenea agresivă, ca acum.

— Allie, treci în pat! s-a răstit la frate-meu, când acesta și-a vârât capul pe ușă.

Allie purta fileu ca să nu i-o ia părul razna când dormea. Mama i-a zis tatei:

— Dumnezeule mare, Haroon, ți se văd toate cele, de se poate minuna oricine! S-a întors spre mine: Și tu-i dai apă la moară... Măcar trage perdelele-alea!

— Nu-i nevoie, mamă. Nu e nici o casă pe o rază de o sută de metri; doar dacă nu se uită vecinii cu binoclul!

— Exact asta fac, a zis ea.

Am tras perdelele dinspre grădină. Dintr-odată, camera s-a micșorat. Tensiunea a crescut. Acum abia așteptam să ies din casă. Mereu voiam să fiu altundeva, nu știu de ce.

Când a vorbit, vocea tatei a ieșit înfundată și subțire:

— Karim, citește-mi tare și clar din cartea de yoga.

Am dat fuga după cartea de yoga preferată a tatălui meu – *Yoga pentru femei*, care avea fotografii cu femei sănătoase în costume negre de gimnastică –, scoțând-o dintre toate cărțile lui de budism, sufism, confucianism și zen, pe care le cumpărase de la librăria orientală din Cecil Court, care dădea în Charing Cross Road. M-am lăsat pe vine lângă el, cu cartea în mână. Inspira, își ținea respirația, expira și iar își ținea respirația. Citeam cu dicție și îmi închipuiam că sunt pe scena Teatrului Old Vic, în timp ce declamam solemn:

— „Salamba Sirsasana revigorează și menține o senzație de întinerire, o adevărată comoară fără preț. Ce poate fi mai minunat decât să știi că ești gata să primești viața adevărată și să iei de la ea întreaga desfătare pe care o poate oferi?"

Gâfâia aprobator la fiecare propoziție, apoi a deschis ochii, căutând-o cu privirea pe mama, care și-i închisese pe-ai ei.

Am citit mai departe.

— „De asemenea, această poziție combate căderea părului și întârzie încărunțirea."

Asta era marea lovitură: întârzia încărunțirea. Satisfăcut, tata s-a ridicat în picioare și s-a îmbrăcat.

— Mă simt mai bine. Vezi tu, am cam început să simt că îmbătrânesc.

S-a înmuiat.

— Apropo, Margaret, vii diseară la familia Kay?

Ea a dat din cap că nu.

— Te rog, iubire! Hai să ieșim împreună și să ne simțim bine, ce zici?

— Doar nu pe mine vrea Eva să mă vadă, a zis mama. Pe mine mă ignoră. N-ai văzut? Se poartă cu mine de tot rahatul, Haroon. Eu nu sunt destul de indiancă, după gustul ei. Nu-s decât o englezoaică.

— Știu că nu ești decât o englezoaică, dar ai putea să-ți pui un *sari*.

Tata a râs. Îi plăcea să tachineze lumea, dar maică-mea nu era o țintă potrivită pentru șicanele lui, căci ea nu înțelegea că trebuie să râzi când ești luat în răspăr.

— E și o ocazie specială, diseară, a spus tata.

Era evident că aici urmărise să ajungă. Aștepta să-i punem întrebări.

— Ce ocazie, tată?

— Ei... au fost deosebit de amabili și m-au rugat să le vorbesc despre vreo două-trei aspecte ale filozofiei orientale.

Tata ne-a spus totul foarte repede și apoi a încercat să-și ascundă mândria pe care i-o stârnea această onoare, această recunoaștere a importanței personale, îndesându-și cu sârg maioul în pantaloni. Asta era ocazia pe care o așteptam.

— Dacă vrei, vin eu cu tine la Eva. Aveam de gând să mă duc la clubul de șah, dar cred că aș putea să lipsesc, dacă dorești.

Am spus toate astea nevinovat ca un prunc, nevrând să par prea zelos și să complic lucrurile. Descoperisem că, în viață, dacă ești prea zelos, ceilalți au tendința să fie mai puțin zeloși. Și că, dacă ești mai puțin zelos, asta are darul de a-i face pe ceilalți mai zeloși. Așa încât, cu cât eram mai zelos, cu atât păream mai puțin zelos.

Tata și-a ridicat maioul și s-a plesnit rapid peste burta goală, cu ambele mâini. Zgomotul tunător și neplăcut a răsunat în toată casa ca o rafală de armă.

— Bine, mi-a zis tata, du-te și te schimbă, Karim.

S-a întors spre mama. Și-ar fi dorit să vină și ea, să vadă cât îl respectă oamenii.

— Ce n-aș da să vii cu mine, Margaret!

Am luat-o la goană în sus pe scări, ca să mă schimb. De la mine din cameră, unde aveam pereții tapetați cu ziare, îi auzeam cum se ceartă jos. Oare avea să o convingă să vină? Speram că nu. Taică-miu era mai flușturatic când nu era cu mama. Mi-am pus unul dintre discurile mele preferate, „Positively Fourth Street" al lui Dylan, ca să mă pregătesc sufletește pentru seara respectivă.

Mi-a luat o veșnicie până am fost gata: mi-am schimbat ținuta de trei ori. La șapte fix, am coborât îmbrăcat cu ceea ce eram convins că sunt hainele nimerite pentru seara la Eva. Îmi pusesem niște evazați turcoaz, o cămașă transparentă cu flori albe și albastre, ghete albastre din piele întoarsă cu tocuri înăltuțe și o vestă indiană purpurie, brodată pe margini cu auriu. Îmi pusesem și o bentiță, ca să-mi țină părul creț și lung până la umeri, și mă dădusem din belșug cu Old Spice pe obraji.

Tata mă aștepta la ușă, cu mâinile în buzunare. Purta o bluză neagră pe gât, jachetă neagră din scai și reiați gri de la Marks and Spencer. Când m-a văzut, a părut brusc agitat.

— Ia-ți la revedere de la maică-ta, mi-a zis.

În sufragerie, mama se uita la *Steptoe și fiul* și mușca dintr-o ciocolată cu alune Walnut Whip, pe care o așeza apoi pe taburetul turcesc. Acesta era ritualul ei: își îngăduia o

mușcătură din sfert în sfert de oră, ceea ce o făcea să se uite în permanență ba la ceas, ba la televizor. Câteodată o apucau pandaliile și o înfuleca pe toată în fix două minute.

— Am și eu o slăbiciune. Merit atâta lucru! se apăra ea.

Când m-a văzut, și ea s-a crispat.

— Să nu ne faci de râs, Karim, a zis ea, cu ochii tot la televizor. Parc-ai fi Danny La Rue[1]!

— Dar de mătușa Jean ce să mai zic? am replicat eu. Și-a făcut părul albastru.

— Dă bine ca femeile mai în vârstă să aibă părul albastru, a spus mama.

Eu și tata am ieșit din casă cât am putut de repede. În capul străzii, în timp ce așteptam autobuzul 227, un profesor de-al meu, care avea un singur ochi, a trecut pe lângă noi și m-a recunoscut. Ciclopul a spus:

— Nu uita că o diplomă de facultate valorează 2 000 de lire pe an, o viață-ntreagă!

— Nici o grijă, a zis tata. O să se ducă la universitate, o să vedeți. Va ajunge un doctor de vază la Londra. Taică-miu a fost doctor. Medicina e o tradiție la noi în familie.

N-aveam mult de mers, vreo șapte kilometri, până acasă la familia Kay, dar tata n-ar fi reușit să ajungă fără mine. Știam toate străzile și fiecare traseu de autobuz.

Taică-miu era în Anglia din 1950, de mai bine de douăzeci de ani, dintre care cincisprezece locuise în suburbiile din sudul Londrei. Totuși încă mai bâjbâia prin zonă, ca un indian care tocmai coborâse de pe vapor, și punea întrebări de genul: „Dover este în Kent?" Eu mă gândeam că un angajat al guvernului Marii Britanii, un funcționar public, în slujba instituțiilor statului, chiar și unul prost plătit și neînsemnat ca el, trebuia să știe chestiile astea. Mă treceau toate nădușelile când oprea necunoscuți pe stradă ca să-i întrebe cum ajunge în locuri care erau la nici o sută de metri distanță, într-un cartier în care locuise aproape două decenii.

---

1 Comic de origine irlandeză (n. 1927) care a devenit celebru în Anglia pentru rolurile sale de travestit în spectacole de revistă.

Dar naivitatea lui îi făcea pe oameni să se simtă protectori, iar femeile erau atrase de atâta inocență. Mai că le venea să-l ia în brațe, așa de copilăros și dezorientat părea câteodată. Nu că lucrul ăsta ar fi fost complet neintenționat din partea lui sau neexploatat. Când eram mic și stăteam amândoi la Lyon's Cornerhouse și beam *milkshake*, mă trimitea ca pe porumbeii mesageri la femeile de la alte mese și mă punea să le anunț că „tatăl meu vrea să vă dea un pupic".

Taică-miu mă învăța să flirtez cu oricine îmi ieșea în cale, și băieți, și fete, iar eu ajunsesem să cred că farmecul era principala virtute socială, nu amabilitatea, nici onestitatea, nici măcar decența. Ajunsesem până acolo încât să-mi placă persoanele fără inimă sau depravate, atâta vreme cât erau interesante. Dar sunt sigur că tata nu și-a folosit propria charismă și eleganță ca să se culce cu alte femei în afară de mama, cât timp au fost căsătoriți.

De data asta însă, bănuiam că doamna Eva Kay – pe care o cunoscuse cu un an înainte la un curs de „literatură pentru amatori", într-unul din saloanele de la etaj ale restaurantului King's Head de pe Bromley High Street – voia să pună gheara pe el. Pura curiozitate era motivul care mă făcuse așa de nerăbdător să merg la ea acasă, iar jena, ceea ce o făcuse pe maică-mea să refuze. Eva Kay n-avea pic de rușine, era dracul gol.

În drum spre Eva, l-am convins pe tata să facem un popas la Three Tuns, în cartierul Beckenham. M-am dat jos din autobuz; tata n-a mai avut încotro și a coborât după mine. Localul era plin de puștani de la școala mea și de la altele din zonă, îmbrăcați la fel ca mine. Majoritatea băieților, atât de șterși în timpul zilei, erau acum drapați în catifea și satin în culori vii. Unii dintre ei se înfășuraseră în cuverturi și draperii. Puștimea asta plină de fițe vorbea într-un stil ezoteric despre Syd Barrett[1]. Dacă aveai un frate mai mare care locuia la Londra și lucra în modă, muzică sau publicitate, era un

1 Cântăreț, compozitor și chitarist englez (1946-2006), unul dintre fondatorii trupei Pink Floyd.

avantaj inestimabil la școală. Eu însă trebuia să studiez revistele *Melody Maker* și *New Musical Express* ca să țin pasul.

L-am dus pe taică-miu de mână în încăperea din spate. Kevin Ayers, care cântase în trupa Soft Machine, stătea pe un scaun și șoptea ceva la microfon. Două franțuzoaice care erau cu el se tăvăleau de mama focului pe scenă. Eu și tata ne-am luat fiecare câte o halbă de bere amară. Eu nu eram obișnuit să beau alcool, așa că m-am îmbătat imediat. Taică-miu s-a posomorât.

— Maică-ta mă necăjește, a zis el. Nu se implică în nimic. Doar eu singur mă dau peste cap ca să țin familia asta laolaltă. Nu-i de mirare că trebuie să-mi golesc mintea, să fiu în permanentă meditație de relaxare.

Am vrut să-l ajut și i-am sugerat:

— De ce nu divorțați?

— Pentru că nu ți-ar plăcea ție.

De fapt, ideea unui divorț era exclusă din start. În suburbii, oamenii nu prea visau să-și ia lumea-n cap și să pornească în căutarea fericirii. Era vorba de familiaritate și puterea de a îndura: sentimentul de a fi protejat și în siguranță era răsplata inerției. Mi-am încleștat pumnii pe sub masă. Nici nu voiam să mă gândesc. Mai aveau să treacă mulți ani până să-mi croiesc drum spre capitală, spre Londra, unde viața era plină de ispite ca un hău fără fund.

— Mi-e groază de ce-o să iasă astă-seară, a zis tata. N-am mai făcut așa ceva în viața mea. Habar n-am de nimic. O să mă fac de rahat.

Familia Kay era mult mai înstărită decât noi și avea o casă mare, cu o alee de câțiva metri, garaj și mașină. Proprietatea lor, separată de celelalte case, se afla pe o stradă cu pomi, care dădea în Beckenham High Street. De asemenea, casa avea bovindouri, mansardă, seră, trei dormitoare și încălzire centrală.

N-am recunoscut-o pe Eva Kay când ne-a deschis ușa; o clipă, am crezut că am greșit adresa. Nu purta decât un caftan multicolor, lung până la pământ, iar părul îi era pieptănat

pe ceafă, cu două bucle în părți, apoi în sus. Își dăduse pe la ochi cu dermatograf negru, de arăta ca un urs panda. Era desculță și avea unghiile de la picioare date cu ojă: una roșie, una verde.

După ce ușa de la intrare a fost închisă cu grijă și am pătruns în întunericul de pe hol, Eva l-a luat în brațe pe tata și l-a sărutat pe toată fața, inclusiv pe gură. Era prima dată când vedeam că cineva îl sărută pe taică-miu cu interes. Când colo, ce să vezi? Nici urmă de domnul Kay. Când s-a mișcat și s-a întors către mine, am avut impresia că Eva era un fel de pompă de pesticide care degaja valuri de arome orientale. Încercam să-mi dau seama dacă era cea mai sofisticată persoană cu care avusesem de-a face sau cea mai înțepată, când brusc m-a sărutat și pe mine pe gură. Mi s-a pus un nod în gât. Apoi, ținându-mă la o lungime de braț, de parcă aș fi fost o haină pe care se pregătea să o probeze, m-a măsurat din cap până-n picioare și-a zis:

— Karim Amir, ești așa de exotic, așa de original! Ce creație! Ce stil inconfundabil!

— Mulțumesc, doamnă Kay. Dacă aș fi știut din timp, m-aș fi îmbrăcat festiv.

— Și văd că ai moștenit spiritul viu și neiertător al tatălui tău!

Aveam senzația că sunt privit și când am ridicat ochii l-am văzut pe Charlie, fiul ei, mai mare cu aproape un an, în clasa a șasea la aceeași școală ca mine, stând în capul scărilor, pe jumătate ascuns după balustradă. Natura îl dăruise pe băiatul ăsta cu atâta frumusețe – nasul drept fără cusur, obrajii fini, buzele trandafirii – încât te sfiai să te apropii de el și adeseori rămânea singur. Bărbații și băieții aveau erecție pentru simplul fapt că se aflau în aceeași încăpere cu el, unii pentru că se aflau în aceeași țară. Femeile suspinau în prezența lui, iar profesorii își pierdeau cumpătul. Cu câteva zile în urmă, în timpul reuniunii la care se aduna tot corpul didactic, aterizând pe scenă ca un stol de ciori, directorul perora despre

Vaughan Williams[1]. Tocmai urma să ascultăm *Fantasia on Greensleeves*. În timp ce Jidanu', profu' nostru de religie, așeza ceremonios acul de la pick-up pe discul plin de praf, Charlie, care stătea pe rândul meu, a început să dea din cap și să șoptească:

— Bagă, bagă rocku', frate!

— Ce-o fi? am început fiecare să întrebăm în dreapta și-n stânga.

Ne-am lămurit repede, căci de-abia își lăsase directorul capul pe spate, ca să poată savura refrenele armonioase ale lui Vaughan Williams, când primele acorduri de la „Come Together" au început să zguduie difuzoarele. În timp ce Jidanu' își croia drum pe lângă profesori ca să repună stăpânire pe pick-up, jumătate de școală cânta:

— „...Ritmul crește-amețitor... orbitele de foc... pletele-i sunt la genunchi."

Pentru chestia asta, Charlie a primit o bătaie cu nuiaua în fața tuturor.

Acum a dat din cap o zecime de milimetru, în semn că m-a recunoscut. Pe drum încoace, nu mă gândisem la el dinadins. N-am crezut că era acasă, motiv pentru care mă și oprisem pe la Three Tuns, în ideea că ar fi putut veni la un pahar după-amiaza.

— Hai salut, a spus el, coborând încet pe scări.

L-a îmbrățișat pe tata, spunându-i pe numele mic. Câtă stăpânire de sine, și ce stil avea! Ca de obicei... Tremuram de emoție când a intrat după noi în sufragerie. La clubul de șah nu mă simțeam niciodată așa.

Mama îmi tot spunea că Eva e o snoabă ordinară și o gură-spartă și chiar și eu îmi dădeam seama că e cam ridicolă, dar părea a fi singura persoană de peste treizeci de ani cu care mă înțelegeam. Era tot timpul binedispusă ori entuziasmată de câte ceva. Cel puțin, ea nu-și ținea sentimentele sub obroc,

---

1 Compozitor englez (1872-1958) a cărui creație cuprinde simfonii, muzică de cameră, operă, piese corale și muzică de film.

așa cum făceau ceilalți nefericiți din jurul nostru, morți pe picioare. Îi plăcea primul album al lui Rolling Stones. Se dădea în vânt după grupul Third Ear Band. Dansa ca Isadora Duncan la noi acasă, în sufragerie, și apoi îmi povestea cine fusese Isadora Duncan și de ce îi plăcuseră eșarfele. Eva fusese la ultimul concert al formației Cream. În curtea școlii, înainte să intrăm în clasă, Charlie ne povestise ultima ei ispravă nemaiauzită: le adusese lui și prietenei lui omletă cu costiță în pat și îi întrebase dacă avuseseră parte de o partidă de amor reușită.

Când venea la noi ca să-l ia pe tata la Cercul Scriitorilor, mereu urca mai întâi la mine în dormitor, ca să râdă răutăcios de pozele mele cu Marc Bolan[1].

— Ce citești? Arată-mi ce cărți ți-ai luat! îmi poruncea. Iar o dată: Ce ți-o fi plăcând la Kerouac, biet virgin ce ești? Știi ce comentariu genial a făcut Truman Capote despre el?

— Nu.

— A zis: „Ăsta nu scrie, dactilografiază!"

— Bine, Eva, dar...

Ca s-o învăț minte, i-am citit ultimele pagini din romanul lui, *Pe drum.*

— Bună pledoaria apărării! a exclamat ea, dar apoi a murmurat, căci trebuia să aibă mereu ultimul cuvânt: Cea mai mare nedreptate pe care i-o poți face lui Kerouac este să-l recitești la treizeci și opt de ani.

La plecare, își deschidea sacul cu bunătăți, cum îi zicea ea.

— Uite altceva de citit.

Era vorba de *Candid.*

— Te sun sâmbătă să te întreb din ea!

Cel mai mult îmi plăcea când Eva stătea întinsă pe patul meu, asculta discurile pe care voiam să i le pun și începea să se poarte așa, intim, și să-mi povestească secretele vieții ei amoroase. Îmi zicea că bărbatul ei o lovește. Că nu fac

---

1 Cântăreț, compozitor și chitarist englez (1947-1977).

dragoste. Ea voia să facă dragoste, era cea mai tare senzație disponibilă. Ea folosea expresia „a te regula". Zicea că vrea să trăiască. Mă înspăimânta; mă fascina; nu știu cum, dar ne-a dat toată viața de familie peste cap din clipa în care a intrat la noi în casă.

Și-acum, ce-avea de gând cu tata? Ce se petrecea la ea în sufragerie?

Eva dăduse mobila la o parte. Fotoliile cu tapițerie imprimată și mesele cu tăblii de sticlă erau ridicate și sprijinite de biblioteca din lemn de pin. Perdelele erau trase. Patru bărbați și patru femei de vârstă medie, toți albi, stăteau turcește pe jos, mâncau arahide și beau vin. Mai încolo, rezemat cu spatele de perete, stătea un tip de vârstă incertă – ar fi putut avea oricât între douăzeci și cinci și patruzeci și cinci de ani –, într-un costum negru jerpelit, de catifea reiată, încălțat cu niște pantofi negri, butucănoși și demodați. Manșetele pantalonilor erau îndesate în șosete. Avea părul blond și nespălat, iar buzunarele îi erau pline de cărți cu paginile roase, în ediție ieftină. Dădea impresia că nu cunoaște pe nimeni sau că nu e dispus să se converseze cu nimeni. Părea interesat de ce se petrecea în jur, cum stătea acolo și fuma, dar într-un fel mai degrabă științific. Era foarte atent și încordat.

Se auzea de undeva o muzică solemnă, care m-a dus cu gândul la o înmormântare.

Charlie mi-a șoptit:

— Nu-i așa că Bach e minunat?

— Nu prea mă dau în vânt după el.

— Înțeleg. S-ar putea să am ceva sus la mine, după care cred că te dai în vânt.

— Unde-i taică-tu?

— Are o cădere nervoasă.

— Și asta ce înseamnă, că nu-i acasă?

— E într-un fel de centru de tratament unde chestiile astea se întâmplă cu aprobare.

La noi acasă, căderile nervoase erau tot atât de exotice ca New Orleansul. Habar n-aveam ce presupun, dar

într-adevăr, mi se păruse și mie că tatăl lui Charlie era un tip nervos. Singura dată când a venit la noi a stat de unul singur în bucătarie și a plâns, în timp ce-i repara stiloul tatei, în vreme ce, în sufragerie, Eva spunea că trebuie neapărat să-și cumpere motocicletă. Îmi amintesc că asta a făcut-o pe maică-mea să caște.

Acum tata stătea pe jos. Se vorbea despre muzică și cărți, se pomeneau nume ca Dvoșák, Krishnamurti și Eclectic. Uitându-mă mai bine la ei, am bănuit că indivizii lucrau în publicitate, design, sau alte domenii pseudoartistice. Tatăl lui Charlie făcea reclame. Dar pe tipul în costum negru nu-l puteam citi. Oricum, adunătura asta era plină de fițe – circulau mai multe aere în sufrageria Evei decât în tot sudul Angliei.

Acasă, taică-miu ar fi râs de toate astea. Însă aici, în mijlocul lor, arăta de parcă nu s-ar fi simțit niciodată așa de bine. Conducea discuția, vorbea tare, îi întrerupea pe ceilalți și îi atingea complice pe vecini. Și bărbații, și femeile – mai puțin Costumul Negru – începeau să se strângă în jurul lui pe podea. De ce aveam parte numai noi, cei de acasă, de mutrele ursuze și de bombănelile lui veninoase?

Am băgat de seamă că tipul de lângă mine s-a întors spre cel de lângă el și i-a făcut semn către tata, care era acum foarte preocupat să-i explice unei tipe, îmbrăcată doar într-o cămașă lungă bărbătească și niște colanți negri, cât de important este să-ți golești mintea de orice fel de gânduri. Tipa îl urmărea dând din cap încurajator. Individul de lângă mine a șoptit apăsat către prietenul lui:

— De ce l-o fi adus Eva pe indianul ăsta negru? N-are nimeni de gând să se scandalizeze?

— Cică o să ne facă o demonstrație de arte mistice!

— Să-nțeleg că și-a parcat cămila în față?

— Nu, că a venit cu covorul fermecat.

— Ce marcă, Cyril Lord sau Debenhams?

I-am tras tipului un șut zdravăn în rinichi. A ridicat capul spre mine.

— Karim, hai sus, la mine în vizuină! a zis Charlie, spre bucuria mea.

Dar, până să ieșim, Eva a stins lumina mare. Peste singura veioză care mai era aprinsă, a pus o eșarfă diafană, care scălda sufrageria într-o lumină trandafirie difuză. A început să se miște cu unduiri de balerină. Rând pe rând, toți au tăcut. Eva le zâmbea tuturor.

— Așadar, ce-ar fi să ne relaxăm? a zis ea.

Toți au dat din cap aprobator. Tipa în cămașă a spus și ea:

— Chiar așa, hai să ne relaxăm!

— Da, da! a mai exclamat cineva.

Un tip a început să dea din mâini ca și când ar fi fluturat niște mănuși goale, a deschis gura, a scos limba și și-a holbat ochii de parcă era un gargui.

Eva s-a întors spre tata și i-a făcut o plecăciune în stil japonez.

— Preabunul și înțeleptul meu prieten Haroon, aici de față, ne va îndruma pașii. Ne va arăta Calea.

— Pe dracu', am zis în șoaptă către Charlie, gândindu-mă că taică-miu nu era în stare să ajungă nici până-n Beckenham.

— Stai așa, fii atent, a murmurat Charlie, lăsându-se pe vine.

Tata s-a așezat într-un colț al camerei. Toți aveau privirile ațintite asupra lui, în așteptare, deși cei doi de lângă mine se uitau unul la altul și rânjeau. Tata vorbea măsurat și părea stăpân pe sine. După toate aparențele, emoțiile de mai devreme dispăruseră. Era conștient că îl urmăreau cu atenție și că aveau să facă tot ce le cerea. Eu știam clar că era prima oară când încerca așa ceva. Urma să improvizeze.

— Ceea ce veți trăi în seara asta o să vă facă mult bine. S-ar putea chiar să vă schimbe puțin sau să vă facă să doriți schimbarea, ca să puteți atinge potențialul vital maxim propriu fiecăruia. Însă un singur lucru nu aveți voie să faceți.

Nu trebuie să opuneți rezistență. Dacă opuneți rezistență, va fi ca și când ați conduce cu frâna de mână trasă.

Tata s-a oprit. Toți erau cu ochii pe el.

— Vom face câteva exerciții la podea. Vă rog să stați cu picioarele depărtate.

Și-au depărtat picioarele.

— Ridicați brațele.

Au ridicat brațele.

— Acum, în timp ce expirați, aplecați-vă spre vârful piciorului drept.

După câteva poziții yoga de bază, i-a pus să stea întinși pe spate. La comenzile lui blânde, și-au relaxat degetele unul câte unul, apoi încheieturile, degetele de la picioare, gleznele, fruntea și, cam ciudat, urechile. Între timp, tata n-a stat degeaba: și-a scos pantofii și șosetele și-apoi – trebuia să-mi închipui – cămașa și maioul lui curat, cu bretele. Mergea cu pași mărunți printre visătorii așezați în cerc, trecând de la unul la altul, și ridica ici un braț, colo un picior, verificându-le gradul de relaxare. Eva, și ea întinsă pe spate, n-avea astâmpăr și a deschis un ochi, din ce în ce mai mare. Mai văzuse ea vreodată așa pectorali negri, tari ca oțelul și acoperiți de păr lucios? Când tata a trecut pe lângă ea, Eva i-a pus mâna pe picior. Tipul în costum negru nu putea să se relaxeze deloc: stătea acolo țeapăn ca o bucată de lemn, turcește, cu țigara aprinsă între degete, contemplând tavanul.

Am șuierat către Charlie:

— Hai s-o ștergem până nu ne hipnotizează și pe noi ca pe cretinii ăștia!

— Zi și tu, nu-i fascinant?

De la etaj, se făcea o scară ce ducea sus, la mansarda lui Charlie.

— Scoate-ți ceasul, te rog, mi-a spus. Pe teritoriul meu nu există factorul timp.

Așadar, mi-am lăsat ceasul pe podea și am urcat în mansardă, care se întindea pe toată suprafața casei. Tot spațiul acesta era al lui Charlie. Pereții înclinați și tavanul jos erau

Biblioteca Metropolitană

plini de reprezentări mandala și capete pletoase. Tobele lui erau amplasate în mijlocul camerei. Cele patru chitare – două acustice și două electrice – erau rezemate în șir de perete. Peste tot zăceau aruncate perne mari. Avea stive de discuri și cei patru de la Beatles, în perioada albumului *Sergeant Pepper,* tronau pe perete ca niște zei.

— Ai mai ascultat ceva ca lumea în ultima vreme? m-a întrebat el în timp ce aprindea o lumânare.

— Îhî.

După calmul și liniștea din sufragerie, vocea mea se auzea absurd de tare.

— Ultimul album al celor de la Stones. L-am pus azi la ora de muzică și toată gașca și-a ieșit din minți. Și-au aruncat jos hainele și cravatele și-au dansat. Eu mă urcasem pe bancă! Parcă era un ritual d-ăla păgân. Trebuia să ne fi văzut, frate!

Imediat mi-am dat seama, după privirea lui Charlie, că mă purtasem ca un animal, un filistin, un puști. Charlie și-a aruncat pe spate pletele care-i ajungeau până la umeri, s-a uitat la mine cu îngăduință ceva timp și-apoi a zâmbit.

— Karim, cred că e timpul să-ți scalzi urechile în ceva cu-adevărat hrănitor.

A pus un disc cu Pink Floyd, care se numea *Ummagumma.* M-am străduit să ascult în timp ce Charlie s-a așezat în fața mea și a început să-și răsucească o țigară, mărunțind o frunză uscată și presărând-o peste tutun.

— Taică-tu e cel mai tare. Un tip profund. Voi faceți chestia asta cu meditația în fiecare dimineață?

Am dat din cap că da. Doar fiindcă am dat din cap nu înseamnă că am mințit, nu?

— Cu incantații?

— Nu, nu în fiecare zi.

M-am gândit la diminețile noastre de-acasă: taică-miu fâțâindu-se de zor prin bucătărie, căutând ulei de măsline ca să-și dea pe păr, eu și frate-meu încăierându-ne pentru ziarul *Daily Mirror*, iar maică-mea plângându-se că trebuie să se ducă iar la muncă, la magazinul de pantofi.

Charlie mi-a întins țigara. Am tras din ea și i-am dat-o înapoi, după ce am reușit să-mi pun scrum pe cămașă și să fac o gaură în ea. Eram așa de exaltat și de ametit că m-am ridicat imediat în picioare.

— Ce-ai pățit?

— Tre' să mă duc la budă.

M-am repezit să cobor scara de la mansardă. La familia Kay în baie erau afișe de teatru înrămate, cu piesele lui Genet. Mai erau suluri de bambus și pergamente cu orientali rotofei care se împreunau. Aveau și bideu. În timp ce stăteam acolo, cu pantalonii în vine, uitându-mă la toate astea, am avut o revelație care m-a încremenit. Pentru prima oară, mi-am văzut viața limpede în fața ochilor: viitorul și ceea ce voiam să fac cu el. Voiam să trăiesc mereu la fel de intens ca în acel moment: misticism, alcool, promisiunea unei partide de sex, oameni deștepți și droguri. Era prima oară când mă întâlneam cu toate astea la un loc, iar acum nu-mi mai doream nimic altceva. Ușa viitorului meu se deschisese: știam încotro aveam să merg.

Cât despre Charlie, dragostea mea pentru el era atipică față de ceea ce se înțelege în mod obișnuit prin dragoste: nu era generoasă. Îl admiram mai mult decât oricine altcineva, dar nu-i doream binele. Pur și simplu, dintre noi doi îl preferam pe el și aș fi vrut să fiu în locul lui. Râvneam să am talentele, chipul și stilul lui. Voiam să mă scol într-o dimineață și toate astea să fie ale mele.

Stăteam pe hol, la etaj. Era liniște în toată casa, nu se auzea decât murmurul îndepărtat al cântecului „A Saucerful of Secrets" ce răzbătea de la mansardă. Cineva ardea tămâie. M-am strecurat tiptil pe scări până la parter. Ușa de la sufragerie era deschisă. Am tras cu ochiul în camera slab luminată. Tipii din publicitate și nevestele lor stăteau cu picioarele încrucișate, spatele drept și ochii închiși și respirau adânc, regulat. Costumul Negru se așezase pe un scaun, cu spatele la ceilalți, citind și fumând. Nici Eva și nici taică-miu nu se aflau în cameră. Oare unde dispăruseră?

I-am lăsat pe micii Buddha în transă și am început să colind casa până am ajuns la bucătărie. Ușa din spate era dată de perete. Am ieșit afară, în întuneric. Era o noapte caldă, cu lună plină.

M-am lăsat în genunchi. Știam că așa era mai bine – mi se ascuțise intuiția de când cu demonstrația tatei. M-am târât până în partea cealaltă a curții. În mod sigur făcuseră grătar afară de curând, căci pe jos erau bucăți de cărbune care îmi zdreleau genunchii, dar am reușit să ajung până unde începea iarba fără să mă rănesc prea tare. La capătul celălalt al gazonului, distingeam vag o bancă de grădină. M-am apropiat cât am putut. Lumina lunii era suficient de puternică încât să văd că pe bancă se afla Eva. Își scotea caftanul peste cap. Dacă m-aș fi concentrat, i-aș fi văzut pieptul. Și m-am concentrat; m-am concentrat până au început să-mi ardă ochii în orbite. În cele din urmă, mi-am dat seama că nu mă înșelasem. Eva nu avea decât un sân. În locul unde în mod normal trebuia să fie celălalt, nu era nimic, după câte îmi dădeam seama.

Dedesubt, sub tot părul și trupul Evei și practic ascuns de mine, era taică-miu. Știam că e babacu', fiindcă striga de se auzea în toate grădinile din Beckenham, fără să-i pese de vecini:

— *Doamne, Dumnezeule, Doamne!*

M-am întrebat dacă și eu oi fi fost conceput tot așa, sub cerul nopții suburbane, printre văicăreli creștinești curgând de pe buzele unui musulman renegat, deghizat în budist.

Eva l-a plesnit pe tata peste gură. A fost o lovitură fără drept de apel, după părerea mea, și era cât pe ce să mă reped ca să protestez. Însă, mamă Doamne, Eva îl călărea, nu glumă! Cu capul dat pe spate și ochii la stele, strivea iarba cu tălpile ca fotbaliștii, cu pletele în vânt. De toată greutatea care îi strivea curu' lu' taică-miu, ce să mai zic! Cu siguranță urma băncii avea să rămână zile întregi înfierată pe bucile lui amărâte, ca stinghiile grătarului pe carnea friptă.

Eva și-a luat mâna de la gura lui. Taică-miu a început să râdă. Nemernicul, în culmea fericirii, râdea, râdea și nici gând să se oprească. Era un chef nebun al cuiva pe care nu-l cunoșteam, un om plin de sine și de poftă lacomă. Am simțit că mă prăbușesc până-n fundul iadului.

Am plecat de-acolo împleticindu-mă. În bucătărie, mi-am turnat un pahar de whisky și l-am dat peste cap. Costumul Negru stătea într-un colț al bucătăriei. Îi zvâcneau pleoapele într-un fel straniu. Mi-a întins mâna:

— Shadwell, s-a prezentat.

Charlie stătea întins pe podea în mansardă. I-am luat țigara din mână, mi-am scos ghetele și m-am întins și eu.

— Vino lângă mine, a spus el. Mai aproape.

Mi-a pus mâna pe braț.

— Să nu te superi dacă îți spun ceva, da?

— Nu, deloc. Poți să-mi spui orice, Charlie.

— Trebuie să te îmbraci mai simplu.

— Cum adică mai simplu?

— Să porți mai puține haine.

S-a ridicat într-un cot și m-a fixat cu privirea. Avea buzele strânse. Eu mă simțeam ca mângâiat de razele soarelui.

— Levi's, aș zice eu, cu o cămașă deschisă la gât, pe roz sau mov, și o curea maro lată. Fără bentiță.

— Fără bentiță?

— Fără.

Mi-am smuls bentița de pe cap și-am aruncat-o cât colo.

— Asta-i pentru maică-ta!

— Karim, tu cam ai tendința asta, să te gătești ca o mireasă.

Eu, care nu-mi doream altceva decât să fiu ca Charlie – la fel de deștept, la fel de seducător până în ultima fibră a ființei mele –, mi-am tatuat pe creier fiecare cuvânt al lui. Levi's, cu o cămașă deschisă la gât, eventual pe roz sau un mov cât se poate de decent. Așa aveam de gând să mă îmbrac toată viața de-acum înainte.

În timp ce meditam cu silă la mine și la garderoba mea și-mi venea să mă ușurez pe fiecare haină pe care o aveam,

Charlie s-a întins pe spate cu ochii închiși. Era tobă de filozofie vestimentară. Toți musafirii Evei erau niște aleși, în afară de mine.

Mi-am pus mâna pe coapsa lui Charlie. Nici o reacție. Am ținut-o acolo câteva minute bune, până când au început să-mi transpire buricele degetelor. N-a deschis ochii, dar simțeam prin blugi cum se întărește. Am căpătat încredere. Simțeam că înnebunesc. M-am repezit la cureaua lui, i-am desfăcut fermoarul, i-am apucat penisul și l-am scos afară să se răcorească. Atunci mi-a răspuns cu o zvâcnire! Ne-a străbătut același curent electric.

Mai frecasem eu câteva penisuri până atunci, la școală. Ne ciupeam, ne frecam, ne mângâiam între noi tot timpul. Asta te scotea din veșnica toceală. Însă nu mă mai sărutasem niciodată cu un tip.

— Unde ești, Charlie?

Am dat să-l sărut. S-a ferit de mine și a întors capul într-o parte. Dar când a ejaculat în mâna mea, vă jur, a fost unul dintre cele mai memorabile momente ale adolescenței mele. Am fost copleșit de bucurie, de extaz. Eram în al nouălea cer!

Tocmai mă lingeam pe degete și mă gândeam de unde să-mi iau o cămașă roz, când am auzit un zgomot care nu avea nici o legătură cu Pink Floyd. M-am întors și, la celălalt capăt al mansardei, am văzut ochii scânteietori, nasul, gâtul și faimosul piept al tatei, care se chinuia să intre prin deschizătura pătrată din podea. Charlie s-a retras imediat. Eu am sărit în picioare. Taică-miu s-a repezit spre mine, urmat de Eva care zâmbea. Tata se tot uita de la mine la Charlie și invers. Eva a adulmecat în aer.

— Nu sunteți deloc cuminți.

— Ce vrei, Eva? a întrebat Charlie.

— Ați fumat iarbă.

Eva a zis că ne duce acasă. Am coborât cu toții cu spatele, pe scară. Taică-miu, care era primul, a călcat pe ceasul meu, pe care îl lăsasem jos la capătul scării, l-a făcut țăndări și s-a tăiat la picior.

Ajunși în fața casei, ne-am dat jos din mașină, mi-am luat la revedere de la Eva și am plecat. Din prag, am văzut că ea a dat să-l sărute, în timp ce tata a dat să-i strângă mâna.

La noi acasă era întuneric și frig când ne-am strecurat pe ușa de la intrare, sfârșiți de oboseală. Taică-miu trebuia să se scoale a doua zi la șase jumate, iar eu aveam de distribuit ziare de la șapte. Pe hol, tata a ridicat mâna să-mi ardă o palmă. Era mai amețit de băutură decât eram eu de marijuana și l-am apucat de mână, javra ingrată!

— Ce mama dracului făceați voi acolo, mă?

— Să taci din gură! am spus cât am putut de încet.

— Te-am văzut cu ochii mei, Karim. Dumnezeule mare, îmi vine să vomit! Poponar nenorocit! Căcănarule! Propriul meu copil – cum s-a putut întâmpla una ca asta?

Era dezamăgit de mine. Se repezea de colo-colo în culmea disperării, de parcă ar fi aflat că toată casa arsese din temelii. Nu știam ce să fac. Așa că am început să imit vocea pe care o folosise mai devreme cu Eva și ăia din publicitate.

— Relaxează-te, tată. Relaxează-ți tot corpul, de la degetele de la mâini până la cele de la picioare, și du-te cu gândul la o grădină minunată unde...

— Am să mă duc cu tine la doctor să te caute la boașe, aia am să fac!

Trebuia să-l opresc până nu ieșea maică-mea și se strângeau vecinii. Am zis în șoaptă:

— Și eu te-am văzut, tată.

— N-ai văzut nimic! mi-a azvârlit el cu dispreț.

Putea să fie foarte arogant. Probabil clasa superioară din care se trăgea își spunea cuvântul. Dar îl aveam la mână.

— Cel puțin maică-mea are două țâțe.

Tata s-a dus la toaletă fără să închidă ușa și a început să vomite. M-am dus după el și l-am mângâiat pe spate tot timpul, până și-a scuipat și sufletul.

— N-am să mai suflu o vorbă despre astă-seară, i-am spus. Și nici tu.

— De ce l-ai adus acasă în halul ăsta? a zis mama. Stătea în spatele nostru în halatul ei așa de lung că aproape atingea pământul, care o făcea să pară pătrată. Era obosită. M-a adus cu picioarele pe pământ. Îmi venea să strig la ea să dispară din fața ochilor mei, cu tot cu lumea reală!

— N-ai putut să ai și tu grijă de el? mi-a zis. Mă tot smucea de braț. De ore întregi mă tot uit pe geam și aștept să veniți. De ce n-ați dat un telefon?

În cele din urmă, tata s-a ridicat în picioare și a trecut chiar prin dreptul nostru, în timp ce vorbeam.

— Întinde-mi canapeaua din sufragerie, mi-a spus ea. Nu pot să dorm lângă un bărbat care pute a vomă și borăște toată noaptea.

Când i-am făcut patul și s-a întins să se culce – era mult prea îngust, scurt și incomod –, i-am spus chestia asta:

— Să știi că n-am să mă însor niciodată.

— Nu te condamn, mi-a zis, întorcându-se cu spatele și închizând ochii.

Nu mă așteptam să doarmă cine știe ce pe canapeaua aia și mi-era milă de ea. Dar mă și scotea din sărite felul în care se pedepsea singură. De ce nu era mai puternică? De ce nu riposta? Eu unul mă hotărâsem să fiu puternic. În noaptea aceea nu m-am culcat. Am stat treaz și am ascultat Radio Caroline. Pentru o clipă avusesem în fața ochilor o lume de senzații tari și posibilități, pe care voiam să o păstrez în minte și să o cultiv ca model pentru viitor.

O săptămână întreagă după seara cu pricina taică-miu a ținut supărare și a refuzat să vorbească, deși din când în când arăta cu degetul, indicând, spre exemplu, sarea și piperul. Câteodată, din cauza gesticulației, dădea într-un soi de limbaj complicat de pantomimă, à la Marcel Marceau. Dacă niște extratereștri aflați în vizită pe Pământ s-ar fi uitat la noi pe fereastră, ar fi zis că jucăm mima în familie, în timp ce eu, maică-mea și frate-meu, îngrămădiți în jurul lui, zbieram unul la altul indicii, pe când el încerca, refuzând

compromisul de a vorbi cumsecade, să ne arate că burlanele se înfundaseră cu frunze, că peretele casei începuse să facă igrasie și că voia să mă sui cu Allie să le desfund, iar mama să țină de scară. Seara, la masă, fiecare își mânca șaorma răsucită cu cartofi prăjiți și file de pește fără să scoată un cuvânt. O dată, pe maică-mea a bufnit-o plânsul și a dat cu palma în masă.

— Duc o viață cumplită, cumplită! a strigat ea. Nu-nțelege nimeni?

O clipă am privit-o cu toții uimiți, apoi ne-am văzut mai departe de masă. Mama a spălat vasele ca de obicei, fără s-o ajute nimeni. După ceai ne-am împrăștiat care-ncotro, cât mai repede cu putință. Frate-meu, Amar, mai mic decât mine cu patru ani, își zicea Allie ca să evite conflictele rasiale. Mereu se ducea la culcare foarte devreme și-și lua cu el în pat reviste de modă ca *Vogue*, *Harper's and Queen* sau oricare altă revistă europeană de felul ăsta care-i pica în mână. Noaptea purta pijamale minuscule de mătase roșie, un halat de casă pe care și-l luase la mâna a doua și fileul pentru păr.

— Vreau să arăt bine, care-i problema? zicea el, în timp ce urca scările.

Seara eu mă duceam de obicei în parc, ca să stau în magazia care putea a pișat și să fumez cu ceilalți băieți fugiți de acasă.

Tata avea idei stricte în privința diviziunii muncii între bărbați și femei. Părinții mei lucrau amândoi. Mama se angajase la un magazin de încălțăminte din centru, ca să-l țină la școală pe Allie, care se hotărâse să se facă balerin și trebuia să urmeze o școală particulară pe bani mulți. Dar tot mama pregătea de mâncare și făcea toate treburile casnice. La prânz făcea cumpărături și în fiecare seară gătea. După aceea, se uita la televizor până la zece și jumătate. Televizorul era singurul lucru asupra căruia exercita o autoritate absolută. Legea nescrisă la noi în casă era că ea se uita întotdeauna la ce voia. Dacă oricare dintre noi, ceilalți, voia să vadă altceva, n-avea nici o șansă. Cu ultimele puteri pe care le mai avea

la capătul unei zile întregi, făcea așa o criză de furie, frustrare și autocompătimire încât nimeni nu mai îndrăznea să-i zică nimic. Se dădea în vânt după serialele *Steptoe și fiul*, *Renegatul* și după *Camera ascunsă*.

Dacă nu erau decât reluări sau emisiuni politice la televizor, îi plăcea să deseneze. Îi zbura mâna pe hârtie, făcuse școala de bele-arte. Ani de zile ne desenase pe toți trei împreună, capetele noastre pe aceeași foaie de hârtie. Trei bărbați egoiști, așa ne zicea. Spunea că nu-i plăcuseră niciodată bărbații, pentru că erau niște călăi. După părerea ei, nu femeile dăduseră drumul la gaz la Auschwitz. Nici nu bombardaseră Vietnamul. În timpul acestei perioade de tăcere a tatei, desena mult și-și ascundea blocul de desen după scaun, împreună cu andrelele, jurnalul ei din copilărie, de pe vremea războiului („În noaptea asta – raid aerian"), și romanele de Catherine Coockson. De mai multe ori încercasem să o forțez să citească literatură adevărată, cum ar fi „Blândețea nopții" sau „The Dharma Bums", dar mereu spunea că e scrisul prea mic.

Într-o după-amiază, la câteva zile după ce începuse Marea Bosumflare a tatei, mi-am întins niște unt de arahide pe o felie de pâine, am pus albumul *Live at Leeds* al celor de la Who, cu volumul la maximum, ca să pot savura în voie acordurile puternice de la „Summertime Blues", și am deschis caietul de schițe al mamei. Eram sigur că o să găsesc ceva. Am răsfoit paginile până când am dat peste un desen cu taică-miu, nud.

Lângă el, în picioare și o idee mai înaltă, era Eva, goală și ea, cu un singur sân mare. Se țineau de mână ca doi copii speriați și priveau fără vanitate ori ascunziș, de parcă ar fi spus: Iată tot ce suntem, iată trupurile noastre. Arătau ca John Lennon și Yoko Ono. Cum de era în stare maică-mea să fie atât de obiectivă? Și de unde ar fi putut să afle că se regulaseră?

Nimic nu putea fi ținut secret față de mine. Investigațiile mele nu s-au oprit la mama. Așa am aflat că, deși gura tatei era închisă, ochii nu-i erau câtuși de puțin. Mi-am băgat

nasul în servieta lui și am scos de-acolo cărți de Lu Po, Lao Tzu și Christmas Humphreys.

Știam că cel mai interesant lucru care se putea întâmpla la noi în casă era să-l sune cineva pe tata și astfel să-i pună tăcerea la încercare. Așa că, într-o seară, când a sunat telefonul pe la zece jumate, m-am repezit să răspund eu. Când am auzit vocea Evei, mi-am dat seama că și eu abia așteptasem să mai aud vești de la ea. Mi-a spus:

— Ce mai faci, băiețaș drăgălaș și poznaș, unde-i taică-tu? De ce n-ați mai dat nici un telefon? Ce mai citești?

— Ce-mi recomanzi, Eva?

— Mai bine treci pe-aici și-ți umplu eu capul cu idei deocheate.

— Când pot să trec?

— Ei, asta-i, vino când vrei!...

M-am dus să-l chem pe tata, care din întâmplare stătea în dormitor după ușă, îmbrăcat în pijama. A înșfăcat receptorul. Nu-mi venea să cred că are de gând să vorbească.

— Bună, a spus el aspru, de parcă nu era obișnuit să-și pună la treabă corzile vocale. Mă bucur să te-aud, dragă Eva, dar să știi că mi-am pierdut vocea. Bănuiesc că am noduli pe laringe. Se poate să te sun de la birou?

M-am dus la mine în cameră, am dat drumul la radioul cel mare de culoare maro, am așteptat să găsească frecvența și am analizat situația.

În noaptea aceea mama a desenat din nou.

S-a mai întâmplat ceva în aceeași seară, ceva care m-a făcut să-mi dau seama că Zeul, cum îi spuneam de la o vreme tatei, punea la cale ceva serios. Când mă duceam la mine să mă culc, am auzit un zgomot ciudat de la el din cameră. Mi-am lipit urechea de ușa dată cu vopsea albă. Într-adevăr, Zeul vorbea de unul singur, dar nu cu sine. Vorbea încet, cu o voce mai joasă decât de obicei, ca și când se adresa unei mulțimi. Sâsâia și-și exagera accentul indian. Ani de zile se căznise să pară cât se poate de englez, ca să nu mai fie luat

la ochi și ridiculizat, iar acum părea că vrea să înghită totul la loc cu ghiotura. Oare de ce?

Într-o sâmbătă dimineața, la câteva săptămâni după asta, m-a chemat la el în cameră și m-a întrebat cu un aer misterios:

— Rămâne stabilit pentru diseară?

— Ce anume?

— Am o nouă apariție, a spus el fără să-și poată stăpâni mândria din voce.

— Pe bune? Din nou?

— Da. Ei m-au solicitat. La cererea publicului...

— Super! Unde?

— Locație secretă.

S-a mângâiat fericit pe burtă. Asta voia să facă de-acum, să aibă apariții.

— Toată suflarea din Orpington așteaptă să mă vadă. Am să fiu mai cunoscut decât Bob Hope. Dar să nu-i spui nimic mamei. Nu înțelege o iotă din aparițiile și respectiv disparițiile mele. Rămâne stabilit să mergem amândoi în seara asta?

— Rămâne stabilit, tată.

— Bun, bun. Pregătește-te.

— Cu ce să mă pregătesc?

M-a atins blând pe față cu dosul palmei.

— Ai emoții, nu?

N-am răspuns.

— Îți place să mergi cu mine peste tot?

— Da, am răspuns timid.

— Și mie îmi place să te iau cu mine, băiete. Te iubesc foarte mult. Creștem amândoi împreună, asta facem.

Avea dreptate, așteptam cu sufletul la gură a doua apariție a lui. Chiar îmi plăcea să merg cu el, dar mai voiam să înțeleg ceva important. Voiam să mă conving dacă taică-miu era un șarlatan sau dacă exista vreun pic de adevăr în ce făcea. Totuși, o impresionase pe Eva și reușise cel mai greu lucru: îl dăduse gata pe Charlie. Vrăjitoriile lui avuseseră efect asupra

lor și pentru asta îl poreclisem Zeul, dar aveam rezervele mele. Încă nu-și câștigase titlul pe de-a-ntregul. Trebuia să aflu dacă, în vreme ce devenea tot mai înfloritor, taică-miu avea într-adevăr ceva de oferit și celorlalți sau dacă, până la urmă, nu era decât un alt excentric din suburbii.

Capitolul doi

Tata și Anwar locuiseră alături în Bombay și erau cei mai buni prieteni de la vârsta de cinci ani. Tatăl lui taică-miu, doctorul, construise pe plaja de la Juhu o casă din lemn încântătoare, cu un singur etaj, în care locuia cu soția și cei doisprezece copii. Tata și Anwar dormeau afară pe verandă, iar dimineața alergau până la mare și făceau baie. Mergeau la școală într-o ricșă trasă de un cal. La sfârșit de săptămână jucau cricket, iar după școală se țineau meciuri de tenis pe terenul familiei. Servitorii erau băieți de mingi. De multe ori jucau cricket cu britanicii și n-aveau încotro decât să-i lase să câștige. În permanență erau revolte, demonstrații și încăierări între hinduși și musulmani. Adesea te pomeneai că prietenii și vecinii hinduși ți se adunau în fața casei și scandau obscenități.

Mergeau la petreceri, căci Bombayul era capitala industriei cinematografice, iar unul dintre frații mai mari ai tatei era redactor-șef la o revistă de cinema. Ce le mai plăcea tatei și lui Anwar să se dea mari cu toate vedetele de film pe care le cunoșteau și actrițele pe care le sărutaseră! Odată, când aveam vreo șapte sau opt ani, tata mi-a spus că ar trebui să mă fac actor. Se trăiește bine, îmi zicea, iar raportul dintre muncă și bani e avantajos. Însă de fapt el voia să mă fac doctor și de-atunci n-a mai pomenit nimic despre actorie. La școală, tipul de la orientare profesională m-a sfătuit să mă duc la Vamă și accize – e clar că a crezut că am un talent înnăscut la scanarea valizelor. Iar maică-mea voia să intru

la Marină, probabil pe motiv că-mi plăcea să port pantaloni evazați, m-am gândit eu.

Taică-miu avusese o copilărie idilică și, în timp ce îmi povestea despre isprăvile lui cu Anwar, adesea m-am întrebat de ce își condamnase propriul fiu să trăiască într-o suburbie londoneză bătută de soartă, unde se spunea că atunci când cineva se îneacă, înaintea ochilor nu-și vede viața, ci ferestrele cu geamuri duble.

Mult mai târziu, de-abia când a venit în Anglia, a realizat taică-miu cât de complicată poate să fie viața de zi cu zi. Nu gătise în viața lui, nu-și spălase o haină, nu-și lustruise nici propriii pantofi și nu-și făcuse niciodată patul singur. Asta era treaba servitorilor. Ne spunea că, atunci când încerca să-și amintească de casa din Bombay, nu putea să-și închipuie deloc bucătăria. Nu intrase niciodată acolo. În schimb, își amintea că servitorul lui favorit fusese dat afară pentru comportament necorespunzător la bucătărie: o dată prăjise pâine întins pe spate și ținând feliile deasupra focului cu degetele de la picioare iar altă dată încercase să curețe niște țelină cu periuța de dinți – a lui, nu a stăpânului, dar asta nu era o scuză. Aceste incidente îl făcuseră pe taică-miu să devină socialist, atât cât a fost el vreodată în stare să fie.

Pe mama o scotea din sărite inutilitatea aristocratică a tatei, dar în același timp era și mândră de familia lui.

— Sunt de rang mai înalt decât familia Churchill, le spunea ea tuturor. Băieții mergeau la școală cu trăsura.

Mama povestea asta ca să înlăture orice confuzie între taică-miu și cohortele de țărani indieni care veniseră în Marea Britanie în anii cincizeci și șaizeci și despre care se spunea că habar n-au ce înseamnă cuțit și furculiță și cu atât mai puțin o toaletă, fiindcă se suiau cu picioarele pe marginea WC-ului și își făceau nevoile de sus.

Spre deosebire de ei, tata fusese trimis de familie la studii în Anglia. Maică-sa împletise pentru el și Anwar câteva flanele din lână de la care îi mânca pielea și îi petrecuse până

la Bombay, făcându-le cu mâna, după ce îi pusese să jure că n-au să mănânce niciodată carne de porc. La fel ca frații lui mai mari, Gandhi și Jinnah, tata urma să se întoarcă în India un domn avocat cu studii și maniere englezești și un adevărat maestru al dansurilor de societate. Dar când a plecat, lui taică-miu nici prin cap nu i-a trecut că n-avea să-și mai vadă mama. Asta era marea durere a vieții lui despre care nu vorbea niciodată și, bănuiam eu, explicația vulnerabilității lui față de femeile care aveau grijă de el, femei pe care avea ocazia să le iubească așa cum s-ar fi cuvenit să-și iubească mama, căreia nu-i trimisese niciodată nici măcar o scrisoare.

Londra, cu Old Kent Road, fusese pentru amândoi un șoc. Ploua, era ceață și așa de frig că îți înghețа și sufletul. Oamenii te strigau Nea Caisă; niciodată nu mâncai pe sătu-rate, iar lui taică-miu îi fusese imposibil să se obișnuiască să mănânce untură pe pâine.

— Muci pe pâine, spunea el și împingea la o parte ali-mentul de bază al clasei muncitoare. Și eu care credeam că am să găsesc friptură de vită și budincă de Yorkshire pe toate drumurile!

Dar mâncarea era încă rațională și toată regiunea în paragină, după ce fusese transformată într-un morman de dărâmături, în urma bombardamentelor din timpul războiu-lui. Totuși, imaginea englezilor la ei acasă îl uimea și îi dădea curaj tatei. Nu-i văzuse niciodată pe englezi trăind în sărăcie, lucrând ca măturători, gunoieri, negustori sau barmani. Nu mai văzuse până atunci un englez care să-și îndese pâinea în gură cu mâna și nu-i spusese nimeni că englezii nu se spă-lau prea des din cauză că apa era așa de rece – asta dacă aveau apă. Iar când a încercat să discute despre Byron prin diverse localuri de cartier, și-a dat seama că nimeni nu-l avertizase că nu orice englez știe să citească sau are chef să fie dăscălit de un oarecare indian, despre poezia unui pervers scrântit.

Din fericire, tata și Anwar aveau unde să stea, la doctorul Lal, un prieten de-al tatălui lui taică-miu. Doctorul Lal era o matahală de dentist indian, care pretindea că e prieten cu

Bertrand Russell. La Cambridge, în timpul războiului și al unei crize de singurătate, Russell îi explicase doctorului Lal, cu titlu de sfat, că masturbarea este soluția împotriva frustrării sexuale. Marea descoperire a lui Russell a fost o adevărată revelație pentru doctorul Lal, care susținea că asta l-a ajutat să trăiască fericit până la adânci bătrâneți. Să fi fost izbăvirea lui una dintre reușitele cele mai notabile ale lui Russell? Căci, poate dacă doctorul Lal n-ar fi vorbit pe șleau aceste chestiuni cu cei doi chiriași tineri și ahtiați după sex, ai mei n-ar fi ajuns să se întâlnească și nici eu să mă îndrăgostesc de Charlie.

Anwar a fost întotdeauna mai durduliu decât tata, cu pântecul lui rotofei și fața rotundă. La el nu exista propoziție care să nu fie asezonată cu câteva vorbe deșucheate și era înnebunit după prostituatele care-și făceau veacul prin Hyde Park. Ele îl porecliseră Bucălatu'. Era și mai puțin elegant, fiindcă de cum îi sosea alocația lunară din India, taică-miu își lua banii și dădea o raită pe Bond Street, de unde își cumpăra papioane, veste de culoare verde ca sticla și șosete ecosez de lână, după care era nevoit să ceară bani de la Bucălatu'. În timpul zilei, Anwar studia aeronautica în nordul Londrei, iar taică-miu buchisea în cărțile lui de drept. Noaptea dormeau în cabinetul de consultații al doctorului Lal, printre instrumentele stomatologice. Anwar dormea chiar pe scaunul pacientului. Într-o noapte, scos din sărite de șoarecii care mișunau pe lângă el, chinuit de frustrări sexuale și pe deasupra de mâncărimea provocată de flaneaua de lână de la maică-sa, tata s-a îmbrăcat cu halatul bleu al doctorului Lal, a luat în mână cea mai cumplită freză și s-a năpustit asupra lui Anwar în timp ce acesta dormea. Anwar s-a trezit și a început să urle când l-a văzut pe viitorul guru din Chislehurst atacându-l cu o freză stomatologică. Joaca aceasta, refuzul lui de a lua lucrurile în serios, era atitudinea tipică a tatei față de facultate. Pur și simplu nu era în stare să se concentreze. Nu mai pusese

osul la treabă în viața lui și nici acum nu-i venea la socoteală. Anwar începuse să spună despre el:

— Haroon e chemat la bară zilnic de la douăsprezece la cinci jumate.

— Mă duc la bar să-mi adun gândurile, riposta taică-miu.

— Nu, nu gândurile – paharele băute, răspundea Anwar.

Vinerea ieșeau să danseze și să agațe gagici pe muzica lui Glenn Miller, Count Basie și Louis Armstrong. Acolo a pus tata ochii și mâinile pentru prima oară pe o fată drăguță din clasa muncitoare, pe nume Margaret, care locuia în suburbii. Maică-mea mi-a spus că s-a îndrăgostit de el, de bărbățelul ei, din clipa în care l-a văzut. Era drăguț și cumsecade și părea cu desăvârșire pierdut, ceea ce le ambiționa pe femei să încerce să-l facă să pară definitiv găsit.

Maică-mea avea o prietenă pe care Bucălatu' o scotea în oraș și chiar, se pare, o băga și în pat. Însă Anwar era deja însurat cu Jeeta, o prințesă a cărei familie venise călare la nunta care se ținuse în vechea gară britanică din vârful dealului, la Murree, în nordul Pakistanului. Frații Jeetei aveau arme, ceea ce l-a cam crispat pe Anwar și l-a făcut să se întoarcă repejor în Anglia.

În curând, după el a venit și prințesa Jeeta, care mi-a devenit mătușa Jeeta. Mătușa Jeeta n-arăta deloc a prințesă, iar eu îmi băteam joc de ea fiindcă vorbea prost englezește. Era foarte timidă. Locuiau într-o garsonieră insalubră din cartierul Brixton, care era orice numai palat nu și dădea cu geamurile din spate exact la calea ferată. Într-o bună zi, Anwar a câștigat din greșeală o grămadă de bani la casa de pariuri. Cu ei a închiriat un magazin de jucării în sudul Londrei. A fost un eșec total, până când prințesa Jeeta l-a convins să-l transforme în băcănie. Se aranjaseră. Clienții veneau buluc.

Spre deosebire de el, taică-miu nu mișca nimic. Cei de acasă încetaseră să-i trimită bani când aflaseră printr-un spion, doctorul Lal, că munca lui la barou însemna să se îmbrace cu vestă verde și papion de mătase și să meargă să bea câteva halbe de bere nefiltrată și câteva de bere brună.

Tata a ajuns funcționar în administrația publică, având un salariu de trei lire pe săptămână. Viața lui, cândva un izvor răcoros de plăceri și desfătare, cu plajă și cricket, cu glume pe seama britanicilor și a scaunelor de dentist, ajunsese acum o cușcă sufocantă de oțel. Nimic altceva decât trenuri cu navetiști și copii de șters la fund, țevi înghețate care plesneau în toiul lui ianuarie și focul care trebuia aprins cu cărbuni în fiecare dimineață la șapte: integrarea amorului poetic în proza vieții de familie din suburbiile Londrei, într-o casă cu două apartamente de patru camere, două sus, două jos. Viața îl lua la bani mărunți pentru că se purta ca un copil, un inocent care nu mai fusese nicicând nevoit să se descurce singur. Odată, când am fost lăsați singuri amândoi o zi întreagă și eu făcusem pe mine, s-a comportat total aiurea. M-a pus să stau în picioare în cadă până a venit cu o cană și, de la celălalt capăt al băii, de parcă aș fi avut ciumă, a început să-mi arunce cu apă pe picioare, în timp ce cu cealaltă mână se ținea de nas.

Nu mai știu cum a început totul, dar când aveam vreo zece sau unsprezece ani, s-a apucat să citească Lieh Tzu, Lao Tzu și Chuang Tzu de parcă nu-i mai citise nimeni până atunci, iar ei nu scriseseră decât pentru el.

Îi vizitam în continuare pe Bucălatu' și pe prințesa Jeeta duminică după-amiaza, singura zi când închideau magazinul. Prietenia tatei cu Anwar era în fond neschimbată: se întâlneau ca să spună bancuri și să se uite la meciuri de cricket, box, tenis sau atletism. Când taică-miu s-a dus la ei cu *The Secret of the Golden Flower* împrumutată de la bibliotecă, Anwar i-a înșfăcat-o din mână, a ridicat-o și l-a pufnit râsul.

— Ce mai e și prostia asta? Cu ce te mai joci?

— Anwar, *yaar*[1], a început taică-miu, nici nu-ți dai seama ce taine extraordinare descopăr! Ce fericit sunt că pot înțelege în sfârșit viața!

---

1 Formă de adresare folosită de imigranții indieni din Anglia: „prietene", „amice".

Anwar l-a întrerupt, împungându-l prin aer cu țigara răsucită:

— Chinez tâmpit ce ești! Tu citești rahaturi, iar eu fac bani. Mi-am achitat pacostea aia de ipotecă!

Taică-miu ținea așa de mult să-l facă pe Anwar să înțeleagă, încât îi tremurau genunchii.

— Dă-i încolo de bani! Întotdeauna se găsesc. Eu vreau să pătrund misterul.

Anwar ridica ochii la cer și se uita la maică-mea, care stătea plictisită. Amândoi îl înțelegeau și-l iubeau pe tata, dar când îl vedeau în starea asta dragostea lor era amestecată cu milă, ca și când el ar fi făcut o greșeală cumplită, de pildă să se alieze cu Martorii lui Iehova. Cu cât vorbea mai mult de yin și yang, conștiința cosmică, filozofia chineză și Calea ce trebuie urmată, cu atât mai derutată era maică-mea. Avea impresia că tata se pierde în univers și o lasă în urmă, o simplă femeie din suburbii, tăcută și blândă, pentru care viața cu doi copii și alături de taică-miu era și așa grea. În același timp, zăcea și o doză bună de orgoliu în descoperirile orientale ale tatei, care îl făcea să denigreze stilul de viață al lui Anwar.

— Tu nu vrei să știi decât de hârtie igienică, tampoane, conserve de sardele și napi, îi spunea lui Anwar. Dar sunt mult mai multe lucruri în cer și pe pământ, *yaar*, decât visezi tu să găsești în Penge.

— N-am timp să visez! i-o tăia Anwar. Nici tu n-ar trebui să visezi. Trezește-te! Ce-ai zice de o avansare la serviciu, ca să pună și Margaret niște haine ca lumea pe ea? Știi și tu cum sunt femeile, *yaar*.

— Albii n-or să ne avanseze în veci, zicea taică-miu. Nici un indian nu va fi avansat atâta timp cât mai sunt albi pe lumea asta. Tu nu ai de-a face cu ei, nu știi. Încă mai cred că au un imperiu, și când n-au o para chioară în buzunar.

— Nu te avansează de leneș ce ești, Haroon. Ai început să faci viermi la fund. Îți umblă mintea aiurea, la chestii chinezești, și nu te gândești la Regină.

— S-o ia dracu' de Regină! Anwar, tu nu simți nevoia să te cunoști? N-ai niciodată impresia că ești o enigmă totală pentru tine însuți?

— Nu prezint interes pentru nimeni altcineva, de ce-aș prezenta vreun interes pentru mine? izbucnea Anwar. Vezi-ți de viață!

Aceste certuri continuau la nesfârșit deasupra magazinului lui Anwar și al Jeetei, până când se ambalau și se enervau așa de tare încât eu și fiica lor, Jamila, reușeam să ne fofilăm în grădină ca să jucăm cricket cu o coadă de mătură și o minge de tenis.

Adevărul, dincolo de toată fanfaronada asta chinezească, era că taică-miu se simțea singur și își dorea să crească lăuntric. Simțea nevoia să vorbească despre toate chestiile chinezești pe care le citea. Adeseori mergeam cu el dimineața până la gara de navetiști de unde lua trenul de opt treizeci și cinci până la Victoria. În cele douăzeci de minute de mers pe jos până la gară, se întâlnea cu alți oameni, de regulă femei, secretare, funcționare și asistente, care lucrau, ca și el, în centrul Londrei. Voia să vorbească despre pacea spirituală, despre ce înseamnă să fii coerent cu tine însuți, despre autocunoaștere. Le ascultam povestindu-i despre viața, partenerii, sufletele lor neliniștite și adevăratul sine într-un fel în care eram sigur că nu vorbeau cu nimeni altcineva. Pe mine nici măcar nu mă luau în seamă, cu radioul meu cu tranzistori, la care ascultam emisiunea lui Tony Blackburn pe Radio One. Cu cât încerca taică-miu mai puțin să le ia mințile, cu atât era mai ușor. Adesea nici nu plecau de acasă până nu îl vedeau trecând. Dacă își schimba traseul, de spaima băieților de la gimnaziu care îi aruncau în cap peste gard cu pietre și pahare de înghețată pline cu pișat, își schimbau și ele drumul. În tren, taică-miu citea din cărțile lui mistice sau se concentra asupra vârfului nasului, o țintă într-adevăr babană. În plus, mereu avea la el un minuscul dicționar albastru, cât o cutie de chibrituri, din care învăța câte un cuvânt nou în fiecare zi. La sfârșit de

săptămână, îl testam ce înseamnă „analeptic", „arborifer", „policefal" și „magnificență". Se uita la mine și îmi zicea:

— Nu știi niciodată când ai nevoie de un cuvânt de categorie grea ca să dai gata vreun englez.

De-abia când a cunoscut-o pe Eva a avut cu cine să discute despre chestiile lui chinezești și a fost foarte surprins să afle că doi oameni pot fi interesați de aceleași lucruri.

*

Acum, în această sâmbătă seara, eu bănuiam că Zeul are să se întâlnească din nou cu Eva. Mi-a dat o bucată de hârtie cu adresa și am luat autobuzul, de data asta către o zonă care pentru mine era la țară. Se lăsase noaptea și se făcuse frig când ne-am dat jos în Chislehurst. L-am dus pe taică-miu mai întâi într-o direcție și apoi, la fel de convins, în direcția opusă. Își dorea așa de mult să ajungă, încât n-a protestat timp de douăzeci de minute, dar în cele din urmă a izbucnit:

— Unde suntem, idiotule?

— Habar n-am.

— Folosește-ți creierul pe care l-ai moștenit de la mine, nerodule! zise el dârdâind. E frig al dracului și am întârziat.

— E vina ta dacă ți-e frig, tată, am spus eu.

— Vina mea?

Era, într-adevar, vina lui, căci pe sub haină nu avea decât ceva ce aducea a pantaloni de pijama. În partea de sus purta o cămașă lungă de mătase, cu broderie cu dragoni la gât. Îi cobora pe piept, se făcea bufantă în dreptul burții și, după tot acest ocol în care cred că intraseră câțiva metri de material, cădea dreaptă până la genunchi. Pe dedesubt avea pantaloni largi și purta sandale. Dar adevărata infracțiune, motivul pentru care se ascunsese sub haina lățoasă, era caftanul purpuriu cu aplicații aurii și argintii pe care și-l pusese peste cămașă. Dacă l-ar fi prins maică-mea ieșind așa din casă, ar fi chemat poliția. Totuși, Zeul era funcționar public cu servietă

și umbrelă, nu se cădea să umble pe stradă în halul ăsta, arăta ca un toreador bondoc.

Casele din Chislehurst aveau sere, stejari uriași și stropitori în curte; cei din cartier angajau oameni ca să le îngrijească grădina. Pentru niște simpli muritori ca noi, era așa de impresionant, încât în timpul plimbărilor pe care le făceam duminica în drum spre mătușa Jeeta, ai noștri comentau împrejurimile de parcă ar fi fost echivalentul mersului la teatru pentru cei din clasa de jos spre mijlocie.

— Aaa! Eeei! făceam noi și ne închipuiam, dacă am fi locuit acolo, cum ne-am fi distrat, cum ne-am fi aranjat casa și cum ne-am fi împărțit curtea ca să avem loc să jucăm cricket, badminton și ping-pong. Îmi aduc aminte că o dată mama i-a aruncat lui taică-miu o privire plină de reproș, de parcă i-ar fi spus: Ce fel de soț ești tu dacă îmi dăruiești atât de puțin, când ceilalți bărbați, Alan sau Barry, Peter sau Roy, oferă casă, concedii, centrală termică și bijuterii? Ei măcar sunt în stare să monteze un raft și să repare gardul. Tu la ce ești bun? Și maică-mea dădea în câte-o groapă, așa cum păteam și noi acum, pentru că, evident, străzile erau dinadins lăsate cu denivelări, pline de gropi și pietre, ca să nu-i lase pe toți gură-cască să se fâțâie pe-acolo cu mașina.

Când ne-am văzut în sfârșit pe aleea cu pietriș din fața casei – după o pauză în care Zeul și-a împreunat degetele mari de la mâini și a intrat în transă timp de câteva minute –, mi-a spus că proprietarii casei erau Carl și Marianne, niște prieteni de-ai Evei, care de curând se întorseseră dintr-o călătorie în India. Îți dădeai seama imediat că așa era, după statuile din lemn de santal care îl înfățișau pe Buddha, după scrumierele de alamă și elefanții de alabastru care decorau fiecare colțișor din grădină. Și după faptul că Marianne și Carl ne-au întâmpinat desculți la ușă, când am intrat, cu palmele lipite ca în rugăciune și capetele plecate, de parcă erau slujitori la templu și nu asociați la firma locală de închirieri TV, Rumbold & Toedrip.

De cum am intrat, am văzut-o pe Eva, care se uita după noi. Purta o rochie roșie lungă până în pământ și turban roșu. S-a năpustit asupra mea și, după ce m-a pupat de m-a amețit, mi-a pus trei cărți cartonate în mână.

— Ia miroase-le! m-a îndemnat ea.

Mi-am băgat nasul între foile îngălbenite. Miroseau a ciocolată.

— De la anticariat! Adevărate descoperiri! Iar asta e pentru tatăl tău.

Mi-a dat un exemplar nou din *Analectele* lui Confucius, traduse de Arthur Waley.

— Ține-i-o tu, te rog. Se simte bine?

— E pierit de emoție.

Și-a rotit privirea prin cameră, unde se aflau în jur de douăzeci de persoane.

— Sunt oameni de treabă. Cam încuiați. Nu cred că o să aibă probleme. Visul meu este să-i aranjez să cunoască oameni mai deschiși la minte, la Londra. Mi-am pus în minte să fac în așa fel încât să ajungem cu toții la Londra! a zis ea. Hai să te prezint!

După ce am dat mâna cu unii și cu alții, am reușit să mă instalez confortabil pe o canapea neagră lucioasă, având la picioare o carpetă albă lățoasă, iar în spate un șir de ditamai cărțile îmbrăcate în plastic – versiuni prescurtate (cu ilustrații) ale unor opere ca *Bâlciul deșertăciunilor* și *Femeia în alb*. În fața mea se afla ceva ce semăna cu un porc spinos sclipitor – un fel de bășică transparentă din care ieșeau sute de țepi unduitori de culori diferite, care străluceau –, cu siguranță un obiect conceput pentru a fi admirat sub efectul halucinogenelor.

L-am auzit pe Carl spunând:

— Oamenii se împart în două categorii: cei care au fost în India și cei care nu au fost, de a trebuit să mă ridic și să plec undeva ca să nu-l mai aud.

Lângă ușa de sticlă cu geamuri duble care dădea spre grădina lungă, cu iaz și pești aurii, care străluceau în lumina purpurie, se afla un bar. Puțini erau cei care beau la această

întrunire spirituală, dar eu n-aș fi avut nici o reținere să dau peste cap câteva pahare bune. Însă n-ar fi dat bine, chiar și eu știam asta. Fiica Mariannei și o altă fată, mai mare, îmbrăcată cu niște pantaloni scurți, strânși pe fund, ofereau oaspeților pahare cu *lassi*[1] și mini-sendvișuri indiene picante, de la care puteam să jur că-ți venea să tragi vânturi ca un boșorog trecut pe laxative. M-am dus lângă fata de la bar și am aflat că o chema Helen și că era la liceu.

— Tatăl tău arată ca un vrăjitor, a spus ea.

Mi-a zâmbit și, din doi pași repezi, a ajuns în colțul meu retras, așa că era chiar lângă mine. Prezența ei neașteptată m-a surprins și m-a atâțat. Am înregistrat doar o mișcare minoră pe scala Richter în urma surprizei, cam de vreo trei grade și jumătate, să zicem, dar a fost ceva. În momentul următor m-am uitat la Zeu. Chiar arăta ca un vrăjitor?

Era cu siguranță exotic, probabil singurul bărbat din sudul Angliei, în acel moment (eventual cu excepția lui George Harrison[2]), care purta vestă purpurie cu auriu și pijamale indiene. Era și grațios ca un Nureyev de salon pe lângă ceilalți grăsani ca Arbuckle[3], cu fețe palide, îmbrăcați în cămăși de nailon ce stăteau să le crape pe burtă și pantaloni John Collier gri, cu turul lăsat și plin de cute. Poate că babacul chiar era vrăjitor, din moment ce reușise să se transforme cât ai zice pește (așa zicea el) din funcționarul indian care întotdeauna se spăla pe dinți cu praful negru Monkey Brand, produs de Nogi & Co. din Bombay, în gurul înțelept drept care trecea acum. Ce mai, Sexy Sadie[4]! Acum era centrul atenției tuturor. Unde erau cei din Whitehall să-l vadă?

---

1 Băutură tradițională în Punjab, India și Pakistan, preparată din iaurt, apă, sare și mirodenii.

2 Membru al formației Beatles pasionat de hinduism (1943-2001).

3 Comic american al filmului mut (1887-1933).

4 Titlul unui cântec al formației Beatles, compus de John Lennon, care se referă la Maharishi Mahesh Yogi. Acesta este prezentat într-o lumină nefavorabilă de Lennon, care a fost dezamăgit de faptul că Maharishi i-a făcut avansuri unei tinere din anturajul formației, în timpul vizitei lor în India.

Vorbea cu Eva, iar ea i-a pus mâna pe braț ca din întâmplare. Gestul era cât se poate de limpede. Da, părea să proclame în fața tuturor, suntem împreună, ne atingem fără rețineri în fața străinilor. Derutat, m-am întors, ca să studiez cazul Helen.

— Ei, zise ea moale.

Mă dorea.

Știam clar, căci îmi pusesem la punct o metodă infailibilă prin care detectam dacă cineva mă dorește sau nu. Conform acestei metode, ea mă dorea, căci pentru mine nu prezenta nici un fel de interes. De fiecare dată când în sfârșit găseam pe cineva de care să mă simt atras, după legile perverse care ne guvernează universul, era lucru sigur fie că persoana respectivă mă găsea respingător, fie prea scund. Aceeași metodă prevedea de asemenea că, atunci când mă aflam în preajma cuiva ca Helen, pe care nu o doream, aveam toate șansele să se uite la mine așa cum se uita ea acum, cu un zâmbet drăcos și pofta de a-mi freca măciuca, lucru pe care mi-l doream mai mult decât orice pe lume de la alții, în caz că îmi plăceau, ceea ce nu era valabil în cazul de față.

Taică-miu, marele învățat, din gura căruia înțelepciunea curgea neîncetat ca ploaia în Seattle, nu-mi vorbise niciodată despre sex. O dată, ca să-i pun la încercare gândirea liberală, i-am cerut să-mi explice cum ia naștere viața (lucru despre care învățasem deja la școală, deși încă mai încurcam între ele cuvintele „uter", „scrot" și „vulvă"), la care el doar a murmurat ceva de genul:

— Întotdeauna îți dai seama când o femeie vrea să facă sex, să știi. I se înfierbântă urechile.

M-am uitat atent la urechile lui Helen. Chiar am întins mâna și am ciupit-o nițel de una dintre ele, ca să am dovada științifică. Era călduță!

Of, Charlie!... În inima mea tânjeam să-i simt urechile fierbinți pe pieptul meu. Dar nu dăduse un telefon de la ultima noastră întâlnire, când făcuserăm dragoste, nici nu se sinchisise să apară în seara asta. Nu mai fusese nici la școală, căci

făcea o înregistrare de probă cu formația lui. Suferința pe care o îndurasem departe de acest nemernic, starea ca de sevraj pe care mi-o provocase, mi-o alinasem cu speranța că avea să caute înțelepciunea care se revărsa de pe buzele tatei în seara asta. Dar până acum, nici urmă de el.

Eva și Marianne au început să aranjeze camera. Se încuraja comerțul cu lumânări, se coborau jaluzelele venețiene, se aprindeau și se înfigeau în ghivece bețișoare care duhneau a santal și se întindea pe jos un covor pentru Buddha din suburbie, ca să zboare cu el. Eva i-a făcut o plecăciune și i-a dat o narcisă. Zeul le-a zâmbit celor pe care îi cunoștea de data trecută. Părea calm și încrezător și mai relaxat decât înainte. Se plimba mai puțin printre admiratori și îi lăsa pe ei să îl mângâie cu respectul pe care Eva cu siguranță îl cultivase printre prietenii ei.

Atunci au apărut unchiul Ted și mătușa Jean.

Capitolul trei

Iată-i: doi alcoolici nefericiți ca atâția alții, ea pe tocuri înalte roz, el într-un costum la două rânduri de nasturi, îmbrăcați ca de nuntă, care soseau inocent la o petrecere, se părea. Erau Jean, sora cea înaltă a mamei, și Ted, bărbatul ei, care avea o firmă de centrale termice numită Peter's Heaters. Au rămas ca loviți în moalele capului când l-au văzut pe cumnatul lor, Harry, intrând în transă ca yoghinii în fața întregului cartier. Jean se căznea să-și găsească cuvintele, probabil singurul lucru care o pusese vreodată la cazne. Eva i-a făcut semn cu degetul să tacă. Jean a închis gura lent, cum se ridică Tower Bridge. Ted a scotocit cu ochii toată încăperea, încercând să-și dea seama despre ce e vorba. M-a văzut, iar eu am dat din cap în semn de salut. Era derutat, dar nu furios, ca mătușă-mea Jean.

— Ce face Harry? a dat el din buze.

Ted și Jean nu-i spuneau niciodată tatei pe numele lui indian, Haroon Amir. Pentru ei era doar „Harry" și așa îl numeau și când vorbeau despre el cu alții. De-ajuns că era indian, ce-i mai trebuia și un nume penibil, pe deasupra? I-au spus Harry din ziua în care l-au cunoscut și așa a rămas, fără ca taică-miu să mai poată face ceva. Așa că el le zicea „Gin cu Tonic".

Eu eram prieten bun cu unchiul Ted. Câteodată mă lua cu el în deplasările pe care le făcea cu firma de centrale termice. Mă plătea să fac ce era mai greu. Mâncam sendvișuri cu pastramă de vită și beam ceai din termos. Mă învăța

șmecherii sportive și mă lua cu el la cursele de câini din Catford și la hipodromul din Epsom Downs. Îmi povestea despre concursurile de porumbei. Îl îndrăgisem pe unchiul Ted de când eram de-o șchioapă, fiindcă se pricepea la tot felul de lucruri, ca și tații altor băieți, lucruri de care mi-era necaz că taică-miu habar n-avea: pescuit, puști cu aer comprimat, avioane și cum să mănânci scoici.

Mintea mea începuse să lucreze rapid, în timp ce încercam să-mi dau seama cum de apăruseră aici Ted și Jean, ca două personaje de comedie ieftină care nimeresc într-un film de Antonioni. Și ei locuiau în Chislehurst, dar făceau parte din altă lume decât Carl și Marianne. M-am concentrat până când în capul meu a început să se facă lumină. Cum de se ajunsese aici? Începeam să înțeleg. Și nu mă bucuram deloc.

Probabil că maică-mea, biata de ea, doborâtă de necazuri, se dusese la soră-sa și dăduse în vileag prima ispravă a tatei, când o făcuse pe gurul în Beckenham. Pe Jean o apucaseră pandaliile de furie că soră-sa era așa de slabă și incapabilă să pună piciorul în prag. Probabil că o urâse pe mama pentru asta.

Când Zeul a anunțat, sau mai bine zis m-a pus pe mine să anunț, cu doar câteva ore înainte, că își făcea din nou apariția ca mistic, maică-mea o sunase pe sora ei mai mică. Jean se ascuțise ca o lamă de cuțit și începuse să comploteze, cum îi era felul. Intrase imediat în acțiune. Mai mult ca sigur îi spusese mamei că îi cunoaște pe Carl și pe Marianne. Probabil aveau calorifere montate de Peter's Heaters. Iar Ted și Jean chiar locuiau într-o casă destul de nouă din apropiere. Acesta era singurul mod în care un cuplu ca Marianne și Carl ar fi putut să-i cunoască pe Ted și Jean. În rest, ei, cu cărțile, discurile și voiajele lor în India, cu toată „cultura" asta a lor, erau o afurisenie pentru Ted și Jean, care nu judecau oamenii decât după criteriul puterii și al banului. Restul erau fițe, o încercare jalnică de a duce lumea

de nas. Pentru Ted și Jean, Tommy Steele[1] – ai cărui părinți locuiau în cartier – însemna cultură, spectacol, divertisment.

Eva însă habar n-avea cine erau Ted și Jean. Iritată, le-a făcut semn cu mâna acestor intruși întârziați și ciudat de respectabili.

— Stați jos, stați jos, a șuierat ea.

Ted și Jean s-au uitat unul la altul de parcă li se ceruse să înghită surcele.

— Da, voi, adăugă Eva.

Era tăioasă când voia, vulpea bătrână.

N-au avut încotro. Ted și Jean s-au lăsat încet pe podea. De bună seamă că erau ani de zile de când mătușă-mea Jean nu mai fusese așa de aproape de pământ, poate doar cu excepția serilor când cădea beată. La orice s-ar fi așteptat, numai la așa o seară evlavioasă, nu, cu oameni care îl înconjurau pe taică-miu cu admirație. Avea să ne-arate ea după aceea, puteam să bag mâna-n foc.

Zeul se pregătea să înceapă. Helen s-a dus și s-a așezat lângă ceilalți. Eu am rămas la bar și îl priveam. Tata se uita la toți și zâmbea, până când s-a pomenit că le zâmbește lui Ted și Jean. Expresia de pe fața lui nu s-a schimbat nici o clipă.

Deși îi poreclise Gin cu Tonic, taică-miu n-avea nimic cu Jean, iar pe Ted chiar îl simpatiza, ceea ce era reciproc valabil. Ted vorbea de multe ori cu taică-miu despre „micile lui probleme personale", căci, deși nu putea să priceapă cum de n-are bani, Ted intuia că taică-miu înțelegea viața și că era înțelept. Așa se face că Ted îi spusese că Jean bea mult, că avusese o relație cu un tânăr consilier local, că viața i se părea lipsită de sens și se simțea frustrat.

De fiecare dată când i se făceau confesiuni de genul ăsta, tata nu scăpa prilejul și profita de Ted.

---

1 Artist londonez (n. 1936) considerat primul idol pop din Marea Britanie.

— Păi ce-are, doar poate să vorbească și să muncească în același timp, nu? ne zicea tata, în vreme ce Ted, câteodată cu ochii în lacrimi, fixa dibluri în perete pentru unul din rafturile de cărți orientale, șmirgheluia o ușă sau punea gresie pe jos în baie, în timp ce taică-miu îl asculta așezat pe un scaun de grădină.

— Vezi să nu te sinucizi până termini de pus gresia, zicea el.

În seara asta tata nu le-a dat prea multă atenție lui Gin cu Tonic. Încăperea era cufundată în tăcere și nemișcare. A tăcut și el, uitându-se drept înainte. Mai întâi a fost o tăcere scurtă. Care însă a continuat, devenind o tăcere lungă, un nimic după care urma alt nimic, urmat curând de și mai mult nimic, iar el stătea așa, cu ochii pironiți înainte, însă concentrat. Mi se înfierbântase capul și începusem să transpir. Simțeam cum mai am puțin și izbucnesc în râs. Mă întrebam dacă are gând să-i tragă pe sfoară și să stea așa o oră întreagă, fără să scoată un sunet (probabil emițând într-un târziu vreo frază mistică de genul „Găinați uscat stă pe capul porumbelului"), apoi să își ia haina și să se întoarcă acasă la nevastă, după ce va fi pus burghezia din Chislehurst față în față cu realitatea extraordinară a propriului vid interior. Ar fi îndrăznit, oare?

În cele din urmă, și-a început dăscăleala, asortând-o de astă dată cu o gamă largă de sâsâieli, pauze și priviri către public. Și sâsâia, se oprea și privea în public atât de încetișor încât netoții ăia, bieții de ei, erau nevoiți să se aplece în față ca să audă. Dar nu l-au slăbit o clipă, aveau urechile făcute pâlnie.

— La birou ori la locul de muncă, ne place să le spunem altora ce să facă. Îi ponegrim. Comparăm munca lor cu a noastră, ca să le scoatem în evidență greșelile. Ne aflăm permanent în competiție. Ne dăm mari și bârfim. Visul nostru este să fim tratați cum se cuvine, în schimb visăm să-i maltratăm pe ceilalți...

În spatele tatei s-a deschis încet o ușă. Era un cuplu – un tânăr înalt, cu părul țepos, vopsit alb. Purta pantofi argintii

și o jachetă argintie strălucitoare. Arăta ca un cosmonaut. Fata care îl însoțea părea ștearsă în comparație cu el. Să fi avut vreo șaptesprezece ani. Purta o cămașă hippie, o fustă care-i atârna până-n pământ și avea părul lung până la talie. Ușa s-a închis și au dispărut, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Toată lumea îl asculta în continuare pe guru, mai puțin Jean, care-și tot dădea părul dintr-o parte într-alta, de parcă ar fi vrut să-l țină pe tata la distanță. S-a uitat la Ted, unde spera să găsească un punct de sprijin, dar nu a primit nimic: și el era fascinat.

M-am strecurat afară din cameră pe ușa de sticlă, întocmai ca un regizor mulțumit că spectacolul merge bine și știe că nu mai are nimic de făcut. Ultimele cuvinte pe care le-am prins au fost:

— Trebuie să descoperim un fel cu totul nou de a fi vii.

Nu pentru că le spunea ceva anume li se liniștea gândurile, ci simpla prezență a tatei avea acest efect asupra lor. Emana o pace și o încredere care mă făceau să mă simt de parcă aș fi fost alcătuit din aer și lumină pe când mă preumblam prin camerele tăcute și frumos mirositoare din casa lui Carl și a Mariannei, ba așezându-mă cu ochii pierduți în zare, ba mai făcând câțiva pași. Începusem să percep cu acuitate sporită și zgomotele, și liniștea; vedeam totul mai limpede. Într-o vază *art nouveau* erau niște camelii și m-am pomenit uitându-mă la ele plin de uimire. Cu ajutorul relaxării și concentrării induse de tata, ajunsesem să văd pomii din grădină într-un fel nou și surprinzător, căci priveam fără să fac asocieri ori analize. Pomul ajunsese să fie formă și culoare, nu alcătuire din frunze și crengi. Treptat însă, prospețimea lucrurilor a început să dispară; mintea a început să mi-o ia razna din nou și gândurile m-au asaltat iar. Strădaniile tatei dăduseră roade, iar eu eram încântat. Totuși, vraja încă nu se risipise: mai era ceva – o voce. Iar vocea îmi vorbea în versuri chiar acolo, în hol la Carl și Marianne. Auzeam clar fiecare cuvânt, căci mintea îmi era liberă, limpede. Spunea:

„Așa-i, vin zorii mintenaș.
De-aceea vrei tu să mă lași?
Să ne sculăm că e lumină
Au ne-am culcat de lună plină?
Dorul ce ne-a unit în miez de noapte,
Ne va lega și ziua, mai departe."

Era o voce masculină sonoră, care venea nu de deasupra mea, cum am crezut inițial – nu vorbea nici un înger cu mine –, ci dintr-o parte. Am urmat-o până am ajuns într-o seră, unde am dat cu ochii de băiatul cu păr argintiu și de fata care stătea într-un balansoar. El îi vorbea, mai bine zis îi citea dintr-o carte mică, legată în piele, pe care o ținea în mână, aplecându-se deasupra feței ei de parcă ar fi vrut s-o facă să-i înghită cuvintele. Ea stătea impasibilă, împrăștiind o mireasmă de paciuli, dându-și de două ori o șuviță de păr din ochi, în timp ce el zicea înainte:

„Din Rai șarpele fu gonit
Iarba de leac ce sufletul alină
Cerbul rănit..."

Fata, plictisită până la lacrimi, s-a înviorat și i-a făcut semn cu cotul când m-a văzut pe mine, veșnicul voyeur, trăgând cu ochiul:

— Scuze, am zis eu și am dat să mă întorc.

— Karim, de ce nu mă bagi în seamă?

Atunci mi-am dat seama că era Charlie.

— N-am știut... adică n-am făcut-o dinadins. De ce te-ai vopsit argintiu?

— E mai distractiv.

— Charlie, nu te-am mai văzut de-un car de vreme. Pe unde-ai umblat? Mi-am făcut griji pentru tine, să știi.

— N-ai de ce să-ți faci griji, micuțule. M-am pregătit pentru restul vieții mele, să știi.

Asta m-a dat gata.

— Pe bune? Și cum o să fie restul vieții tale? Știi deja?

— Când privesc în viitor, văd trei lucruri: succes, succes...

— Și succes, a adăugat fata fără nici un chef.

— Așa să fie, am spus eu. Dă-i bătaie!

Fata s-a uitat la mine amuzată.

— Micuțule, a chicotit ea. Apoi și-a dus buzele la urechea lui și i-a șoptit: Charlie, nu-mi mai citești puțin?

Charlie a început din nou să citească, dar eu nu mă simțeam prea bine. Ca să fiu sincer, aveam impresia că sunt luat de prost. Aveam nevoie imediat de medicamentul pentru cap al lui taică-miu, dar nu voiam să plec de lângă Charlie. De ce se vopsise argintiu? Începea cumva o nouă epocă în materie de frizuri care îmi scăpase complet?

Cu chiu, cu vai, m-am întors în sufragerie. Numărul tatei consta într-o jumătate de oră de instrucțiuni sâsâite plus întrebări, o jumătate de oră de yoga și un pic de meditație. La urmă, când toți erau în picioare și discutau cam adormiți, mătușă-mea Jean ne-a salutat destul de acru. Îmi dădeam seama că vrea să plece, dar în același timp stătea cu ochii pe taică-miu, care zâmbea cu un aer ușurat în celălalt capăt al camerei. Lângă el erau Eva și câteva persoane doritoare de informații. Doi l-au invitat să țină ședințe la ei acasă. Eva și-a arogat brusc dreptul de proprietate asupra lui, luându-l de lângă figurile acelea plicticoase, în timp ce el dădea din cap cu un aer regesc.

Înainte să plecăm, am făcut schimb de adrese și numere de telefon cu Helen. Charlie și fata aceea se certau în hol. Charlie voia să o ducă acasă, dar fraiera ținea morțiș să-și vadă de drumul ei.

— Dar de ce nu vrei? întreba el. Eu chiar te doresc. Am început să te iubesc.

Ce-i venise de se făcea de râs în halul ăla? Totuși, m-am întrebat dacă, atunci când avea să vină ziua în care aș fi dorit pe cineva și persoana respectivă nu m-ar fi dorit, aș fi avut puterea să rămân indiferent. Am pufnit disprețuitor și am ieșit afară să-i aștept pe taică-miu și pe Eva.

Carevasăzică, lucrurile stăteau cam așa: Helen mă iubea în zadar pe mine, care îl iubeam în zadar pe Charlie, care o iubea în zadar pe duduia Paciuli, care fără îndoială că iubea în zadar pe cine știe ce alt cretin. Singurii care nu se iubeau în zadar erau taică-miu și Eva. M-am simțit aiurea cu ei în mașină, în timp ce Eva îl atingea pe tata peste tot. El a trebuit să ridice un deget autoritar ca s-o facă să se potolească, iar ea i l-a mușcat. Și-n tot timpul ăsta, eu am stat pe bancheta din spate ca un copil cuminte, prefăcându-mă că nu exist.

Să fi fost oare tata cu adevărat îndrăgostit de Eva? Îmi venea greu să cred că da, căci lumea noastră părea încremenită exact cum era pentru vecie. Însă începuse să se afișeze cu ea, nu? La sfârșitul ședinței, o pupase pe Eva tare apăsat, de parcă ar fi supt dintr-o portocală, și îi spusese că nu ar fi reușit fără ajutorul ei. Iar ea își trecuse mâna prin părul lui, în timp ce Carl și Marianne rămăseseră în poziția de rugăciune, cu mâinile împreunate, iar Ted și Jean stăteau smirnă în hainele lor ridicole, ca doi polițiști sub acoperire. Ce-l apucase pe taică-miu?

Mama ne aștepta în hol, cu fața pe jumătate ascunsă de receptor. Nu spunea prea multe, dar auzeam vocea subțire a lui Jean la celălalt capăt. Nu pierduseră nici o clipă. Taică-miu s-a fofilat la el în cameră. Eu eram pe cale să spăl putina și să urc la mine, când maică-mea a zis:

— Unde fugi, deșteptu' lu' pește? Vrea cineva să-ți spună două vorbe.

— Cine?

— Treci încoace!

Mi-a pus receptorul în mână și am auzit-o pe Jean, care mi-a spus un singur lucru:

— Vino mâine pe la noi. Neapărat. S-a-nțeles?

Întotdeauna se răstea la lume de parcă eram toți bătuți în cap. Du-te-n mă-ta! i-am zis în gând. N-aveam nici un

chef să mă apropii de ea când era în starea asta. Dar muream de curiozitate. Aveam s-apar negreșit, i-am dat cuvântul meu.

Așa că, a doua zi de dimineață, mi-am curățat bicicleta și, nu după mult timp, m-am pomenit zdruncinându-mă pe aceleași drumuri neasfaltate pe care mersesem cu taică-miu cu o seară înainte. Pedalam încet, ca să mă uit la indivizii de pe lângă mașini, cum dădeau cu aspiratorul, le spălau cu furtunul, curățau, frecau, lustruiau, râcâiau cu unghia, reparau, discutau și le admirau. Era o zi minunată, dar ei nu se abăteau de la rutina lor. Femeile îi strigau să vină la masă. Oameni cu costum și pălărie se întorceau de la biserică ducând Biblii în mână. Copiii erau spălați și pieptănați.

Încă nu mă simțeam în stare să dau ochii cu Ted și Jean și m-am hotărât să trec pe la Helen, care locuia aproape de ei, să văd ce mai face. În dimineața cu pricina, mă strecurasem în camera tatei și-i subtilizasem un prezervativ – pentru orice eventualitate.

Casa lui Helen era mare, veche și la câțiva pași de stradă. Se părea că toți cunoscuții noștri, Charlie și ceilalți, locuiau în case mari, numai noi, nu. Nici nu mă mir că aveam complexe de inferioritate. Dar casa lui Helen nu mai fusese zugrăvită de un secol. Tufele și răsadurile se înălțaseră sălbatic, în mijlocul aleii creșteau narcise. Magazia stătea să cadă. Unchiul Ted ar fi zis că e strigător la cer.

Mi-am lăsat bicicleta în față și am legat-o cu lanțul de gard. Când am încercat să deschid poarta, am văzut că avea zăvorul pus. N-am reușit să-mi strecor mâna să-l trag, am sărit gardul. Pe verandă am apăsat soneria și am auzit-o sunând undeva în fundul casei. Parcă era bântuită, pe cuvântul meu. Nu a răspuns nimeni, așa că am dat un ocol pe lângă casă.

— Karim, Karim! m-a strigat Helen, pe un ton agitat, de la o fereastră de deasupra mea.

— Hei, bună! i-am răspuns. Voiam să văd ce mai faci.

— Da, și eu.

M-am enervat. Eu voiam să se întâmple totul foarte repede.

— Și-atunci, care-i problema? Nu poți să cobori? Ce, faci pe Julieta?

În acel moment am avut impresia că a tras-o cineva înăuntru. Am auzit o ceartă înfundată – o voce de bărbat – și-apoi fereastra s-a trântit. Cineva a tras perdelele.

— Helen, Helen! am strigat eu, cuprins de un dor subit.

S-a deschis ușa de la intrare. A apărut tatăl lui Helen. Era un bărbat masiv, cu barbă neagră și brațe groase. Mi-am închipuit că avea păr pe umeri, ba chiar mai rău, și pe spate, ca Peter Sellers și Sean Connery. (Țineam evidența actorilor cu păr pe spate, pe care o actualizam în permanență.) M-am albit la față, dar se vede că nu suficient, căci Dos Păros a dat drumul câinelui pe care îl ținea, o namilă de dog danez, care s-a îndreptat cu interes către mine, cu botul căscat ca gura unei peșteri. Arăta de parcă i-ar fi retezat cineva o bucată din dovleacul capului ca să-i facă botul ăla plin de colți galbeni și de bale. Mi-am dus mâinile la piept, ca să nu mă înșface de degete. Cred că arătam ca un somnambul, dar cum aveam nevoie de mâini pentru alte treburi, puțin îmi păsa de poza asta barocă, mie, care de obicei eram obsedat de felul în care arătam și mă comportam de parcă lumea întreagă nu avea altceva mai bun de făcut decât să-mi pândească scăpările de la o etichetă cât se poate de complicată și personală.

— Îți interzic să te mai vezi cu fiică-mea, a spus Dos Păros. Nu iese cu băieți. Nici cu ciori.

— Aha.

— 'Nțeles?

— Îhî, am făcut eu morcovit.

— N-avem nevoie de negrotei la ușă!

— Ce, au mai fost?

— Ce să fie, măi ciorică?

— Negrotei.

— Unde?

— La ușă.

— N-au ce să caute, a spus Dos Păros. Mulți, puțini, n-au ce să caute! Noi suntem urmașii lui Enoch. Dacă te prind că te atingi de fiică-mea cu degetele-alea negre, praf ți le fac, auzi? Praf ți le fac!

Dos Păros a trântit ușa în urma lui. Am făcut vreo câțiva pași în spate și am dat să mă întorc și să plec. Dă-l în mă-sa de Dos Păros. Aveam nevoie la toaletă, încă puțin și făceam pe mine. M-am uitat la mașina lui, un Rover mare. Mă hotărâsem să-i dezumflu cauciucurile. Le aranjam în câteva minute, mă pișam pe fereastră și, dacă ieșea la mine, o tuleam peste gard ca mâța pe geam. Pornisem spre Rover, când am realizat că Dos Păros mă lăsase singur cu câinele, care adulmeca niște rahați câțiva metri mai încolo. A făcut câțiva pași. Eu stăteam nemișcat, prefăcându-mă că sunt stană de piatră sau pom, apoi, încetișor, m-am întors cu spatele la câine și am pornit tiptil, de parcă aș fi mers pe un acoperiș și eram în pericol să mă prăbușesc. Speram să iasă Helen la geam, să mă strige și să-l potolească pe danez.

— Of, Helen, Helen! am murmurat eu.

În mod cert, cuvintele mele blânde au avut efect asupra câinelui, căci brusc am auzit un zgomot precipitat și am simțit ceva ciudat pe umeri. Clar, erau labele câinelui. Îi simțeam respirația caldă pe ceafă. Am mai făcut un pas; și câinele la fel. Atunci mi-am dat seama ce făcea: îi picasem cu tronc. Mi-au confirmat-o mișcările agitate pe care le simțeam la spate. Avea urechile fierbinți. Nu m-am temut că mă mușcă, fiindcă se mișca din ce în ce mai repede, așa că m-am hotărât să o iau la goană. Câinele tremura de plăcere.

M-am repezit la poartă și m-am cățărat peste ea, agățându-mi cămașa roz într-un cui. Când m-am văzut în partea cealaltă, am luat niște pietre și am dat după el. Una l-a nimerit în ouă, dar nu prea i-a păsat. După ce m-am suit pe bicicletă, mi-am scos jacheta și am văzut că era plină de spermă de câine.

Eram total întors pe dos când, în sfârșit, am ajuns la Jean, pe aleea din fața casei. Iar ea mai avea și obiceiul să-i pună pe toți să se descalțe la intrare, ca nu cumva să calce prea

mult pe covor și să-i ia modelul. Odată, când am intrat la ea, tata i-a zis:

— Ce-i aici la voi, Jean, templu hindus? Vreți și miros de tămâie, după cât sunteți de aghesmuiți?

Erau atât de pedanți cu toate noile achiziții încât mașina lor, veche de trei ani, încă mai avea banchetele îmbrăcate în plastic. Taică-miu se distra copios când se întorcea spre mine și-mi spunea:

— Nu-i așa că stăm ca boierii în mașina asta, Karim?

Ce mai râdeam cu taică-miu!

Când plecasem de dimineață de-acasă îmi propusesem să fiu numai lapte și miere și să nu pun nimic la suflet, să mă comport ca un adevărat Dick Diver[1]. Dar așa, plin de spermă de câine pe jachetă, desculț și înnebunit să mă duc la budă, îmi venea destul de greu să întrețin aparențele inspirate din Fitzgerald. Iar Jean m-a dus direct în sufragerie, m-a apăsat pe umeri ca să stau jos, un gest nou la ea, și a plecat după Ted.

M-am dus la geam și m-am uitat în grădină. Aici, vara, în zilele când Peter's Heaters era o afacere prosperă, Ted și Jean dădeau niște petreceri faine sau, cum spunea Ted, o făceau lată. Eu cu Ted și cu frate-meu Allie montam un pavilion mare pe iarbă, în curte, și așteptam cu sufletul la gură să apară toată protipendada din sudul Londrei și din Kent. Cei mai importanți antreprenori de construcții, directori de bancă, contabili, politicieni locali și oameni de afaceri veneau care mai de care, cu neveste și prăjituri. Eu și Allie ne vânzoleam de mama focului printre oamenii adunați, care duhneau a parfum și *aftershave* de nu puteai să respiri. Serveam cocteiluri și le ofeream căpșuni, frișcă și prăjiturele, brânzeturi și bomboane de ciocolată, iar câteodată, drept răsplată, cucoanele ne ciupeau de obraz și noi încercam să le băgăm mâna pe sub fustă fiicelor lor.

---

1 Personajul principal din romanul *Blândețea nopții*, de F. Scott Fitzgerald.

Mama și tata se simțeau întotdeauna în plus și tratați de sus în astfel de ocazii pompoase, unde viața fiecăruia era măsurată cu compasul banului. Ei nu prezentau interes pentru nimeni, și, la rândul lor, nu găseau nimic de vorbit cu ceilalți. Niciodată nu nimereau ținuta potrivită și de aceea arătau cam ponosit. De regulă, după câteva cocteiluri, taică-miu începea să discute despre adevăratul sens al materialismului și concepția potrivit căreia trăim vremuri materialiste. Adevărul este, susținea el, că lumea nu apreciază de fapt valoarea obiectelor în sine ori frumusețea aparte a fiecăruia, ci e condusă de lăcomie. Materialismul nostru se bazează pe lăcomie și statut social, nu pe firea și consistența lucrurilor. Aceste reflecții nu erau gustate la petrecerile lui Jean, iar maică-mea îi făcea semne pe ascuns din buze sau cu mâna, ca să tacă din gură. Tatei îi pierea imediat tot cheful. Ambiția maică-mii era să treacă neobservată, să fie la fel cu restul lumii, în vreme ce lui îi plăcea să iasă în evidență ca un jongler la o înmormântare.

Pe vremea aceea, Ted și Jean parcă erau regele și regina: avuți, puternici, influenți. Jean orchestra cu măiestrie relații atât de afaceri, cât și amoroase. Era monitorul cuplurilor, media un număr considerabil de legături, avertiza, sfătuia, ademenea și consolida anumite căsnicii, desființând în același timp perechile nepotrivite. Ea știa ce se întâmplă peste tot, din registrele contabile până în paturile oamenilor.

Jean părea invulnerabilă, până când și-a făcut gustul și a intrat într-o relație cu un consilier din Partidul Conservator, un tânăr palid de douăzeci și opt de ani, dintr-o familie veche și bine văzută din clasa de mijloc, care locuia în Sevenoaks. Era practic virgin, naiv și lipsit de experiență, cu fața plină de coșuri, dar se afla pe o treaptă socială mult mai înaltă decât ea. Firește, părinții lui au intervenit după nici jumătate de an și nu s-au mai întâlnit de atunci. Ea a plâns după el doi ani de zile, timp în care Ted devenea pe zi ce trece mai șters, în comparație cu efebul conservator pierdut pentru totdeauna. Petrecerile au încetat și oamenii au plecat acasă.

Mătușa Jean s-a întors împreună cu unchiul. Ted era laș din fire, iar acum nu-și găsea locul. Îi era groază de conflicte deschise și de certuri.

— Bună, unchiule.

— Bună, băiete, a spus el amărât.

Mătușă-mea a intrat direct în miezul problemei.

— Ia ascultă, Karim...

— Ce se mai aude cu fotbalul? am întrebat eu, luându-i-o înainte și zâmbindu-i lui Ted.

— Cum? a întrebat el uluit.

— Ăștia de la Spurs – se descurcă, nu?

S-a uitat la mine ca la un dement. Mătușă-mea habar n-avea ce se întâmplă. Le-am explicat:

— Ar cam fi timpul să mai mergem la un meci, nu, unchiule?

Banalități, dar asupra lui Ted au avut efectul scontat. A fost nevoit să se așeze. Știam că, după ce aduceam vorba despre fotbal, avea să fie cel puțin neutru în conflictul de față, stârnit de taică-miu, dacă nu cumva chiar să mă susțină. Eram sigur, fiindcă știam ceva nasol de tot despre Ted, care n-ar fi vrut să ajungă nimic la urechile lui Jean, la fel cum și pe babacul îl aveam la mână cu întâmplarea din grădină, pe care o păstram cu grijă pentru mine.

Începusem să mă mai destind.

Iată despre ce chestie nasoală era vorba.

La un moment dat mi-am dorit tare mult să fiu primul mijlocaș indian dintr-o echipă englezească, iar școala m-a trimis să dau niște probe pentru Millwall și Crystal Palace. Însă noi țineam cu Spurs, iar stadionul lor era departe, în nordul Londrei, de aceea eu și Ted nu mai apucam să-i vedem prea des. Dar când au jucat acasă cu Chelsea, l-am convins pe Ted să mergem. Maică-mea a încercat să se opună, convinsă că băieții de la depou or să-mi tragă gloanțe artizanale în cap. Nici nu prea mă pasiona să merg la meci pe stadion. Stăteai acolo în frig de făceai țurțuri la ouă și, când era cât pe ce să se bage vreun gol, toată tribuna sărea în picioare și nu mai vedeai nimic de fesurile lor.

Eu și Ted, înarmați cu sendvișuri, am mers cu trenul prin suburbii până la Londra. Taică-miu făcea drumul ăsta în fiecare zi și venea acasă cu *keema*[1], turte și *curry* de mazăre învelite în hârtie unsuroasă, în servietă. Înainte să trecem fluviul am traversat periferiile Herne Hill și Brixton, niște așezări atât de neobișnuite față de tot ce văzusem până atunci încât am sărit de pe banchetă, am lăsat în jos geamul vagonului și m-am uitat la șirurile de case dezafectate, în stil victorian. Grădinile erau pline de rable ruginite și paltoane leoarcă, iar frânghiile de rufe zburau în toate direcțiile peste dărâmături. Ted m-a lămurit:

— Aici locuiesc ciorile. Negroteii, *să trăiți, conașule*!

La întoarcere, după meci, am fost înghesuiți într-un colț al vagonului de zeci de suporteri ai echipei Spurs, care purtau fulare alb cu negru. Eu aveam o morișcă pe care mi-o făcusem la școală. Spurs bătuse.

— Tottenham, Tottenham! scandam cu toții.

Apoi, când m-am uitat la Ted, am văzut că avea un cuțit în mână. A sărit de pe locul lui și a făcut țăndări becurile din vagon. Mi-au căzut cioburi în cap. Ne uitam cu toții la Ted cum deșuruba atent oglinzile din despărțiturile vagonului – de parcă ar fi scos un radiator – și le arunca pe geam. În timp ce ne mișcam prin vagon ca să-i facem loc – nimeni nu s-a luat după el –, Ted sfâșia banchetele cu cuțitul și scotea câlții din ele. La urmă mi-a băgat un bec sub nas și mi-a arătat geamul deschis.

— Hai, distrează-te, e sâmbătă.

M-am ridicat și am azvârlit becul cu toată puterea, fără să-mi dau seama că intram în gara Penge. Becul s-a izbit de un zid de care se rezema un indian în vârstă. Omul a urlat, s-a ridicat și a plecat șontâc-șontâc de-acolo. Băieții din tren l-au împroșcat cu înjurături rasiste. Când Ted m-a adus acasă,

1 Mâncare tradițională din nordul Indiei și Pakistan, făcută din carne de miel tocată, servită cu mazăre sau cartofi.

maică-mea a îndreptat un deget către mine și l-a întrebat dacă am fost cuminte.

Acum mătușă-mea Jean mă sfredelea cu privirea.

— Nouă dintotdeauna ne-a plăcut de tatăl tău și n-am zis nimic când s-a însurat cu Margaret, chiar dacă altora nu le-a venit la socoteală că a luat un tip de culoare...

— Mătușă...

— Puișor, nu mă-ntrerupe. Mi-a spus maică-ta ce năzbâtii face domnu' în Beckenham. De la o vreme, se dă drept budist...

— Păi, e budist.

— Și umblă cu zănatica aia, despre care toți știu că e diformă, fiindcă le-a spus chiar ea.

— În ce fel e diformă, mătușă?

— Iar ieri, ieri pur și simplu nu ne-a venit să credem, nu-i așa, Ted? Ted!

Ted a dat din cap, în semn că pur și simplu nu-i venise să creadă.

— Firește, noi presupunem că toată nebunia asta se va sfârși imediat.

S-a lăsat pe spate și a așteptat să-i dau un răspuns. Să știți că mătușă-mea Jean chiar era în stare să se uite urât la un om. Se uita așa de urât că a trebuit să mă străduiesc să-mi țin un pârț care voia să iasă. Mi-am încrucișat picioarele și m-am apăsat cu fundul de canapea cât am putut. De pomană. Pârțul poznaș s-a strecurat vesel afară. În câteva secunde, duhoarea a ieșit și plutea către mătușă-mea, care încă mai aștepta să-i răspund.

— De ce-mi spui mie, mătușă? Doar nu-i treaba noastră ce face tata.

— Să știi că nu-i doar treaba lui, ei, fir-ar să fie! Ne privește pe toți! O să zică lumea că suntem toți țicniți în familia asta. Trebuie să ținem cont de firma noastră, Peter's Heaters, a zis ea și s-a întors către unchiu-miu, care-și pusese o pernă pe față.

— Ted, ce faci?

Am întrebat nevinovat ca un prunc:

— Dar ce legătură are purtarea tatei cu nivelul vostru de trai, mătușică?

Mătușă-mea s-a scărpinat la nas.

— Maică-ta nu mai suportă, a spus ea. E de datoria ta să pui capăt acestei situații imediat. Dacă faci asta, nimeni nu mai suflă o vorbă. Ai cuvântul meu.

— Pân' la Crăciun, a completat Ted.

Tare îi mai plăcea să spună ce nu trebuie când nu trebuie, de parcă o bună parte din respectul său de sine venea din nesupunere.

Jean s-a ridicat și a mers pe covor cu tocurile ei înalte. A deschis un geam și a inspirat aerul curat din grădină. Asta a dus-o cu gândul la familia regală.

— Și oricum, taică-tu e funcționar public în slujba monarhiei. Ce-ar zice Regina dacă ar ști de ce-i arde lui?

— Ce Regină? am zis eu pe înfundate. Și cu voce tare: Nu răspund la întrebări retorice.

M-am ridicat și m-am dus la ușă. Acolo mi-am dat seama că mă apucase tremuratul. Dar Jean mi-a zâmbit de parcă aș fi fost de acord cu tot ce îmi spusese ea.

— Ești un băiat de ispravă, scumpule. Ia pupă-mă! Ce mai e și mizeria asta de pe jachetă?

Câteva săptămâni nu am mai auzit nimic nici de la Gin, nici de la Tonic, timp în care nici prin cap nu mi-a trecut să mă duc la taică-miu și să-l rog în genunchi să pună capăt chestiei cu Buddha, fiindcă – vezi, Doamne! – nu-i plăcea lui Jean.

Cât despre Eva, nu mai dădea nici un semn de viață. Începusem să cred că totul se sfârșise și îmi părea oarecum rău, căci viața noastră intrase la loc în rutină. Dar într-o seară a sunat telefonul și a răspuns maică-mea. Imediat a pus receptorul la loc în furcă. Tata, din ușa camerei lui, a întrebat:

— Cine era?

— Nimeni, a zis mama cu dispreț.

Capitolul patru

În alt fel devenise clar că Eva nu avea să mai plece de-acum din viața noastră. Era prezentă când tata părea retras și preocupat, adică în fiecare noapte, de fapt, era acolo când el asculta un disc cu muzică melancolică sau când venea vorba despre dragoste. Și nimeni dintre noi nu era fericit. Habar n-aveam dacă taică-miu se întâlnea cu Eva pe ascuns. Nu văd cum ar fi fost posibil. Navetiștii aveau viața planificată la minut. Dacă întârzia vreun tren sau era anulat, la scurt timp venea următorul. Seara nu se putea invoca nici un pretext, căci nimeni nu ieșea în oraș, nu aveai unde să ieși, iar taică-miu nu se întâlnea în particular cu nimeni de la serviciu. Toți colegii lui plecau din Londra, de cum terminau programul. Ai mei mergeau la film cam o dată pe an și-atunci pe tata îl fura somnul. Odată au fost la teatru ca să vadă *Poveste din cartierul de vest*. Noi nu cunoșteam persoane care frecventau localuri, în afară de unchiul Ted. De asemenea lucruri se țineau cei din clasa de jos și la noi în cartier numai știrbii și desfrânatele cântau „Hai, hai, hai de-mi fă ochi dulci, în centru, la birtul Bull and Bush", acompaniați de câte un pian hodorogit.

Prin urmare, singura ocazie cu care tata ar fi putut s-o vadă pe Eva era la prânz, în pauza de masă. Poate chiar se vedeau în fața biroului lui, ca să ia prânzul în St. James's Park, așa cum făcuse cândva cu mama, pe când o curta. Dacă tata și Eva făceau dragoste habar n-aveam. Dar am descoperit la el în servietă o carte ilustrată cu poziții sexuale chinezești, printre care *Rațe sălbatice chinezești împreunate*,

Pinul pitic, care era mai complicată, *Șoarecele și pisica în aceeași gaură* și delicioasa *Greiere brun odihnind pe ram.*

Dar cu sau fără greiere brun pe ram, atmosfera din casa noastră era încordată. Cel puțin la suprafață era fără ascunzișuri, până într-o duminică dimineață, cam la două luni după ce fusesem eu la Gin cu Tonic, când am deschis ușa și în prag am dat de unchiul Ted. M-am uitat la el fără să-i zâmbesc ori să-l salut și el s-a uitat la mine, simțindu-se din ce în ce mai stânjenit, până când a reușit să îngaime:

— Ei, băiete, uite-am trecut să mai arunc un ochi în grădină și să văd dacă au înflorit trandafirii.

— Toată grădina e înflorită.

Ted a intrat fredonând „Sturzii or da roată albelor stânci din Dover".

— Ce mai zice tac'tu?

— Ai venit să vezi ce s-a mai întâmplat de la discuția noastră, nu?

— Să nu sufli o vorbă, așa cum ne-a fost învoiala, a zis el, trecând pe lângă mine.

— Ar cam fi timpul să mai mergem la un meci de fotbal împreună, nu, unchiule? Cu trenul, spre exemplu.

S-a dus la bucătărie, unde maică-mea tocmai băga la cuptor friptura de duminică. A luat-o afară în grădină și am văzut cum o întreba ce mai face. Cu alte cuvinte, ce se mai auzea cu taică-miu, Eva și faza cu Buddha. Ce putea să-i zică ea? Toate erau bune și frumoase și nu prea. Nu existau indicii, dar asta nu însemna că nu se comit crime.

După ce a terminat cu mama, în stilul lui de om de afaceri, Ted a dat buzna în dormitor la tata. Băgăcios cum sunt, m-am dus după el, chiar în timp ce încerca să-mi trântească ușa în nas.

Tata stătea pe cuvertura albă și își făcea pantofii cu un maiou imprimat de-al meu. În fiecare duminică dimineața își lustruia toți pantofii, vreo zece perechi, cu răbdare și migală. Apoi își peria costumele, își alegea cămășile pentru

săptămâna următoare – într-o zi roz, în următoarea bleu, apoi liliachiu și tot așa –, își alegea butonii, își aranja cravatele, din care avea cel puțin o sută. Cum stătea acolo concentrat, a tresărit când s-a trântit ușa de perete și a intrat namila de Ted, cu ghete negre și un pulover verde lăbărțat, pe gât, tropăind ca un cal într-o celulă. Taică-miu, prin comparație, părea un puști, acum că intimitatea îi fusese violată. S-au uitat unul la altul, Ted feroce și mătăhălos, taică-miu stând pe pat în maiou alb și pantaloni de pijama, cu gâtul ca de taur aplecat peste pieptul impresionant și pântecele suplu. Dar tata nu s-a supărat câtuși de puțin. Lui îi plăcea când veneau și plecau oameni, când casa era plină de sporovăială și animație. Îi aducea aminte de cum era acasă, la Bombay.

— Hei, Ted, poți să te uiți puțin la asta, să vezi ce are?

— Cum?

Pe chipul lui Ted s-a citit deodată panică. De fiecare dată când venea la noi acasă, era ferm hotărât să nu-l mai lase pe taică-miu să profite de el punându-l să repare câte ceva.

— Doar s-arunci un ochi la o chestie care s-a paradit, a spus tata.

L-a dus pe Ted de partea cealaltă a patului, până la o masă care se clătina pe picioare, unde își ținea patefonul electric, una din cutiile alea îmbrăcate în pâslă ieftină, care au un mic difuzor în față și un platan fragil de culoare bej, cu un ax transversal lung, la care puteai să pui discuri. Taică-miu i-a făcut un semn cu mâna și i-a vorbit lui Ted așa cum eram convins că obișnuia să le vorbească servitorilor la el acasă.

— Sunt disperat, Ted. Nu pot să-mi ascult discurile cu Nat King Cole și Pink Floyd. Te rog, nu mă lăsa așa!

Ted l-a privit cu atenție. Am observat că avea degetele groase ca niște cârnați, unghiile plesnite, palmele murdare. Am încercat să-mi imaginez mâna lui pe un trup de femeie.

— De ce nu ți-l repară Karim?

— Își protejează degetele ca să se facă doctor. Plus că nu-i bun de nimic.

— Asta așa e, a spus Ted, bucuros de insultă.

— Firește, cei care nu-s buni de nimic dăinuie.

Ted s-a uitat suspicios la tata la auzul acestei fraze mistice neașteptate. Eu i-am adus lui Ted șurubelnița din mașină, iar el s-a așezat pe pat și a început să demonteze patefonul.

— Jean m-a trimis la tine, Harry.

Ted nu știa ce să spună mai departe și nici taică-miu nu îl ajuta.

— Zice că ești budist.

A pronunțat „budist" de parcă ar fi spus „homosexual", dacă ar fi avut vreun motiv, oricât de mic, să spună „homosexual", ceea ce nu era cazul.

— Ce înseamnă budist?

— Ce-a fost toată faza aia caraghioasă când ne-am descălțat, acum vreo câteva săptămâni, în Chislehurst? a contracarat Ted.

— Ai simțit repulsie când m-ai ascultat?

— Eu? Nu, eu ascult ce are de spus toată lumea. Dar să știi că lui Jean chiar i s-a întors stomacul pe dos.

— De ce?

Tata îl deruta pe Ted.

— Ea nu e obișnuită cu budismul. Trebuie să încetezi. Orice-ar fi, trebuie să încetezi imediat!

Taică-miu s-a cufundat deodată într-una din tăcerile lui meșteșugite, împreunându-și mâinile în poală și plecându-și umil capul, ca un copil admonestat, dar convins în adâncul sufletului că are dreptate.

— Să încetezi, că altfel eu ce-i spun lui Jean?

Ted începuse să se ambaleze. Tata nu se mișca.

— Spune-i: Harry e un nimic.

Asta l-a dezumflat de tot pe Ted, care, după ce nu-i ieșise nici o stratagemă, avea nevoie de o răfuială, chiar și așa, cu mâinile pline de piese de la patefon.

Apoi, cât ai clipi, taică-miu a schimbat subiectul. Ca un fotbalist care dă o pasă la firul ierbii ca să spargă apărarea adversarului, a început să-l întrebe pe Ted cum mai mergea

munca – munca, adică firma. Ted a oftat, dar s-a mai înseninat: era în largul lui pe această temă.

— Muncesc din greu, de dimineața până noaptea.

— Da?

— Muncă, muncă și iar afurisita asta de muncă!

Lui taică-miu nu-i păsa. Sau cel puțin așa mi s-a părut mie.

Apoi a făcut un lucru nemaipomenit. Cred că nici el nu știa ce are de gând să facă. S-a ridicat și s-a dus la Ted, l-a apucat cu o mână de ceafă și l-a tras spre el, până când Ted a ajuns cu nasul pe pieptul lui. A rămas în poziția asta vreo cinci minute, cu patefonul în poală și cu taică-miu uitându-se în creștetul lui. Apoi tata a spus:

— Prea multă muncă pe lumea asta.

Într-un fel, taică-miu îl scutise pe Ted de obligația de a se comporta normal. Vocea lui Ted era sugrumată.

— Nu pot să mă opresc, pur și simplu, a gemut el.

— Ba poți.

— Ce fel de viață mai e și aia?

— Ce fel de viață mai e și asta? O catastrofă. Ascultă-ți sufletul. Mergi la minima rezistență. Fă ce-ți place, n-are importanță ce. N-are decât să-ți cadă și casa-n cap. Lasă-te dus de val.

— Ce, te-ai smintit? Trebuie să facem eforturi!

— În nici un caz, nici un pic de efort, a spus tata ferm, apucându-l pe Ted de cap. Dacă nu încetezi cu eforturile, în curând ai să mori.

— Să mor? Chiar așa?

— Chiar așa. Strădania te omoară. Nu poți să te străduiești să te îndrăgostești, nu? Și dacă te străduiești să faci dragoste, ajungi impotent. Urmează-ți sufletul. Strădania înseamnă prostie. Înțelepciunea este înnăscută. Să nu faci decât ce-ți place.

— Dacă m-aș lua după sufletul meu, aș sta cu mâna-n în fund toată ziua, a zis Ted.

Sau cred că asta a zis. Nu puteam să-mi dau seama prea bine, căci stătea cu nasul lipit de taică-miu și nu se auzea

decât un grohăit. Am încercat să mă apropii ca să văd dacă unchiul Ted plângea, dar nu voiam să mă fâțâi prea mult și să-i întrerup.

— Atunci stai degeaba, zise Zeul.

— O să-mi cadă casa-n cap.

— Și ce dacă? Las-o să cadă!

— O să mi se ducă firma de râpă.

— Și-așa e cu coliva pe piept, a pufnit taică-miu.

Ted s-a uitat la el.

— Da' de unde știi?

— Las-o să se ducă. Apucă-te de alta în câțiva ani.

— Jean o să mă părăsească.

— Jean te-a părăsit deja.

— Doamne, Dumnezeule mare, da' prost mai ești, Harry!

— Da, și eu cred că sunt cam prost. Iar tu suferi ca dracu'. Și ți-e și rușine pe deasupra. Ce, nu mai are voie omul nici să sufere, de-acum? Suferă, Ted!

Ted suferea. Plângea cu sughițuri.

— Așa, zise taică-miu restabilindu-și prioritățile. Ce zici că are rabla asta de patefon?

Ted a ieșit din camera tatei și a dat peste mama, care venea pe hol cu o farfurie plină de budincă Yorkshire.

— Ce i-ai făcut lui Ted? a întrebat ea, vizibil uluită. Stătea siderată, în vreme ce picioarele uriașe ale lui Ted au cedat, iar el s-a prăbușit la capătul scărilor ca o girafă în agonie, încă ținând platanul tatei în mână, cu capul sprijinit de perete și mânjind cu pomadă tot tapetul, singurul lucru care, în mod sigur, o scotea pe maică-mea din pepeni.

— L-am eliberat, a spus tata, frecându-și mâinile.

Ce sfârșit de săptămână am mai avut atunci! Ce haos și câtă suferință era între ai mei, de aproape că puteai să le atingi cu mâna! Dacă ar fi fost făcută din materie concretă, încordarea dintre ei ar fi umplut casa cu mâl. Aveam senzația că era suficientă o remarcă oarecare ori vreun banal incident ca să se repeadă unul la altul și să-și facă felul, nu din ură,

ci din disperare. Eu stăteam sus, la mine în cameră, atunci când se putea, dar îmi tot închipuiam că vor încerca să se înjunghie și mă cuprindea panica la gândul că n-am să-i pot despărți la timp.

Sâmbăta următoare, când eram cu toții acasă și ar fi trebuit să ne petrecem câteva ore bunicele împreună, mi-am luat bicicleta și am plecat din suburbii, lăsând în urmă casa aceea mică și agitată. Mai aveam un loc unde puteam să mă duc.

Când am ajuns la Paradise Stores, magazinul unchiului Anwar, am văzut-o pe Jamila, fiică-sa, așezând marfă pe rafturi. Maică-sa, prințesa Jeeta, stătea la casă. Paradise Stores era o incintă prăfuită, cu un tavan înalt și plin de ornamente, care se decojea. În mijlocul magazinului se afla un corp mare și incomod de rafturi, căruia clienții îi dădeau roată, călcând cu zgomot printre baxuri de carton și peste cutii de conserve. Marfa părea așezată fără o ordine anume. Casa Jeetei era băgată într-un colț strâmt de lângă ușă, ceea ce o făcea să-i fie mereu frig și să poarte mănuși fără degete tot anul. Scaunul lui Anwar era în colțul opus, într-o nișă, de unde supraveghea magazinul cu o privire goală. Afară, în față, erau lăzi cu legume. Paradise se deschidea la opt dimineața și se închidea la zece seara. Nici măcar duminica nu mai era zi liberă. Însă în fiecare an, de Crăciun, Anwar și Jeeta își luau liber o săptămână. De fiecare dată după Anul Nou, mă îngrozeam când îl auzeam pe Anwar:

— Nu mai sunt decât trei sute cincizeci și șapte de zile și ne putem odihni iar în voie.

Nu știam câți bani au. Dacă aveau câțiva pușі deoparte, atunci de bună seamă că îi țineau îngropați, căci niciodată nu îi văzusem cumpărându-și lucruri pentru care alții și-ar fi dat și sufletul: draperii de catifea, combine muzicale, Martini, mașini de tuns iarba, ferestre duble. Anwar și Jeeta trecuseră prin viață ca gâsca prin apă. Trăiau de parcă aveau să împărățească pământul. Pentru ei, viața de acum nu conta, nu era decât una dintre sutele care aveau să urmeze și în care n-ar fi avut altceva de făcut decât să petreacă. De

asemenea, habar n-aveau de lumea înconjurătoare. Adesea o întrebam pe Jeeta cine este ministrul de externe al Marii Britanii sau cum îl cheamă pe ministrul de finanțe, dar nu știa niciodată și nici nu îi părea rău că nu știe.

M-am uitat înăuntru în timp ce îmi legam bicicleta de stâlp. Nu-l vedeam pe Anwar nicăieri. Probabil se dusese la casa de pariuri. Dar faptul mi s-a părut ciudat, căci de regulă era ora la care îl găseam neras, cu țigara în gură și îmbrăcat în costumul îngălat pe care i-l dăduse taică-miu în 1954, pândind pe la spatele posibililor hoți de magazine, pe care el îi numea HDM-uri.

— Am prins doi HDM răi foc azi, zicea el, chiar sub nasul meu, Karim. I-am luat la goană de nu s-au văzut!

M-am uitat la Jamila, mi-am lipit nasul de vitrină și am scos niște strigăte ca de junglă. Eram Mowgli amenințându-l pe Shere Khan. Dar nu m-a auzit. M-am minunat de ea: era scundă și subțire, cu ochii mari, căprui, și purta o pereche de ochelari mici, cu ramă metalică. Părul ei negru era din nou lung. Slavă Cerului că renunțase la coafura „naturală" afro cu care șocase opinia publică din Penge cu câțiva ani în urmă. Era energică și entuziastă, Jamila mea. Mereu părea încordată ca un arc, surprinsă în mijlocul vreunei argumentații sau al unei pledoarii. Avea și o mustață neagră, care multă vreme fusese mai ceva decât a mea. Semăna cu sprânceana mea, căci aveam una singură, spunea Jamila. Mi se prelingea deasupra ambilor ochi, groasă și neagră – parcă era coada unui pui de veveriță. Jamila zicea că, la romani, sprâncenele împreunate erau un semn de noblețe, în vreme ce la greci însemnau trădare.

— Tu ce-ai să ajungi, grec sau roman? îi plăcea să mă tachineze.

Crescusem împreună cu ea și ne jucam împreună dintotdeauna. Jamila și ai ei erau într-un fel cealaltă familie a mea. Mă liniștea gândul că aveam întotdeauna un loc mai puțin tensionat și mai cald unde să mă duc, când propria familie mă făcea să-mi iau lumea-n cap.

Prințesa Jeeta mă îndopa cu zeci de kebapuri condimentate, așa cum îmi plăceau mie, pe care le acopeream cu sos picant de mango și le înfășuram în *chapati*[1]. De aceea îmi spunea Înghițitorul de flăcări. Tot la Jeeta era și locul meu preferat de făcut baie. Deși baia lor era o dărâmătură, cu tencuială jupuită pe pereți, aproape tot tavanul cojit și boilerul Ascot periculos ca o bombă cu ceas, Jeeta se așeza pe marginea căzii și-mi făcea masaj la cap cu ulei de măsline, plimbându-și degetele iscusite pe tot craniul până când corpul mi se înmuia ca o cârpă. În schimb, ea ne învăța pe mine și pe Jamila să o călcăm pe spate. Se întindea pe jos, lângă pat, în timp ce eu și Jammie mergeam în sus și-n jos pe spatele ei ținându-ne unul de altul, iar ea ne dădea instrucțiuni:

— Apasă cu degetele pe gât – e țeapăn, țeapăn ca fierul! Așa, acolo, acolo! Mai jos puțin! Da, pe umflătură, pe os, așa în jos, pe scară, în sus pe scară, la etaj!

Jamila mă întrecea din toate punctele de vedere. Lângă magazinul lor era o bibliotecă și ani de zile bibliotecara, domnișoara Cutmore, o chema înăuntru pe Jamila când ieșea de la școală și îi dădea ceai. Domnișoara Cutmore fusese misionară în Africa, dar îi plăcea și Franța, fiindcă cineva îi frânsese inima la Bordeaux. La treisprezece ani, Jamila îi citea tot timpul pe Baudelaire, Colette, Radiguet și ceilalți din acest grup ireverențios și împrumuta discuri de Ravel, dar și de cântăreți cunoscuți în Franța, cum era Billie Holliday. La un moment dat a avut o fază în care voia să fie Simone de Beauvoir; tot atunci am început să facem sex cam o dată la două săptămâni, când găseam unde să ne ducem – de obicei, în vreun depou de autobuze, o zonă distrusă de bombardament sau o casă lăsată în paragină. Cărțile alea trebuie să fi fost tari de tot, căci ne-o puneam și prin WC-uri publice. Jammie n-avea nici o jenă să intre direct la bărbați și să încuie cabina după noi. Ea zicea că-i foarte parizian și purta pene,

1 Un fel de pâine indiană ca o turtă, care se mănâncă în sudul Asiei.

Dumnezeule mare! Firește că totul nu era decât teribilism și nu am învățat nimic despre sex, nici cel mai elementar lucru despre unde și cum, una-alta, iar eu nu-mi pierdusem deloc teama de intimitate.

Jamila a avut parte de cea mai bună educație din partea domnișoarei Cutmore, care o îndrăgea. Simplul fapt că stătuse ani de zile în preajma cuiva căruia îi plăceau scriitorii, cafeaua și ideile subversive și care îi spunea că e deșteaptă o schimbase definitiv, din câte îmi dădeam seama. Eu mă tot văitam că n-avusesem parte de un asemenea mentor.

Dar când domnișoara Cutmore a plecat din Londra și s-a mutat la Bath, Jamila a devenit ranchiunoasă și a început să o urască, pentru că domnișoara Cutmore uitase că ea e indiancă. Jamila era ferm convinsă că domnișoara Cutmore voise să șteargă tot ce era indian în ea.

— Vorbea cu ai mei de parcă erau țărani, spunea Jamila.

Mă scotea din sărite când spunea că domnișoara Cutmore o colonizase, căci Jamila era persoana cu voința cea mai puternică din câte cunoșteam și nimeni nu ar fi fost în stare să o transforme în colonie. Oricum, nu puteam să sufăr oamenii nerecunoscători. Dacă n-ar fi fost domnișoara Cutmore, Jamila nici n-ar fi auzit de cuvântul „colonie".

— Gândește-te că domnișoara Cutmore ți-a deschis ochii, îi spuneam eu.

Prin intermediul colecției de discuri, Jamila s-a orientat în curând spre Bessie, Sarah, Dinah și Ella, ale căror albume le aducea la noi acasă și i le punea tatei. Stăteau alături pe pat la el în cameră, dădeau din mâini și cântau. Tot domnișoara Cutmore îi vorbise și despre egalitate, fraternitate și chestia cealaltă, am uitat care era, așa că Jammie avea mereu în geantă o fotografie cu Angela Davis[1], se îmbrăca în negru și era recalcitrantă cu profesorii. Câteva luni bune n-a vorbit decât despre centrul de corecție de la Soledad. Așa făceam,

1 Americancă de culoare (n. 1944), organizator și teoretician al mișcării comuniste din SUA.

câteodată eram francezi, alteori eram americani de culoare. Toată treaba era că trebuia să fim englezi, dar englezii ne ziceau ba negri, ba cioroi, ba pakistanezi borâți și altele asemenea.

Ca militant, în comparație cu Jammie, eu eram moale și fricos. Dacă mă scuipau, eram în stare să le mulțumesc pentru că nu mă puneau să mănânc iarba de pe caldarâm. Jamila, în schimb, era maestră la riposta fizică. O dată, un golan a trecut pe lângă noi pe o gioarsă de bicicletă și ne-a spus, de parcă ne-ar fi întrebat cât e ceasul:

— Mânca-mi-ați rahatul, pakistanezi borâți!

Jammie a luat-o la fugă pe mijlocul străzii printre mașini, l-a tras jos de pe bicicletă pe nenorocitul ăla și i-a smuls părul din cap cum smulgi buruienile din grădină.

Azi, mătușă-mea Jeeta servea un client în magazin, punând pâine, portocale și conserve de roșii într-o pungă de hârtie maro. Jamila nu se uita deloc la mine, așa că am așteptat lângă mătușă-mea Jeeta, care sunt sigur că de-a lungul anilor a gonit mii de clienți cu fața ei de om nefericit, fără să bănuiască vreunul dintre ei că era prințesă și că frații ei aveau arme.

— Ce-ți mai face spatele, mătușă? am întrebat-o eu.

— Ce să facă, s-a încovoiat ca un baston de atâtea griji! a zis ea.

— Ce griji, mătușă, cu un magazin așa prosper ca al dumitale?

— Ei, lasă, nu-ți mai bate tu capul cu putregaiul meu! Ia-o pe Jamila și mergeți de vă plimbați. Rogu-te, fă asta de dragul meu.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Ține o *samosa*[1], Înghițitorule de flăcări. E extracondimentată, ca pentru băieți neastâmpărați, așa ca tine.

---

1 Gustare răspândită în Bangladesh, India și Pakistan, care constă în aluat de formă triunghiulară, prăjit în ulei, cu umplutură sățioasă de cartofi, ceapă și mazăre, în care se mai poate pune și carne tocată sau pește.

— Unde e unchiul Anwar?

S-a uitat la mine cu jale.

— Și cine e prim-ministru? am adăugat.

Am plecat cu Jamila. Mergeam cu pași de uriaș. Jamila mergea, nu glumă, iar când voia să treacă strada, se înfigea pur și simplu în trafic, așteptând ca mașinile să se oprească ori să încetinească, ceea ce și făceau. În cele din urmă, mi-a pus întrebarea ei preferată, de când eram mici:

— Cu ce te mai lauzi, Creamy? Ce-mi povestești?

Voia fapte și întâmplări interesante, cu cât mai nasoale, cu atât mai bine – povești cu căderi în dizgrație, umilințe și eșecuri, faze împuțite, mânjite cu spermă, că altfel odată te pomeneai că pleacă, exact ca unul care se ridică și iese fiindcă nu-i place piesa. Dar de data asta eram pregătit. Aveam la îndemână întâmplări autentice, bune ca apa rece pentru însetați.

I-am povestit despre taică-miu și Eva, despre criza mătușii Jean și cum mă apăsase pe umeri ca să stau jos, de mă făcuse să trag pârțuri. I-am povestit despre transe, directori de publicitate cufundați în meditație și încercările de a descoperi Calea pe o bancă, într-o grădină din Beckenham. Nu i-am spus nimic despre relația mea cu dogul danez. Când am întrebat-o ce mă sfătuiește să fac în legătură cu taică-miu, maică-mea și Eva, dacă să plec din nou de acasă ori dacă să fugim împreună la Londra și să ne angajăm ca ospătari, a râs de s-a prăpădit.

— Nu-ți dai seama că-i al dracului de serios? i-am spus. Tata n-ar trebui s-o facă pe mama să sufere, nu? Nu merită să sufere.

— Într-adevăr, nu merită. Dar faptul e consumat, așa-i? În grădina aia din Beckenham. Iar tu te uitai din poziția ta obișnuită, în patru labe, așa-i? Zău, Creamy, pe cuvântul meu dacă nu te bagi în cele mai tâmpite chestii! Sper că-ți dai seama că exact asta faci, nu?

Acum râdea așa de tare că a trebuit să se oprească și să se aplece ca să poată respira, cu mâinile sprijinite pe coapse. Am zis mai departe:

— Dar taică-miu n-ar trebui să se abțină, mă-nțelegi, și să se gândească la noi, la familia lui, să ne pună pe noi mai presus?

De-abia acum, că vorbeam despre subiectul ăsta pentru prima dată, mi-am dat seama cât de tare mă afecta totul. Familia noastră era pe ducă și nimeni nu spunea nimic.

— Nu-mi vine să cred cât ești de burghez câteodată, Creamy Jeans. Familia nu-i un lucru sacru, mai ales pentru un bărbat indian, care nu vorbește decât despre asta, dar face exact pe dos.

— Taică-tu nu-i așa, am spus.

Tot timpul îmi închidea gura. Azi nu eram dispus să accept. Jammie era așa de puternică, așa de sigură și de stăpână pe ea în orice împrejurare.

— Și o iubește? Zici că taică-tu o iubește pe Eva?

— Da, eu așa zic. Cred că o iubește. N-a bătut toba pe tema asta, să știi.

— Păi, Creamy, să lăsăm dragostea să-și ia tributul, nu? Ce, tu nu crezi în dragoste?

— Ba da, ba da, teoretic, da. Jammie, las-o-ncolo de treabă!

Până să mă dezmeticesc, tocmai treceam pe lângă o toaletă publică și Jammie mă trăgea de mână. În timp ce mă lăsam dus în direcția ei și inhalam mirosul de urină, rahat și dezinfectant pe care îl asociam în mintea mea cu dragostea, am simțit nevoia să stau locului o clipă și să mă gândesc. Nu credeam în monogamie și în alte chestii din astea învechite, nu era vorba de asta. Însă eu tot mă mai gândeam la Charlie și nu puteam să mă gândesc la nimeni altcineva, nici măcar la Jammie.

Era ciudat, îmi dădeam seama, felul în care îmi plăcea să mă culc și cu băieți, și cu fete. Îmi plăceau trupurile robuste și cefele băieților. Îmi plăcea cum mă simțeam în brațele bărbaților, cum mă atingeau cu mâinile lor puternice. Și-mi plăcea să simt diverse obiecte – mânere de perie, pixuri sau degete – în fund. Dar îmi plăceau de asemenea crăpăturile și sânii femeilor și toată moliciunea lor, picioarele lungi și netede și felul lor de a se îmbrăca. Mi se părea că ar fi fost

mare păcat să trebuiască să mă hotărăsc pentru unii sau alții, ca și cum ar fi trebuit să aleg între Beatles și Rolling Stones. Nu-mi plăcea să mă gândesc prea mult la toate astea, ca să nu ajung vreun pervers și să am nevoie de tratament, hormoni sau șocuri electrice în creier. Iar când mă gândeam, mă consideram norocos că pot să mă duc pe la petreceri și să plec acasă cu oricine, indiferent de sex – nu că m-aș fi dus toată ziua la petreceri, de fapt, nu mergeam niciodată, dar așa, ca idee, puteam să fac orice alegere. Însă marea mea dragoste în acel moment era scumpul de Charlie și, chiar mai important decât asta, aveam probleme cu mama, tata și Eva. Cum să mă mai gândesc la altceva?

Am avut inspirația să întreb:

— Și care sunt veștile tale, Jammie? Spune-mi.

S-a oprit. A funcționat nesperat de bine.

— Hai să mai dăm o raită, a spus ea. E groasă treaba, Creamy Jeans. Nu-mi dau seama ce se întâmplă cu mine. Fără glume, da?

A început cu începutul.

Inspirată de Angela Davis, Jamila începuse să se antreneze zilnic, se apucase de karate și judo și se scula dis-de-dimineață ca să facă extensii, alergări și abdomene. Gonea ca vântul; dacă ar fi alergat pe zăpadă, n-ar fi lăsat urme. Se pregătea pentru războiul de gherilă pe care îl credea inevitabil, când albii se vor ridica într-un final împotriva negrilor și asiaticilor și ne vor băga în camere de gazare sau ne vor lansa la apă în bărci sparte.

Toate astea nu erau așa de caraghioase cum ar putea să pară. Zona în care locuia Jamila era mai aproape de Londra decât suburbia noastră și mult mai săracă. Peste tot era plin de grupuri de neofasciști, de gangsteri care își aveau propriile cârciumi, cluburi și magazine. Sâmbăta ieșeau pe artera principală și-și vindeau ziarele și pamfletele. Operau și pe lângă școli, facultăți și stadioane, ca Millwall sau Crystal Palace. Noaptea umblau pe străzi, atacau asiatici și le băgau

rahat și cârpe aprinse în cutiile poștale. Adeseori, fețele palide pline de ură țineau întruniri publice și ieșeau cu steagul Marii Britanii pe străzi, sub protecția poliției. Nu exista nici un indiciu că acești oameni vor dispărea, nu era nici un semn că puterea lor nu va crește, ci se va diminua. Anwar, Jeeta și Jamila trăiau înspăimântați de violență. Eram sigur că se gândeau la asta în fiecare zi. Jeeta dormea cu găleți de apă la capul patului, în caz că le incendiau magazinul cu cocteiluri Molotov peste noapte. Multe dintre acțiunile Jamilei erau dictate de eventualitatea că o grupare albă putea să-l omoare pe vreunul dintre noi într-o bună zi.

Jamila a încercat să mă recruteze și pe mine, dar eu nu puteam să mă scol prea de dimineață.

— De ce trebuie să începem antrenamentele la opt? m-am plâns eu.

— Cum crezi că a fost cucerită Cuba, cu oameni care se sculau târziu? Îți închipui că Fidel și Che se trezeau la două după-amiaza? N-aveau timp nici să se bărbierească!

Anwar nu era încântat de antrenamentele ei. Credea că se întâlnește cu băieți în timpul ședințelor de karate și al lungilor curse de atletism prin oraș. Câteodată, Jamila alerga prin Deptford, iar acolo, în fața vreunei case, cu gulerul de la haină ridicat de abia i se vedea nasul păros, stătea Bucălatu' și se uita la ea, întorcându-se cu dispreț când Jamila trimitea câte o bezea către tăticu'.

La scurt timp după ce nasul păros al lui tăticu' a primit o bezea care nu a ajuns la destinație, Anwar și-a pus telefon și a început să se încuie cu orele în sufragerie, singur cu aparatul. În restul timpului, telefonul stătea încuiat. Jamila era nevoită să sune de la o cabină telefonică. Anwar hotărâse în secret că sosise timpul să o mărite pe Jamila.

În urma acestor telefoane, fratele lui Anwar din Bombay îi aranjase Jamilei să se mărite cu un băiat dornic să vină să locuiască la Londra și să se însoare cu ea. Doar că băiatul nu era băiat. Avea treizeci de ani. Ca zestre, flăcăul tomnatic ceruse un palton de la Moss Bros., un televizor color și,

surpriză totală, o ediție completă a operelor lui Conan Doyle. Anwar a fost de acord, dar i-a cerut părerea tatei. Lui taică-miu i s-a părut foarte stranie ideea cu operele complete ale lui Conan Doyle.

— Ce indian normal la cap cere așa ceva? Trebuie să-l cercetezi îndeaproape pe băiatul ăsta, imediat!

Dar Anwar nu a ținut cont de suspiciunile tatei. Mai existaseră fricțiuni între taică-miu și Anwar pe tema copiilor. Tata era mândru nevoie mare că are doi fii. Era convins că asta înseamnă că are „sămânță bună". Cum Anwar nu făcuse decât o fată, însemna că avea „sămânță slabă". Lui taică-miu îi făcea o plăcere deosebită să-i atragă atenția lui Anwar asupra acestui lucru.

— *Yaar*, nu se poate să nu ai tu mai mult potențial decât pentru o fată – o singură fată – în toată producția ta de sămânță de o viață întreagă.

— Mama mă-sii, o băga Anwar pe mânecă. Nevastă-mea e de vină, ce, ești tâmpit? Uterul ei s-a făcut ca pruna uscată!

Anwar i-a adus la cunoștință Jamilei hotărârea lui: ea urma să se mărite cu indianul, care avea să vină, să-și ia în primire paltonul și nevasta și să trăiască fericit până la adânci bătrâneți în brațele ei vânjoase.

Apoi Anwar avea să închirieze un apartament în apropiere pentru tinerii însurăței.

— Suficient de mare cât să încapă doi copii, îi zicea el Jamilei, care tresărea înspăimântată. O lua de mână și îi spunea:

— În curând ai să fii foarte fericită.

Maică-sa îi spusese:

— Amândoi ne bucurăm foarte tare pentru tine, Jamila.

Cum era de așteptat din partea cuiva cu firea ei și convingerile Angelei Davis, Jamila nu a fost prea încântată.

— Și ce i-ai spus? am întrebat-o pe când ne plimbam.

— Creamy, aș fi plecat de-acasă în clipa aia. I-aș fi convins pe cei de la Consiliu să mă ia în grijă. Aș fi făcut orice: aș fi stat pe la prieteni, aș fi evadat. Dar nu pot din cauza maică-mii. Tata se răzbună pe Jeeta. O învinețește.

— Pe bune, o loveşte?

— O lovea, da, până l-am ameninţat că-i tai părul cu satârul dacă se mai atinge de ea. Dar ştie să-i facă viaţa un iad şi fără violenţă fizică. Doar are experienţă bogată, de ani de zile.

— Oricum, am zis eu bucuros că nu mai urmau şi altele pe aceeaşi temă, în definitiv nu poate să te oblige să faci ce nu vrei.

S-a răstit la mine:

— Ba poate! Tu îl cunoşti pe taică-miu, dar nu ştii de ce e-n stare. Mai e ceva. Vino cu mine. Hai să-ţi arăt, Karim, a insistat ea.

Ne-am întors la ei la magazin, unde mi-a făcut repede un kebap în *chapati,* de data asta cu ceapă şi ardei iuţi verzi. Sosul brun din kebap se revărsa din belşug peste ceapa proaspătă. Turta *chapati* îmi frigea mâinile: era mortal.

— Te rog, ia-l sus cu tine, Karim, a zis ea.

Mama ei ne-a strigat, de la casă.

— Jamila, nu; nu-l duce sus!

Şi a trântit o sticlă cu lapte pe tejghea de a speriat un client.

— Ce e, mătuşă? am întrebat eu.

Dădea să plângă.

— Hai! a zis Jamila.

Tocmai voiam să-mi îndes în gură o bucată de kebap cât mă ţineau maxilarele fără să vomit, când Jamila m-a tras după ea în sus pe scări, lăsând-o pe maică-sa să strige în urma noastră:

— Jamila, Jamila!

Deja voiam să mă duc acasă; mă săturasem de drame de familie. Dacă voiam poveşti din astea gen Ibsen stăteam frumuşel cu ai mei. În plus, acum că mă ajutase Jamila, încercam să-mi dau seama ce poziţie să iau faţă de taică-miu şi de Eva, dacă să fiu deschis la minte sau nu. Dar acum nu aveam nici o şansă să meditez.

Pe la jumătatea scărilor, am simţit un miros nasol. Puţea amestecat a picioare nespălate, a fund şi vânturi, o gamă întreagă de miasme care mi-au umplut deodată nările. Apartamentul lor arăta mereu ca un magazin de vechituri, cu mobila

paradită și ușile pline de urme de degete, cu tapetul vechi de o sută de ani și mucuri de țigară împrăștiate peste tot. Dar nu putea niciodată, cu excepția mirosurilor puternice care veneau de la tigăile arse ale Jeetei, în care gătea în permanență.

Anwar zăcea pe un pat în sufragerie. Nu era patul lui obișnuit, în locul lui obișnuit. Purta o bluză de pijama zdrențuită, care părea să fi făcut mucegai, și am observat că unghiile lui de la picioare semănau cu niște nuci de anacard. Nu știu de ce, îi atârna maxilarul, stătea cu gura deschisă și gâfâia, deși nu părea să fi alergat după vreun autobuz de curând. Era nebărbierit și mai slab decât îl văzusem vreodată până atunci. Avea buzele uscate și se cojeau. Pielea i se îngălbenise și ochii i se duseseră în fundul capului, de parcă stăteau în mijlocul a două vânătăi. Lângă pat se afla o oală de noapte soioasă, plină cu pișat. Nu știam cum arată cineva care e pe moarte, dar cred că Anwar avea toate semnalmentele. Se uita la kebapul meu plin de arome de parcă aveam în mână un instrument de tortură. Am început să mestec repede, ca să-l termin.

— De ce nu mi-ai spus că e bolnav? i-am șoptit Jamilei.

Dar nu eram sigur că e doar bolnav, de vreme ce mila de pe fața ei era împletită cu furie. Se uita la el de parcă îi venea să-l mănânce, dar el nu s-a uitat în ochii ei și nici într-ai mei, după ce am intrat în cameră. Se uita în gol, ca atunci când se uita la televizor, numai că acum aparatul nu era pornit.

— Nu e bolnav, mi-a spus ea.

— A, nu? am făcut eu și apoi m-am întors către el.

— Bună, unchiule. Ce mai face dom' director?

Avea vocea schimbată, acum era subțire și slabă:

— Ia kebapul ăla de la nasul meu, a zis. Și ia-o și pe scorpia asta de fată cu tine!

Jamila m-a atins pe braț:

— Fii atent.

S-a așezat pe marginea patului și s-a aplecat spre el.

— Te rog, te implor să încetezi cu toate astea.

— Piei, a horcăit el. Nu ești fata mea. Nu te cunosc.

— De dragul nostru, te rog să renunți. Uite, și Karim care te iubește...

— Da, da! am făcut eu.

— Ți-a adus un kebap delicios.

— Și-atunci de ce-l mănâncă el? a fost remarca firească a lui Anwar.

Jamila mi-a smuls kebapul din mână și i l-a dat pe la nas. Atunci bietul meu kebap a început să se dezintegreze și bucăți de carne, ardei iute și ceapă s-au împrăștiat pe pat. Anwar l-a ignorat.

— Ce se-ntâmplă? am întrebat-o.

— Uite în ce hal e, Karim, n-a mâncat și n-a băut nimic de opt zile! Nu-i așa că o să moară dacă nu vrea să mănânce?

— Să știi că da. O să dai ortu' popii dacă nu mănânci ca toată lumea, dom' director.

— Nu vreau să mănânc. Vreau să mor. Gandhi a reușit să-i scoată pe englezi din India făcând greva foamei. O să fiu și eu în stare să-mi supun familia la fel.

— Da' ce vrei să facă?

— Să se mărite cu băiatul pe care i l-am ales cu frate-meu.

— Da' nu se mai face așa, unchiule, nu mai e la modă, i-am explicat eu. Nimeni nu mai procedează așa în zilele noastre. Se ia fiecare cu cine-i place, dacă se mai încurcă să se ia.

N-aș putea spune că această predică pe tema moravurilor contemporane l-a dat pe spate.

— Noi avem alte obiceiuri, băiete. Tradiția noastră e strictă. Trebuie să facă ce-i spun eu sau o să mor. Ea mă bagă în pământ!

Jamila a început să dea cu pumnii în pat.

— Ce prostie! Atâta timp și viață aruncate pe apa sâmbetei!

Anwar era neînduplecat. Întotdeauna îl admirasem pentru felul relaxat în care lua viața; nu era veșnic stresat ca ai mei. Iar acum făcea atâta caz pentru un fleac; pur și simplu, nu

pricepeam. Îmi părea rău să văd cum se chinuiește singur. Nu-mi venea să cred câte lucruri își face omul cu mâna lui, cum își complică viața și face totul anapoda, și aveam destule exemple, cum ar fi escapadele tatei cu Eva, criza de nervi a lui Ted și acum unchiu-meu Anwar și dieta lui à la Gandhi. Nimic din circumstanțele exterioare nu-i determinase să facă nebuniile astea, totul se petrecea în capul lor.

Lipsa de rațiune a lui Anwar mă făcea să tremur, pe bune. Tot dădeam din cap fără să mă opresc. Se încuiase singur într-o cameră, dincolo de orice argument rațional, persuasiv, evident. Chiar și fericirea, adesea pivotul unei decizii, era irelevantă în cazul de față – mă refer la fericirea Jamilei. La fel ca și ea, simțeam nevoia să-mi exprim sentimentele la modul fizic. Nu prea mai aveam alternativă.

Am dat un șut în oala de noapte a lui unchiu-meu, așa de tare că a sărit urină pe așternutul de pe pat. Nici nu m-a băgat în seamă. Eu și Jamila tocmai plecam. Dar acum unchiu-meu avea să doarmă în propriul pișat din cauza mea. Dacă mai încolo avea să ducă bucata aceea de cearșaf la nas sau la gură? Nu fusese el mereu bun cu mine? Nu mă luase mereu așa cum eram, fără să mă certe nici măcar o dată? M-am repezit la baie și am luat o cârpă udă ca să curăț cearșaful, până când m-am asigurat că nu mai puțea. Era irațional din partea mea să urăsc lipsa lui de rațiune atât de tare încât să-i umplu cearșaful de pișat. Dar în timp ce curățam așternutul mi-am dat seama că el habar n-avea ce căutam acolo în genunchi, lângă patul lui.

Jamila a ieșit în curte când eu tocmai îmi dezlegam bicicleta.

— Ce-ai să faci acum, Jammie?

— Nu știu. Tu ce propui?

— Habar n-am.

— Bănuiam eu.

— Dar o să mă gândesc, i-am spus. Îmi vine mie vreo idee!

— Mersi.

A început să plângă fără pic de jenă, fără să-și acopere fața ori să încerce să se stăpânească. De regulă mă simt aiurea când plânge o fată. Câteodată îmi vine să le pocnesc când fac atâta scandal. Dar cu Jamila chiar era groasă treaba. Cred că am stat mai bine de o jumătate de oră acolo, în fața magazinului Paradise Stores, ținându-ne în brațe și gândindu-ne fiecare la viitorul lui.

Capitolul cinci

Îmi plăcea la nebunie să beau ceai și-mi mai plăcea să merg cu bicicleta. Încălecam și mă duceam la ceainăria din centru ca să văd ce amestecuri aveau. Camera mea era plină de cutii și cutiuțe de ceai și întotdeauna mă bucuram de noi sortimente, cu care îmi făceam tot felul de combinații originale în ceainic. Trebuia să învăț pentru simularea de bac la istorie, engleză și științe politice. Dar oricum știam că o să pic. Aveam alte lucruri pe cap. Câteodată mai luam amfetamină – niște pastiluțe albastre – ca să stau treaz, dar deveneam depresiv, simțeam cum mi se stafidesc testiculele și aveam în permanență senzația că o să fac infarct. În schimb beam ceaiuri aromate și ascultam muzică toată noaptea. Îmi plăceau mai ales piesele fără melodie de la King Crimson, Soft Machine, Captain Beefheart, Frank Zappa și Wild Man Fisher. La magazinele din centru era simplu să găsești cam orice fel de muzică voiai.

În nopți ca acestea, când în jur era liniște – mai toți vecinii se culcau pe la zece jumate –, intram în altă lume. Citeam articolele lui Norman Mailer despre un scriitor combatant aflat în pericol, despre rezistență și angajament politic. Erau aventuri nu din trecutul îndepărtat, ci din vremurile noastre. Îmi cumpărasem un televizor alb-negru de la tipul care vindea la rotiserie, iar când se încingea cutia, puțea a grăsime și a pește, dar în fiecare noapte târzie aflam despre culte și moduri experimentale de viață din California. În Europa, grupări teroriste bombardau ținte capitaliste; la Londra, psihologii te sfătuiau să-ți trăiești singur viața și nu după cum îți spune

familia, că altfel te țicnești. Când mă băgam în pat, citeam revista *Rolling Stone*. Câteodată aveam impresia că lumea întreagă s-a chircit în piticania mea de cameră. Când mă simțeam dus de val și pradă frustrărilor, deschideam de perete geamul de la dormitor când mijeau zorii și mă uitam la grădini, curți, sere, magazii și case cu perdele la ferestre. Voiam ca viața mea să înceapă acum, exact în acest moment, când eram pregătit. Apoi veneau examenele și-apoi școala. Școala era un capitol de care mă săturasem ca de mere acre.

Nu de mult fusesem luat la pumni și trântit la pământ de unul dintre profesori, fiindcă îl făcusem popnar. Mereu mă punea să stau pe genunchii lui și când mă întreba chestii de genul: „Cât e radical din cinci mii șase sute șaptezeci și opt virgulă cinci?", la care nu știam să răspund, mă gâdila. Foarte pedagogic, n-am ce zice! Mă săturasem și să fiu alintat cu nume ca „Față de rahat" și „Față de *curry* borât", și să vin acasă plin tot de scuipat, muci, cretă și rumeguș. Se făcea multă tâmplărie la noi la școală și ceilalți copii ne încuiau pe mine și pe prietenii mei în magazie și ne puneau să scandăm „Manchester United, Manchester United, noi suntem băieții cu ghete roșii"[1] în timp ce ne țineau dalta la gât și ne tăiau șireturile de la pantofi. Aveam multe ore de tâmplărie, fiindcă școala nu ne credea în stare să facem prea multă carte. Într-o zi maistrul de tâmplărie a făcut o criză de inimă chiar sub ochii noștri, fiindcă unul dintre băieți pusese puța altuia într-o menghină și începuse să învârtă de manivelă. Du-te-n mă-ta, Charles Dickens, că toate-s ca pe vremea ta! Un coleg de-al meu a încercat să mă ardă pe brat cu un fier înroșit în foc. Altul s-a pișat pe pantofii mei. Iar taică-miu nu se gândea decât că am să mă fac doctor. Pe ce lume trăia omul ăsta? Eu mă consideram norocos în fiecare zi în care reușeam să mă întorc de la școală doar cu răni ușoare.

1 În original, *boot boys* – grupare apărută în Anglia anilor șaizeci ca reacție la subcultura hippy. A fost implicată în atacuri împotriva asiaticilor și în huliganismul de pe stadioane.

Așadar, după toate astea, eram pregătit să renunț. Nu țineam să fac nimic în mod deosebit. Nici nu trebuia să fac ceva anume. Puteam să mă las la voia întâmplării și să aștept să văd cum merge treaba, iar mie îmi convenea asta de minune, chiar mai mult decât să mă fac vameș, fotbalist profesionist sau chitarist.

Așa că goneam cu bicicleta prin sudul Londrei de era să fiu lovit de camion de mai multe ori. Cu capul aplecat peste ghidonul coborât la maximum, schimbam rapid vitezele, o zbugheam prin trafic și câteodată mă urcam pe trotuar, pe străzile cu sens unic, frânam brusc, apoi acceleram pedalând în picioare, îmbătat de gânduri și de viteză.

Îmi plesneau creierii de atâtea gânduri. Trebuia să o salvez pe Jamila de bărbatul ăla înnebunit după Arthur Conan Doyle. Poate că trebuia să fugă de acasă, dar unde să se ducă? Aproape toți prietenii ei de la școală stăteau la părinți și cei mai mulți erau săraci, nu aveau cum să o ia pe Jamila la ei. Noi nici atât nu puteam s-o luăm, căci taică-miu s-ar fi pus rău cu Anwar. Cu cine să mă sfătuiesc? Singura persoană pe care o cunoșteam și speram că ar fi obiectivă, gata să mă ajute și ar fi ținut cu mine, era Eva. Dar nu era permis să-mi placă de ea, fiindcă ne dăduse peste cap toată viața de familie. Și totuși ea era singurul adult întreg la minte care mai rămăsese, acum că puteam să-i tai pe Anwar și pe Jeeta de pe lista mea de oameni normali.

Orice s-ar zice, era straniu că unchiu-meu Anwar se comporta ca un musulman. Nu-mi amintesc să fi crezut în ceva toată viața lui și de aceea era o noutate cu totul deconcertantă faptul că își risca la propriu viața în numele principiului autorității patriarhale absolute. Datorită dragostei perpetue și îngăduitoare a mamei ei (și pe deasupra cu ajutorul extravaganțelor cu care masca adevărul, rodul imaginației ei prodigioase), dar mai ales în urma indiferenței lui Anwar, Jamila scăpase nepedepsită pentru niște lucruri la care fetele albe de vârsta ei nici nu visau. Ani întregi avusese parte de țigări, băutură, sex și petreceri, ajutată de existența unei scări de

incendiu lângă camera ei și de faptul că ai ei erau veșnic sfârșiți de oboseală și dormeau de puteai să tai lemne pe ei.

Probabil că exista vreo legătură între ceea ce se petrecea cu taică-miu, care descoperise filozofia orientală, și poziția lui Anwar, care se împotrivea cu ultimele forțe. Poate că era vorba despre condiția de imigrant care pierea odată cu ei. Ani de zile fuseseră amândoi mulțumiți să trăiască englezește. Anwar chiar se îndopa cu carne de porc pe ascuns, când nu se uita Jeeta. (Taică-miu nu punea niciodată gura pe carne de porc, deși eram convins că asta se întâmpla prin natura împrejurărilor și nu din niscaiva scrupule religioase, cam tot așa cum nu mâncam eu scrot de cal. O dată însă, ca să-l pun la încercare, i-am dat un cartof prăjit cu costiță afumată și, în timp ce rontăia la el pofticios, i-am spus:

— Nu știam că-ți place costița afumată.

A dat fuga la baie și și-a clătit gura cu apă și săpun, urlând cu spume la gură că are să-l înghită fundul iadului.)

Acum că îmbătrâneau și păreau să fi prins rădăcini aici, Anwar și taică-miu dădeau semne că se întorceau lăuntric în India sau cel puțin că opuneau rezistență englezilor la ei acasă. Era derutant: nici unul dintre ei nu se arăta doritor să-și revadă locul de baștină.

— India e vai de mama ei, bombănea Anwar. La ce să mă duc acolo? E mizerie, mori de cald și, decât să te apuci să pui ceva pe picioare, mai bine te spânzuri. Dacă m-aș duce undeva, atunci aș alege Florida sau Las Vegas, pentru jocurile de noroc.

Cât despre taică-miu, el era prea prins cu tot felul de chestii ca să vrea să plece.

Mă gândeam la toate astea în timp ce mergeam cu bicicleta, când mi s-a părut că-l zăresc pe taică-miu. Erau prea puțini indieni în partea acea a Londrei ca să fie altcineva, dar bărbatul respectiv avea o eșarfă care îi acoperea aproape toată fața și arăta ca un spărgător agitat care nu nimerește banca. M-am dat jos de pe bicicletă și am așteptat chiar acolo, în mijlocul drumului, pe Bromley Hight Street, lângă o

plăcuță comemorativă pe care scria: „Aici s-a născut scriitorul H.G. Wells".

Bărbatul cu eșarfă se afla pe partea cealaltă a drumului, în mijlocul unui puhoi de oameni care făceau cumpărături. Lumea era ahtiată după așa ceva la noi în suburbii. Cumpărăturile erau pentru ei ceea ce sunt rumba și muzica pentru brazilieni. Sâmbătă după-amiaza, când străzile erau înțesate de chipuri albe, se pornea un adevărat carnaval al consumatorilor, în timpul căruia rafturile erau pustiite. În fiecare an, după Crăciun, când începeau reducerile, vedeai câte o coadă de cel puțin douăzeci de dobitoci care dormeau afară în frig, în fața marilor magazine, înveliți cu pături și întinși pe șezlonguri, cu cel puțin două zile înainte să se deschidă.

De regulă, taică-miu nu ieșea când nebunia asta era în toi și totuși, iată-l pe acest bărbat grizonat, puțin mai înalt de un metru cincizeci, care încerca să intre într-o cabină telefonică deși avea telefon acasă pe hol. Era clar că nu mai folosise un telefon public. Și-a pus ochelarii și a citit instrucțiunile de câteva ori înainte să bage un pumn de monede în aparat și să formeze. După ce a obținut legătura și a început să vorbească, s-a înseninat și a început să râdă împreună cu persoana de la celălalt capăt; apoi s-a întristat, la sfârșitul convorbirii. A pus receptorul în furcă, s-a întors cu fața și a dat cu ochii de mine.

A ieșit din cabină, iar eu m-am ținut după el prin mulțime, mergând pe lângă bicicletă. Tare aș fi vrut să știu ce părere avea despre problema lui Anwar, dar era clar că nu-i ardea de asta acum.

— Ce mai face Eva? l-am întrebat.

— Îți transmite salutări.

Măcar nu se prefăcea că vorbise cu altcineva.

— Cui, mie sau ție? am zis eu.

— Ție, măi băiete. Sunteți prieteni. Nici nu știi cât de mult ține la tine. Te admiră, să știi, zice că...

— Tată... tată, te rog să-mi spui: o iubești?

— Dacă o iubesc?

— Da, o iubești? Înțelegi ce vreau să zic, ce Dumnezeu, înțelegi!

Părea surprins, nu știu de ce. Poate fiindcă mă prinsesem. Sau poate că nu voia să-și pună lui însuși problema supremă a dragostei.

— Karim, a zis el, m-am apropiat foarte mult de ea. Este o persoană cu care pot să discut. Îmi place să fiu cu ea. Avem aceleași preocupări, știi și tu.

Nu voiam să fiu sarcastic sau agresiv, fiindcă erau niște chestii esențiale pe care voiam să le aflu, însă m-am auzit spunând:

— Ce drăguț!

Nu cred că m-a auzit; era atent la ce spunea.

A zis:

— Cred că e iubire, fiindcă doare al naibii de tare.

— Și-atunci ce-ai de gând să faci, tată? Ai să ne lași și-ai să te duci cu ea?

Sunt anumite expresii pe anumite chipuri pe care nu vreau să le mai văd niciodată, iar asta era una dintre ele. Derută, chin și teamă i-au întunecat fața. Eram convins că nu prea se gândise la acest aspect. Se întâmplase pur și simplu, așa cum se întâmplă lucrurile de obicei. Era luat prin surprindere de faptul că i se cerea să dezvăluie planul și intenția din spatele acestei situații, ca să poată înțelege și ceilalți. Dar nu era vorba de nici un plan, doar de pasiune și de sentimente puternice, care îl luaseră pe nepusă masă.

— Nu știu.

— Tu ce simți?

— Simt lucruri noi, pe care nu mi le-am imaginat... lucruri foarte puternice, pline de forță, copleșitoare.

— Adică nu ai iubit-o niciodată pe mama?

A stat pe gânduri câteva clipe. De parcă mai era nevoie!

— Ți-a fost vreodată dor de cineva, Karim? De o fată?

Probabil că în acel moment ne-am gândit amândoi la Charlie, pentru că a adăugat cu blândețe:

— Sau de un prieten?

Am dat din cap că da.

— Tot timpul când nu sunt cu Eva mi-e dor de ea. Când vorbesc în gând, cu ea vorbesc. Ea înțelege multe lucruri. Am senzația că, dacă nu vom fi împreună, fac o mare greșeală, scap o șansă uriașă. Și mai e ceva. Tocmai mi-a spus.

— Ce?

— Se mai vede și cu alți bărbați.

— Ce fel de bărbați?

A dat din umeri.

— N-am cerut detalii.

— Nu sunt cumva albi cu cămăși de nailon?

— Că snob mai ești! Ce nu ți-o plăcea la cămășile de nailon? Sunt foarte practice pentru femei. Îl mai știi pe scarabeul ăla, Shadwell?

— Îhî.

— Se vede foarte des cu el. Acum Shadwell e la Londra, lucrează în teatru. Ea crede că tipul o să ajungă mare și tare într-o bună zi. Îi cunoaște pe toți granzii din lumea artistică. Eva se dă în vânt după artă și rahaturi din astea. Vin la ea acasă la petreceri.

Aici taică-miu a ezitat puțin.

— Nu face nimic cu scarabeul ăla, mă-nțelegi, dar mi-e teamă să nu o facă să-l placă pe el, nu pe mine. Aș fi pierdut fără ea, Karim.

— Întotdeauna am avut rezerve în privința Evei, i-am spus. Ei îi plac oamenii importanți. Face chestia asta ca să te șantajeze, sunt sigur.

— Da, și pentru că e nefericită fără mine. Nu poate să stea după mine ani de zile. Și poți s-o învinuiești?

Ne croiam drum prin mulțime. I-am văzut pe unii de la școală și am întors capul. Nu voiam să mă vadă plângând.

— Mamei i-ai spus toate astea? l-am întrebat.

— Nu, nu.

— De ce?

— De frică. Mi-e teamă c-o să sufere cumplit. Nu pot să mă uit în ochii ei și să pronunț cuvintele astea. Mi-e teamă

că o să suferiți cu toții și aș prefera să mi se întâmple ceva mie decât să știu că vă e rău vouă.

— Atunci ai să rămâi cu mine, cu Allie și cu mama?

Nu mi-a răspuns nimic timp de câteva minute. Nici măcar acum nu se sinchisea să vorbească. M-a apucat și m-a tras către el și a început să mă sărute pe obraji, pe nas, pe frunte și pe păr. Parcă înnebunise. Era să scap bicicleta. Câțiva trecători s-au speriat. Cineva a zis:

— Urcă-te înapoi în ricșă!

Ziua se apropia de final. Nu ajunsesem să cumpăr ceai și era la radio o emisiune a lui Alan Freeman despre istoria trupei Kinks pe care voiam s-o ascult. M-am smuls de lângă taică-miu și am luat-o la goană, trăgând bicicleta după mine.

— Stai puțin! a strigat el.

M-am întors.

— Ce vrei, tată?

Parcă era picat din lună.

— Asta e stația?

Conversația asta cu taică-miu a fost ciudată, căci atunci când ne-am întâlnit din nou acasă, mai târziu și în următoarele zile, s-a comportat de parcă nu se întâmplase nimic, de parcă nu-mi spusese că se îndrăgostise de o femeie străină.

O sunam pe Jamila în fiecare zi după școală, ca s-o întreb care mai e situația. Iar răspunsul era de fiecare dată: „La fel, Creamy". Sau: „La fel, poate mai rău". Am convenit să ținem o întrunire la nivel înalt pe Bromley High Street după școală, ca să hotărâm ce era de făcut.

Dar în ziua aceea ieșeam de la școală cu un grup de băieți, când am dat cu ochii de Helen. Am fost surprins, fiindcă uitasem de ea de când mi-o trăsese câinele, un incident cu care o asociam vrând-nevrând: Helen și sula câinelui erau totuna pentru mine. Acum stătea în fața școlii cu o pălărie neagră cu boruri lăsate și un palton verde, lung; aștepta un tip. Când m-a văzut, a venit în fugă la mine și m-a sărutat. Eram pupat foarte des de la o vreme și, sincer să fiu, aveam

nevoie de cât mai multă afecțiune. Oricine voia să mă sărute era binevenit și i-aș fi răspuns și eu, cu mult interes.

Băieții, gașca mea, aveau părul slinos și încâlcit, lung până la umeri, și purtau uniforme jerpelite, fără cravată, și evazați. Se adusese de curând niște LSD prin școală și vreo doi dintre ei se cam împleticeau. Eu luasem o jumătate de pastilă de dimineață, la rugăciune, dar deja îi trecuse efectul. Unii dintre colegi făceau schimb de discuri cu Traffic și Faces. Eu negociam pentru un disc al lui Jimi Hendrix, *Axis: Bold as Love*, cu un puști care avea nevoie de bani ca să se ducă la un concert cu Emerson, Lake and Palmer, la Fairfield Hall, unde spera să și-o pună. Bănuiam că fraierul era suficient de disperat să facă rost de bani încât să fi acoperit denivelările și zgârieturile de pe disc cu cremă neagră de ghete, așa că examinam suprafața cu lupa.

Unul dintre băieți era Charlie, care se sinchisise să apară la școală după câteva săptămâni de absență. Ieșea în evidență față de restul elevilor din cauza părului alb și a pantofilor cu talpă groasă. Acum nu mai arăta la fel de atrăgător și de poetic; fața lui părea mai dură așa, cu părul scurt, iar pometii mai ascuțiți. Era influența lui Bowie, știam eu. Bowie, pe atunci David Jones, fusese elev la școala noastră cu câțiva ani înainte și în sala de mese aveam o fotografie de grup în care era și el. Găseai adesea câte un băiat în genunchi în fața acestei icoane, rugându-se să ajungă vedetă de muzică pop și să fie izbăvit de o viață de mecanic auto, funcționar la o firmă de asigurări sau arhitect stagiar. Însă nici unul dintre noi, cu excepția lui Charlie, nu avea așteptări prea mari. Eram cu toții un amestec de așteptări jalnice și speranțe uriașe. Eu unul nu aveam decât speranțe uriașe.

Charlie mă ignora, așa cum îi ignora pe aproape toți prietenii lui de când apăruse pe coperta revistei *Bromley and Kentish Times* cu formația lui, Mustn't Grumble, după un concert în aer liber ținut pe un teren de sport din cartier. Formația cânta de doi ani pe la serbări școlare, prin baruri și în deschiderea câtorva concerte mai mari, dar nici o revistă

nu mai scrisese despre ei până atunci. Acest succes neașteptat a lăsat mască și a întors cu fundul în sus toată școala, chiar și pe profesori, care îi spuneau lui Charlie „Fătuca".

Charlie s-a însufleţit când a văzut-o pe Helen și a venit la noi. Habar n-aveam că se cunosc. Helen s-a înălțat în vârful picioarelor și l-a sărutat.

— Cum merg repetițiile? a întrebat, cu mâna în părul lui.

— Super! Și o să mai avem un concert în curând.

— Am să vin.

— Dacă nu vii, nu cântăm, a spus el.

Ea a râs de mama focului la chestia asta. M-am băgat în vorbă, trebuia să spun ceva.

— Ce mai face taică-tu, Charlie?

S-a uitat la mine amuzat.

— Mult mai bine.

Către Helen:

— Taică-miu e la nebuni. Iese săptămâna viitoare și tot zice că se întoarce acasă la Eva.

— Pe bune?

Eva avea să locuiască din nou cu bătrânul ei soț? Asta chiar că era o surpriză. Eram sigur că avea să fie o surpriză și pentru taică-miu.

— Și ei îi convine?

— Poți să-ți închipui și tu, poponaru' lu' tata, că în momentul ăla a făcut o criză. Acum are alte interese. Cu alți oameni. Nu-i așa? Cred că taică-miu o să-și ia tălpășița la maică-sa de cum pune piciorul în casă. Și cu asta, adio căsnicie!

— Doamne sfinte!

— Mda, dar mie și-așa nu-mi plăcea de el. E sadic. O să lase locul altcuiva. Viețile noastre or să se schimbe total, destul de repede. Îmi place taică-tu, Creamy. Mă inspiră.

M-am simțit măgulit. Tocmai era să spun că, dacă taică-miu și Eva se căsătoresc, atunci el o să-mi fie frate și o să se cheme că am comis un incest, dar am reușit să-mi țin gura. Însă gândul ăsta m-a făcut dintr-odată foarte fericit. Asta însemna că urma să păstrez legătura cu Charlie ani de zile după ce

terminam școala. Acum voiam să îi încurajez pe tata și pe Eva să fie împreună. Cu siguranță, era problema mamei să-și revină. Poate chiar își găsea pe altcineva, deși mă îndoiam.

Deodată, strada din fața școlii a răsunat de o explozie puternică, așa cum nu se mai auzise prin zonă de când o bombardase Luftwaffe, în 1944. S-au deschis imediat ferestrele, băcanii au dat fuga la ușile prăvăliilor, clienții au întrerupt discuțiile despre costiță și au întors capetele, profii noștri s-au clătinat pe biciclete când zgomotul i-a izbit ca o rafală puternică, iar câțiva băieți au luat-o la fugă spre poarta școlii, deși mulți alții, tipii tari, au ridicat din umeri ori s-au întors cu dispreț, scuipând, înjurând și târându-și picioarele.

Automobilul Vauxhall Viva de culoare roz era prevăzut cu patru difuzoare din care urla la maximum piesa „Eight Miles High" a celor de la Byrds. Pe bancheta din spate erau două fete, iar la volan se afla impresarul lui Charlie, Peștele, un tip arătos, înalt, cu spatele drept, fost elev la o școală particulară. Lumea zicea că taică-su era amiral în marina militară și că maică-sa făcea parte din nobilime. Peștele avea părul scurt și purta haine șterse, cum ar fi o cămașă albă, un costum șifonat și adidași. Nu-i păsa de modă și totuși reușea mereu să fie tip-top. Nimic nu-l prindea pe picior greșit. Iar această enigmă întruchipată nu avea decât nouăsprezece ani, nu era cu mult mai mare decât noi, dar făcea parte din înalta societate, nu dintre oamenii de rând. Cu toții îl considerăm superior, exact omul potrivit să se ocupe de Charlie al nostru. Aproape în fiecare după-amiază când Charlie era la școală, venea să-l ia la studioul de înregistrări pentru repetiții cu formația.

— Vrei să te lăsăm undeva? a strigat Charlie către Helen.

— Azi, nu! Pa!

Charlie a pornit către mașină. Cu cât se apropia de ea, cu atât mai agitate deveneau fetele, de parcă ai fi zis că trimisese înaintea lui o adiere care le făcea să freamăte. Când s-a urcat lângă Pește, s-au aplecat peste banchetele din față și l-au sărutat entuziasmate. Charlie își aranja părul în oglinda

retrovizoare în timp ce dihania intra în trafic, împrăștiind puștii adunați în fața mașinii, care încercau să ridice capota și să se uite la motor – ce tâmpenie! Mulțimea s-a risipit imediat ce fantoma s-a făcut nevăzută.

— Ce labagiu! spuneau băieții cu deznădejde, zdrobiți de măreția episodului. Ce labagiu nenorocit!

Noi ne duceam acasă la mama, la chiftele și cartofi prăjiți cu ketchup, ca să învățăm cuvinte la franceză și să ne pregătim echipamentul de fotbal pentru a doua zi. Charlie, în schimb, se învârtea printre muzicieni. Se ducea prin cluburi la unu noaptea. Se întâlnea cu Andrew Loog Oldham.

Dar cel puțin eram cu Helen.

— Îmi pare rău de ce s-a întâmplat când ai venit la mine acasă, a spus ea. De obicei e foarte prietenos.

— Așa-s tații, cu toane.

— Nu, mă refer la câine. Nu sunt de acord să te folosești de o persoană doar pentru corpul ei. Tu?

— Uite care-i treaba, i-am spus întorcându-mă deodată spre ea și punând în practică sfatul lui Charlie apropo de cum să te porți cu femeile: perpelește-le la foc mic ca să le crească dorul. Eu trebuie să mă duc la autobuz. N-am chef să stau aici toată ziua ca să faci tu mișto de mine. Pe cine aștepți? Unde e?

— Pe tine, fraiere.

— Ai venit să mă vezi?

— Da. Ai treabă în seara asta?

— Nu, bineînțeles că nu.

— Stai cu mine?

— Da, super!

M-a luat de braț și am trecut împreună prin fața băieților. Zicea că are de gând să abandoneze școala și să se ducă să trăiască la San Francisco. Se săturase de traiul meschin cu ai ei, iar inutilitatea școlii îi sufoca creierii. Peste tot în lumea occidentală apăruseră mișcări de emancipare și stiluri de viață alternative – niciodată nu se mai pomenise o cruciadă a tinerilor de asemenea anvergură –, iar Dos Păros nu-i

dădea voie nici să iasă din casă după unșpe seara. I-am spus că de-acum cruciada tinerilor se cam fâsâise, că începuse să li se cam aplece de ea, dar nici n-a vrut să audă. Și nu puteam s-o condamn. Până ajungea la noi vreo noutate, puteam fi siguri că era deja de domeniul trecutului. Dar nu mă împăcam cu ideea că o să plece, mai ales pentru că eu rămâneam în urmă. Charlie făcea lucruri mărețe, Helen se pregătea să evadeze, eu ce făceam? Cum puteam să mă eliberez?

Mi-am ridicat ochii și am văzut-o pe Jamila, în tricou negru și pantaloni scurți, albi, îndreptându-se cu pași grăbiți spre mine. Uitasem că rămăsesem să ne întâlnim. Alergase ultimii câțiva metri și gâfâia, dar mai mult de neliniște decât de oboseală. I-am prezentat-o lui Helen. Jamila abia i-a aruncat o privire, dar Helen continua să mă țină de braț.

— Anwar e din ce în ce mai rău, a spus Jamila. E hotărât să meargă până la capăt.

— Vreți să vă las singuri? a întrebat Helen.

Am zis repede că nu și am întrebat-o pe Jamila dacă pot să-i spun lui Helen despre ce era vorba.

— Da, dacă vrei să dai în vileag cultura noastră ridicolă și poporul nostru învechit, extremist și bătut în cap!

Așadar, i-am povestit lui Helen despre greva foamei. Jamila mă întrerupea din când în când, ca să mai adauge detalii și să aducă povestea la zi. Anwar nu făcuse nici un fel de compromis, nu rontăise nici măcar un biscuit, nu sorbise nici o picătură de apă și nu fumase nici măcar o țigară. Dacă Jamila nu se supunea, el avea să moară în chinuri, după ce-l vor fi lăsat rând pe rând toate organele. Iar dacă îl duceau la spital, avea de gând să facă același lucru de o sută de ori, până când familia lui avea să cedeze.

A început să plouă, așa că ne-am adăpostit toți trei într-o stație de autobuz. Niciodată nu aveam unde să mergem. Helen era răbdătoare și asculta cu atenție, ținându-mă de mână ca să mă calmeze. Jamila a spus:

— Astă-seară, la miezul nopții, trebuie să mă decid ce fac. Nu mai pot s-o lungesc.

De fiecare dată când aduceam vorba despre plecarea ei, unde s-ar putea duce și cum să facem rost de bani ca s-o ajutăm să supraviețuiască, Jamila spunea:

— Și maică-mea ce-o să facă?

Anwar dădea vina pe Jeeta pentru tot ce făcea Jamila. Viața Jeetei ar fi ajuns un iad și n-ar fi avut unde să se ducă. Mie mi-a venit ideea grozavă să plece amândouă, și Jeeta, și Jamila, dar Jeeta nu l-ar fi părăsit niciodată pe Anwar, femeile indiene nu fac niciodată așa ceva. Ne-am tot sucit și învârtit până când Helen a avut o idee fantastică:

— Hai să mergem la taică-tu, să-l întrebăm pe el, a spus ea. E înțelept, plin de duh și...

— E un mare escroc, a zis Helen.

— Măcar să încercăm, a răspuns Jamila.

Am plecat așadar cu toții la mine acasă.

În sufragerie am găsit-o pe maică-mea, cu picioarele aproape translucide zărindu-se de sub capot. Desena. Și-a închis repede blocul de desen și l-a pus după scaun. Se vedea că e obosită după o zi de muncă la magazinul de pantofi. Mereu îmi puneam de gând să o întreb, dar nu reușeam să rostesc întrebarea cumplit de banală: „Cum a fost astăzi?" Ca atare, ea nu vorbea cu nimeni despre serviciu. Jamila s-a așezat pe un taburet și privea în zare, ca și când ar fi lăsat cu dragă inimă chestiunea sinuciderii tatălui ei în grija altora.

Helen nu și-a făcut nici un serviciu și nici nu a contribuit în mod substanțial la instaurarea păcii în lume când a spus că participase la ședința de meditație pe care taică-miu o ținuse în Chislehurst.

— N-am fost acolo, a spus maică-mea.

— Vai, ce păcat! A fost o revelație.

Maică-mea a luat o mutră chinuită, dar Helen a zis mai departe:

— A fost o experiență eliberatoare. A trezit în mine dorința de a mă duce să trăiesc la San Francisco.

— Și în mine trezește aceeași dorință, a făcut maică-mea.

— Oricum, dumneavoastră cunoașteți toate învățăturile lui, nu-i așa? Sunteți budistă?

Discuția dintre maică-mea și Helen părea cam incoerentă. Era vorba despre budismul practicat în Chislehurst, pe fondul lărgirii orizontului spiritual, al emancipării și festivalurilor. Însă pentru maică-mea, urmele celui de-al Doilea Război Mondial încă existau la noi în cartier, pe străzile unde copilărise. De multe ori îmi povestea despre raidurile aeriene din timpul nopții, despre părinții ei zguduiți de priveliștea atâtor incendii, de case de pe străzile importante care se prăbușeau într-un nor de praf, oameni dispăruți, știri despre fii pierduți pe front. Ce știam noi despre natura răului sau despre potențialul de distrugere al ființei omenești? Cunoștințele mele practice despre război se reduceau la adăpostul antiaerian solid și pătrățos din fundul grădinii, pe care pusesem stăpânire în copilărie și din care îmi făcusem propria căsuță. Încă mai erau înăuntru borcanele cu gem și paturile suprapuse dezafectate, din 1943.

— Nouă ne e ușor să vorbim despre dragoste, i-am spus lui Helen. Dar ce zici de război?

Jamila s-a ridicat în picioare iritată:

— Karim, ce treabă ai tu cu războiul?

— E important, e...

— Ești un prost. Vă rog... a zis ea și s-a uitat la maică-mea, implorând-o din priviri. Noi am venit aici cu o treabă anume. De ce ne rețineți? Hai să trecem la consultație.

— Cu el? a zis maică-mea, arătând spre camera de alături.

Jamila a dat din cap că da și a început să-și roadă unghiile. Mama a râs cu amar.

— El nici nu știe pe ce lume e.

— Karim a zis, a răspuns Jamila și a șters-o din cameră.

— Știi că ai haz? a zis maică-mea către mine. Ce ți-a făcut fata? De ce nu faci ceva folositor, de exemplu, curățenie în bucătărie? De ce nu pui mâna pe un manual? De ce nu te ții de lucruri care să-ți folosească în viață?

— Să nu faci vreo criză de isterie, i-am spus eu.

— Și de ce nu, mă rog? a zis ea.

Când am intrat la el în cameră, Zeul stătea întins pe pat și asculta muzică la radio. S-a uitat aprobator la Helen și mi-a făcut cu ochiul. Era încântat, dar el era încântat de toți cei cu care ieșeam, mai puțin de băieți și de indieni.

— De ce umbli cu toți musulmanii ăștia? mi-a spus o dată când am venit acasă cu unul dintre prietenii pakistanezi ai Jamilei.

— Și de ce n-aș umbla? l-am întrebat eu.

— Prea multe necazuri, mi-a spus el autoritar.

— Ce necazuri?

Taică-miu nu putea să vorbească limpede; a dat din cap ca și când ar fi fost atâtea necazuri, că nici nu știa de unde să înceapă. Dar a adăugat, ca să zică ceva:

— Zestre și chestii de-astea.

— Anwar este cel mai vechi prieten al meu, a spus taică-miu abătut după ce i-am povestit toată tărășenia. Noi, indienii în vârstă, am ajuns să ne placă Anglia din ce în ce mai puțin și să ne întoarcem la o Indie imaginară.

Helen i-a luat mâna tatei și a mângâiat-o, ca să-l aline.

— Dar e căminul dumneavoastră, a zis ea. Noi ne bucurăm că sunteți aici. Țara noastră e îmbogățită de tradițiile voastre.

Jamila și-a ridicat ochii la ceruri. Îmi dădeam seama că Helen o scoate din minți. Pe mine mă făcea să râd, dar aici era vorba de o chestiune serioasă.

— Nu vrei să te duci să vorbești cu el? am spus eu.

— Nu l-ar asculta nici pe Gandhi însuși, a spus Jamila.

— Bine, uite, veniți peste nouăzeci și cinci de minute, timp în care eu am să meditez. La capătul acestei meditații, veți avea un răspuns.

— Super!

Am plecat toți trei din fundătura aia de Victoria Street. Am mers pe jos până la bar, pe străzile sinistre și pustii de ne auzeam ecoul pașilor. Am trecut pe lângă parcuri pline de rahați, pe lângă școala victoriană cu toaletele în curte, pe lângă nenumărate zone distruse de bombardamente, adevăratele

noastre locuri de joacă și de inițiere sexuală, pe lângă zecile de grădini îngrijite și încăperi la stradă pline de necunoscuți familiari și televizoare care pâlpâiau stins. Eva numea zona noastră „bolgiile superioare". Era așa de liniște că fiecare dintre noi se sfia să-și audă propria voce.

Aici locuia domnul Whitman, polițistul, împreună cu tânăra lui soție, Noleen; alături stătea un cuplu de pensionari, domnul și doamna Holub. Erau socialiști, exilați din Cehoslovacia, iar fiul lor ieșea pe ascuns în fiecare vineri și sâmbătă noaptea, ca să asculte muzică îndrăcită. Vizavi era alt cuplu de pensionari, familia Gothard; el fusese profesor. Lângă ei se mutase, din cartierul East End, o familie de comercianți de hrană pentru păsări, pe nume Lovelace; tanti Lovelace, destul de în vârstă, lucra ca femeie de serviciu la toaleta publică din Library Gardens. Mai sus pe stradă locuia domnul Nokes, reporter pe Fleet Street, cu soția și copiii lor supraponderali, iar lângă ei era familia Scoffield – doamna Scoffield era arhitectă.

Toate casele fuseseră „aranjate". Una avea verandă nouă, alta geamuri duble, ferestre „în stil georgian" ori ușă nouă cu accesorii din bronz. Unele aveau bucătării extinse sau poduri transformate în mansarde locuibile, altele pereți dărâmați și încăperi astfel reunite sau garaje incorporate. Iată ce îi însuflețea pe englezi, nu strădaniile de autodepășire, cultura ori inteligența, ci meșteritul pe lângă casă, pentru și mai mult spațiu, și mai mult confort, cu și mai multe dotări moderne, creșterea scrupuloasă a nivelului de trai și, odată cu el, a statutului – etalarea concretă a banilor câștigați. Etalare era cuvântul de ordine. De câte ori, în vreo vizită pe la vecini, înainte să ni se ofere câte un ceai, nu am fost plimbați prin toată casa – „Marele tur inițiatic", ofta taică-miu – ca să ne minunăm de camere unite, dulapuri istețe și paturi suprapuse, dușuri, magazii de cărbuni și sere...

În bar, la Chatterton Arms, pierdeau vremea niște băieți trecuți, din generația rock'n'roll a anilor '50, în sacouri, cu niște freze țepene, sculptate de semănau cu o pră de vas.

Mai erau și câțiva rockeri supărați, în piele cu ținte și lanțuri; vorbeau despre partide de sex în grup, ocupația lor preferată. Și niște capete-rase cu gagicile lor, în bocanci, blugi Levi's, geci și bretele. Pe mulți îi știam de la școală. Erau în bar în fiecare noapte, împreună cu tații lor, și stăteau cu orele; nu-i vedeam niciodată plecând. S-au cam frisonat când au văzut că intră două hipiote și un pakistanez; s-au schimbat câteva replici pe tema asta și ni s-au aruncat câteva priviri, așa că am încercat dinadins să nu mă uit la ei și să le dau motiv de supărare. Chiar și-așa, mi-era teamă să nu sară pe noi când plecam.

Jamila nu scotea un cuvânt, iar Helen nu mai contenea să vorbească despre Charlie, un domeniu în care era clar că se pregătește să-și dea licența. Jamila nu dădea nici măcar semne de dispreț; dădea doar pe gât halbă după halbă, căzută pe gânduri. Se întâlnise cu Charlie de vreo câteva ori la noi acasă și nu fusese prea încântată, ca să nu spun mai mult.

— Vanitate, numele tău este Charlie, fusese concluzia ei.

Charlie nu-și dăduse silința s-o cucerească. N-avea nici un motiv. Jamila nu-i era de nici un folos și nici n-avea chef să i-o tragă. Jamila îl scanase pe Charlie: spunea că, sub idealismul lui de catifea, atât de la modă, se ascunde o ambiție de fier.

Helen a confirmat încântată că Charlie nu era doar o vedetă locală, ci mai făcea furori și pe la alte școli, mai ales de fete. Că erau fete care mergeau după formația Mustn't Grumble la fiecare concert, doar ca să fie în preajma lui, și îi înregistrau cântecele pe bandă de magnetofon. Fotografiile lui Charlie erau rarități, care circulau din mână în mână până ajungeau ferfeniță. Se părea chiar că le fusese oferit un contract pe care Peștele îl refuzase, pe motiv că încă nu erau suficient de buni. Dar când aveau să mai crească, urma să fie una dintre cele mai tari formații din lume, prezisese el. Mă întrebam dacă și Charlie știa, dacă simțea asta sau dacă viața lui de zi cu zi era la fel de grea și de aiurită ca a oricui altcuiva.

Ceva mai târziu, în aceeași seară, am bătut toți trei la ușa tatei. Nici un răspuns.

— Poate că încă se mai află într-o altă dimensiune, a spus Helen.

M-am uitat la Jammie și m-am întrebat dacă și ea, la fel ca mine, auzea sforăitul tatei. Evident că da, fiindcă și-a pierdut răbdarea și a început să bubuie cu putere în ușă, până când taică-miu a deschis, cu părul vâlvoi, uitându-se la noi cu uimire. Ne-am așezat în jurul patului, iar el s-a cufundat într-una din tăcerile lui nemaipomenite, pe care de-acum învățasem să le accept ca fiind un accesoriu al înțelepciunii.

— Trăim cu toții vremuri de îndoială și nesiguranță. Vechile religii, sub care oamenii au trăit nouăzeci și nouă la sută din istoria omenirii, au decăzut sau sunt irelevante. Problema noastră este laicizarea. Am detronat valorile spirituale și înțelepciunea și am înscăunat în loc materialismul. Iar acum fiecare umblă de colo-colo și se întreabă cum să ne trăim viața. Câteodată, disperați, unii oameni vin și la mine.

— Unchiule, te rog eu frumos...

Taică-miu a ridicat imperceptibil din deget, iar Jamila a fost nevoită să tacă.

— Iată hotărârea mea.

Eram cu toții așa de concentrați că abia m-am abținut să chicotesc.

— Consider că fericirea nu este posibilă decât dacă îți asculți propriile sentimente, intuiții, dorințe reale. Dacă încerci să acționezi cum îți cere datoria ori obligația, ori sentimentul de vinovăție, ori dorința de a-i mulțumi pe alții, nu ai parte decât de nefericire. Trebuie să accepți fericirea atunci când ți se oferă, nu în mod egoist, ci ținând cont că faci parte din lume, dintr-o comunitate, nu trăiești separat de ceilalți oameni. Întrebarea este: se cuvine ca oamenii să-și trăiască fericirea pe spezele altora sau trebuie să fie nefericiți pentru a asigura fericirea altora? Toată lumea s-a confruntat la un moment dat cu această dilemă.

S-a oprit ca să tragă aer în piept și s-a uitat la noi. Știam că se gândea la Eva când spunea toate astea. Dintr-odată, m-am simțit deznădăjduit și prădat, când mi-am dat seama că avea să ne părăsească. Iar eu nu voiam să plece, fiindcă îl iubeam mult.

— Astfel, dacă te pedepsești singur prin negarea propriului eu, așa cum fac puritanii, așa cum fac creștinii englezi, nu vei avea parte decât de regrete și nefericire.

Acum se uita doar la Jamila.

— Oamenii cer sfaturi mereu, când de fapt ar trebui să încerce, să vadă ce se întâmplă.

— Mulțam fain, a zis Jamila.

Era douăsprezece noaptea când am dus-o acasă. A intrat cu capul plecat. Am întrebat-o dacă luase o hotărâre.

— Da, am luat, mi-a zis pornind pe scări către apartamentul unde părinții ei, călăii ei, stăteau treji fiecare în camera lui, unul încercând să moară, celălalt, fără îndoială, dorindu-și moartea. Contorul din hol, care regla lumina, ticăia. Eu și Helen ne-am uitat la fața Jamilei în semiîntuneric, ca să ne dăm seama ce avea de gând să facă. Apoi s-a întors, a intrat în beznă și s-a dus să se culce.

Helen a spus că Jamila avea să se mărite cu tipul respectiv. Eu am zis că nu. Dar nu aveam de unde să știm.

M-am dus cu Helen în Anerley Park, unde ne-am întins cu fața în sus pe iarbă, lângă leagăne, și ne-am uitat la cer, apoi ne-am dat jos hainele. A fost o partidă bună, dar cam la repezeală, ca să nu înceapă Dos Păros să se agite. M-am întrebat dacă amândoi ne gândiserăm la Charlie în timp ce ne-o trăgeam.

Capitolul șase

Cel pe care îl așteptau Anglia, privirile noastre curioase și paltonul gros pe care îl țineam eu în brațe nu era chiar Flaubert, scriitorul, deși avea aceeași mustață cenușie, gușă și trei fire de păr în cap. Așa-zisul Flaubert era mai scund decât mine, cam cât mătușă-mea Jeeta. Dar spre deosebire de ea – în condițiile în care era greu să-ți dai seama ce fel de siluetă avea mătușă-mea, din cauza pantalonilor și tunicii largi pe care le purta –, Changez avea un pântec care mergea înaintea lui, peste care se întindea un pulover vișiniu, lățos, împletit de mână. Părul, atât cât îi mai lăsase bunul Dumnezeu, era rar, uscat și țepos, de ziceai că și-l piaptănă în răspăr în fiecare dimineață. Cu brațul sănătos, împingea un cărucior încărcat cu două valize putrede pe care doar sfoara subțire și frânghiile împletite din zdrențe de pijama, cu care erau legate, le salvau de la dezintegrare instantanee.

În momentul în care Changez Flaubert a dat cu ochii de numele lui scris pe bucata de carton pe care o țineam, pur și simplu a înghețat, apoi și-a lăsat de izbeliște căruciorul cu bagaje, în mijlocul mulțimii care se îmbrâncea prin aeroport, și a venit la Jeeta și la viitoarea lui soție, Jamila.

Helen zisese că ne ajută în această zi memorabilă și, împreună cu ea, am recuperat căruciorul și ne-am opintit să încărcăm catrafusele lui Changez în portbagajul Roverului ei. Nu voia să pună mâna pe nimic de frică să nu iasă țânțari din valize și s-o contamineze cu malarie. Changez Flaubert a stat și s-a uitat la noi până când am obținut aprobarea lui

princiară să încui portbagajul, după ce s-a asigurat că bagajele lui sacrosancte erau la adăpost de tâlhari și de racheți.

— O fi avut servitori acasă, i-am spus suficient de tare lui Helen, în timp ce îi țineam prințului ușa deschisă, ca să intre lângă Jeeta și Jamila.

Eu și Helen am intrat în față. Am savurat acest dulce moment de răzbunare, căci Roverul era al tatălui lui Helen, Dos Păros. N-ar fi fost prea încântat să afle că patru pakistanezi borâți își cuibăriseră dosurile negre în fotoliile lui adânci din piele și aveau să fie conduși de fata lui, care și-o trăsese de curând cu unul dintre ei.

Nunta propriu-zisă urma să se țină a doua zi, după care Changez și Jamila aveau să stea vreo două nopți la Ritz. În seara asta se dădea o mică petrecere de bun-venit în cinstea lui Changez.

Anwar era nerăbdător și aștepta în picioare în vitrina magazinului Paradise Stores, când mașina a cotit pe stradă și s-a oprit în fața bibliotecii. Își schimbase până și costumul; purta un model de la sfârșitul anilor cincizeci, spre deosebire de cel de la începutul anilor cincizeci din care nu ieșea niciodată. Avea costumul prins în ace și suflecat, fiindcă acum era numai piele și os. Nasul și pomeții obrajilor îi ieșeau în afară în chip șocant și ajunsese mai palid decât Helen, așa de palid că nu mai aveai cum să-i zici nici negrotei, nici borât nenorocit, deși nenorocit s-ar fi potrivit. Era slăbit și făcea eforturi să ridice picioarele la fiecare pas. Se mișca de ziceai că are saci de fasole legați de glezne. Iar când Changez l-a îmbrățișat în stradă, mi s-a părut că aud cum îi trosnesc oasele. Anwar i-a strâns mâna lui Changez de două ori și l-a ciupit de obraz. Părea că acest efort îl vlăguise.

Anwar fusese nemaipomenit de bucuros de venirea lui Changez. Poate din cauza faptului că nu avea un fiu, iar acum îl dobândise, sau poate că era mulțumit de victoria repurtată asupra femeilor. În ciuda debilității pe care și-o cauzase, nu-l văzusem niciodată așa de binedispus cum era de la o vreme, nici nu-l știam așa de emoționat și guraliv.

Cuvintele nu erau punctul lui forte, dar acum, când mă duceam să ajut la magazin, de fiecare dată mă lua deoparte, șantajându-mă cu kebapuri, dulciuri și ocazia să scap de muncă, și-mi făcea capul calendar minute în șir. Bag mâna-n foc că mă lua de lângă Jeeta și Jamila și mă ducea în magazie, unde stăteam pe cutii de lemn ca niște muncitori în fabrică și trăgeam chiulul, pentru că se simțea prost sau, cel puțin, cam stânjenit din cauza victoriei lui amare. În ultima vreme, prințesa Jeeta și Jamila aveau un aer de înmormântare și nu îi îngăduiau nici o clipă lui Anwar să se bucure de tirania lui. Așa că amărâtului nu-i rămânea altă cale decât să sărbătorească împreună cu mine. Oare n-aveau să culeagă niciodată rodul înțelepciunii lui?

— Să vezi tu că situația noastră o să se schimbe complet, acum că mai este un bărbat, jubila el. Trebuie să zugrăvim magazinul. Am nevoie de un băiat care să se suie pe scară! Plus că am nevoie de cineva să care baxurile de la angrosist. Când o să vină Changez, o să se ocupe de magazin împreună cu Jamila. Am să pot și eu s-o duc pe femeia aia – adică pe nevastă-sa – într-un loc frumos.

— În ce loc frumos ai s-o duci, unchiule, la operă? Am auzit că acum e un spectacol bun, *Rigoletto*.

— La un restaurant indian al unui prieten de-al meu.

— Și altundeva?

— Ce știu eu, la Grădina Zoologică, ei, drăcie! Unde-o vrea ea! Anwar avea un acces de sentimentalism, așa cum li se întâmplă adesea celor lipsiți de sensibilitate. A trudit toată viața, săraca! Merită o mică pauză. Ne-a iubit pe toți așa de mult, așa de mult! Dac-ar înțelege femeile astea cum gândesc... Or să-și dea seama abia după ce-o să vină băiatul ăla. Atunci or să realizeze, ai să vezi!

Acolo, în magazia secretelor, am mai aflat că Anwar abia aștepta să devină bunic. După părerea lui, Jamila avea să rămână însărcinată imediat și, în scurt timp, să umple locul cu mici Anwari. El avea să se ocupe de educația lor, să-i ducă la școală și la moschee, în timp ce probabil Changez avea

să zugrăvească magazinul, să stivuiască lăzi și să o lase iar gravidă pe Jamila, prietena mea. Pe când eu și Anwar aveam aceste discuții, Jamilei îi plăcea să deschidă ușa de la magazie și să mă fixeze cu ochii ei negri ca smoala, de parcă aș fi stat la taclale cu Eichmann.

Sus, în casă, Jeeta și Jamila pregătiseră bucate calde și aromate pentru o petrecere pe cinste, cu tot felul, *keema, aloo*[1], orez, *chapati și nan*[2]. De băut erau răcoritoare Tizer, sirop cu apă minerală, bere și *lassi.* Toate erau puse pe fețe de masă albe, cu șervețele mici de hârtie pentru toată lumea. Dacă vedea cineva camera lună de curățenie care dădea la strada principală ce ducea la Londra, n-ar fi zis că un om încercase să-și ia zilele prin înfometare acolo, doar cu câteva săptămâni înainte.

La început petrecerea a fost iadul pe pământ, căci toată lumea se simțea aiurea și fiecare avea impresia că e privit. În mijlocul tăcerii generale, unchiul meu Anwar – Oscar Wilde în persoană – a făcut trei încercări de a însufleți conversația, toate eșuate. Eu mă uitam cu atenție la covorul ros. Chiar și Helen, care se uita la toți și toate cu un aer de curiozitate binevoitoare și pe care puteai să contezi oricând că-și va aduce contribuția de antren și păreri enervante, stătea fără să spună nimic, în afară de un „Delicios!" la un moment dat, după care a continuat să se uite pe fereastră.

Changez și Jamila stăteau la distanță unul de altul și, deși m-am străduit să-i surprind privindu-se, pot să dau în scris că viitorii parteneri de așternut nu au schimbat nici măcar o ocheadă. Oare ce va crede Changez despre nevastă-sa când în sfârșit se va uita la ea? Trecuse vremea bluzelor strâmte și a fustelor scurte la femei. Jamila purta ceva ce semăna cu mai mulți saci suprapuși: niște fuste lungi, vreo trei, puse una peste alta, și o cămașă lungă verde deschis, sub care se vedeau arcuirile modeste ale sânilor fără sutien, pentru cei

1 Mâncare de cartofi și conopidă cu condimente.

2 Pâine indiană.

cu oarecare interes. Purta nelipsiții ei ochelari subvenționați de Sănătatea populației, iar în picioare avea o veșnică pereche de bocanci maro Dr. Martens, ceea te făcea să crezi că urmează să plece în drumeție. Ea era înnebunită după hainele astea, încântată că a găsit o ținută pe care s-o poată purta zi de zi, fiindcă, așa cum fac țărăncile chinezoaice, nu mai voia să-și bată capul. Simplitatea asta, tipică pentru Jamila, căreia nu-i păsa aproape deloc cum arată, le părea altora destul de excentrică, iar pe mine mă făcea să râd. Doar lui taică-su nu i se părea excentrică, pentru că el nici nu băga de seamă. Anwar chiar nu știa mai nimic despre fiică-sa. Dacă îl întreba cineva cu cine votase Jamila sau cum le chema pe prietenele ei sau ce-i plăcea să facă, habar n-avea. Era destul de straniu, dar i se părea nedemn de el să se intereseze de fiică-sa. Nici n-o vedea. Pur și simplu, femeia aceea care era fiica lui trebuia să se comporte într-un anumit fel.

Într-un târziu, patru rude de-ale lui Anwar au venit și ele cu mâncare, băutură și daruri – stofe și vase. Unul dintre bărbați i-a adus Jamilei o perucă, iar Changez a primit o ghirlandă din lemn de santal. Curând încăperea s-a umplut de vorbărie, oameni și agitație.

Anwar începea să-l cunoască pe Changez. Părea foarte mulțumit de el, nu mai contenea cu zâmbetele, dădea întruna din cap și-l mângâia. A trecut ceva vreme până și-a dat seama că mult doritul său ginere nu era tocmai specimenul robust, bun de muncă pe care îl aștepta. Nu vorbeau englezește, așa că nu prea înțelegeam ce spun, dar Anwar, după o privire urmată de o cercetare plină de neliniște și-apoi de un mic pas lateral într-un unghi mai bun, a arătat cu îngrijorare spre brațul lui Changez.

Changez și-a bălăbănit puțin mâna și a râs, fără să se simtă stingherit. Anwar a încercat să râdă și el. Changez parcă avea brațul stâng uscat, iar la capătul lui era o umflătură de carne tare, cât o minge de golf, un pumn mic din care ieșea doar degetul mare atrofiat, în locul în care ar fi trebuit să fie degetele agere care să dea cu bidineaua și să care lăzi. Arăta

de parcă Changez și-ar fi ținut mâna în foc, iar carnea, oasele și tendoanele s-ar fi topit într-o masă compactă. Cunoșteam un instalator de toată isprava care lucra pentru unchiul Ted și care nu avea decât un ciot în loc de mână, dar chiar și așa, nu-l vedeam pe Changez zugrăvindu-i magazinul lui Anwar cu un singur braț. De fapt, putea să aibă el și patru brațe de-ale lui Mohammed Ali, tot mă îndoiam că știe să țină în mână o bidinea sau o perie de dinți, măcar.

Probabil că Anwar avea de-acum unele rezerve în legătură cu Changez (deși Changez părea tare încântat de Anwar și râdea la orice zicea el, chiar și când vorbea serios), însă acestea nu erau nimic pe lângă repulsia Jamilei. Nu mă îndoiesc că Changez n-avea nici cea mai vagă idee cu câtă silă urma să-și depună jurămintele viitoarea lui soțioară, care acum s-a îndreptat spre bibliotecă, a scos o carte de Kate Millett, s-a uitat în ea câteva minute și a pus-o la loc, dojenită de privirea plină de reproș și compasiune a mamei ei.

Jamila mă sunase a doua zi, după ce mă culcasem cu Helen în Anerley Park, ca să-mi spună ce hotărâse. În dimineața respectivă eram pur și simplu beat de triumf că reușisem s-o seduc pe fata ăluia cu câinele și îmi ieșise cu totul din minte Jamila și decizia cea mare. Mi s-a părut rece și distantă când mi-a spus că o să-l ia pe cel pe care i-l alesese taică-su dintre atâtea milioane de bărbați și asta-i tot. O să supraviețuiască ea cumva, așa mi-a spus. Și nu mai are chef să audă nici un cuvânt despre chestia asta.

Mă tot gândeam că așa e Jamila, ăsta e felul ei și că privește măritișul de parcă ar fi la ordinea zilei. Însă hotărârea ei să se mărite cu Changez era perversă, puteam să jur. De fapt, vremurile pe care le trăiam exaltau revolta și nonconformismul. Iar pe Jamila o interesau anarhiștii, agitatorii și Organizația americană a revoluționarilor comuniști, Weathermen. Tăia toate chestiile de genul ăsta din ziare și mi le arăta. Avea să se mărite cu Changez, ceea ce în mintea ei însemna revoltă împotriva revoltei, o adevărată demonstrație de creativitate. Avea să desființeze ceea ce fusese până acum viața ei și să

o facă obiect de experiment. Ea zicea că face totul pentru Jeeta, dar eu bănuiam că e taman invers, în mod deliberat.

Când am început să mâncăm, eu m-am așezat lângă Changez. Helen se uita din celălalt capăt al camerei, nu putea să înghită nimic și pur și simplu îi venea să vomite când îl vedea pe Changez cum își bălăbănea farfuria pe genunchi sau cum îi atârna ghirlanda de la gât în tocană, în timp ce apuca mâncarea cu mâna sănătoasă, folosindu-și cu dexteritate degetele pe care le avea. Parcă nu mâncase în viața lui cu furculiță și cuțit. Bineînțeles că Jamila avea să se distreze pe chestia asta și să spună în gura mare tuturor prietenilor:

— Știți că bărbatu-meu habar n-are ce-s alea tacâmuri?

Dar Changez îmi părea așa de singuratic – de-aproape, am văzut cum îi ieșeau peri scurți din barbă, se bărbierise prost –, că nici chiar mie nu-mi venea să fac mișto de el, așa cum făceam de obicei. Și mi s-a părut entuziasmat ca un copil și tare cumsecade când am vorbit, de mai că îmi venea să-i spun Jamilei:

— Să știi că nu-i chiar atât de rău.

— Mă duci pe-aici prin zonă să-mi arăți niște chestii pe care aș vrea să le văd?

— Sigur. Să-mi spui când vrei.

— Îmi place să merg la cricket. Am putea să mergem la Lords. Am și binoclu.

— Super!

— Și să mergem prin librării. Am auzit că sunt o grămadă pe Charing Cross Road.

— Așa-i. Ce-ți place să citești?

— Clasici, a zis el cu hotărâre.

Carevasăzică era încrezut, după câte mi-am dat seama din încrederea absolută pe care o avea în gustul și părerea proprie.

— Ție îți plac clasicii?

— Că doar n-oi zice de grecoteii ăia: Vergiliu, Dante, Homo sau cum i-o mai fi chemând.

— Eu sunt cu P.G. Wodehouse și Conan Doyle. Mergem la casa lui Sherlock Holmes pe Baker Street? Îmi plac și

Saint și Mickey Spillane. Și filmele cu cowboy! Orice film în care joacă Randolph Scott! Sau Gary Cooper! Sau John Wayne!

Ca să văd ce zice, i-am sugerat:

— Putem să facem o grămadă de chestii. Și o luăm și pe Jamila cu noi.

Nu s-a uitat la ea, și-a îndesat orez și mazăre în gură până i s-au umplut fălcile – Doamne, ce hămesit! – și a zis cu gura plină:

— Ar fi foarte mișto.

— Și zi așa, sunteți prieteni buni, v-ați jucat amândoi cu puța-n nisip, mi-a șuierat Jamila printre dinți după aceea.

Anwar îl luase în primire pe Changez și îi povestea pe îndelete despre magazin, despre angrosist și despre situația financiară. Changez se uita pe fereastră și se scărpina în fund fără să asculte o iotă din ce-i spunea socru-su, care n-avea decât să-i dea înainte. În timp ce Anwar vorbea, Changez s-a întors către el și i-a zis:

— Eu credeam că în Anglia e mai frig de-atât în Anglia.

Anwar a rămas uluit și iritat de acest *non sequitur.*

— Dar eu vorbeam de prețul legumelor, a spus el.

— Păi, de ce? a întrebat Changez uimit. Eu mănânc mai multă carne.

Anwar nu a răspuns nimic, însă o clipă am văzut consternare, stupefacție și furie pe chipul lui. Și s-a mai uitat o dată în jos la mâna paradită a lui Changez, ca și când ar fi vrut să se asigure că, într-adevăr, frate-su chiar îi trimisese un bărbat ciung pentru singura lui fiică.

— Mie-mi place de Changez, i-am spus Jamilei. Le are cu cărțile. Nu mi se pare că e genul de taur comunal.

— De unde știi tu, deșteptu' lu' pește? De ce nu te-nsori tu cu el? Și-așa îți plac bărbații!

— Pentru că ai vrut tu să te măriți cu el.

— Eu nu „vreau" decât să-mi văd de viața mea în tihnă.

— Ai avut de ales, Jammie.

Era furioasă pe mine.

— Aha! Da'știu că pot să mă bazez pe tine pentru sprijin și vorbă bună, dacă mi se întâmplă ceva!

I-am mulțumit lui Dumnezeu când am văzut că, în clipa aceea, taică-miu intra pe ușă. Venea direct de la serviciu și purta cel mai bun costum al lui, făcut de comandă la Burton's, o vestă galbenă și ceas cu lanț (primit de la maică-mea) și cravată în dungi roz cu albastru, cu un nod mare cât un săpun. Ziceai că e papagal. Îi mai lucea și părul, că îi plăcea să se dea cu ulei de măsline, convins fiind că asta îl ajuta să nu chelească. Mai nasol era că, dacă te apropiai prea mult de el, îți venea să te uiți de unde vine mirosul, dacă nu cumva era o salată cu prea mult ulei pe undeva prin preajmă. Dar de la o vreme începuse să acopere acest iz cu Rampage, colonia lui preferată. Ajunsese mai durduliu ca niciodată. Începea să arate ca un Buddha bondoc, bine împănat, dar în comparație cu toți cei de-acolo era plin de viață, energic, tupeist și râdea tare. Pe lângă el, Anwar se boșorogise. În plus, taică-miu era și mărinimos azi. Mă uitam la el și vedeam un politician versat, în vizită la una din circumscripțiile electorale mai amărâte, împărțind zâmbete, sărutând copii, bucuros să dea mâna cu toată lumea și plecând cât de repede îi permitea eticheta.

Helen mă tot bătea la cap:

— Karim, ia-mă și hai să plecăm de-aici!

Începuse deja să mă calce pe nervi, așa că, nu peste mult timp, am coborât amândoi, împreună cu taică-miu.

— Ce e, ce vrei? am întrebat-o. Ce s-a întâmplat de nu poți să mai stai?

— Cineva din familia lui Anwar începuse să se poarte aiurea cu mine, mi-a spus.

Se pare că, de fiecare dată când se apropia de tipul respectiv, el începea să o ușuie, ferindu-se de ea și bombănind:

— Porc, porc, porc, sifilis, sifilis, femeie albă, femeie albă.

În plus, era cătrănită că Jamila se mărita cu Changez – i se făcea rău numai când îl vedea. I-am spus să se mute la San Francisco.

Jos, Anwar făcea turul magazinului cu Changez. În timp ce Anwar îi arăta diverse lucruri, îi explica și indica ba pachete, ba conserve, ba perii, Changez dădea din cap ca un școlar vesel, dar pus pe șotii într-un muzeu, care făcea hatârul unui curator zelos, fără să fie însă atent la nimic. Changez nu era pregătit să preia conducerea magazinului Paradise Stores. De cum s-a prins că plec, a venit repede la mine și m-a apucat de mână.

— Să nu uiți, la librărie, la librărie!

Era lac de transpirație și, după cum îmi strângea mâna, mi-am dat seama că nu voia să-l las singur.

— A, și porecla mea e Bășicuță!

— Bășicuță?

— Bășicuță. Care-i a ta?

— Creamy.

— Salut, Creamy!

— Salut, Bășicuță!

Afară, Helen mă aștepta cu motorul pornit. Dăduse drumul la radio. Am auzit versurile mele preferate din „Abbey Road": „Curând vom fi departe, vino și nu mai plânge". Când colo, ce să vezi, în fața bibliotecii era parcată și mașina Evei. Iar taică-miu îi ținea ușa. Era el energic azi, dar în același timp și pus pe harță și autoritar cum nu-l mai văzusem de multă vreme, căci de obicei era morocănos și ursuz. Aveam impresia că luase o anume hotărâre, dar încă nu știa dacă făcea bine sau nu. Și, în loc să fie relaxat și mulțumit, era chiar mai încordat și mai intolerant decât de obicei.

— Urcă, mi-a zis el, arătând spre bancheta din spate.

— De ce? Unde mergem?

— Urcă, ți-am spus! Sunt încă taică-tu, da? N-am eu grijă de tine de când te știi?

— Nu. Și mi se pare mai degrabă că sunt luat prizonier. Am vorbit cu Helen să ieșim împreună diseară.

— Și nu vrei tu să ieși cu Eva? Doar îți place de ea. E și Charlie acasă. Vrea neapărat să discute niște chestii cu tine.

Eva mi-a zâmbit de la volan.

— Pupi! a zis ea.

Știam eu că mă duc cu prețul. Sunt așa de cretini, adulții ăștia care-și închipuie că, vezi Doamne, nu te prinzi de toate găinăriile lor.

M-am dus la Helen și i-am spus că se întâmplă ceva nasol, că nu știu încă despre ce e vorba, dar că trebuie să plec acum. M-a sărutat și a plecat. Toată ziua fusesem calm, deși îmi dădeam perfect seama că viața Jamilei se schimbase total. Iar acum, în aceeași zi, dacă nu mă înșelam în legătură cu privirile celor doi cu care eram în mașină, același lucru avea să se întâmple și cu mine. Am făcut cu mâna în urma Roverului lui Helen, fără nici un motiv. Și nu am mai văzut-o niciodată de-atunci. Îmi plăcea, începuserăm să ieșim împreună, apoi a pornit tăvălugul și n-am mai întâlnit-o.

De pe bancheta din spate, de unde stăteam, îi vedeam pe Eva și pe taică-miu cum se mângâie și era clar ca bună ziua că sunt împreună. Mă uitam la doi oameni care se iubeau, puteam să bag mâna-n foc pentru asta. Eva conducea, iar taică-miu nu și-a dezlipit o clipă privirile de ea.

Femeia asta, despre care nu știam mai nimic, ni-l răpise pe tata. Nici măcar nu știam ce să cred despre ea. Nici măcar nu mă uitasem bine cum arată.

Intrusa asta nu era genul de femeie care să ți se pară frumoasă de cum îi vezi poza în pașaport. Frumusețea ei nu era convențională, nu avea trăsături armonios proporționate și era cam fălcoasă. Dar părea atrăgătoare, fiindcă fața ei rotundă cu părul întins, vopsit blond, care îi cădea peste frunte și-i venea în ochi, era deschisă. Chipul ei era în continuă transformare și asta o făcea să fie frumoasă. Oglindea orice umbră de sentiment și nu ascundea nimic. Câteodată era copilăroasă și atunci vedeai cum arăta când avea opt, șaptesprezece sau douăzeci și cinci de ani. Aveai impresia că diferite etape din viața ei existau simultan, de parcă ar fi putut să treacă de la o vârstă la alta în funcție de ce simțea. Nu avea aerul acela de insensibilitate al adulților, slavă cerului. Dar știa să fie serioasă și deschisă și să vorbească

despre suferință și durere de parcă toți am fi fost cinstiți așa ca ea, nu niște ratați plini de ascunzișuri și minciuni. În ziua aceea, când îmi spusese cât de singură și părăsită se simțea când era cu bărbatul ei, cuvintele astea, „singură și abandonată", care de regulă îmi fac o greață cumplită, atunci mi-au dat fiori.

Când era exaltată, ceea ce se întâmpla foarte des, fața îi radia de bucurie așa cum reflectă o oglindă lumina. Trăia deschisă în afară, spre ceilalți. Mereu te uitai cu plăcere la chipul ei, fiindcă rareori se întâmpla să fie plictisită sau inexpresivă. Nu se lăsa plictisită de lume. Și era o vorbăreață fără pereche, Eva mea.

Când vorbea, nu încuviința și nu dezaproba de formă, nici nu avea mari efuziuni sentimentale. Să nu mă înțelegeți greșit. Existau fapte concrete în spatele sentimentelor ei, puteai să le pipăi și să le mesteci ca pe pâine. Ea îmi spusese povestea modelului ochi-de-păun, istoria lui Notting Hill Gate, cum folosise Vermeer camera obscură în pictura lui, de ce sora lui Charles Lamb își omorâse mama și o istorie a casei de discuri Tamla Motown. Eram terminat după chestii din astea, mi le scriam. Eva îmi deschidea lumea în fața ochilor, pagină cu pagină. Ea mi-a trezit cheful de viață.

Bănuiesc că tata era oarecum intimidat de ea. Eva era mai deșteaptă ca el și avea mai multe nuanțe sufletești. Taică-miu nu mai întâlnise atâta patimă într-o femeie, până la ea. Acesta era unul dintre lucrurile care-l făceau să o dorească și să o iubească. Însă dragostea lor așa de irezistibilă și fascinantă, încât se înfiripa în pofida a tot și-a toate, era distrugătoare.

Zilnic vedeam cum se surpă temelia familiei noastre. Zilnic, după ce venea de la serviciu, tata se ducea la el în cameră și acolo rămânea. Mai nou, ne chema pe mine și pe Allie să stăm de vorbă cu el. Ne strângeam acolo și îi povesteam de la școală. Bănuiam că-i plac istorisirile astea de puștani, deoarece, în timp ce vocile noastre umpleau camera ca un fum, el avea ocazia să stea întins pe spate, ascuns după ele, și să se gândească la Eva. Sau mai stăteam cu mama și ne

uitam la televizor, înfruntând nervozitatea ei permanentă și oftaturile ei de autocompătimire. Și în tot acest timp, ca țevile din pod care curgeau, se fragilizau și parcă stăteau să plesnească, în casă inimile ni se sfâșiau zi după zi și nimeni nu scotea o vorbă.

Într-un fel, cel mai nasol era pentru Allie, căci el habar n-avea de nimic. Vedea doar suferința din casă și încercările noastre jalnice de a o masca. Dar nimeni nu stătea de vorbă cu el. Nimeni nu-i spunea că mama și tata nu sunt fericiți împreună. Cred că el era cel mai derutat dintre toți, asta dacă nu cumva neștiința lui îl împiedica să realizeze gravitatea situației. Oricum, indiferent de ce se întâmpla, toți eram singuri.

Când am ajuns acasă la ea, Eva m-a luat după umeri și mi-a spus să mă duc sus, la Charlie.

— Fiindcă știu eu că asta vrei. Apoi să cobori. Avem ceva important de discutat.

În timp ce urcam, mă gândeam că sunt sătul să mi se tot comande: fă asta, fă ailaltă, du-te-ncolo, vino-ncoace. Oricum urma să plec de-acasă destul de repede, eram convins. De ce nu puteau să treacă imediat la lucrurile importante? În capul scării, m-am întors pentru o clipă și-am văzut de ce. Eva și taică-miu se duceau în sufragerie ținându-se de mână și se pipăiau unde ardea mai tare. S-au înlănțuit, le-am văzut limbile, erau lipiți unul de altul înainte chiar să treacă de ușă. Au închis-o cu cheia în urma lor. Nici jumătate de oră nu mai puteau să aștepte.

Am băgat capul în camera lui Charlie prin trapa de la mansardă. Se schimbase mult față de ultima dată. Cărțile cu poezii, desenele și cizmele lui de cowboy erau vraiște. Dulapurile și sertarele erau deschise de parcă-și făcea bagajul. Se pregătea să plece și să se schimbe. În primul rând, nu mai era hipiot, spre marea ușurare a Peștelui, nu doar din punct de vedere profesional, ci și pentru că așa putea să-i pună muzică mai lentă – Otis Redding și restul –, singura care îi plăcea. Acum Peștele se lăfăia într-un fotoliu negru

cu schelet de metal și râdea, iar Charlie sporovăia și umbla de colo-colo, își ținuia buzele și își trecea degetele prin păr. În timp ce se plimba prin cameră, lua de pe jos ba o pereche de blugi jerpeliți, ba o cămașă cu flori roz și guler lat, ba vreun album al celor de la Barclay James Harvest și le azvârlea pe fereastra din tavan drept în grădina din fața casei.

— E o nerozie felul în care oamenii sunt numiți în slujbe importante, spunea el. Asta ar trebui să se întâmple aleatoriu. Ar trebui abordat cineva de pe stradă și anunțat că din acest moment e redactor-șef la ziarul *The Times* timp de o lună. Sau judecător sau ofițer de poliție sau femeie de serviciu la o toaletă publică. Trebuie luat la întâmplare. N-are de ce să existe vreo legătură între numire și persoana respectivă, doar dacă nu e vorba de o totală incompatibilitate cu poziția. Nu ești de acord cu mine?

— Fără excepție? a întrebat Peștele, mieros.

— Nu fără excepție. Sunt persoane care n-ar trebui să aibă acces la poziții înalte. Mă refer la cei care aleargă după autobuz și-și țin mâinile în buzunare ca să nu le sară măruntul. Mai sunt cei care au loțiuni de plajă care le lasă pete albe pe brațe. Ăștia ar trebui excluși pentru a fi pedepsiți în lagăre.

Apoi Charlie a zis către mine, deși eu credeam că nu mă văzuse:

— Cobor imediat, de parcă l-aș fi anunțat că i-a venit taxiul.

Probabil că am făcut o mutră jignită, fiindcă s-a mai înmuiat nițel.

— Bună, micuțule, a zis. Hai, vino-ncoa'! Mai bine să fim prieteni, că din ce aud se pare că o să ne vedem destul de des de-acu' înainte.

Așa că m-am cățărat pe scară și m-am dus la el. S-a aplecat să mă ia în brațe. M-a cuprins cu drăgălășenie, dar era un gest tipic pentru el, la fel ca atunci când spunea tuturor că-i iubește. Voiam să trec dincolo de toate rahaturile astea.

Am întins mâna prin spatele lui și l-am înșfăcat de fund. Aveam ce să prind, era bombat, numai bun să-mi umple palma. Când a tresărit, surprins de gestul meu, așa cum mă

și așteptam, mi-am repezit mâna între picioarele lui și l-am apucat zdravăn de podoabe. Râdea și îmi făcea cu ochiul, chiar și când m-a îmbrâncit până în partea cealaltă a camerei, de-am venit grămadă peste tobe.

Am rămas acolo cu lacrimile în gât și prefăcându-mă că nu mă doare. Charlie iar a început să se plimbe prin cameră, azvârlind cu haine înflorate în stradă și comentând posibilitatea instituirii unor organe de poliție care să aresteze și să bage la închisoare toți chitariștii din formațiile rock care își îndoiau genunchii în timp ce cântau.

Câteva minute mai târziu, eram jos, iar Eva stătea lângă mine pe canapea, mă spăla pe frunte și murmura:

— Of, că tare prostuți mai sunteți!

Charlie, care făcuse o mutră vinovată, stătea în fața mea, iar lângă el, Zeul începuse să se agite. Eva era desculță și taică-miu își scosese vesta și cravata. Pusese la cale cu multă grijă această întrunire la nivel înalt, iar acum starea de spirit pe care încercase s-o creeze începuse să se ducă de râpă, căci de cum a deschis gura să zică ceva, mie a început să-mi curgă sânge din nas de la îmbrâncitura lui Charlie.

Tata a început să vorbească de parcă era un oficial care lua cuvântul la Națiunile Unite. A spus cu un aer serios că în răstimpul în care o cunoscuse pe Eva ajunsese s-o iubească și tot felul de chestii din astea. Apoi a virat-o destul de repede de la complicațiile pământești ale situației și a început să plutească în sfere mai pure.

— Ne agățăm de trecut, a zis el, de cele vechi, fiindcă ne e teamă. Mie mi-a fost teamă să n-o rănesc pe Eva, pe Margaret și mai ales pe mine.

Fazele astea mă enervau de-mi venea să urlu.

— Viața noastră ajunge la un moment dat stătută, împietrită. Ne temem de nou, de ceea ce ne-ar putea face să creștem, să evoluăm.

Eu simțeam cum mi se lasă mușchii și mi se moleșește corpul. Îmi venea să dau vreo câteva ture pe-afară, pe stradă, ca să simt din nou că sunt viu.

— Dar asta e moarte pe picioare, nu viață, înseamnă...

Gata, îmi ajunsese. L-am întrerupt.

— Mamă, ce mă plictisesc fazele-astea!

S-a făcut liniște în cameră și se simțea îngrijorarea în aer. Să fiu al dracu'!

— Nu-s decât niște chestii aproximative și fără sens, tată, verzi și uscate, mă-nțelegi? Se uitau toți la mine. Cum e posibil să vorbești doar fiindcă-ți place să te auzi, fără să te gândești vreun pic la cei din jur?

— Te rog, m-a implorat Eva, nu fi nepoliticos și lasă-l pe tatăl tău să termine ce a început.

— Chiar așa, a spus Charlie.

Atunci tata a zis, și cred că nu i-a fost ușor să spună atât de puțin, după ce mă înfipsesem în el:

— M-am decis că vreau să rămân cu Eva.

Toți s-au întors și s-au uitat la mine compătimitor.

— Și noi ce facem? am întrebat eu.

— Voi veți fi întreținuți financiar și o să ne vedem oricând vrei tu. Doar îi iubești pe Eva și pe Charlie! Gândește-te, câștigi o familie.

— Și mama? Câștigă și ea o familie?

Tata s-a ridicat și și-a pus haina.

— Mă duc să vorbesc cu ea chiar acum.

Am rămas acolo, iar tata s-a dus acasă ca să destrame familia noastră. Am băut ceva cu Eva și Charlie și am vorbit despre altele, nu mai știu ce. Apoi am zis că mă duc la WC, dar am fugit afară și am umblat de bezmetic pe străzi, gândindu-mă ce naiba era de făcut și încercând să-mi închipui ce-i spunea tata mamei și care era reacția ei. Am intrat într-o cabină telefonică și am sunat cu taxă inversă la mătușă-mea Jean, care era beată și înjura ca de obicei. Nu i-am spus decât esențialul și am închis:

— Cred că o [illegible] adică tata, s-a hotărât să se mute cu [illegible]

Biblioteca Metropolitană

Capitolul șapte

Viața își vede de banalitățile ei, nu se întâmplă nimic cu lunile și-apoi, într-o bună zi, totul, dar absolut totul o ia razna și se duce naibii. Când am ajuns acasă, maică-mea și taică-miu erau la ei în cameră, iar săracul Allie stătea la ușă și bătea cu pumnii ca un copil de cinci ani. L-am tras de-acolo și am încercat să-l urc în camera lui, ca să nu rămână traumatizat pe viață, dar mi-a tras un șut drept în ouă.

În secunda imediat următoare, a sosit ambulanța inimilor frânte: mătușa Jean și unchiul Ted. Unchiu-meu a rămas în mașină, iar mătușă-mea a dat buzna în camera alor mei, îmbrâncindu-mă pe când încercam să le apăr intimitatea. Zbiera la mine și-mi dădea ordine.

În patruzeci de minute, maică-mea era gata de plecare. Mătușă-mea îi făcuse bagajul, iar eu strânsesem lucrurile lui Allie. Credeau că merg cu ei în Chislehurst, dar le-am zis că vin și eu mai încolo cu bicicleta, că mă ocup singur de-ale mele. Nici prin cap nu-mi trecea să mă duc la ei. Cel mai rău lucru care mi se putea întâmpla era să mă mut în Chislehurst. Nu mă simțeam în stare s-o suport pe mătușă-mea nici măcar două zile, să dau ochii cu ea dimineața, nefardată, cu fața aia albă ca hârtia, și s-o văd cum mănâncă prune afumate, scrumbii și fumează la micul dejun, iar pe mine mă obligă să beau ceai Typhoo. Știam precis că avea să-l vorbească de rău pe taică-miu toată ziua. Dar acum Allie plângea și urla:

— Cară-te, budist nenorocit ce ești!

Apoi a plecat cu mama și cu Jean.

Așa au ieșit toți trei împleticindu-se, cu lacrimi în ochi, spaimă, durere și furie pe chip și țipând care mai de care. Tata a strigat după ei:

— Unde vă duceți toți? De ce plecați din casă? Rămâneți aici!

Dar Jean i-a poruncit scurt să-i tacă fleanca.

Casa a rămas tăcută de parcă nu fusese nimeni acolo. Taică-miu, care stătuse cu fundul pe scări și cu capul în mâini, s-a pus pe treabă. Și el voia să spele putina cât mai repede. Și-a îndesat pantofii, cravatele și cărțile în toate pungile de plastic pe care le-a găsit, dar la urmă s-a oprit, căci și-a dat seama că nu se făcea să desfigureze casa înainte să o părăsească.

— Lasă, a zis el. Hai să nu luăm nimic, ce zici?

Mi-a surâs ideea, mi se părea un gest aristocratic să plecăm pur și simplu cu mâna goală, de parcă eram mai presus de obiecte.

Într-un sfârșit, tata a sunat-o pe Eva să-i spună că nu mai e nici un pericol la orizont. A intrat șovăielnic în casă, toată numai blândețe și căldură, și l-a dus pe tata la mașină. Apoi m-a întrebat ce aveam de gând să fac, iar eu am fost nevoit să spun că preferam să merg cu ea. N-a avut nici o tresărire, așa cum mă așteptam. Doar a zis:

— Bine, adună-ți lucrurile. Mă bucur că o să stai cu noi. O să ne distrăm pe cinste, cred că știi asta.

Eu mi-am strâns vreo douăzeci de discuri, zece pachete de ceai, *Tropicul Cancerului*, *Pe drum* și piesele lui Tennessee Williams și m-am dus să locuiesc la Eva. Și la Charlie.

În noaptea aceea, Eva m-a dus în camera de oaspeți, o încăpere mică și dichisită. Înainte să mă bag în pat, am intrat pentru prima dată în baia cea mare de-alături. Cada cu robinet de alamă, în stil retro, se afla în mijloc. Pe margine erau lumânări, iar lângă se afla o găleată veche de aluminiu. Pe etajerele de stejar erau înșirate rujuri, farduri de obraz, loțiuni demachiante, geluri de curățare, creme hidratante, fixative, săpunuri-cremă pentru piele delicată, sensibilă și normală,

săpunuri în ambalaje exotice și cutii încântătoare, flori în borcane de dulceață și într-o cupă de ou, petale de trandafir pe farfurii Wedgwood din porțelan, sticluțe de parfum, tampoane de vată, balsamuri, cordeluțe pentru păr, agrafe de coc și șampoane. Eram derutat: atâta grijă pentru propriul trup mi se părea dezgustătoare și totuși îmi descoperea un univers plin de senzualitate, olfactiv și tactil, de răsfăț și de atingeri, care m-a atâțat ca o mângâiere neașteptată în timp ce mă dezbrăca, aprindeam lumânările și intram în cadă, în acest sanctuar al Evei.

Mai târziu, în aceeași seară, a venit la mine în cameră îmbrăcată în chimono, cu un pahar de șampanie și o carte. I-am spus că radia de fericire, ceea ce a făcut-o să arate și mai fericită și luminoasă. Complimentele sunt instrumente utile cu care se clădește prietenia, mi-am zis, dar în cazul ei chiar era adevărat. A răspuns:

— Mulțumesc că spui asta. N-am mai fost fericită de multă vreme, dar cred că acum voi fi din nou.

— Ce carte-i aia?

— Am să-ți citesc, mi-a zis, ca să vezi cum sună proza bună. Și pentru că în următoarele câteva luni ai să-mi citești tu, în timp ce eu am să gătesc și am să fac treabă în casă. Ai o voce bună. Taică-tu mi-a spus că vrei să te faci actor.

— Da.

— Atunci hai să ne ocupăm de chestia asta.

S-a așezat pe marginea patului și mi-a citit *Uriașul cel egoist*[1], interpretând toate personajele și imitând un vicar plin de sine, când a citit finalul sentimental al poveștii. N-a exagerat cu strădaniile, a vrut doar să-mi dea de înțeles că sunt în siguranță, că despărțirea alor mei nu e cel mai rău lucru care se putea întâmpla și că are suficientă dragoste pentru toți. Mi-a citit mult timp, iar eu am avut în plus satisfacția să-l știu pe taică-miu stând ca pe ace și așteptând să

1 Povestire a lui Oscar Wilde.

i-o tragă în noaptea aceea, care era de fapt luna lor de miere. I-am mulțumit din toată inima, iar ea mi-a zis:

— Ești frumos, iar cei frumoși merită să primească tot ce vor.

— Și cu cei urâți cum rămâne?

— Cu cei urâți? Mi-a scos limba. E vina lor că sunt urâți. Nu trebuie compătimiți pentru asta, ci trași la răspundere!

M-a făcut să râd, dar mi-am dat seama de la cine moștenise Charlie cruzimea aceea a lui. După ce a plecat, am stat pentru prima oară întins în pat sub același acoperiș cu Charlie, Eva și taică-miu și m-am gândit la diferența dintre oamenii interesanți și cei de treabă. Și cum nu sunt întotdeauna unul și același lucru. Oamenii interesanți te fac să vrei să le fii în preajmă – au mintea sofisticată, lângă ei vezi lucrurile dintr-o perspectivă nouă, nu ți se par toate moarte și monotone. Tare mai voiam să știu cum vede Eva lucrurile, spre exemplu ce părere are despre căsătoria Jamilei cu Changez. Voiam să știu ce crede. Și ea era snoabă, în mod cert, dar dacă vedeam ceva sau ascultam un cântec ori mă duceam să vizitez un loc, nu eram împăcat până nu mă ajuta Eva să-l percep într-un anumit fel. Ea privea lucrurile dintr-o anumită perspectivă, făcea legături. De cealaltă parte sunt oamenii de treabă, care nu sunt deloc interesanți și nu-ți vine să le ceri părerea în legătură cu nimic. La fel ca maică-mea, sunt cumsecade și umili și merită să fie iubiți mai mult. Dar întotdeauna oamenii interesanți, așa ca Eva, cu felul ei de a fi crud și rapace, sunt cei care până la urmă obțin tot ce vor și sfârșesc în pat cu taică-miu.

După ce taică-miu s-a dus la Eva, iar Jamila și Changez s-au mutat în apartamentul lor, aveam cinci locuri unde puteam să stau: cu mama, la mătușă-mea Jean; în casa noastră, care acum era goală; cu taică-miu și Eva; la Anwar și Jeeta sau la Changez și Jamila. Până la urmă, m-am lăsat de școală odată cu Charlie, iar Eva mi-a aranjat să merg la un liceu,

ca să pot să-mi dau bacul. Liceul ăsta promitea să fie cel mai bun lucru din câte mi se întâmplaseră.

Profii arătau la fel ca elevii și toată lumea era egală cu toată lumea – vezi să nu –, așa că eram ridicol când îi luam pe profi cu „domnule" și pe profe cu „doamnă". Tot acolo am fost prima dată într-o clasă cu fete și știu că am nimerit într-un viespar. În cazul lor, sărbătoarea vârstei inocente era bine aghesmuită. Nu știu de ce, dar mereu făceau mișto de mine, probabil fiindcă mă considerau încă necopt. Păi, eu de-abia terminasem de distribuit ziare, iar pe ele le auzeam vorbind despre chestii din astea tari de care habar n-aveam: avorturi, heroină, Sylvia Plath și prostituție. Muierile astea erau toate din clasa de mijloc, dar se desprinseseră de familiile lor. Toată ziua se pipăiau, și-o trăgeau cu profii și le cereau bani de droguri. Nu prea le păsa de trupul lor; mereu intrau și ieșeau din spital, ba pentru dependență de droguri și supradoze, ba pentru avort. Încercau să-și poarte de grijă una alteia și câteodată aveau grijă și de mine. Ziceau că sunt dulce și drăgălaș și simpatic și altele asemenea, iar mie îmi plăcea. Chiar îmi plăcea, căci mă simțeam singur și rătăcitor pentru prima oară în viață.

Aveam mult timp la dispoziție și, de unde până atunci dusesem o viață stabilă, avusesem camera mea unde ascultam radioul, iar ai mei erau jos în casă, acum rătăceam între mai multe case și apartamente, îmi căram catrafusele într-un sac mare de pânză și nu mă spălam pe cap. Era destul de fain să umblu cu autobuzul încoace și-ncolo prin Londra și prin suburbii și nimeni să nu știe unde sunt. Când încerca vreunul să dea de mine, maică-mea, taică-miu sau Ted, eram tot timpul altundeva. Mai treceam pe la câte un curs și-apoi mă duceam drept la Changez și Jamila.

N-aveam chef să învăț. Nu era un moment în care să mă pot concentra, chiar deloc. Taică-miu încă mai era convins că vreau să ajung cineva – avocat, după cum îi spusesem ultima dată, căci până și el realiza că faza cu doctorul era o glumă proastă. Dar eram conștient că, mai devreme sau mai

târziu, trebuia să vină clipa când aveam să-i aduc la cunoștință divorțul dintre mine și sistemul de învățământ. Știam că o să-i secе inima de imigrant. Dar, printre cunoscuții mei, spiritul vârstei și al vremii se manifesta prin derivă generală și lasă-mă să te las. Noi nu ne aflam în goană după bani. Pentru ce? Ne descurcam, trăiam pe spinarea alor noștri, părinți sau prieteni, sau de pe urma statului. Iar dacă ne păștea pericolul plictiselii, ceea ce se și întâmpla de obicei, căci rareori aveam motivații proprii, cel puțin puteam să ne plictisim așa cum ne plăcea, zăcând pe saltele prin case făcute vraiște și nu spetindu-ne în câmpul muncii. N-aveam nici un chef să lucrez într-un loc unde nu era voie să-mi port haina de blană.

Oricum, aveam destule lucruri de învățat – oho, și câte! –, mă interesa viața. Urmăream cu interes dragostea dintre taică-miu și Eva și mă fascinau de-a dreptul Changez și Jamila, care, dacă vă puteți imagina, locuiau împreună în sudul Londrei.

Apartamentul lor, închiriat de Anwar, era o chichineață cu două camere, lângă pista Catford pentru curse de câini. Aveau niște mobilă paradită – strictul necesar, pereți galbeni și o sobă cu gaz. Singurul dormitor, în care se afla o saltea dublă acoperită cu o cuvertură indiană în culori tari, era camera Jamilei. La picioarele patului era o mică masă pliantă, pe care Changez i-o cumpărase ca dar de nuntă. I-o cărasem eu de la un magazin de vechituri din zonă. Pe ea era o față de masă imprimată cu Statuia Libertății, iar eu îi cumpărasem o vază albă în care avea mereu narcise sau trandafiri. Își ținea pixurile și creioanele într-un borcan de unt de arahide. Tot pe masă și stivuite pe jos, lângă ea, erau cărțile din perioada de după domnișoara Cutmore: „clasicii", cum îi numea ea – Angela Davis, Baldwin, Malcolm X, Greer, Millett. Nu era voie să pui nimic pe pereți, dar Jamila prinsese în pioneze poezii de Christina Rossetti, Plath, Shelley și alți vegetarieni, pe care le copia din cărțile de la bibliotecă și le citea în timp ce se plimba prin cameră ca să-și

dezmorțească picioarele. Pe o bucată de scândură prinsă în cuie de pervaz își ținea casetofonul. De la prânz și până seara târziu, când desfăceam împreună sticle de bere, apartamentul răsuna de vocea Arethei și a altor cântărețe de jazz. Nu închidea niciodată ușa, iar eu și Changez beam și ne uitam la profilul Jamilei noastre cea adânc concentrată, cu capul plecat, cum citea, cânta și scria în maculatoare vechi. La fel ca mine, se săturase până-n gât de „toate balivernele alea învechite și fumate ale albilor" care se predau în școală și la liceu. Dar ea nu se lăsa cu una, cu două; era o autodidactă. Știa ce vrea să învețe și știa și de unde să învețe. Nu trebuia decât să bage la cap. Câteodată, când mă uitam la ea, mă gândeam că lumea e împărțită în trei feluri de oameni: cei care știu ce vor să facă în viață, cei (mai nefericiți) care habar n-au care le e rostul pe pământ și cei care află mai târziu. Eu ziceam că fac parte din ultima categorie, dar asta nu mă împiedica să-mi doresc să mă fi născut în prima.

În sufragerie erau două fotolii și o masă unde mâncam, de obicei chestii cumpărate. La masă erau două scaune de metal, cu vinilin zdrențuit pe ele. Lângă ea se afla un pat de campanie acoperit cu pături maro pe care dormea Changez, așa cum ținuse morțiș Jamila din capul locului. Nu se admitea nici o discuție pe această temă și Changez nici n-a cârtit, gândindu-se la momentul crucial când, cine știe, s-ar fi putut schimba ceva. Cam așa stăteau lucrurile între ei, după cum și la Ritz îl pusese să doarmă pe jos, lângă patul lor nupțial.

În timp ce Jamila lucra la ea în cameră, Changez se delecta întins pe patul lui de campanie cu câte o carte – una din cele „deosebite", fără îndoială –, pe care o ținea deasupra capului cu brațul sănătos.

— Asta e superextradeosebită, zicea el, lăsând din mână încă un Spillane, James Hadley sau Harold Robbins.

Mă gândesc că multe din belelele care au urmat au pornit de la acel Harold Robbins pe care i l-am dat lui Changez să-l citească, pentru că l-a stimulat altfel decât o făcuse Conan Doyle până atunci. Cine crede că cititul nu schimbă oamenii,

să se uite la Changez, căci lui i s-au revelat nebănuite posibilități în ce privește sexul – lui, un bărbat proaspăt însurat și cu desăvârșire cast, pentru care Marea Britanie era ce e pentru noi Suedia: paradisul oportunităților sexuale.

Însă înainte să înceapă pe bune pocinoagele cu sexul, mai era și dandanaua cealaltă care mocnea între Changez și Anwar. Căci, pe bună dreptate, era nevoie de Changez la magazin, acum mai mult ca înainte, de când Anwar se vlăguise atât de tare cu dieta lui de tip Ghandi, care de altfel îl adusese pe Changez în Marea Britanie.

Pentru a lansa cariera lui Changez la băcănie, Anwar l-a instruit să lucreze la casă, unde se putea descurca și cu un singur braț și jumătate de creier. Iar Anwar era cât se poate de răbdător cu el, îi vorbea ca unuia de patru ani și așa și trebuia. Doar că Changez era mult mai isteț decât Anwar. A avut grijă să nu împacheteze niciodată pâinea cum se cuvine și să nu dea rest. Se încurca la aritmetică. Se făcea coadă la casă și lumea începea să plece. Anwar i-a sugerat să vină mai târziu să lucreze la casă. Avea să-i găsească el altceva de făcut ca să-l dea pe brazdă într-ale băcăniei.

Astfel, mai nou, Changez trebuia să stea pe un scăunel cu trei picioare după raionul de legume și să-l păzească de hoți. Era la mintea cocoșului; când îi vedeai că fură, strigai:

– Pune-l imediat la loc, lua-te-ar naiba de coțofană nenorocită!

Dar Anwar nu luase în calcul faptul că Changez era maestrul neîntrecut al unei arte nemaivăzute: dormea în fund. Jamila mi-a povestit că într-o zi Anwar a intrat în magazin și l-a găsit pe Changez sforăind în fund pe scaun, în timp ce sub ochii lui închiși un hoț își îndesa un borcan de heringi în pantaloni. Anwar a făcut un scandal monstru. A înșfăcat niște banane și a azvârlit cu ele în ginere-su, lovindu-l așa de tare în piept, încât Changez s-a răsturnat de pe scaun și s-a lovit rău la mâna sănătoasă. Changez se zvârcolea pe jos și nu putea să se ridice. În cele din urmă, prințesa Jeeta a trebuit să-l ajute să iasă din magazin. Anwar răcnea la Jeeta și la Jamila și chiar zbiera și la mine. Îmi venea să râd de el,

de fapt, toți râdeam de el, dar nimeni nu avea curajul să spună lucrurilor pe nume: era numai vina lui. Mi-era milă de Anwar.

Disperarea lui devenise evidentă. Tot timpul îi tuna și-i fulgera, își ieșea din pepeni pentru orice, iar în timp ce Changez stătea acasă și își îngrijea mâna lovită, Anwar a venit la mine, când eram în magazie. Deja își pierduse tot respectul și speranțele pe care le avusese cândva în legătură cu Changez.

— Ce mai face terchea-berchea ăla, că-i gras ca un porc și tot degeaba? m-a întrebat. Și-a revenit?

— Se vindecă, am răspuns.

— Am să-i vindec eu boașele-alea scofâlcite cu aruncătorul de flăcări! s-a stropșit unchiu-meu. Dacă sun la Frontul Național și le dau numele lui, ei, ce zici? Așa-i că-i bună ideea?

Între timp, Changez se simțea din ce în ce mai bine, lăfăindu-se în patul de campanie, citind și umblând creanga prin oraș împreună cu mine. Era gata oricând de orice aventură, atâta timp cât nu trebuia să lucreze la casă sau să stea de pază pe scăunel. Și, pentru că era cam bătut în cap sau cel puțin vulnerabil, cumsecade și influențabil, rămânând unul dintre puținii oameni pe care puteam să-i domin și să-i iau peste picior cu nerușinare, ne-am împrietenit. Venea cu mine peste tot, de câte ori chiuleam de la școală.

El era singurul care credea despre mine că sunt nonconformist. A fost un șoc pentru el când mi-am scos cămașa pe stradă, ca să mă mai vadă naibii soarele și să mă bronzez pe pectorali.

— Ești foarte îndrăzneț, *yaar*, îmi spunea el adesea. Și uită-te și tu cum te îmbraci: parc-ai fi un țigan cu șatra! Ce zice tatăl tău? Nu te dojenește aspru?

— Taică-miu e prea ocupat cu tipa cu care a fugit, am răspuns eu, ca să se gândească la mine.

— Doamne sfinte, toată țara asta a luat-o razna din cauza sexului, a zis el. Taică-tu ar trebui să se ducă acasă vreo câțiva ani și să te ia și pe tine. Poate în vreun sat rupt de lume.

Disprețul lui Changez pentru lucrurile mundane mi-a dat ideea să-i arăt sudul Londrei. Mă întrebam cât va dura până să se obișnuiască, adică, altfel spus, până reușeam să-l corup. Îl luasem sub aripa mea. Pierdeam zile întregi la clubul Pink Pussy, unde dansam, la Croydon Greyhound, unde căscam pe muzica celor de la Fat Mattress, ne holbam la stripteuze prin baruri duminica dimineața, dormeam la filmele lui Godard și Antonioni și ne distram la bătăile de pe stadionul Millwall, unde îl puneam pe Changez să poarte un fes tras peste față ca să nu vadă băieții că e o cioară pakistaneză și să creadă că și eu sunt.

Changez era susținut financiar de Jamila, care plătea tot din banii pe care îi câștiga lucrând seara la magazin. Și-l mai ajutam și eu, din ce-mi dădea taică-miu. Mai era fratele lui care îi trimitea bani, ceea ce suna cam aiurea, căci ar fi trebuit să fie invers. Changez era cel care își croise drum în Vestul înstărit, dar eram convins că în India încă se mai sărbătorea plecarea lui.

Curând, Jamila a ajuns în stadiul de invidiat în care nici nu-i plăcea, nici nu-i displăcea bărbatul ei. Se amuza când se gândea că viața mergea înainte ca și cum el nici n-ar fi existat. Dar noaptea târziu le plăcea să joace cărți împreună și ea îl punea să-i vorbească despre India. El îi povestea istorii cu neveste fugite de-acasă, mirese cu zestre prea puțină, adultere printre cei bogați din Bombay (care se întindeau pe mai multe seri) și, spre delectarea ei maximă, corupție politică. Se vedea de la o poștă că se inspirase din cărțile pe care le citea, căci înșira poveștile cum întind copiii guma de mestecat. Se pricepea, lega istoriile una de alta cu și mai multă gumă și salivă, reintroducea câte un personaj cu: „Îl mai știi pe tipu' ăla rău care a fost prins gol pușcă în cabina de pe plajă?", ca într-o telenovelă care te ține cu sufletul la gură, până când a învățat că oricum, la sfârșitul unei zile întregi cu miros de creier încins, gura ei care îl scotea din minți avea să-i spună:

— Changez, bărbate sau ce-oi fi, mai știi ceva despre politicianul ăla coclit care a înfundat pușcăria?

În schimb, a făcut greșeala ca din politețe s-o întrebe ce părere are despre situația politică și socială. Într-o dimineață, ea i-a pus *Caietele din închisoare* ale lui Gramsci pe piept, fără să-și dea seama că dependența lui de cărți nu era chiar așa de lipsită de discernământ.

— De ce n-ai citit asta, dacă te dai interesat? l-a provocat ea după câteva săptămâni.

— Pentru că prefer s-o aud din gura ta.

Și chiar voia să o audă din gura ei. Voia să privească buzele soției lui cum se mișcă, fiindcă începuseră să-i placă din ce în ce mai mult. Voia să cunoască acea gură.

Într-o zi, când dădeam o raită prin magazinele cu vechituri și anticariate, Changez m-a apucat de braț și m-a obligat să mă uit drept în ochii lui, ceea ce nu era prea plăcut. În cele din urmă, a reușit să-mi spună, după ce ezitase câteva săptămâni ca un săritor fricos pe marginea stâncii:

— Crezi că Jammie a mea o să vrea vreodată să se culce cu mine? Totuși, e soția mea. Nu mă gândesc la nimic ilegal. Te rog, tu o știi de-o viață, spune-mi sincer: ce șanse crezi că am în privința asta?

— Soția ta? Să se culce cu tine?

— Da.

— Nici o șansă.

— Cum?

— Nici vorbă, Changez.

Nu putea să conceapă. Am detaliat.

— Nu te-ar atinge nici cu mănuși de azbest.

— De ce? Te rog să fii sincer, așa cum ai fost și până acum în legătură cu orice am discutat. Poți să fii chiar vulgar, după cum ți-e felul.

— Ești prea urât pentru ea.

— Pe bune? Fața mea?

— Fața. Corpul. Tot. Pfui!

— Chiar?

În clipa aceea m-am privit într-o vitrină și mi-a plăcut ce-am văzut. Nu aveam nici serviciu, nici educație, nici perspective, dar n-arătam rău deloc, nu, nu, chiar deloc.

— Jamila caută calitatea în orice, știi doar.

— Aș vrea să am copii cu soția mea.

Am clătinat din cap.

— Exclus.

Chestia asta cu copiii nu era un fleac pentru Changez, zis Băsicuță. De curând avusese loc un incident groaznic, care de bună seamă îi rămăsese întipărit în minte. Anwar ne pusese pe mine și pe Changez să spălăm pe jos în băcănie, gândindu-se că eu aș putea să-l supraveghez. N-avea ce să se mai întâmple. Eu frecam, iar Changez stătea plouat cu găleata în mână, în mijlocul magazinului pustiu, și mă întreba dacă mai am cărți de Harold Robbins să-i dau. Apoi a apărut Anwar, care stătea și se uita la noi cum muncim. A stat ce-a stat, iar în cele din urmă s-a hotărât: l-a întrebat pe Changez ce mai face Jamila. L-a întrebat dacă „așteaptă".

— Ce să aștepte? a întrebat Changez.

— Pe nepotu-meu, neisprăvitule! s-a răstit Anwar.

Changez n-a scos o vorbă, dar a făcut câțiva pași îndărăt, retrăgându-se din fața artileriei dezlănțuite a disprețului lui Anwar, la care se adăuga acum o dezamăgire fără margini.

— O fi având ceva între picioare asinul ăsta? a făcut Anwar către mine.

Când a auzit așa, Changez a început să clocotească din rărunchii burdihanului. Valuri de furie l-au făcut să zvâcnească din tot trupul, iar fața i-a crescut dintr-odată și s-a lățit ca o meduză. Chiar și brațul bolnav îi tresărea, până ce întreg corpul a început să i se zguduie de mânie, umilință și neputința de a înțelege.

A strigat:

— Da, asinul ăsta are mai mult între picioare decât ai tu între urechi!

Și a azvârlit după Anwar cu primul morcov care i-a venit la îndemână. Jeeta, care auzise toată discuția, a venit repede.

Un fel de putere sau neînfricare părea că se dezmorțise în ea în urma evenimentelor din ultima vreme; ea se întărise, în timp ce Anwar scăzuse. Nasul prințesei i se făcuse ascuțit și încovoiat ca de șoim. Acum își pusese stavilă acest nas între Anwar și Changez, ca să nu poată ajunge unul la celălalt. Și i-a făcut lui Anwar o papară de zile mari. Niciodată nu o mai auzisem vorbind așa. N-avea pic de teamă. Ar fi putut să-l răpună și pe Guliver cu răsuflarea ei. Anwar s-a întors și a plecat, înjurând. Mie și lui Changez ne-a spus să plecăm.

Acum Băsicuță, care nu prea avusese vreme să se gândească serios la experiența lui din Anglia, începuse să-și evalueze situația. Drepturile conjugale i se refuzau, drepturile omului îi erau din când în când suspendate, peste tot avea parte de necazuri fără rost, abuzurile plouau asupra lui ca scuipatul –, iar el era o persoană importantă, dintr-o familie respectabilă din Bombay. Ce însemna asta? Se cereau luate măsuri. Dar trebuia să înceapă cu lucrurile importante. Changez se scotocea prin buzunare după ceva. În cele din urmă, a scos o bucată de hârtie cu un număr de telefon.

— Dacă-i așa, atunci...

— Dacă e ce?

— Dacă e de vină urâțenia de care pomeneai cu atâta solicitudine, trebuie să fac o chestie.

Changez a dat un telefon. Era foarte misterios. Apoi a trebuit să-l duc la o vilă imensă, împărțită în apartamente. A deschis o femeie în vârstă – care părea că-l așteaptă – și, intrând, s-a întors spre mine și mi-a spus să-l aștept. Așa că am stat după el ca prostul vreo douăzeci de minute. Când a ieșit, am văzut în urma lui în prag o japoneză scundă, cu părul negru, între două vârste, îmbrăcată într-un chimono roșu.

— O cheamă Shinko, mi-a spus el vesel, în timp ce ne întorceam pe jos acasă.

Cămașa îi ieșea prin șlițul desfăcut ca un steguleț alb. M-am hotărât să nu-i atrag atenția.

— Așa deci, o prostituată?

— Nu fi așa de antipatic! Și tu acum, o prietenă. O altă prietenă, în această Anglie rece și neprietenoasă! S-a uitat la mine vesel. A făcut treaba așa cum o descrie Harold Robbins! Karim, nu mai am nici o problemă! Pot să-mi iubesc soția așa cum se face și pot s-o iubesc pe Shinko așa cum nu se face! Dă-mi o liră, te rog, vreau să cumpăr bomboane de ciocolată pentru Jamila.

Îmi plăcea toată hoinăreala asta cu Changez și curând am început să consider că face parte din familie și că va fi o prezență permanentă în viața mea. Dar aveam o familie adevărată de care trebuia să mă îngrijesc – nu de taică-miu, care avea preocupări, ci de maică-mea. O sunam în fiecare zi, dar nu o văzusem de când venisem la Eva, nu puteam să văd pe nimeni din casa aceea.

Când în sfârșit m-am hotărât să merg în Chislehurst, străzile mi se păreau liniștite și nelocuite, în comparație cu sudul Londrei, de parcă zona fusese evacuată. Tăcerea era rău prevestitoare: părea stivuită și gata să-mi cadă în cap. Practic, primul lucru pe care l-am văzut după ce m-am dat jos din tren și am mers iar pe străzile acelea a fost Dos Păros cu câinele lui, dogul danez. Dos Păros trăgea din pipă și râdea cu un vecin la poartă. Am trecut strada și m-am întors ca să mă uit mai bine la el. Cum putea să stea acolo așa de senin, uitând că mă maltratase? Dintr-odată mi s-a făcut greață de atâta umilință și furie – două sentimente pe care nu le încercasem la momentul respectiv. Nu știam ce să fac. Un impuls puternic mă împingea să mă întorc la gară și să iau trenul înapoi spre casă, la Jamila. Așa că am stat acolo cel puțin cinci minute, uitându-mă la Dos Păros și frământându-mă. Dar cum aveam să-i explic gestul meu mamei, căreia îi promisesem că vin s-o văd? Trebuia să merg mai departe.

Știam că-mi face bine să-mi aduc aminte cât de mult urăsc suburbiile și că trebuia neapărat să-mi continui drumul către Londra și către o altă viață, asigurându-mă că voi scăpa de oamenii și de străzile astea.

Maică-mea se întinsese în pat în ziua când plecase din casa noastră și nu se mai dăduse jos de atunci. Dar Ted era de gașcă, abia așteptam să-l văd. Allie îmi spusese că se schimbase complet; Ted își pierduse viața pentru a și-o putea regăsi. Așadar, Ted era opera tatei, el chiar era un om pe care Zeul îl eliberase.

Unchiul Ted nu mai făcuse absolut nimic din ziua în care tata îl exorcizase cu patefonul în poală. Acum nu se mai spăla și nu se mai scula înainte de ora unsprezece, când citea ziarul până se deschideau cârciumile. După-amiaza făcea plimbări lungi sau se ducea în sudul Londrei, unde lua lecții de yoga. Seara nu voia să vorbească – făcuse un legământ de tăcere –, iar o dată pe săptămână postea o zi întreagă. Era fericit sau mai fericit, lăsând la o parte faptul că nu înțelegea nimic din viață. Însă acum măcar era conștient de asta și analiza faptul. Tata îl îndemnase „să exploreze". Îi mai spusese și că pot să treacă ani de zile până să descopere sensul, dar până atunci să trăiască în prezent, să se bucure de cerul albastru, de pomi, de flori, să savureze o mâncare bună și poate să mai repare vreo câteva chestii pe la Eva prin casă, cum ar fi veioza lui de lângă pat sau casetofonul, dacă simțea nevoia de terapie aplicată. Ted i-a zis că se duce să pescuiască, dacă simte nevoia de terapie. Chestiile prea tehnice ar fi putut să-l trimită înapoi pe orbita pe care o părăsise.

— Când mă gândesc la mine, zicea Ted, mă văd întins într-un hamac și mă legăn, atât, mă legăn...

Tot comportamentul ăsta lenevos al lui, convertirea la budismul de tip Ted, cum îi spunea tata, o făcea pe mătușă-mea Jean să turbeze. Așa ar fi vrut să taie sforile de la hamacul în care se legăna...

— Îi vine să-i dea cu ceva în cap, spunea maică-mea cu vădită plăcere.

Se pare că războiul dintre Ted și Jean era singura bucurie din viața ei și cine ar fi putut s-o condamne? Jean urla și făcea scandal, ba chiar a ajuns până acolo încât a încercat și cu vorba bună să-l aducă pe Ted înapoi în mocirla zilnică,

însă funcțională. Totuși, acum nu mai aveau nici o sursă de venit. Pe vremuri, Ted se lăuda că are „zece oameni sub el", iar acum nu mai avea nici unul. Nu mai era nimic sub el, doar prăpastia falimentului. Dar Ted zâmbea și spunea:

— Atâta șansă mai am și eu ca să fiu fericit. Nu-mi permit s-o dau în bară, Jeanie.

Odată, mătușă-mea chiar a reușit să atingă un punct nevralgic, când a pomenit câte calități avea fostul ei june conservator, dar Ted s-a răzbunat într-o seară, încălcându-și legământul de tăcere, când i-a spus:

— Băiatul ăla s-a luminat repede în ceea ce te privește, așa-i?

Când am ajuns la ei acasă, Ted fluiera un cântec de cârciumă și aproape că m-a luat pe sus și m-a băgat într-un dulap, ca să discute cu mine subiectul lui preferat, adică despre tata.

— Ce mai zice taică-tu? m-a întrebat el, șoptind înfrigurat. E fericit?

Ted îi dădea înainte ca în transă, de parcă vorbea de vreo aventură homerică.

— Pur și simplu s-a întors pe călcâie și s-a dus cu gagica aia de mare clasă. A fost incredibil. Eu nu-l condamn. Îl invidiez! Toți vrem să facem asta, nu? Să lăsăm totul baltă și să plecăm. Dar câți o fac? Nimeni, în afară de taică-tu! Aș vrea să mă întâlnesc cu el. Să discutăm chestiunea în amănunt. Dar în casa asta e o crimă să te vezi cu el. Nici măcar n-ai voie să aduci vorba.

Când a ieșit mătușă-mea din sufragerie și a venit în hol, Ted și-a dus degetul la buze.

— Să nu sufli o vorbă.

— Despre ce, unchiule?

— Despre nimic, fir-ar să fie!

Chiar și într-o zi ca asta, mătușă-mea Jean era splendid aranjată, avea tocuri înalte și o rochie bleumarin cu broșă de diamante în formă de pește. Unghiile ei, ca niște mici scoici lucitoare, arătau perfect. Era așa de strălucitoare de-ai fi zis că e proaspăt pictată; îți era teamă s-o atingi ca să nu-i întinzi

vopseaua. Părea gata să meargă la unul dintre cocteilurile acelea unde își lăsa rujul de buze ba pe obraji și pahare, ba pe țigări, șervete, biscuiți și paie, până când nu mai aveai loc să pui piciorul în camera mânjită toată cu roșu. Dar trecuse vremea petrecerilor în casa unde nu locuiau decât oameni pe jumătate morți. Nu mai rămăsese din ea decât amintirea casei în care acum stăteau o persoană transfigurată și una doborâtă. Jean se ținea tare și o dădea pe ulei; ea avea să reziste încă multă vreme. Dar ce avea să se întâmple când își va da seama că în situația dată era vorba de o sentință pe viață și nu de o suspendare temporară a plăcerilor elementare?

— Aha, tu erai, carevasăzică! a exclamat ea.

— Păi da, eu eram.

— Pe unde-ai umblat?

— La liceu. De-aia tre' să stau în altă parte, că e aproape de școală.

— Da, da, ce să-ți spun! Asta să i-o spui lu' mutu', Karim.

— Allie e și el pe-aici?

S-a întors cu spatele la mine.

— Allie e băiat de ispravă, dar se cam ferchezuiește, nu?

— Îhî, lui mereu i-au plăcut lucrurile mai extravagante...

— Se schimbă de trei ori pe zi. Așa fac fetele!

— Da, așa fac fetele.

— Și cred că-și pensează și sprâncenele, a zis ea apăsat.

— Păi e păros, mătușă. De-aia îi zice toată lumea „Nucă de cocos".

— Karim, așa sunt bărbații, păroși. Hirsutismul este o trăsătură a bărbaților adevărați.

— Că mare detectiv te-ai mai făcut de la o vreme, mătușă! Te-ai gândit să intri în poliție? am spus eu în timp ce urcam scările. Vai de capul lui Allie, săracu'! mi-am zis în gând.

Nu-mi păsa câtuși de puțin de Allie și, în genere, uitam că am un frate. Nu-l cunoșteam prea bine și îl disprețuiam pentru că mereu se comporta educat și pentru că povestea tuturor chestii despre mine. Mă feream de el, ca să nu afle ai mei ce făceam. Dar, de data asta, slavă cerului că era și

el acasă, ca să-i țină de urât mamei și s-o calce pe nervi pe mătușă-mea.

Probabil că nu-s prea înțelegător din fire, ba chiar pun pariu că sunt un ticălos și jumătate căruia nu-i pasă de nimeni, dar mai bine m-aș fi spânzurat naibii decât să urc scările-alea până la maică-mea, mai ales că Jean era jos și-mi urmărea fiecare pas. Probabil n-avea altă treabă.

— Dacă erai acuma jos, a zis ea, ți-aș fi ars o palmă s-o ții minte, pentru neobrăzare.

— Care neobrăzare?

— Neobrăzarea pe care-o ai în tine, cu vârf și îndesat!

— N-ai vrea să taci? i-am zis.

— Karim! Mai avea puțin și se sufoca de furie. Karim!

— Dispari, mătușă!

— Budist nenorocit! mi-a aruncat ea. Sunteți toți niște budiști!

Am intrat la mama. O auzeam pe mătușă-mea zbierând după mine, dar nu înțelegeam ce zice.

Camera de oaspeți a lui Jean, în care stătea maică-mea îmbrăcată în cămașa de noapte roz și nepieptănată, avea un perete întreg numai de dulapuri cu oglinzi, ticsite cu rochii vechi, dar strălucitoare, din vremurile de glorie. Lângă pat erau crosele de golf ale lui Ted și câteva perechi de pantofi de golf, plini de praf. Nu aranjaseră deloc camera pentru ea. Allie îmi spunea la telefon că Ted îi dă să mănânce. Vine la ea și îi spune:

— Poftim, Marge, ia puțin pește și o bucată de pâine cu unt.

Dar până la urmă tot el le mănâncă.

Mi-era teamă s-o sărut, ca să nu mă molipsesc de slăbiciunea și nefericirea ei. Firește că nu mi-am închipuit nici o secundă că voioșia și bucuria mea ar fi putut s-o stimuleze.

Câteva minute am stat aproape fără să vorbim, până când am început să-i povestesc despre cărțile „deosebite" ale lui Changez, despre patul lui de campanie și spectacolul bizar al unui bărbat care se îndrăgostește de nevastă-sa. Dar maică-mea s-a plictisit repede. Dacă nici nefericirea altora

nu reușea să o înveselească, nu mai știam ce altceva ar fi mers. Mintea ei se prefăcuse în sticlă și toată viața se prelingea pe acea suprafață netedă. Am rugat-o să mă deseneze.

— Nu, Karim, nu azi, a oftat ea.

M-am ținut de capul ei: desenează-mă, desenează-mă, desenează-mă, mami! Am certat-o. Eram tare supărat pe ea. Nu voiam să se lase pradă concepției de viață care generase toată situația asta, filozofiei care o condamna pe ea să trăiască în subteranele lumii. Pentru maică-mea, viața era de fapt un iad. Orbeai, erai violată, oamenii uitau ziua ta de naștere, Nixon era ales președinte, bărbatu-tău fugea cu o blondă din Beckenham, după care venea bătrânețea, nu mai puteai umbla și mureai. Nimic bun nu se alegea din lucrurile de pe pământ. În timp ce mentalitatea asta putea să ducă foarte bine la stoicism, în cazul maică-mii dusese la autocompătimire. Așa că nu mică mi-a fost mirarea când, în cele din urmă, a început să mă deseneze. În sfârșit, mâna îi aluneca ușor pe hârtie, ochii îi străluceau iar cu o urmă de interes. M-am străduit să stau nemișcat ca o statuie. Când s-a dat jos din pat și s-a dus la baie, interzicându-mi să mă uit la desen, am avut ocazia să studiez.

— Stai locului, a gemut ea când s-a întors și a început să deseneze din nou. Nu-mi ies ochii cum trebuie.

Cum s-o fac să înțeleagă? Poate că era mai bine să tac, dar eu eram raționalist.

— Mamă, i-am zis, te-ai uitat la mine, Karim, fiul tău cel mare. Dar în desenul ăla – care e grozav, un bărbat fără prea mult păr – e tata, nu-i așa? Are nasul lui mare și gușă. Pungile de sub ochi sunt valizele lui, mamă, nu ale mele. Nu seamănă deloc cu mine.

— Dragule, tații și fiii ajung să semene, nu? Și s-a uitat la mine cu o privire grăitoare. Doar m-ați părăsit amândoi!

— Eu nu te-am părăsit, i-am zis. Sunt alături de tine oricând ai nevoie. Pur și simplu, învăț, asta-i tot.

— Da, las' că știu eu cum înveți tu!

Ciudat cât de des deveneau ai mei sarcastici când era vorba de mine și ce făceam eu. A spus:

— Sunt singură. Nimeni nu mă iubește.

— Ba da.

— Ba nu, nimeni nu mă ajută. Nimeni nu mișcă un deget pentru mine.

— Mamă, eu te iubesc, am zis. Chiar dacă nu se vede mereu.

— Ba nu, a răspuns ea.

Am sărutat-o și am strâns-o în brațe și am încercat să ies din casă fără să-mi iau la revedere de la nimeni. M-am strecurat în jos pe scări, am reușit să ies afară și să mă îndrept spre poartă, când a apărut Ted în pas vioi de după casă și a pus mâna pe mine. Sunt convins că stătuse la pândă.

— Să-i spui lui taică-tu că noi toți îi suntem recunoscători pentru ce a făcut. Pe mine m-a ajutat extraordinar de mult!

— Bine, îi transmit, am zis și m-am tras din mâinile lui.

— Să nu uiți!

— Nu, nu!

Mai că am alergat până acasă la Jamila, în sudul Londrei. Mi-am făcut o oală de ceai de mentă și m-am așezat tăcut la masa din sufragerie. Mintea îmi era răvășită. Am încercat să-mi mut gândurile, concentrându-mă asupra Jamilei. Stătea ca de obicei la masa ei de scris. Fața îi era luminată de veioza ieftină de lângă ea. Un borcan mare cu flori mov, de câmp și de eucalipt, stătea pe un teanc de cărți de la bibliotecă. Atunci când te gândești la oamenii pe care îi iubești, sunt de regulă momente pe care le poți alege – după-amieze, poate săptămâni întregi – când sunt în cea mai bună formă, când tinerețea și înțelepciunea, frumusețea și distincția sunt în echilibru perfect. Și, în timp ce Jamila stătea la ea în cameră și fredona sau citea concentrată, iar Changez o mânca din priviri întins pe patul de campanie și înconjurat de cărțile lui „deosebite" îmbrăcate în puf, de reviste de cricket și pachete începute de biscuiți, am avut senzația că acesta era momentul de apogeu al Jamilei. Și eu aș fi putut

să stau ca un admirator care privește o actriță sau ca un îndrăgostit care își contemplă iubita, fericit că nu trebuie să mă gândesc la maică-mea și ce puteam să fac pentru ea. Chiar e posibil să faci ceva pentru ceilalți?

Changez a așteptat până am terminat de băut ceaiul; îmi mai trecuse puțin agitația. Apoi s-a uitat fix la mine.

— Bine? m-a întrebat.

— Bine, ce?

Changez s-a urnit din pat ca unul care încerca să meargă cu cinci mingi de fotbal sub braț.

— Vino.

M-a tras în bucătăria lor minusculă.

— Karim, ascultă, mi-a spus în șoaptă. Trebuie să ies în după-amiaza asta.

— A, da?

— Da.

A încercat să se uite la mine cu subînțeles. Mă distra totul la el. Una dintre plăcerile mele garantate era să-l exasperez.

— Păi, ieși atunci, am spus, că doar nu e nici un polițai care să te rețină.

— Șșș. Ies cu prietena mea, Shinko, mi-a mărturisit. Mă duce să văd Turnul Londrei. Apoi mai e o poziție nouă despre care am citit, *yaar*. Destul de sălbatică, femeia stă în genunchi și bărbatul în spate. Așa că rămâi tu aici și ține-o ocupată pe Jamila.

— S-o țin ocupată pe Jamila? Mi-a venit să râd. Măi, Băsicuță, puțin îi pasă dacă ești aici sau nu. N-o interesează câtuși de puțin soarta ta.

— Cum?

— De ce-ar interesa-o, Changez?

— Bine, bine, a făcut el defensiv, înțeleg.

L-am tachinat mai departe:

— Apropo de poziții, Changez, să știi că Anwar iar a luat poziție față de sănătatea ta.

Teamă și neliniște s-au întipărit într-o secundă pe fața lui Changez. Era o sărbătoare să-l vezi. Evident, nu se dădea în vânt după subiectul ăsta.

— Arăți de parc-ai fi speriat de bombe, Changez.

— Nemernicul ăla de socru-meu e-n stare să-mi compromită erecția pe toată după-amiaza, a spus. Mai bine o șterg.

Dar l-am prins de ciotul de braț și nu l-am slăbit:

— M-am săturat să mi se tot plângă din cauza ta. Rezolvă cumva situația.

— Nenorocitul, păi ce crede el, că sunt servitorul lui? N-am stofă de negustor. Afacerile nu sunt punctul meu tare, *yaar*, nu cel mai tare. Eu sunt genul intelectual, nu ca imigranții ăștia analfabeți, care vin aici să slugărească zi și noapte și umblă jegoși. Spune-i să țină bine minte chestia asta.

— Bine, îi spun. Dar să știi că o să le scrie lui taică-tu și fraților tăi, să le zică ce putoare ești, Changez. Spun asta în cunoștință de cauză, fiindcă m-a pus pe mine să-i corectez greșelile de ortografie.

M-a înșfăcat de mână. Panica i-a cuprins chipul.

— Dumnezeule, nu se poate! Fură scrisoarea, dacă poți, te rog!

— Să văd ce pot face, Changez. Țin la tine ca la un frate.

— Și eu, să știi! a spus cu căldură.

Era mare zăpușeală, iar eu stăteam gol, întins pe spate, cu Jamila în pat lângă mine. Deschisesem toate geamurile din casă, încărcând atmosfera cu gaze de eșapament și zarva șomerilor care se certau afară, în stradă. Jamila mă rugase s-o dau cu cremă între picioare și eu urmam instrucțiunile pe care mi le dădea: „Mai tare", „Mai cu viață", „E bine, dar faci dragoste, nu te speli pe dinți". I-am gâdilat urechea cu nasul și am întrebat-o:

— Chiar nu ții deloc la Changez?

Cred c-a fost surprinsă că îmi trecuse așa ceva prin minte.

— E drept că-i drăgălaș Changez, cum geme el de mulțumire când citește și cum se învârte ca o muscă beată

și mă întreabă dacă vreau *keema*. Dar am fost forțată să mă mărit cu el. Nu-l vreau aici. Nu văd de ce-ar trebui să mai și țin la el.

— Și dacă te iubește, Jammie?

S-a ridicat și s-a uitat la mine. A început să gesticuleze și mi-a spus cu ardoare:

— Karim, lumea asta e plină de oameni care au nevoie de compasiune și dragoste, oameni marginalizați, așa cum e poporul nostru în țara asta rasistă, și care se confruntă cu violențe în fiecare zi. Pentru ei simt compasiune, nu pentru bărbatu-meu. De fapt, mă enervează la culme câteodată. Înghițitorule de flăcări, omul ăsta e o moluscă. E jalnic!

Dar în timp ce-i acopeream pântecul și sânii cu sărutări blânde, așa cum știam că-i place, mușcând-o și ciupind-o de peste tot ca să se relaxeze, ea tot se mai gândea la Changez. A zis:

— În fond, nu e decât un frustrat sexual și un parazit. Așa îl văd eu, când și dacă mă gândesc la el.

— Frustrat sexual? Dar tocmai asta rezolvă acum! S-a dus la târfa lui obișnuită. Îi zice Shinko.

— Nu! Pe bune? Vorbești serios?

— Firește.

— Povestește-mi, povestește-mi!

Așa i-am spus despre Harold Robbins, patronul spiritual al lui Changez, despre Shinko și despre treaba cu pozițiile. Ceea ce ne-a făcut și pe noi să încercăm diverse poziții, așa cum făceau Shinko și Changez chiar în acel moment, fără îndoială. Mai târziu, când stăteam unul în brațele celuilalt, mi-a zis:

— Și tu, Karim? Ești abătut, așa-i?

Da, într-adevăr, eram abătut. Cum să nu fi fost, când mă gândeam la maică-mea, cum zăcea în patul ăla zi de zi, disperată că taică-miu plecase cu alta? Oare avea să-și mai revină vreodată? Maică-mea avea calități excepționale, farmec, bunătate și cumsecădenie, dar oare se putea găsi cineva care să i le aprecieze fără să o facă să sufere?

Apoi Jammie m-a întrebat:

— Ce-ai de gând să faci cu viața ta, acum că te-ai lăsat de școală?

— Cum? Dar nu m-am lăsat de școală! Nu m-am mai dus la toate orele, asta-i tot. Hai să nu vorbim despre asta, mă deprimă. Dar tu ce-ai de gând să faci?

S-a aprins:

— A, dar eu nu pierd vremea, deși așa pare. Mă pregătesc pe bune pentru ceva, doar că încă nu știu ce e acel ceva. Dar simt că trebuie să știu anumite chestii și că într-o bună zi îmi vor fi de mare folos ca să înțeleg lumea.

Am făcut dragoste din nou și cred că eram obosiți, căci după mai bine de două ore m-am trezit tremurând. Jamila dormea dusă, pe jumătate acoperită cu un cearșaf. Pe bâj-bâite, m-am dat jos din pat să ridic o pătură căzută și atunci m-am uitat în sufragerie și, prin întuneric, l-am distins pe Changez întins în patul de campanie, uitându-se la noi. Privirea lui nu trăda nici o emoție, era oarecum gravă, dar mai ales pierdută. După cum arăta, cred că stătea și se uita de ceva vreme. Am închis ușa dormitorului și m-am îmbrăcat în grabă. Am trezit-o și pe Jamila. Deseori îmi pusesem problema ce-aș face dacă aș fi prins într-o asemenea situație, dar a fost simplu. Am șters-o din apartament fără să mă uit la prietenul meu și i-am lăsat singuri, unul cu altul, soț și soție. Aveam senzația că trădasem pe toată lumea: pe Changez, pe maică-mea, pe taică-miu și pe mine însumi.

Capitolul opt

— Tai frunze la câini! a spus taică-miu. Ai ajuns un vagabond ordinar! Te distrugi cu mâna ta, îți dai seama de treaba asta? Mă seacă la inimă!

— Nu urla la mine, nu pot să sufăr când urli la mine.

— Sunt nevoit să urlu, măi băiete, ca să-ți intre în capul ăla sec! Cum ai reușit să pici la toate examenele astea? Cum e posibil să pici la absolut toate?

— Simplu. Nu te duci la nici unul.

— Asta ai făcut?

— Da.

— Dar de ce, Karim, mai ales că te-ai comportat în fața mea ca și cum ai fi plecat la examene? Ieșeai pe ușă așa de încrezător, după ce stăteam de vorbă! Acum înțeleg de ce, a spus cu amărăciune. Cum ai putut să faci una ca asta?

— Pentru că n-am stare să învăț. Sunt prea afectat de ce ni se întâmplă, că ai părăsit-o pe mama și tot restul. Pentru mine, contează. Mi-a dat toată viața peste cap.

— Nu-i vina mea că ți-ai distrus tu viața, mi-a zis. Dar avea lacrimi în ochi. De ce? De ce? De ce? Eva, nu te băga! a spus când Eva a intrat la noi, îngrijorată că ne auzise țipând.

— Copilul ăsta nu-i bun de nimic! Și ce-ai de gând să faci, hm?

— Vreau să gândesc.

— Să gândești, neisprăvitule, vai de capul tău! Cum vrei să gândești dacă n-ai pic de creier?

Știam că așa se va întâmpla; într-un fel, mă pregătisem sufletește. Dar tot acest dispreț era ca un taifun care îmi lua

toate resursele și agoniseala și le făcea una cu pământul. Niciodată nu mă simțisem atât de umilit. Apoi taică-miu a început să mă ignore. La Jamila nu mai puteam să dorm, ca să nu dau ochii cu Changez. Așa că trebuia să-l suport pe taică-miu în fiecare zi și să-l ascult cum mă căinează. Nu știu de ce naiba o luase chiar așa în tragic. De ce îl afectase așa de tare? De parcă aveam amândoi o viață, iar eu eram cealaltă jumătate, ca un fel de prelungire a lui și, în loc să-l ridic în slăvi, aruncam în el cu rahat.

Așa se face că nu mică mi-a fost uimirea și bucuria când, într-o zi, am deschis ușa cea mare de la intrare, la Eva acasă, și am dat cu ochii în prag de unchiul Ted, în salopeta lui verde, cu un sac de unelte într-o mână și zâmbind cu toată fața lui ciupită. A intrat în casă și a început să examineze pereții și tavanul cu un aer de expert. Eva a venit și l-a întâmpinat de parcă ar fi fost un artist întors din exil, ca Rimbaud din Africa. L-a luat de mâini și s-au privit în ochi.

Eva aflase de la tata cum ajunsese Ted cel mai mare poet dintre zidari. Cum se schimbase și refuzase să continue în inerție, iar acum își irosea talentul. Asta i-a pus Evei rotițele în mișcare și a aranjat să iasă toți trei la masă în oraș. După aceea, s-au dus la un club de jazz pe King's Road – Ted nu mai văzuse pereți negri până atunci –, unde Eva i-a strecurat abil tatei:

— Cred că e vremea să ne mutăm la Londra, tu ce zici?

— Mie-mi place în Beckenham. E liniște și nu te bate nimeni la cap, a spus taică-miu care credea că așa o să și rămână, cum s-ar fi întâmplat dacă ar fi stat de vorbă cu maică-mea.

Dar se punea țara la cale. Printre piese de jazz, Eva i-a făcut lui Ted o ofertă:

— Hai la mine să-mi pui casa la punct, Ted. O să ascultăm swing și o să bem margherita în timp ce facem treabă. N-o lua ca pe o muncă.

Ted a profitat imediat de șansa de a lucra cu Eva și cu taică-miu, pe de o parte fiindcă era băgăcios și voia să vadă

ce făcuse libertatea din tata și ce-ar fi putut, eventual, să facă și din el, și pe de altă parte fiindcă avea din nou chef de lucru. Dar mai trebuia să-i spună lui Jean. Asta era partea cea mai grea.

Mătușă-mea a intrat în fibrilații. Iată, în sfârșit era de lucru, pe bani, săptămâni de-a rândul, iar lui Ted îi mai și surâdea ideea. Era gata să-și suflece mânecile să se apuce de treabă, doar că angajatorul era dușmanul lui Jean, o muiere afurisită, mutilată și care fura bărbații altora. Jean a analizat chestiunea o zi întreagă, în timp ce noi stăteam cu sufletul la gură. În cele din urmă, a rezolvat problema astfel: i-a dat voie lui Ted să lucreze pentru Eva cu condiția să nu-i suflăm o vorbă maică-mii și doar dacă Ted îi dădea raportul complet la sfârșitul fiecărei zile, despre ce anume se petrecea între taică-miu și Eva. Am fost de acord cu aceste condiții și am început să ne gândim la tot felul de chestii picante pe care Ted să i le povestească.

Eva știa exact ce vrea: voia să transforme toată casa, până la ultimul centimetru, și voia oameni energici și harnici în jurul ei. Ne-am apucat de treabă imediat. Am renunțat ușurat la toate pretențiile mele intelectuale și am devenit o calfă mistică. Eu căram, încărcam și dărâmam, Eva gândea, iar Ted punea în practică instrucțiunile pe care i le dădea. Taică-miu se ținea, vezi Doamne, departe de toată mizeria și șantierul din casă. O dată ne-a aruncat o înjurătură arabă:

— Lua-v-ar naiba cu cine v-a făcut casa!

La care Ted a răspuns într-un stil obscur, sperând că o să-l încânte pe taică-miu:

— Haroon, sunt pe aceeași lungime de undă cu bucuria, a zis el, în timp ce dădea cu ciocanul într-un perete.

Lucram excelent împreună, eram exaltați și aveam chef de joacă. Eva devenise excentrică: atunci când trebuia să luăm vreo hotărâre, eu și Ted eram adesea nevoiți să așteptăm, în timp ce ea se retrăgea la etaj, ca să mediteze la forma exactă pe care trebuia să o aibă pavilionul de sticlă sau la dimensiunile bucătăriei. Următorul pas se năștea din subconștientul ei. Dar cred că nu era chiar așa de diferit de ce

se întâmpla într-o carte pe care o citeam, *Tată și fiu*, de Edmund Gosse, în care tatăl se ruga înainte de fiecare decizie importantă și aștepta îndrumarea lui Dumnezeu.

Înainte de masa de prânz ne obliga să ieșim în grădină, unde ne punea să facem întinderi și balansări, să stăm cu spatele drept și să respirăm alternativ când pe-o nară, când pe alta; după care mâncam salate și fructe. Ted participa la toate astea încântat ca un copil. Stătea în poziția cobrei de parcă fusese anume gândită pentru el. Spre deosebire de mine, se pare că lui îi plăcea să arate ridicol și credea că devenise o persoană nouă și deschisă la minte. Evei îi plăcea că ne jucăm, dar era o șefă vicleană. Munceam pe brânci pentru ea fiindcă o îndrăgeam, dar să nu vadă pe vreunul dintre noi că pierdea timpul. Era perfecționistă și avea bun-gust, ținea morțiș să lucreze cu cele mai bune materiale, ceea ce era neobișnuit în suburbii, unde casele în stil victorian sau edwardian erau de regulă sparte și golite, pentru a fi umplute cu furnir și melamină.

În cele din urmă toată casa a fost zugrăvită în alb, până la ultima cameră.

— Albul este singura culoare potrivită într-o casă, a decretat Eva.

Parchetul din lemn închis fusese rașchetat și geamurile aveau obloane verzi. Șemineurile negre din fier forjat fuseseră montate din nou, spre iritarea lui Ted, care își petrecuse cea mai mare parte din viață demolându-le, pentru ca femei așa ca maică-mea să nu mai fie nevoite să se scoale cu noaptea-n cap, când îți îngheța sufletul, ca să stea aplecate în genunchi și să facă focul.

După ce mătușă-mea Jean îi trântea ceaiul dinainte unchiului Ted, la sfârșitul fiecărei zile de muncă, plus plăcintă cu carne și cartofi prăjiți sau vreo bucățică bună de pulpă de vită (încă nu avea tăria să devină vegetarian), se așeza pe scaunul din fața lui cu o băutură zdravănă și cerea amănunte despre Eva și taică-miu.

— Ia zi, unchiule, ce i-ai povestit aseară? îl întrebam a doua zi, în timp ce lucram.

Dar ce ar fi fost de povestit? Nu-mi închipuiam că Ted îi vorbea despre fericirea netulburată a tatei cu Eva, despre cum încercau mereu să-și tragă jos pantalonii de trening sau cum se jucau aruncând cu bețe de acadele la coș, ca să vadă cine nimerește cele mai multe din zece încercări.

Poate că era mai priceput la detalii și îi povestea ce se întâmpla de obicei dimineața, când venea la lucru: o găsea pe Eva în pijamale albastre de mătase și capot roșu, strigând, râzând și dându-mi mie ordine pentru micul dejun sau citind cu voce tare din ziare. Pe vremuri, ai mei nu luau decât *Daily Mirror* și atât. Evei îi plăcea să împrăștie în toată casa vreo cinci ziare și trei reviste pe zi, răsfoia *Vogue*, *New Statesman* și *Daily Express* și apoi le arunca pe toate la coșul de hârtii de lângă pat. Poate că Ted îi spunea lui Jean ce plimbări făceam toți patru când Eva se sătura de muncă și cum striga după taxi atunci când începeau să o doară picioarele – lucru care pentru mine, taică-miu și Ted era pur și simplu decadență romană. Făceam un tur de patru ore prin sudul Londrei, iar Eva bea bere Guinness, scotea capul pe geam și chiuia în goana mașinii când treceam pe Old Kent Road și ne opream în fața vestitului cabinet al doctorului Lal sau a sălii de dans și giugiulit unde se cunoscuseră ai mei și se îndrăgostiseră. Dar mă îndoiam că Ted apuca să-i povestească despre toate aceste bucurii și distracții. Nu așa ceva o interesa pe Jean. Nu i-ar fi fost de nici un folos.

Evident că eu și Ted nu eram tot timpul de față, ca să constatăm toate deliciile complicate ale acestei noi iubiri, mai ales că tata și Eva petreceau multe seri de cealaltă parte a Tamisei, în Londra propriu-zisă, unde mergeau la teatru ca să vadă piese controversate, la filme nemțești sau la conferințe ținute de marxiști și la petreceri ale celor din lumea bună. Vechiul prieten al Evei, Shadwell, începuse să-și pună bazele carierei de regizor de teatru: lucra ca regizor secund la Royal Shakespeare Company, ținea ateliere pe Beckett

și monta piese de Artaud și alți scriitori noi, cu buget minim. Eva l-a ajutat făcându-i scenografia și costumele pentru una dintre aceste producții. Lui i-a plăcut la nebunie colaborarea aceasta, care i-a făcut pe Eva, taică-miu și Shadwell să iasă toți trei la masă și să meargă la petreceri cu tot felul de oameni (destul de) importanți – oricum, nu de genul celor pe care îi cunoșteam noi în suburbii, ci adevărați, care scriau pe bune și regizau piese, nu doar vorbeau despre asta. Eva mai voia să lucreze așa, discuta despre decorarea și renovarea casei cu cei mai înstăriți, căci erau oameni care tot timpul își cumpărau case noi la țară, iar ea știa să se facă utilă.

Ce eleganți și strălucitori erau când plecau seara la Londra! Taică-miu în costumele lui, iar Eva cu șaluri, pălării, pantofi și poșete scumpe. Radiau de fericire. Iar eu mă plimbam prin casa goală sau o sunam pe maică-mea, să mai stau de vorbă cu ea. Câteodată stăteam întins pe jos la Charlie în mansardă și mă întrebam ce făcea el și cum se distra. Tata și Eva se întorceau târziu și mă sculam să-i văd și să ascult ce vorbeau în timp ce se dezbrăcau, cine ce spusese cui despre cea mai recentă piesă, ultimul roman sau scandal sexual. Eva bea șampanie și se uita la televizor din pat, un șoc pentru mine, și cel puțin o dată pe săptămână spunea că e hotărâtă să ne ducă pe toți la Londra definitiv. Iar taică-miu comenta piesa și spunea că autorul nici nu se compară cu Cehov. Cehov era scriitorul lui preferat din toate timpurile și mereu spunea că piesele rusului îi amintesc de India. N-am înțeles niciodată de ce, până când mi-am dat seama că se referea la inutilitatea, indolența și dorințele personajelor, care erau tipice adulților pe care îi știuse el în copilărie.

Însă unul dintre subiectele de discuție între Ted și Jean erau sigur banii. Începuse chiar să mă deranjeze. Cheltuiam cu ghiotura pe casă. Spre deosebire de maică-mea, care lua lipsurile ca fiind de la sine înțelese, Eva își cumpăra tot ce dorea. Dacă intra într-un magazin și vedea ceva să-i placă – un album cu desenele lui Matisse, un disc, cercei Yin și Yang, o pălărie chinezească –, își cumpăra imediat. Nici urmă de

veșnicele griji și sentimentul de vinovăție pe care îl aveam noi toți, atunci când era vorba de bani.

— Merit, zicea ea mereu. Am fost nefericită până acum, cu soțul meu. Nu mai vreau să fiu nefericită cât trăiesc.

Și nimic nu o putea opri. Când am adus vorba despre risipa asta, într-o zi, în timp ce zugrăveam împreună, mi-a închis gura:

— Când n-o să mai avem bani, o să fac rost.

— De unde, Eva?

— Karim, tu n-ai văzut că lumea e plină de bani? N-ai văzut cum sunt vânturați în toate părțile în țara asta?

— Ba da, am văzut, Eva, dar nu sunt vânturați și în direcția noastră.

— Când o să avem nevoie, o să aduc o parte din ei în direcția noastră.

— Să știi că are dreptate, a zis taică-miu pe un ton înțelept, când m-am dus la el ceva mai târziu și i-am spus totul, încercând să-l fac să înțeleagă că e nebunie curată. Trebuie să gândești într-un anumit fel ca să poți atrage valuri de bani înspre tine.

Având în vedere că venea din partea cuiva care nu gândise niciodată ce trebuia ca să atragă magnetic înspre el nimic mai mult decât salariul – bani pe care Anwar întotdeauna îi numise „venit nerealizat" –, propoziția asta îmi părea o glumă. Dar dragostea și Eva dezlegaseră baierile încrederii lui taică-miu, care acum plutea liber și ferice. Mă făceau să mă simt conservator.

Tata se apucase din nou de activitatea lui de guru, bazată pe taoism și meditație, care avea loc o dată pe săptămână la noi în casă, doar că de data asta Eva ținea morțiș ca cei care veneau să plătească. Taică-miu avea o suită constantă de discipoli tineri și cât se poate de serioși – studenți, psihologi, infirmiere și muzicieni –, care îl divinizau. Unii dintre ei îl sunau și veneau la el seara târziu, cuprinși de accese de panică sau frică, atât de mult depindeau de blândețea cu care îi asculta. Se stătea la coadă ca să intri în grup. Pentru aceste

ședințe eu trebuia să dau cu aspiratorul, să aprind tămâie, să întâmpin oaspeții ca un ospătar-șef și să le ofer dulciuri indiene. Eva se ținuse și de capul tatei să își îmbunătățească serviciile oferite. L-a pus să împrumute cărți ezoterice de la bibliotecă și să le citească dis-de-dimineață, înainte să meargă la lucru, iar la micul dejun îl întreba, cu tonul cu care cred că îl întreba cândva și pe Charlie dacă își făcuse tema la desen tehnic:

— Și ce lucruri am învățat azi?

Eva cunoștea un tip de la ziarul local. Același ziarist amabil care îl pusese pe Charlie pe prima pagină din *Bromley and Kentish Times* i-a luat un interviu lui taică-miu. A fost fotografiat cu vesta roșie și pijamaua indiană, așezat pe o pernă aurie. Colegii lui de navetă au fost impresionați de această faimă neașteptată și taică-miu îmi povestea încântat cum și-l arătau unii altora pe peronul doi. Faptul că era recunoscut pentru realizările lui în viață îl ridicase enorm pe tata în propriii ochi. Înainte de Eva, începuse să se considere un ratat, iar viața lui ajunsese o mare depresie. Dar la birou, unde nu era decât un indian neinstruit și leneș, care își lăsase soția și copiii și plecase de-acasă, era dezaprobat de ceilalți funcționari și batjocorit pe față sau pe la spate. Pe fotografia din ziar, mâzgăliseră o bulă care îi ieșea din gură și în care scria: „Misterul obscur al vieții rezolvat de un șarlatan obscur – pe banii contribuabilului." Taică-miu zisese că-și dă demisia. Eva spusese că poate să facă ce vrea: o să ne hrănească ea pe toți – cu dragoste, probabil.

Mă îndoiam că Ted vorbea cu mătușă-mea despre asta sau despre celelalte manifestări ale dragostei care ne umpleau orele petrecute împreună, spre exemplu despre felul în care Eva imita numeroasele grohăituri, oftaturi, sforăituri și gemete care colorau conversațiile tatei. Eu și Ted am găsit-o o dată în bucătăria goală, trecând în revistă toate zgomotele lui, ca o mamă fericită și mândră, care pronunță primele cuvinte ale copilului. Taică-miu și Eva erau în stare să discute ore

în șir despre cele mai banale chestii, cum ar fi ce fel de oameni întâlnea el în tren, până când trebuia să urlu la ei:

— Ce naiba tot pălăvrăgiți acolo?

Ridicau ochii la mine surprinși, așa de concentrați erau. Cred că nu prea conta ce spuneau, cuvintele în sine erau o îmbrățișare, un schimb de flori și sărutări. Iar Eva nu putea să plece de-acasă fără să-i spună la întoarcere:

— Uite, Haroon, am găsit ceva ce-ar putea să-ți placă.

Era ba o carte despre grădinile japoneze, ba un fular de mătase, ba un stilou Waterman, ba un disc cu Ella Fitzgerald și, o dată, chiar un zmeu.

Fiind martor la toate astea, îmi construiam propria teorie furioasă despre dragoste. Nu se putea să fie doar un egoism vesel în doi, trebuia să însemne ceva mai generos de-atât. Încăpută pe mâinile lor, dragostea semăna cu o nemernică oarbă, egoistă și exclusivistă, distrându-se pe spezele unei amărâte de femei care zăcea în pat, acasă la mătușă-mea, fără să se intereseze nimeni de viața ei. Nefericirea maică-mii era prețul pe care taică-miu se hotărâse să-l plătească pentru fericirea lui. Cum de putuse să facă una ca asta?

Dar, ce-i drept, nefericirea ei îl bântuia ca o stafie. Se certa cu Eva pe tema asta, fiindcă ea susținea că se complace. Dar cum putea să nu fie astfel? Erau momente când ne uitam la televizor sau mâncam și dintr-odată unde de regret îi treceau pe față. Regretul, vinovăția și durerea îl cotropeau. Ne spunea cât de urât se purtase cu maică-mea. Cât de multe făcuse ea pentru el, cât îl îngrijise, cât îl iubise, iar acum el stătea bine mersi acasă la Eva, fericit, și abia aștepta să se bage-n pat cu ea.

— Mă simt ca un criminal, i-a mărturisit deschis Evei o dată, într-un moment de nesupraveghere, când adevărul a ieșit nefast la suprafață. Știi, ca cineva care se lăfăie în banii pentru care a săvârșit o faptă cumplită.

Eva nu s-a putut abține și a început să țipe la el, iar el nu-și dădea seama cât de neașteptat și de profund o rănise. Nu te mai puteai înțelege cu ea.

— Dar nu o vrei pe ea! Nu erați potriviți ! Vă secătuiați reciproc. N-ați fost împreună suficient de mult timp cât să vă dați seama de lucrul ăsta?

— Aș fi putut să fac mai mult, a răspuns el. Să mă străduiesc să fiu mai afectuos. Nu merita să fie lovită astfel. Eu nu cred în oamenii care părăsesc alți oameni.

— Vinovăția și regretele tale ne vor pierde pe noi!

— Fac parte din mine...

— Te rog, te rog, scoateți-le din minte.

Dar cum să și le scoată? Erau ca apa pe un acoperiș de tablă, care îl roade, îl ruginește și îl mănâncă, zi după zi. Și cu toate că taică-miu nu a mai făcut niciodată astfel de remarci aproape neintenționate, deși el și Eva aveau mereu chef să facă dragoste, iar eu am surprins-o în timp ce îi făcea tot felul de chestii cretine, de genul să-i taie părul din urechi și din nas cu o foarfecă uriașă, erau priviri care scăpau oricărei cenzuri, priviri care mă făceau să cred că el nu putea avea parte decât de o fericire întinată.

Probabil că speranța de a seca într-o zi această apă distrugătoare a fost cea care a făcut-o pe Eva să scoată la vânzare minunata ei casă albă, renovată de Ted, de cum a fost gata. Era hotărâtă să-l ia pe taică-miu de-acolo. Avea să caute un apartament la Londra. Gata cu suburbiile, trecuse vremea lor. Poate că Eva își închipuia că o schimbare de decor l-ar face să nu se mai gândească la maică-mea. O dată, când eram toți trei în mașina Evei, pe artera principală, taică-miu a început să strige din spate.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? l-am întrebat.

— Ea era, a răspuns, cred că am văzut-o pe maică-ta intrând într-un magazin. Dar era singură. Nu vreau să fie singură!

Tata nu vorbea cu mama la telefon și nici nu se ducea s-o vadă. Era convins că așa e cel mai bine. Însă avea fotografii cu ea prin toate hainele și cărțile, care cădeau în cele mai nepotrivite momente, iar Eva se supăra. Când mă întreba de mama, trebuia să mergem în altă cameră să discutăm, departe de Eva, ca și cum am fi vorbit despre ceva rușinos.

Când strângea toată casa și ne muta la Londra, Eva era în același timp pe urmele lui Charlie, care nu prea mai stătea cu noi de la o vreme. Era evident că și pentru el trecuse vremea suburbiilor, care erau doar o trambulină de lansare în viață. După aceea, fie dezertai, fie putrezeai. Lui Charlie îi plăcea să doarmă pe unde apuca, nu avea nimic al lui, un loc unde să stea permanent, și-o trăgea cu cine apuca, iar câteodată mai și repeta sau compunea cântece. Încă nu trăia depresiv aceste excese, ci plin de frenezia vieții care lua avânt. Câteodată, când mă trezeam dimineața, îl găseam în bucătărie înfulecând ca un apucat, de parcă nu știa când o să mai apuce să mănânce, ca și cum fiecare zi era o aventură cu final necunoscut. Apoi dispărea.

Taică-miu și Eva se duceau la toate concertele lui Charlie, pe la facultățile de bele-arte, prin cârciumi, la mici festivaluri în câmpuri pline de noroi, unde Eva se agita și se fâțâia fără încetare cu berea în mână. Taică-miu stătea în spate și clipea agasat de zgomot și de mulțime, uitându-se la cei în care dăduse boala dansului, cum săltau peste trupurile tinerilor leșinați în băltoace de bere. Îl chinuiau remușcările, hainele împuțite, călătoriile grele, puștii de paisprezece ani luați cu salvarea, sexul la nimereală, fără emoție, și fuga de familie prin tot felul de spelunci insalubre din Herne Hill. Ar fi preferat de o mie de ori să consilieze vreun discipol – de exemplu, pe fata aceea serioasă, Fruitbat, sau pe Chogyam-Jones, iubitul ei, care zâmbea tot timpul și se îmbrăca în ceva ce aducea a covor chinezesc –, avea nevoie de adulația lor. Dar tata mergea cu Eva peste tot unde voia ea. Cu siguranță că se distra mai bine ca niciodată, iar când Eva a anunțat că venise vremea să ne mutăm la Londra, a recunoscut că era cel mai bun lucru.

În timp ce strângeam lucrurile lui Charlie din mansardă, am stat de vorbă cu taică-miu despre problema lui Charlie: anume că își dădea seama și el că formația nu avea un stil original. Marele lor atu era mediocritatea acestui chitarist-solist excentric, cu pometi frumoși și gene feciorelnice, care

era chemat să prezinte îmbrăcăminte prin reviste, dar nu și să cânte pe scena de la Albert Hall. Eșecul îl făcuse pe Charlie arogant. Își luase obiceiul de a umbla cu o carte de poezii la el, pe care o deschidea oricând avea nevoie de o duș că de sublim. Era o infatuare de-ți venea să te urci pe pereți, vrednică de un studențaș la Oxford, mai ales că te trezeai cu Charlie făcând chestia asta taman în mijlocul câte unei conversații, așa cum se întâmplase cu puțin timp în urmă, la un concert la facultate: președintele sindicatului tocmai vorbea cu el, când Charlie și-a dus mâna la buzunarul lateral, a scos cartea, a deschis-o și a dat pe gât un pahar plin până la buză de sudul însorit, sub ochii gogonați ai tipului, căruia nu-i venea să creadă.

Ce derutat mai era și băiatul ăsta! Dar, din capul locului, Eva susținuse că e talentul întruchipat, că e frumos și că Dumnezeu însuși i-a suflat în fund. Era cel puțin Orson Welles. Firește că, știindu-se de atâta vreme divin, era convins până în măduva oaselor de adevărul acestei aserțiuni. Era mândru, poruncitor, avea toane și era generos doar cu cine voia el. Te făcea să crezi că în curând din capul lui vor țâșni poezii care vor lăsa lumea întreagă cu gura căscată, așa cum făcuseră și alți băieți englezi, ca Lennon, Jagger sau Bowie. La fel ca André Gide, care în tinerețe voia ca lumea să-l admire pentru poeziile pe care avea să le scrie cândva, așa și Charlie, ajunsese să fie adorat pe o rază de câțiva kilometri pătrați pentru farmecul lui, care adesea trecea drept talent. Cred că era în stare să se farmece și pe sine.

Care era farmecul lui? Cum de putuse să mă seducă în așa hal? Aș fi făcut orice pentru Charlie și, de fapt, chiar acum îi făceam ordine printre lucrurile strânse în douăzeci de ani. Și nu eram singurul vulnerabil în fața lui. Mai erau mulți care îi spuneau da, chiar înainte să-i roage ceva. Cum funcționa chestia asta? Analizasem diversele tipuri de farmec. Existau oameni pur și simplu răpitori, iar aceștia erau cel mai puțin talentați. Apoi erau cei puternici, dar care nu mai aveau nici o altă virtute. Însă cel puțin puterea ți-o

dobândeai singur, spre deosebire de pometii frumoși. Mai departe, erau oamenii care te făceau să-i asculți, iar înaintea lor cei care te făceau să și râzi. Alții te uimeau cu inteligența și cunoștințele lor, ceea ce era în același timp performanță și distracție.

Charlie avea puțin din fiecare, era bun la toate. Dar punctul lui tare era felul în care te făcea să te minunezi de tine însuți. Atenția pe care ți-o dădea, atunci când îți dădea atenție, era totală. Știa să se uite la tine ca și cum ai fi prima persoană care i-a stârnit cu adevărat interesul. Te întreba tot felul de chestii despre viața ta și părea că savurează fiecare moment al conversației. Se pricepea de minune să asculte și nu era câtuși de puțin cinic. Singura problemă cu chestia asta era că toți nevroticii îl asaltau. Pe ei nimeni altcineva nu îi asculta, dar dacă Charlie îi ascultase o dată, să zicem, ei nu-l mai uitau; cine știe, poate că era și vorba de sex. Dar Eva avea sarcina să-i țină la distanță. Le spunea să lase un bilet dacă era o urgență. Iar el fugea sărind gardul din fundul curții, în vreme ce ei îl așteptau în față toată ziua.

După ce văzusem atâta vreme cum funcționează, începusem să percep farmecul lui Charlie ca pe o metodă de a jefui convingând proprietarul să te invite în casă și să te poftească să-i iei lucrurile. Era jaf în toată regula, fără discuție, căci el voia lucrurile tale. Și le lua. Era vorba de fals și de manipulare, iar eu îl admiram enorm. Luam notițe, căci tehnicile lui funcționau, mai ales cu fetele.

În fond, nimic din ce făcea nu era inofensiv.

Chiar deloc. Charlie era cel mai crud și periculos tip de seducător. Extorca nu numai sex, ci și dragoste, loialitate, cumsecădenie și încurajări, apoi pleca mai departe. Și mie mi-ar fi plăcut să am asemenea aptitudini de mare maestru, dar îmi lipsea un ingredient esențial: voința de fier a lui Charlie și dorința lui intensă și puternică de a poseda orice îi plăcea. Să nu vă lăsați păcăliți, era neobișnuit de ambițios, dar nu realiza nimic și se simțea frustrat. Vedea că trece timpul și, de fapt, el nu făcea parte decât dintr-o amărâtă de formație

rock'n'roll care se numea Mustn't Grumble și aducea cu Hawkwind.

Charlie rareori stătuse de vorbă cu taică-su, cât timp individul acela răbdător și trist locuise cu Eva. Dar când venea acasă, Charlie petrecea ore în șir cu taică-miu, căruia îi spunea adevărul. Împreună bâjbâiau după talentul lui Charlie. Taică-miu îi făcea hărți ale subconștientului, îi sugera ce rute și viteze să aleagă, cu ce să se îmbrace la drum și cum să stea la volan când se apropia de zona periculoasă. Zile întregi, sub luna plină a marilor speranțe, Charlie se căznea să scoată o fărâmă de frumusețe din sufletul lui, fără nici un rezultat, după părerea (și spre ușurarea) mea. Cântecele tot de rahat erau.

Mi-a luat ceva până mi-am dat seama, căci încă îmi plăcea de el și nu puteam să îl analizez detașat. Dar când mi-am dat seama care era slăbiciunea lui, aceea de a intra în clubul geniilor, am știut că-l am la mână. Dacă voiam, puteam să mă răzbun pe el, ceea ce ar fi fost într-un fel – ce mai putere meschină! – și un reproș amar la adresa vieții mele fără căpătâi.

Câteodată îi spuneam Evei că vreau să mă fac fotograf sau actor sau, cine știe, ziarist, de preferință corespondent într-o zonă de conflict ca Belfast sau Cambodgia. Nu puteam să suport autoritatea și să fiu alergat de colo-colo. Îmi plăcea să lucrez cu Ted și Eva, iar ei mă lăsau să vin și să plec mai mult sau mai puțin cum aveam chef. Dar scopul meu era să intru în formația Mustn't Grumble pe post de chitarist. Că doar mă descurcam destul de bine. Când i-am spus lui Charlie, era să se înece de râs.

— Păi, avem un loc numai bun pentru tine, mi-a spus.

— Serios, care?

— Începi de sâmbătă.

Mi-a dat un loc de recuziter ocazional în turneele formației. Tot nimeni eram, dar mă aflam într-o poziție din care puteam să i-o plătesc lui Charlie când avea să se ivească ocazia.

S-a ivit într-o seară, la un concert de-al lor de la o facultate de arte, unde ajutam la încărcarea echipamentului în dubă. Îi auzisem pe Eva și pe taică-miu la bar, comentând

spectacolul de parcă ar fi fost gala de rămas-bun a lui Miles Davis. Charlie trecea pe lângă mine cu brațul pe după talia unei tipe cu țâțele pe-afară. I-a zis ca să o distreze:

— Mai cu vână, Karim! Ce bluză de fată ai, parc-ai fi prietenul lui Dorothy. Adu-mi LSD-ul în cabină și să nu stai o sută de ani.

— Da' ce atâta grabă? am zis. Doar nu se întâmplă nimic important, nici cu formația, nici cu tine ca om.

S-a uitat la mine neștiind ce să creadă, aranjându-și și mângâindu-și părul așa cum făcea de obicei. Nu știa dacă glumesc sau vorbesc serios.

— Cum adică?

Asta era. Căzuse drept în plasă.

— Cum adică?

— Mda.

— Ca să se întâmple ceva important, e nevoie de talent, Charlie. Tre' să ai ceva aici la mansardă, am zis și am dus mâna la frunte. Iar din ce se vede până acum, unul ca tine, care intră pe ușa din dos, nu are nimic la mansardă. Arăți trăsnet, ce să mai, asta da! Dar ce faci nu mă dă pe spate, iar pe mine tre' să mă dai pe spate. Doar mă știi. Am nevoie să mă lași în cur, iar tu nu mă lași în cur, ce să-i faci!

A rămas uitându-se la mine câteva secunde. Se gândea. Tipa îl trăgea de mână. În cele din urmă, a zis:

— Nu știu ce să zic. Oricum renunț la formație. Ce ai zis e irelevant.

Charlie s-a întors și dus a fost. A doua zi, iar a dispărut. N-au mai fost concerte. Eu și taică-miu i-am strâns toate lucrurile.

În pat, înainte să adorm, îmi imaginam tot felul de chestii despre Londra și ce o să fac acolo când tot orașul o să fie al meu. Londra avea melodia ei. Mă tem că nu erau decât niște tipi în Hyde Park care cântau la bongo cu palmele. Mai erau și clapele din cântecul „Light My Fire" al celor de la Doors. Puști îmbrăcați în pelerine de catifea, care trăiau

liberi și ferice; erau negri peste tot, așa că nu mă mai simțeam expus; librării cu rafturi pline de reviste fără litere mari și moftul burghez al punctului la sfârșit de propoziție; magazine care vindeau toate discurile la care visai; petreceri unde tipe și tipi necunoscuți te luau pe sus și-ți făceau felul; toate drogurile pe care puteai să le încerci. Vedeți, nici nu voiam mare lucru de la viață, asta era tot. Dar cel puțin țelurile mele erau clare și știam ce vreau. Aveam douăzeci de ani. Eram gata de orice.

PARTEA A DOUA

La Londra

Capitolul nouă

Apartamentul din West Kensington nu însemna de fapt decât trei camere mari, care fuseseră cândva elegante, cu tavane atât de înalte încât deseori mă uitam cu gura căscată la ele, de parcă aș fi fost printre ruinele unei catedrale. Însă tavanul era cel mai interesant din toată casa. Toaleta era la capătul holului și avea o fereastră spartă prin care te șfichiuia vântul peste fund. Locuința fusese a unei poloneze care stătuse acolo în copilărie și apoi o închiriase studenților, în ultimii cincisprezece ani. După ce poloneza a murit, Eva a cumpărat casa cu tot cu mobila din ea. Camerele aveau stucaturi vechi și sfărâmicioase și o sfoară cu mâner de fier care ducea la un clopot pentru chemat servitorii de la subsol, unde acum stătea managerul de turnee al formației Thin Lizzy. Eva îmi spusese despre el că fusese năpăstuit să aibă păr pe umeri. Pereții mohorâți de pe care se dusese toată culoarea erau plini de oglinzi afumate și crăpate și de tablouri mari, pline de funingine, care dispăreau unul câte unul când plecam de-acasă, deși nu părea să mai existe vreun alt indiciu de hoție. Dar cel mai derutant era faptul că Eva nu se neliniștea deloc în legătură cu dispariția lor.

— Eva, ia uite, cred că a mai dispărut un tablou! spuneam eu.

— A, da, avem loc să punem alte lucruri, răspundea ea.

În cele din urmă a recunoscut, în fața mea și a lui taică-miu, că Charlie era cel care le fura, ca să le vândă, dar nu aveam voie să suflăm o vorbă.

— Cel puțin are inițiativă, zicea ea. Oare Jean Genet[1] nu era și el hoț?

Cele trei camere mari erau împărțite în altele mai mici și mai era bucătăria, care cuprindea și baia. Arăta ca un apartament studențesc sau ca un teatru de mahala murdar și vai de capul lui, cu linoleum pe jos și niște flori albe uscate și mari, care se uitau la noi de pe șemineul de marmură. Camerele mari erau punctate din loc în loc de niște corpuri de mobilă maro, jalnice. Eu nu aveam nici măcar un pat unde să dorm. Mă culcam pe canapeaua din prima cameră. Charlie, care nici el nu avea unde să se ducă, dormea câteodată pe jos, în cameră cu mine.

Taică-miu stătea în mijlocul apartamentului și se uita în jurul lui dezgustat. Eva nu-l lăsase să-l vadă dinainte, îl cumpărase în grabă mare, după ce vânduse casa din Beckenham și trebuia să spălăm putina.

— Doamne Dumnezeule, gemea taică-miu, cum de-am ajuns să trăim în mizeria asta?

Nici măcar nu voia să se așeze de teamă să nu sară vreun păianjen din fotoliu. Eva a fost nevoită să acopere un scaun cu pungi de plastic capsate una de alta, că altfel nu era suficient de igienic pentru dosul lui. Dar ea era fericită.

— Se pot face multe din locuința asta, tot zicea în timp ce se plimba prin camere, iar taică-miu se albea la față. Acolo, în mijlocul camerei, l-a luat în brațe și l-a sărutat din nou și din nou, ca să nu-și piardă firea și încrederea în ea și să vrea înapoi la maică-mea.

— Tu ce părere ai? m-a întrebat tata pe mine, cealaltă belea a lui.

— Îmi place, am zis și asta l-a încântat.

— Dar o să-i priască? a întrebat-o pe Eva.

Eva a zis că da.

— Am eu grijă de el, a adăugat cu un zâmbet.

---

1 Scriitor francez important (1910-1986), care în tinerețe s-a făcut vinovat de comiterea unor delicte minore.

Orașul mi-a deschis dintr-odată ferestrele minții. Dar faptul că te aflai într-un loc așa de plin de viață, energic și strălucitor te făcea să treci vertiginos pe lângă tot felul ocazii: nu te ajuta să și pui mâna pe ele. Tot nu aveam habar ce urma să fac. Mă simțeam rătăcit și derutat în mijlocul mulțimii. Încă nu știam cum se trăiește la oraș, dar începeam să-mi dau seama.

West Kensington era plin de șiruri de case cu cinci etaje și stucaturi cojite, împărțite în garsoniere în care stăteau mai ales studenți străini, muncitori cu ziua și oameni nevoiași care trăiau acolo de ani de zile. Magistrala District intra sub pământ în mijlocul lui Barons Court Road cu care mergea în paralel, iar trenurile mergeau în direcția Charing Cross și apoi către East End, de unde era unchiul Ted. Spre deosebire de suburbii, unde nu locuise nimeni demn de luat în seamă, cu excepția lui H. G. Wells, aici nu puteai să dai un pârț de atâtea personalități. Însuși Gandhi stătuse la un moment dat în West Kensington, iar renumitul proprietar de terenuri Rachman ținea un apartament pentru tânăra Mandy Rice-Davies[1] o stradă mai încolo. Christine Keeler[2] venea aici să bea ceai. Teroriștii IRA locuiau în cămăruțe cât cutia de chibrituri, se întâlneau prin localurile din cartierul Hammersmith și cântau „Arme pentru IRA" la ora închiderii. Mesrine[3] avusese o garsonieră pe lângă gura de metrou.

Așadar, iată-mă în sfârșit la Londra. Cel mai mult îmi plăcea să mă plimb toată ziua pe noile mele domenii. Londra îmi părea o casă cu mii de camere, fiecare aranjată altfel; șpilul era să te prinzi cum sunt legate între ele și în cele din urmă să treci prin toate. În direcția Hammersmith erau Tamisa

---

1 Mandy Rice-Davies (n. 1942) a devenit celebră pentru rolul minor pe care l-a jucat în afacerea Profumo, care a discreditat guvernul conservator al lui Harold Macmillan, în 1963.

2 Fost fotomodel și animatoare (n. 1942). Relația ei cu un ministru din guvernul lui Harold Macmillan a discreditat Partidul Conservator.

3 Infractor francez (1936-1979), care a fost activ și în Statele Unite și Canada.

și cârciumile ei pline de oameni din clasa de mijloc, care urlau cât îi țineau plămânii. Mai erau și grădinile retrase, care se întindeau de-a lungul fluviului pe Lower Mall, și aleea umbrită de pe chei unde mă plimbam până la Barnes. Această zonă din vestul Londrei mi se părea ca la țară, dar fără dezavantajele de acolo, adică fără vaci și țărani.

În apropiere se afla cartierul Kensington, unde mergeau la cumpărături cucoanele cu bani. Iar la câteva minute de mers pe jos era Earls Court, cu bărbații aceia cu fețe de copii și curvele care se certau și se îmbrânceau prin baruri. Erau travestiți, drogați, mulți oameni dezorientați și bișnițari. Erau hoteluri mici în care mirosea a spermă și dezinfectant, agenții australiene de turism, magazine non-stop ținute de bengalezi pitici, baruri cu scaune din piele în fața cărora huidume travestite, cu mustață, își făceau semne misterioase și necunoscuți care umblau creanga cu buzunarele goale și ochi sfredelitori. În Kensington nu se uita nimeni la tine. În Earls Court toată lumea se uita, căutând ceva de șutit.

Dar West Kensington se afla undeva la mijloc, era un cartier în care poposeai pentru o vreme sau în care rămâneai doar dacă nu mai aveai alternativă. Era mai liniștit, avea câteva magazine, dar nici unul nu era interesant, și restaurante care se deschideau cu tam-tam optimist și invitații, dar după câteva săptămâni îl vedeai pe patron stând amărât în ușă, întrebându-se unde a greșit. Citeai în privirea omului că zona nu o să-și revină în timpul vieții lui, poate după. Dar Eva nu lua în seamă asemenea priviri. Acesta era locul unde zicea că poate să facă ceva.

— Acest loc te conduce către altele, prezicea ea, când stăteam de vorbă în jurul încălzitorului cu parafină, singura sursă de căldură de care dispuneam și pe care erau întinși la uscat chiloții lui taică-miu.

După colț se afla renumitul Nashville, un bar plin de vacarm, bătăi și droguri. În fața lui era un tonomat muzical făcut din stinghii de stejar și sticlă modelată. În fiecare seară, cele mai noi formații aruncau cartierul în aer.

Așa cum prevăzuse Eva, zona în care se afla apartamentul avea să fie o atracție permanentă pentru Charlie, iar când a apărut într-una din seri ca să mănânce și să doarmă, i-am spus:

— Hai în Nashville!

Mi-a aruncat o privire piezișă, apoi a dat din cap că da. Părea destul de interesat să meargă, ca să studieze ultimele formații și să vadă care mai e mișcarea în muzică. Dar mi s-a părut că răspunsese cu jumătate de gură. Mai târziu a încercat să se răzgândească și mi-a spus:

— Nu vrei să mergem într-un loc mai liniștit, ca să putem vorbi?

Charlie se ținea departe de concerte și spectacole de luni de zile. Se temea să nu descopere că formațiile din Londra erau prea bune, ca nu cumva, dacă vedea vreun grup tânăr cu talent și potențial, slabele lui speranțe și aspirații să fie dinamitate într-o singură clipă fatală de iluminare și înțelegere a adevărului propriu. Eu unul mergeam în Nashville în fiecare seară și, după părerea mea, gloria pe care o cunoscuse Charlie în sudul Londrei era singura de care avea să aibă parte vreodată. În capitală, tinerii arătau formidabil, se îmbrăcau, mergeau și vorbeau ca niște zei. Puteam noi să venim și din Bombay că tot nu aveam să-i ajungem din urmă.

Așa cum mă așteptam, a trebuit să plătesc și pentru Charlie. Am făcut-o cu plăcere, căci încă mă bucuram să fiu cu el, dar nu prea aveam bani. Cum în Londra prețurile caselor creșteau, planul cel mare al Evei era să zugrăvească apartamentul așa cum făcuse și cu casa, să îl vândă la un preț mai bun și să meargă mai departe. Dar încă mai medita ore întregi și aștepta să audă glasul apartamentului care avea să-i spună ce culori preferă. Când dădea de veste, Ted și cu mine aveam să ne supunem și să fim plătiți. Până atunci însă, eu eram falit, iar Ted nu avea altceva de făcut decât să stea acasă, să depene amintiri din război cu maică-mea și să încerce s-o dezvețe pe Jean de băutură.

Charlie s-a îmbătat repede. Stăteam la bar în Nashville, undeva în lateral. Am observat că Charlie începuse să pută. Nu prea își mai schimba hainele, iar când se întâmpla, lua ce-i venea la îndemână: pantaloni de trening ai Evei, veste de-ale lui taică-miu și tot timpul cămășile mele, pe care le împrumuta și nu le mai vedeam înapoi. Se ducea pe la vreo petrecere, vedea câte o cămașă mai fainâ în șifonierul respectivului, se schimba și pe-a mea o lăsa pe unde apuca. Începusem să-mi încui lucrurile în fiecare seară într-un sertar din birou, doar că acum nu mai găseam cheia și toate cămășile mele Ben Sherman erau acolo.

Abia așteptam să-i spun lui Charlie cât de singur și deprimat mă simțeam de când ne mutaserăm la Londra. Dar până să deschid gura, Charlie mi-a luat-o înainte.

— Mă sinucid, a anunțat el cu mare pompă, de parcă ar fi spus că e însărcinat. A adăugat că se învârte într-un cerc vicios de disperare, unde nu-ți mai pasă nici ce se întâmplă cu tine, nici cu ceilalți.

Un fotbalist celebru, cu părul aranjat într-un permanent celebru, stătea lângă Charlie și asculta conversația. După câteva minute, domnului Permanent i s-a făcut milă de Charlie, așa cum li se făcea multora, iar Charlie s-a apucat să-l întrebe despre neajunsurile celebrității, de parcă era o grijă care îl chinuia zilnic.

— Ce faci, l-a întrebat Charlie, când reporterii nu-ți dau pace? Când îi găsești în fața casei, în fiecare dimineață?

— Merită, a răspuns domnul Permanent. Câteodată am erecție când intru pe teren, așa-s de excitat!

I-a mai luat lui Charlie de băut, dar nu și mie. Voiam să scap de domnul Permanent ăsta și să stau de vorbă cu Charlie, dar el n-avea chef să plece de-acolo. Norocul meu că luasem niște amfetamină ceva mai devreme. Când eram pe pastilele albastre, treceam peste orice. Însă oricum, eram dezumflat. Atunci, tocmai când cineva zicea că alături formația se pregătește să urce pe scenă, mi-a surâs norocul. L-am văzut pe Charlie repezindu-se dintr-odată în față și vomitând în poala

fotbalistului, apoi prăbușindu-se pe spate în scaun. Domnul Permanent s-a enervat. Toate ca toate, dar acum avea o băltoacă de mâncare chinezească de la ultima masă a lui Charlie care îi aburea în poală. Mai devreme, ne spusese că avea de gând să ducă o gagică în clubul Tramp, în noaptea aceea. Așa că domnul Permanent a sărit ca ars și s-a apucat să-i care vreo câteva picioare în cap lui Charlie cu bocancii lui celebri, până când au venit gorilele de la pază și l-au luat de-acolo. Am reușit cu chiu, cu vai să-l duc pe Charlie în barul principal și să-l rezem de un perete. Aproape că își pierduse cunoștința și încerca să nu plângă. Își dădea seama ce se întâmplase.

— Ușurel, i-am spus. Stai departe de oameni în seara asta.

— Mi-e mai bine, zău.

— Bine.

— Deocamdată.

— Da.

M-am liniștit și m-am uitat prin încăperea întunecată. În celălalt capăt era o mică scenă, cu o baterie și un suport de microfon. Oi fi fost eu băiat simplu de la țară, dar m-am prins imediat că mă aflu în mijlocul celui mai straniu public din câte văzusem. Erau pletoșii și blazații obișnuiți, în pantaloni de catifea și blugi slinoși, bocanci din petice și haine din piele de oaie, care stăteau prin spate și vorbeau despre cât costă călătoria cu autocarul până la Fez, despre formația Barclay James Harvest și despre pâine. Aceștia erau de-ai casei, ocupanții drogați ai maghernițelor și subsolurilor din zonă.

Dar în față, lângă scenă, erau în jur de treizeci de puștani îmbrăcați cu haine negre și sfâșiate. Își băgaseră ace de siguranță peste tot. Toți aveau părul negru, tuns scurt, foarte scurt, iar dacă îl aveau lung era țepos și țeapăn, stătea drept și-n spate, și-n părți, ca și cum în loc de fire de păr aveau ace cu gămălie. Nici un uragan nu ar fi putut să strice coafurile acelea. Fetele purtau piele și cauciuc, aveau fuste mulate pe corp și ciorapi negri cu găuri, își dăduseră cu maglavais

alb pe față și cu ruj roșu aprins. Mârâiau și mușcau. Împreună cu gașca asta erau trei travestiți excentrici sud-americani, sau cel puțin mie așa îmi păreau. Unul dintre ei își atârnase un tampon folosit la gât, cu o sfoară. Charlie se agita, proptit de perete. Se luase în brațe și-și plângea de milă, în timp ce ne uitam la oamenii aceia dintr-o rasă necunoscută, care se îmbrăcaseră atât de original și călcau în picioare absolut toate regulile. Nici prin cap nu ne trecuse că putea să existe așa ceva. Am început să înțeleg ce însemna Londra și cu ce fel de spirit rebel aveam de-a face. Cu siguranță, episodul ne-a ajutat să ne autoevaluăm.

— Ce e mizeria asta? a întrebat Charlie.

Vorbea de sus, dar în același timp era și puțin uimit, se simțea o urmă de admirație în glasul lui.

— Stai calm, Charlie, am spus eu analizând în continuare publicul.

— Calm? Sunt varză. Tocmai mi-a făcut coaiele omletă un fotbalist.

— Un fotbalist celebru.

— Și uită-te pe scenă, a zis el. Ce rahat mai e și ăsta? De ce m-ai adus aici?

— Vrei să mergem?

— Da. Mizeria asta mă face să vomit.

— Bine. Ține-te de mine și hai să ieșim. Nici mie nu-mi place. E ciudat rău.

— Da, e ciudat rău de tot.

— Prea de tot.

— Da.

Dar, până să ne urnim, cei din formație au apărut pe scenă târșâindu-și picioarele. Erau niște puștani la fel ca cei din public. Fanii au început dintr-odată să sară ca niște apucați. În timp ce săltau și se aruncau unii peste alții, urlau și scuipau formația, până când solistul, un băietan slab mort, cu părul portocaliu ca morcovul, ajunsese plin de salivă din cap până-n picioare. Cred că se aștepta la așa ceva și pur și simplu a început și el să înjure, să scuipe publicul. A căzut

în fund la un moment dat, bea și umbla de colo-colo pe scenă, de parcă ar fi fost la el acasă în sufragerie. Scopul lui era să nu fie charismatic: trebuia să rămână el însuși, indiferent cât de banal era. Tipul voia să fie antivedetă, iar eu nu-mi puteam dezlipi privirea de el. Cred că Charlie era și mai șocat.

— E cretin, a zis Charlie.

— Îhî.

— Și pun pariu că habar n-au să cânte. Ia uită-te și tu ce instrumente au! De unde și le-or fi luat, din talcioc?

— Păi, da! am făcut eu.

— Ce ageamii!

Când, în cele din urmă, formația aceea de ageamii a început să cânte, muzica a țâșnit pur și simplu direct în creierele noastre. Nu mai auzisem ceva așa de agresiv din primii ani ai trupei Who. Nu era vorba de pace și dragoste, nu aveau solouri de chitară, nici sintetizatoare cu sunet efeminat. Nici urmă de muzică „progresistă" ori „experimentală" la orășenii ăștia palizi și răi, cu părul ca țepii de arici. Urlau despre anarhie și ură. Nici un cântec nu ținea mai mult de trei minute și, după fiecare dintre ele, băiatul cu părul ca morcovul ne înjura de mama focului. Aveam impresia că țipă chiar la mine și la Charlie. Îl simțeam pe Charlie cum se încordează lângă mine. Știam că Londra ne pune la zid când l-am auzit:

— Cărați-vă, hipioți împuțiți și bătrâni! Târfe nenorocite! Nu vedeți în ce hal arătați și puțiți? Înghiți-v-ar fundul iadului!

Nu m-am mai uitat la Charlie până s-a sfârșit. Când s-au aprins luminile, l-am văzut stând drept și atent, cu voma uscată pe față.

— Hai să ne cărăm! am zis.

Eram amorțiți, ne era teamă să scoatem un cuvânt ca să nu redevenim noi înșine, cei de zi cu zi. Hoarda aceea de sălbatici s-a bulucit afară. Eu și Charlie ne-am făcut drum cu coatele prin mulțime. Apoi ne-am oprit.

— Ce e, Charlie?

— Trebuie să mă duc în spate să vorbesc cu tipii ăia.

Am pufnit:

— Și de ce crezi c-ar vrea să-și piardă timpul cu tine?

Am crezut c-o să mă pocnească, dar a primit-o bine.

— Mda, n-au nici un motiv să mă placă, a spus el. Și eu mi-aș da un șut în cur dacă m-aș vedea intrând în cabină.

Ne-am plimbat prin cartier, am mâncat cârnați și cartofi prăjiți cu oțet și multă sare. Lumea se strângea grupuri-grupuri în fața localului. Unii se duceau să-și ia țigări de la magazinul indian din colț și apoi stăteau în stație. În cafenele, chelnerii puneau scaunele cu picioarele în sus pe mese și strigau:

— Vă rugăm să vă grăbiți, e ora închiderii!

Afară, lumea se gândea încotro s-o ia. Capitala în timpul nopții mă intimida, cu toți aurolacii, vagabonzii, boschetarii și traficanții care răcneau și căutau gâlceavă. Dubele poliției patrulau pe străzi, iar câteodată oamenii legii se dădeau jos, îi apucau pe câte unii de păr și îi dădeau cu capul de pereți. După care tipii ăștia caftiți se pișau pe la ușile oamenilor.

Charlie era entuziasmat:

— Asta e, asta e! zicea el, în timp ce umblam pe străzi. Asta e, fir-aș al naibii!

Vocea i se pitigăiase de exaltare.

— Anii șaizeci au primit un avertisment în seara asta. Ăia pe care i-am văzut au asasinat speranța până la ultimul strop. Ei sunt viitorul, să mor io!

— Da, poate, dar nu putem să ne luăm după ei, am zis eu într-o doară.

— De ce nu?

— Evident că nu putem să ne îmbrăcăm în cauciuc și să purtăm ace de siguranță și faze din astea! Gândește-te și tu cum am arăta. Zău, Charlie!

— De ce nu, Karim? De ce nu, măi frate?

— Noi nu suntem așa.

— Dar trebuie să ne schimbăm. Adică ce vrei să zici? Că nu trebuie să ținem pasul? Că noi, ăștia de la țară, suntem mai deștepți decât restul lumii?

— Am fi artificiali, am spus eu, noi nu suntem ca ei, nu urâm cum urăsc ei. N-avem de ce. N-am trăit după blocuri și n-am trecut prin ce-au trecut ei.

S-a întors și s-a uitat urât la mine:

— Karim, praful o să se aleagă de tine. Nu faci nimic în viață, fiindcă de felul tău te uiți aiurea și te duci unde nu trebuie. Dar nu încerca să mă tragi după tine. N-am nevoie de descurajări! N-am de gând să sfârșesc în halul în care ești tu.

— În ce hal? am mai reușit să bâigui. În ce hal sunt de mă urăști așa de tare?

Dar Charlie se uita peste drum, nu la mine. Patru inși, două fete și doi băieți din Nashville, se îngrămădeau într-o mașină. Huiduiau și înjurau trecătorii și trăgeau cu pistoale cu apă. În secunda următoare, m-am pomenit că Charlie o luase la goană spre ei printre mașini. A cotit-o după un autobuz și am crezut că a dat o mașină peste el. Când a apărut din nou, își scotea cămașa – și era cămașa mea. Prima oară am crezut că vrea să facă semn cu ea, dar apoi am văzut că a făcut-o cocoloș și a azvârlit cu ea într-o mașină de poliție. După câteva secunde era în mașina huliganilor, la bustul gol, în poala celor din față. Iar mașina a demarat pe North End Road înainte să închidă portiera. Charlie pornise către noi aventuri, iar eu am luat-o spre casă.

La câteva zile după aceea, Eva a anunțat:

— Karim, a zis ea, hai să ne apucăm din nou de treabă. A sosit momentul. Sună-l pe unchiul Ted.

— Super! În sfârșit...

Dar mai întâi voia să încerce ceva. Voia să dea o petrecere de inaugurare a casei. Circula o teorie despre petreceri, pe care dorea să o verifice. Chemai persoane despre care știai că nu se pot suferi și te uitai la ei cum se înțeleg de minune. Nu știu de ce, dar nu am crezut-o, când a venit cu ideea asta. Nu credeam că e sinceră. Dar indiferent ce punea la cale – căci asta făcea –, stătea zile întregi și bifa și nota pe lista de invitați, o bucată de hârtie îngălbenită de care nu

se despărțea niciodată. Era neobișnuit de secretoasă în legătură cu toată afacerea, vorbea păsărească la telefon cu Dumnezeu știe cine și nu ne sufla o vorbă nici lui taică-miu, nici mie despre planurile ei.

Cert este că Shadwell era implicat. De relațiile lui se folosea Eva. Era micul lor complot. Flirta cu el, se folosea de el, îl ducea cu prețul și îi cerea favoruri. Începuse să mă deranjeze, dar taică-miu nu se neliniștea. Îl lua de sus pe Shadwell, nu se simțea amenințat. Se aștepta ca bărbații să se îndrăgostească de Eva.

Dar toată situația îl afecta. De exemplu, voia să-i cheme la petrecere pe cei din grupul de meditație, însă Eva a ținut morțiș să nu vină decât doi. Nu voia ca noul ei anturaj spilcuit să creadă că umblă cu niște amărâți din Bromley, care împletesc coșuri. Așadar, numai Chogyam-Jones și Fruitbat au avut voie să vină și au sosit cu o oră mai devreme, când Eva încă se epila în baia din bucătărie. Îi tolera fiindcă plăteau pentru părerile lui taică-miu și pentru mâncarea ei, dar când s-au dus în dormitor să cânte, am auzit-o când i-a spus tatei, în timp ce-și punea bluza galbenă de mătase pentru seara cea mare:

— Viitorul nu trebuie să conțină prea multe fragmente din trecut.

Mai târziu, când petrecerea tocmai începuse și Eva vorbea cu tata despre originea cuvântului „boem", Fruitbat a scos un carnețel și a întrebat dacă poate nota ceva din ce spusese taică-miu. Buddha din suburbie i-a făcut semn regește că da, în timp ce Eva a făcut o față de parcă i-ar fi tăiat pleoapele cu foarfeca dacă ar fi putut.

Mult așteptata petrecere începuse. Trecuseră deja patruzeci de minute când eu și taică-miu ne-am dat seama că nu cunoșteam pe absolut nimeni dintre invitați. Shadwell, în schimb, îi știa pe toți. Stătea la intrare și le ura bun venit musafirilor, rânjea, chicotea și întreba ce mai fac cutare și cutare. Se mai și purta ca un homosexual, doar că și asta era o fațadă, un șiretlic, un alt fel de a se prezenta. Ca întotdeauna, era sănătatea întruchipată, îmbrăcat în țoale negre

și bocanci negri și tremura ca un apucat. Era alb la față, avea pielea ciupită și dinții stricați.

De când ne mutaserăm în apartament, Shadwell venea la Eva cel puțin o dată pe săptămână, în timpul zilei, când taică-miu era la serviciu. Amândoi făceau plimbări lungi sau mergeau la Institutul de Artă Contemporană ca să vadă filme de Scorsese și expoziții de scutece murdare. Eva nu se străduia să ne facă să vorbim unul cu altul, de fapt, aveam impresia că nu vrea să discutăm deloc. Când îi vedeam împreună, mereu păreau cam încordați, de parcă tocmai s-ar fi certat sau ar fi avut o droaie de secrete.

Acum, când figuranții își făceau apariția la petrecere în hainele lor sclipitoare, am început să-mi dau seama că Eva nu dădea petrecerea ca să sărbătorească, ci ca să-și facă intrarea în Londra. Îi invitase pe toți cei din lumea teatrului și a filmului pe care îi cunoscuse în ultimii câțiva ani și pe mulți alții, necunoscuți. Majoritatea erau invitații lui Shadwell, persoane pe care nu le întâlnise decât o dată sau de două ori. O droaie de actorași de mâna a treia, regizori secunzi, scenariști de ocazie, producători cu jumătate de normă și prietenii lor, dacă or fi avut prieteni, se călcau pe picioare la noi în casă. Iar în timp ce noua și scumpa mea mamă (pe care o adoram) se plimba luminoasă prin cameră și îi făcea cunoștință lui Derek, care tocmai regizase *Equus* la Contact Theatre, cu Bryan, care era ziarist liber-profesionist specializat pe film, sau i-o prezenta pe Karen, secretară la o agenție literară, lui Robert, care era designer; în timp ce vorbea despre ultimul album al lui Dylan și la ce proiecte mai lucrau Studiourile Riverside, mi-am dat seama că vrea să scape cu orice preț de stigmatul suburbiei, ca și cum ar fi încercat să scoată un miros din piele. Doar că nu înțelegea că nu era în piele, ci în sânge, și că nu exista nimic mai provincial decât provincialismul care se dezice de sine.

A fost o mare ușurare când, în sfârșit, am văzut pe cineva cunoscut. Pe geam am zărit-o pe Jamila, tocmai când ieșea dintr-un taxi, împreună cu o japoneză și cu Changez. M-am

bucurat să-mi văd din nou prietenul, cu fața lui veselă, care semăna cu un cozonac, în timp ce clipea nedumerit, uitându-se la vila dărăpănată în care se afla apartamentul nostru. Când ni s-au întâlnit privirile, mi-am dat seama cât de mult voiam să-l strâng în brațe, cu toți colacii lui de grăsime. Însă ultima oară îl văzusem la el acasă stând pe patul de campanie și uitându-se la mine, cum dormeam gol cu preaiubita lui soție, femeia despre care îi spusesem mereu că îmi e ca o soră.

Bineînțeles că vorbisem de multe ori la telefon cu Jamila și se pare că Changez, redutabilul, echilibratul, implacabilul Changez, își ieșise din minți după incident. Urlase la Jamila și o acuzase de adulter, incest, trădare, curvăsărie, înșelăciune, lesbianism, ură față de soț, frigiditate, minciună, lipsă de scrupule, toate cele.

În ziua respectivă, Jamila fusese calmă și nemiloasă și îi explicase că ea era singura stăpână pe corpul ei – ei, drăcia dracului! Și oricum, care era problema, el n-avea cu cine să și-o tragă oricând voia? Să facă bine să-și bage ipocrizia aia undeva! Changez, musulman tradiționalist în adâncul sufletului, i-a explicat învățăturile Coranului pe această temă, iar apoi, când a văzut că nu o convinge cu vorba bună, a încercat să-i tragă o scatoalcă. Dar Jamila nu era femeia care să primească așa ceva. L-a pocnit zdravăn cu dosul palmei peste fața lui puhavă, ceea ce i-a închis gura două săptămâni întregi, timp în care se ducea amărât, cu fața vânătă, la culcare în patul lui de campanie – această plută în mijlocul furtunii dezlănțuite – și refuza să vorbească.

Acum a dat mâna cu mine și ne-am îmbrățișat. Sincer să fiu, mi-a fost puțin teamă că o să mă înjunghie.

— Ce mai faci, Changez?

— Binișor, binișor.

— Da?

Fără pic de ezitare, a spus:

— Hai să nu ne învârtim în jurul cozii! Cum crezi că pot să te iert pentru că ți-ai pus-o cu nevastă-mea? E frumos să faci asta unui prieten, zi și tu?

Eram pregătit.

— O știu pe Jammie de când eram mici, *yaar*. Am crescut împreună. Dintotdeauna a fost a mea, atât cât poate să fie a cuiva, dar ea nu a aparținut nimănui, niciodată, și nici nu va aparține. Nu-și aparține decât ei înseși.

Îi tremurau fălcile triste când a dat din cap, sincerul și jignitul meu Changez, și s-a așezat.

— M-ai trădat. A fost o lovitură pe care am primit-o în plin, drept în miezul ființei. N-am rezistat. A fost prea dur pentru mine, m-a durut tare, până-n rărunchi, Karim!

Ce poți să zici când prietenii recunosc atâta durere, fără să fie răzbunători sau porniți împotriva ta? Nu mai voiam să-l lovesc niciodată în miezul ființei.

— Și-acum, ce mai e cu voi doi? l-am întrebat ca să schimb subiectul.

M-am așezat lângă el și ne-am desfăcut fiecare câte un Heineken. Changez era gânditor și serios.

— Trebuie să privesc schimbările realist. Eu, ca indian, nu sunt obișnuit cu lucrurile care se întâmplă în viața mea. Jamila mă pune să fac cumpărături, să spăl, să fac curat... Și s-a împrietenit cu Shinko!

— Cu Shinko?

A arătat către japoneza care venise împreună cu ei. Într-adevăr, am recunoscut-o. Apoi mi-am amintit cine era Shinko de fapt: prietena lui, prostituata cu care încerca pozițiile lui Harold Robbins. Eram uluit. Nu mai puteam să scot un cuvânt, dar puteam să rânjesc, căci le vedeam cu ochii mei pe nevasta lui Changez și pe târfa lui, discutând alături despre dansul modern, cu Fruitbat.

Nu înțelegeam.

— Asta înseamnă că Shinko e prietenă cu Jamila?

— Doar de puțină vreme, cap sec. Jamila mi-a zis într-o zi că nu prea are prietene, așa că s-a dus să-i facă o vizită lui Shinko. Doar tu i-ai spus despre ea, fără nici un motiv, așa, gratis, mersi frumos! Într-o zi am să-ți întorc favorul.

La început a fost nasol de tot, știi, să le văd prietene la cataramă, dar ele n-au avut nici cea mai mică problemă.

— Și tu ce-ai făcut?

— Nimic! Ce era să fac? S-au împrietenit din prima clipă! Discutau toate chestiile de obicei ascunse. Ba despre penis, ba despre vagin, ba bărbatul deasupra și femeia așa și pe dincolo... Nu-mi rămâne decât să mă împac cu toate umilințele care vin pe capul meu în această minunată țară! Și e și mai greu de când Anwar a înnebunit de tot.

— Ce tot spui acolo, Changez? Nu știu nimic!

S-a îndreptat de spate, m-a privit cu răceală și a dat din umeri plictisit.

— Da' ce știi tu?

— Cum?

— Nu te mai duci pe-acolo, *yaar*, așa cum mă eviți și pe mine.

— Înțeleg.

— Îmi pare rău, a spus.

Am dat din cap. Așa e, nu mai fusesem pe la Jeeta și Anwar de multă vreme, de când cu mutatul și criza mea de identitate și dorința să încep o viață nouă la Londra și să cunosc orașul.

— Nu te dezice de ai tăi, Karim.

Până să apuc să mă dezic de ai mei și să aflu amănunte despre nebunia lui Anwar, a venit la mine Eva.

— Scuze, i-a zis lui Changez. Hai cu mine, mi-a spus.

— Stau bine aici, am răspuns.

M-a tras de mână.

— Dumnezeule mare, Karim, nu vrei să faci nimic pentru tine?

Ochii ei sclipeau de încântare. Când vorbea, se uita în permanență la musafiri.

— Karim, dragule, a sosit clipa vieții tale. A venit cineva care abia așteaptă să te vadă, să te cunoască mai bine. Un bărbat care o să te ajute.

M-a dus de mână prin înghesuială.

— A, apropo, mi-a șoptit la ureche, să nu fi arogant și să nu faci pe egoistul!

Mă enervasem că mă luase de lângă Changez.

— Și de ce, mă rog? am spus.

— Lasă-l pe el să vorbească.

Zisese că era cineva care o să mă ajute, dar eu nu-l vedeam decât pe Shadwell.

— A, nu! am făcut eu și am încercat să mă desprind de mâna ei. Dar a tras mai departe de mine, ca o mamă de un copil rău.

— Ai să vii! Asta e șansa ta. Vorbiți despre teatru.

Shadwell nu a avut nevoie de prea multe încurajări. Îți dădeai seama imediat că e deștept și citit, dar te plictisea până la lacrimi. Ca la majoritatea persoanelor de acest fel, gândurile îi erau catalogate și etichetate. Când îi puneam câte o întrebare, îmi răspundea ceva de genul:

— Răspunsul la această chestiune, de fapt, răspunsurile, căci sunt mai multe, ar fi... A, și urma varianta A de răspuns, după care urmau B, C, pe de-o parte F și pe de alta G, până când tot alfabetul ți se perinda pe dinainte, iar fiecare literă era un întreg Sahara prin care trebuia să răzbești. Vorbea despre teatru și despre scriitorii lui preferați: Arden, Bond, Orton, Osborne, Wesker, fiecare dintre ei sufocându-se doar pentru că se aflau o secundă în gura lui. Tot încercam să mă întorc la Changez și la fața lui sumbră, pe care și-o sprijinea bosumflat în mâna sănătoasă, în timp ce musafirii umpleau atmosfera din jurul lui cu discuții cultivate. L-am surprins mângâind din priviri silueta nevesti-sii și apoi ațintindu-și ochii asupra șoldurilor legănate ale târfei lui, în timp ce ele dansau împreună pe Martha Reeves și Vandellas. Brusc, Changez s-a săltat în picioare și a început să danseze cu ele, ridicându-și greoi ba un picior, ba celălalt, cum fac elefanții la circ, și scoțându-și coatele în afară de parcă era mim și făcea ca pasărea flamingo. Voiam să dansez și eu cu el, în cinstea prieteniei noastre reînnodate. Am plecat de

lângă Shadwell, dar am zărit-o pe Eva. M-a fulgerat cu privirea.

— Văd că vrei să scapi, a zis Shadwell, să te duci la oameni mai charismatici. Dar Eva mi-a spus că te interesează actoria.

— Da, de multă vreme, cred.

— Păi, te interesează sau doar crezi? Eu ce să fac, să fiu interesat de tine sau nu?

— Da, dacă sunteți interesat.

— Bun, sunt interesat. Am ceva pentru tine. Mi-au dat pe mână un teatru pe perioada unei stagiuni. Vrei să joci într-o piesă?

— Da, am zis, da, da, vreau!

După ce au plecat toți musafirii, la ora trei dimineața, iar noi vegetam printre resturi, în timp ce Chogyam și Fruitbat strângeau gunoaiele în saci de plastic, am vrut să discut cu Eva despre Shadwell. I-am spus că te plictisești de moarte cu el. Eva era deja cu capsa pusă. Madame Verdurin[1] din West Kensington simțea că eu și taică-miu nu apreciam cum se cuvine calitatea musafirilor ei.

— Și, mă rog, cu ce persoană inteligentă ți-ai măsurat tu forțele în seara asta, Karim? Amândoi v-ați comportat de parcă am trăi tot în mijlocul lanului de porumb! Și e o răutate din partea ta să te legi de faptul că Shadwell e lipsit de farmec. E un ghinion, nu o vină! Ce vină au cei care se nasc cu un nas cât napul?

— A schimbat placa, i-am spus lui taică-miu.

Dar el nu mă asculta, nu-și mai lua ochii de la Eva. Avea chef de hârjoneală. Tot gâdila perna de lângă el și zicea:

— Ia vino încoace, ia vino tu încoace, fluturaș, să-ți spun un secret la ureche!

Încă mai jucau niște jocuri de-mi venea să vărs și pe care nu le puteam evita: își puneau unul altuia spermă pe vârful

1 Personaj din *În căutarea timpului pierdut* de Marcel Proust, tipul femeii prefăcute care urcă până în vârful ierarhiei sociale.

nasului și-și ziceau Merkin și Muffin, Dumnezeule mare! Chogyam s-a întors către taică-miu:

— Ce părere aveți despre acest aspect, plictiseala?

Taică-miu și-a dres glasul și a spus că oamenii plictisitori o fac intenționat. E o alegere care ține de personalitatea lor și nu îi poți scuti de responsabilitate dacă spui că seamănă cu napii. Persoanele plictisitoare vor să te narcotizeze, ca să devii insensibil față de ei.

— Oricum, a spus ea în șoaptă, după ce s-a așezat lângă taică-miu și a început să-i legene capul adormit, în timp ce se uita la mine. Shadwell are un teatru adevărat și nu știu de ce, dar te place. Hai să vedem dacă poate să-ți dea de lucru în teatrul lui. Ei, ce zici? Vrei asta?

Nu știam ce să răspund. Mi se oferea o șansă, dar îmi era frică să profit de ea, mă temeam să nu mă expun și să dau greș. Spre deosebire de Charlie, la mine frica era mai puternică decât voința.

— Hotărăște-te, Creamy, și te sprijin în orice-ai vrea să faci.

La câteva săptămâni după aceea, sub îndrumarea regizorală a Evei – căreia îi făcea mare plăcere –, am pregătit un monolog din piesa lui Sam Shepard *The Mad Dog Blues*. Nu mă mai spetisem în viața mea atâta, dar odată ce am început, nici că mi-am mai dorit altceva decât să joc. Monologul începea așa: „Mă urcasem într-un autocar al firmei Greyhound, care pleca din Carlsbad și mergea la Loving, în New Mexico. Mă duceam să-l văd pe taică-miu. După zece ani. Eram pus la patru ace, într-un costum la două rânduri și pantofi lună. Șoferul anunță « Loving » și mă dau jos..."

Știam ce trebuie să fac, eram bine pregătit, dar ce folos, căci în ziua cu pricina tot mai aveam puțin și făceam în pantaloni.

— Știți piesa *The Mad Dog Blues*? l-am întrebat pe Shadwell, convins că nu avea cum să fi auzit de ea.

Stătea în primul rând și se uita la mine, cu un caiet pus în echilibru pe pantalonii lui slinoși. A dat din cap că da.

— Shepard e preferatul meu. Și mulți ar vrea să fie în locul lui, fiindcă A – arată bine, B – scrie și joacă, C – cântă la tobe și D – e neîmblânzit și rebel.

— Da.

— Și-acum, să vedem ce ai din *The Mad Dog Blues*. Să fii cât poți tu de bun.

Teatrul lui Shadwell era o clădire mică din lemn, ca o cabană mai mare, în suburbiile din sudul Londrei. Avea un foaier minuscul, dar o scenă mare, lumini bune și vreo două sute de locuri. Puneau în scenă piese ca *French without Tears*[1], ultimele producții ale lui Ayckbourn[2] ori Frayn[3] sau spectacole de pantomimă. Era în primul rând un teatru pentru amatori, dar aveau și trei producții profesioniste pe an, în general ale unor piese din programa școlară, cum ar fi *Vânătoarea regală a soarelui*[4].

Când am terminat, Shadwell a început să aplaude cu vârfurile degetelor, de parcă s-ar fi temut să nu-și contamineze mâinile una de la alta cu vreo boală. A urcat pe scenă.

— Mulțumesc, Karim.

— Chiar v-a plăcut? l-am întrebat gâfâind.

— Mi-a plăcut așa de mult că vreau să te mai văd o dată.

— Poftim? Încă o dată? Dar nu cred că pot mai bine de-atât, domnule Shadwell.

Nici nu m-a luat în seamă. Îi venise o idee.

— Doar că, de data asta, se vor întâmpla două chestii în plus: A – o viespe îți bâzâie în jurul capului. Și B – viespea vrea să te înțepe. Motivația ta – că orice actor are nevoie de o motivație – este să o dai la o parte, să o gonești, să o alungi. Ai înțeles?

---

1 Comedie scrisă de Terence Rattigan în 1936.

2 Sir Alan Ayckbourn (n. 1939), dramaturg englez cunoscut și prolific.

3 Michael Frayn (n. 1933), dramaturg și romancier englez.

4 Piesă a lui Peter Shaffer, din anul 1964.

— Nu cred că Sam Shepard ar fi de acord cu chestia asta cu viespea, am spus hotărât. Chiar nu cred.

Shadwell s-a întors și s-a uitat ostentativ spre fiecare colțișor din teatrul pustiu.

— Dar el nu e de față, nu-i așa? Sau oi fi eu orb și nu știu, ce mama dracului!

S-a dus la locul lui și s-a așezat. Aștepta să încep. M-am simțit ca un cretin, cum dădeam așa din mâini, ca să alung viespea. Dar îmi doream rolul, oricare ar fi fost el. Nu mă simțeam în stare să mă întorc în noua noastră locuință din West Kensington fără să știu ce aveam să fac mai departe, nevoit să fiu simpatic și înțelegând că nu mă respectă nimeni.

Când am terminat cu Shepard și cu viespea, Shadwell m-a luat de după umeri.

— Bravo! Meriți o cafea. Vino.

M-a dus la o cafenea de alături, unde trăgeau șoferii de camioane. Eram în al nouălea cer, mai ales când mi-a spus:

— Îmi trebuie un actor exact ca tine.

În capul meu se trăgeau clopote de bucurie. Ne-am așezat să bem cafeaua. Shadwell și-a pus cotul pe la mijlocul mesei, într-o băltoacă de ceai, și și-a proptit capul în palmă, uitându-se la mine.

— Serios? am spus eu încântat. Cum adică un actor exact ca mine?

— Un actor care să fie potrivit pentru rol.

— Ce rol? am întrebat.

S-a uitat la mine, pierzându-și răbdarea.

— Rolul din carte.

Și eu pot să fiu foarte scrupulos câteodată:

— Ce carte?

— Cartea pe care te-am rugat să o citești, Karim.

— Dar nu mi-ați spus nimic.

— Am rugat-o pe Eva să-ți spună.

— Dar Eva nu mi-a spus nimic. Doar aș fi ținut minte!

— Doamne Isuse, nu, că înnebunesc! Karim, ce naiba face femeia asta?

Și s-a apucat cu mâinile de cap.

— Nu mă întrebați pe mine, am zis. Măcar spuneți-mi despre ce carte e vorba. Poate reușesc să mi-o cumpăr azi.

— Ești cumplit de rațional, a zis el. E vorba de *Cartea junglei,* de Kipling. O știi, desigur.

— Îhî, am văzut filmul.

— Sunt convins.

Shadwell ăsta te cam lua de prost câteodată, nemernicul, dar eu eram hotărât să mă țin în frâu orice-ar fi spus. Apoi atitudinea lui s-a schimbat total. În loc să vorbim despre ce trebuia să fac, s-a apucat să-mi spună ceva în punjabi sau în urdu și părea că vrea să înceapă nu știu ce mare discuție despre Ray sau Tagore sau ceva de genul ăsta. Sincer să fiu, când a pronunțat cuvintele respective, mi s-a părut că a făcut gargară.

— Ei? a zis el. Apoi a mai turuit câteva cuvinte. Nu înțelegi?

— Nu, nu prea.

Ce era să zic? Orice-aș fi spus, nu avea cum să-i pice bine. Știam că n-o să mă mai poată înghiți după aceea.

— E pe limba ta!

— Mda, mă rog, rup câte ceva. Câteva înjurături. Știu când mi se spune „dos de cămilă".

— Firește. Dar taică-tu vorbește, nu? Nu se poate să nu vorbească.

Normal că vorbește, îmi venea să-i zic. Vorbește cu gura, spre deosebire de tine, băga-te-aș în mă-ta de cretin nenorocit.

— Da, dar nu cu mine, am spus cu voce tare. Ar fi aiurea, n-aș înțelege despre ce vorbește. Situația e destul de complicată și așa.

Shadwell nu se potolea. Aveam impresia că e imposibil să-l fac să schimbe subiectul.

— Bănuiesc că n-ai fost niciodată acolo, nu?

— Unde?

De ce naiba era așa de agresiv?

— Știi tu unde. În Bombay, Delhi, Madras, Bangalore, Hyderabad, Trivandrum, Goa, Punjab. N-ai respirat niciodată praful de-acolo, nu?

— Nu, nu l-am respirat niciodată.

— Neapărat să te duci, a spus, de parcă nu mai fusese nimeni acolo, în afară de el.

— Am să mă duc, e bine?

— Da, ia-ți un rucsac și du-te să vezi India, să nu cumva să-ți treacă viața și să nu te duci!

— Bine, domnule Shadwell.

Ăsta trăia în lumea lui, zău că da. Apoi a dat din cap și a scos ca un lătrat din gâtlej. Cică râdea, bag mâna-n foc.

— Hau, hau, hau, hau! făcea. Apoi a zis: Ce mai specie de oameni au născut două sute de ani de imperialism! Dacă v-ar vedea acum pionierii de la East India Company, ce nedumeriți ar fi! Pun pariu că toți se uită la tine și-și zic: uite un băiat indian, ce exotic, ce interesant, acum o să ne spună povești cu mătuși și elefanți. Când de fapt tu ești din Orpington!

— Mda.

— Doamne, ce lume stranie! Imigrantul a ajuns să fie omul obișnuit al secolului XX, nu-i așa?

— Domnule Shadwell... am început eu.

— Eva e o femeie dificilă, când își pune mintea, să știi.

— Da?

Am respirat ușurat, acum că schimbase subiectul.

— Așa sunt cele mai bune femei, a zis mai departe. Dar nu ți-a dat cartea. Încearcă să te protejeze de destinul tău de corcitură în Anglia. Cred că ți-e tare greu să te împaci cu situația, să nu te simți nicăieri acasă, nicăieri bine-venit. Plus rasismul. Ți-e greu? Spune-mi, te rog.

S-a uitat la mine.

— Nu știu, am răspuns defensiv. Haideți să vorbim despre piesă.

— Nu știi? a insistat. Chiar nu știi?

Nu eram în stare să-i răspund la întrebări. De-abia mai puteam să scot un sunet. Îmi încremeniseră mușchii feței. Tremuram de umilință; cum de putuse să-mi vorbească în halul ăla, de parcă m-ar fi cunoscut, de parcă ar fi avut vreun drept să mă ia la întrebări? Din fericire, nu a așteptat să-i răspund. A zis:

— Când o vedeam pe Eva mai des decât acum, era adeseori labilă. Noi numim asta „extrem de tensionată". Știi? Eva e foarte umblată și a văzut multe la viața ei. Într-o dimineață, când ne-am trezit – eram în Tanger, îl vizitam pe Paul Bowles, un renumit scriitor homosexual –, Eva se sufoca. Tot părul îi căzuse în timpul nopții și acum o sufoca.

Eu doar îl priveam.

— Incredibil, nu?

— Incredibil. Trebuie să fi fost o chestie psihologică, am spus și mai aveam puțin și adăugam că dacă mai stăteam mult cu el, probabil că și mie avea să-mi cadă părul. Dar nu vreau să vorbim despre trecut, am spus.

— Nu?

Chestiile astea despre el și Eva mă făceau să mă simt total aiurea. Nu voiam să le știu.

— Bine, a spus în cele din urmă. Am scos un oftat de ușurare. E fericită cu taică-tu, nu?

Că tare abil mai era omul ăsta! Putea să te omoare cu zile cu întrebările lui, doar că nu asculta niciodată răspunsurile. Nu-l interesau răspunsurile, nu-i plăcea decât să se audă.

— Să sperăm că o să țină, nu? a zis. Tu ești sceptic?

Am dat din umeri. Dar acum chiar aveam ceva de spus. I-am dat drumul.

— Eram în grupa de spiriduși la cercetași când am făcut asta, țin minte perfect. *Cartea junglei* e aia cu Baloo și cu Bagheera și toți ceilalți, nu-i așa?

— Corect. Nota zece. Și mai cine?

— Cine?

— Și Mowgli.

— A, da, și cu Mowgli.

Shadwell s-a uitat la mine ca să vadă ce zic, dacă am vreo tresărire sau schițez vreun rânjet.

— Ești numai bun să-l joci pe Mowgli, a continuat. De fapt, tu ești Mowgli. Ai pielea închisă, ești mic și vânos și cred că ai să fii drăgălaș și expresiv îmbrăcat în costum. Sper că n-o să fie prea pornografic. Anumiți critici or să te aprecieze. Parcă văd! Hau, hau, hau, hau!

A sărit în picioare când au intrat două tinere cu scenarii în mână. Shadwell le-a îmbrățișat, iar ele l-au sărutat fără nici o umbră de repulsie, din câte am văzut. Îi vorbeau respectuos. Acest lucru a fost pentru mine primul indiciu apropo de cât de disperați sunt actorii.

— L-am găsit pe Mowgli, le-a spus Shadwell, arătând spre mine. În sfârșit, l-am găsit pe Mowgli. Un actor necunoscut, foarte potrivit și dornic să se lanseze.

— Bună, mi-a spus una dintre tipe.

— Eu sunt Roberta, a zis cealaltă.

— Salut, am răspuns.

— Nu-i așa că-i grozav? a spus Shadwell.

Cele două femei m-au măsurat din priviri. Eram perfect. Reușisem. Găsisem de lucru.

Capitolul zece

Multe ni s-au întâmplat în vara aceea și mie, și lui Charlie: la el au fost evenimente importante, la mine mai mici, dar semnificative. Deși nu-l vedeam cu lunile, sunam zilnic la Eva, ca să primesc un raport detaliat. Și, firește, aflam vești despre Charlie de la televizor și din ziare. Dintr-odată, unde te suceai, auzeai de el și de cariera lui înfloritoare. Dăduse lovitura! Cât despre mine, am fost nevoit să aștept toată vara, până aproape de sfârșitul toamnei, ca să înceapă repetițiile la *Cartea junglei*. Așa că m-am întors în sudul Londrei fericit la gândul că în curând aveam să joc într-o piesă de teatru profesionistă și să găsesc pe cineva în distribuție de care să mă îndrăgostesc. Aveam sentimentul că asta se va întâmpla.

Allie plecase în Italia cu prietenii lui de bani gata, ca să-și ia haine de la Milano, să mori, nu alta! Nu voiam s-o las pe maică-mea singură, acum că plecase de la Ted și Jean și se mutase înapoi în fosta noastră casă. A avut noroc că au primit-o din nou la magazinul de încălțăminte. Stăteam împreună doar seara și la sfârșit de săptămână. Se simțea mult mai bine și începuse să fie din nou activă, cu toate că se îngrășase foarte tare cât stătuse la Ted și Jean.

Nu vorbea prea mult, își ferea suferința și necazul de vorbe și consolări banale. Dar mă uitam cum transformă casa din locul care fusese cândva al lor – fiindcă nu fusese decât un loc funcțional, în care copiii făceau mizerie – într-un cămin al ei. A început să poarte pantaloni pentru prima dată, să țină regim și și-a lăsat părul lung. A cumpărat o masă din

lemn de pin de la un magazin de vechituri și, încet-încet, a șmirgheluit-o în grădină, apoi a lăcuit-o, lucru pe care nu-l mai făcuse până atunci, nici nu-i trecuse prin minte. M-am mirat și că știe ce e acela șmirghel, dar eu sunt câteodată așa de bătut în cap, când e vorba de oameni! Apoi a luat niște scaune de răchită, care se hâțânau pe picioare. I le-am adus eu acasă, pe cap. Stătea cu orele pe ele și caligrafia felicitări de Crăciun și pentru zile de naștere, pe pătrățele de hârtie de lux. Făcea curățenie cum nu o mai văzusem până atunci, cu drag și atenție, căci acum nu mai era o corvoadă. Stătea în genunchi cu peria de sârmă și găleata cu apă, freca după dulapuri și de-a lungul plitelor. A spălat pereții de sus până jos și a revopsit ușile pline de urme de degete lăsate de noi. A schimbat ghivecele tuturor florilor din casă și a început să asculte muzică de operă.

Ted venea cu plante. Lui îi plăceau tare mult arbuștii, mai ales tufele de liliac, drept pentru care Jean nu voia să-i vadă în grădina ei, așa că îi aducea la noi. Venea și cu aparate vechi de radio și discuri, carafe și suporturi de argint pentru lumânări, tot ce-i cădea în mână în hoinărelile lui prin sudul Londrei, în timp ce aștepta ca Eva să se apuce din nou de treabă la noul apartament.

Eu citeam mult, cărți bune ca *Iluzii pierdute* sau *Roșu și negru*, și mă culcam devreme, ca să fiu pregătit pentru momentul când aveam să muncesc și să mă îndrăgostesc. Deși eram doar la câțiva kilometri depărtare peste râu, îmi era dor de Londra pe care începusem să o cunosc și jucam de unul singur jocuri de genul: ce faci dacă serviciile secrete îți ordonă să trăiești în suburbii? Te sinucizi? Citești? Aproape în fiecare noapte aveam coșmaruri și mă trezeam lac de apă. Asta din cauză că dormeam în casa unde copilărisem. Deși mi-era frică de ce îmi rezerva viitorul, eram gata să-l înfrunt, căci nici nu se compara cu dezgustul pe care îl simțeam față de trecut.

Apoi, într-o dimineață, am început repetițiile. Mi-am luat la revedere de la maică-mea cu părere de rău, am plecat din

sudul Londrei și m-am dus iar să stau cu taică-miu și cu Eva. În fiecare zi alergam de la metrou la sala de repetiții. Seara plecam ultimul. Îmi plăcea munca solicitantă, după cum îmi plăcea și să merg împreună cu ceilalți zece actori la bar, la cafenea, să simt că fac parte din grup.

Se vedea că Shadwell petrecuse multe luni pe continent și urmărise îndeaproape teatrul european. Voia să monteze o *Carte a junglei* cu multă pantomimă, voce și mișcare scenică. Decorurile și costumele urmau să fie minimale. Jungla propriu-zisă, cu copacii, mlaștinile și animalele din ea, focurile și colibele, trebuia să fie sugerată de trupurile, mișcările și vocile noastre. Dar cei mai mulți dintre actorii pe care îi adunase nu mai lucraseră în felul ăsta până atunci. În prima zi, când ne-a pus să facem cinci ture de scenă ca să ne încălzim, cei mai mulți dintre noi gâfâiau. O tipă nu mai lucrase decât la radio, ca *disc-jockey*. Un actor cu care m-am împrietenit, Terry, nu mai făcuse decât teatru de propagandă până atunci. Cutreierase țara într-o camionetă, împreună cu o trupă numită Vanguard, cu care jucase un potpuriu de revistă, despre greva minerilor din 1972, care se numea *Sapă*! Acum ajunsese să-l joace pe Kaa, șarpele surd, cunoscut pentru forța îmbrățișării. Iar Terry chiar părea că poate să strângă în brațe cu putere. De la începutul și până la sfârșitul piesei, rolul lui era să sâsâie și să se năpustească peste arcada care urca pe lateralele și trecea pe deasupra scenei, de unde atârnau maimuțe, care îl luau peste picior pe ursul Baloo, care urs nu putea să se cațere până la ele și mormăia de mama focului. Terry avea până în patruzeci și cinci de ani și fața albă, plăcută. Era un galez pașnic și generos, din clasa muncitoare. Mi-a plăcut din prima clipă, mai ales că era fanatic cu gimnastica de întreținere și avea un trup solid și vânos. Mi-am pus în minte să-l seduc, dar nu-mi făceam iluzii că o să și reușesc.

Nu am avut conflicte cu Shadwell până în a doua săptămână, la proba de costume. La început, toți îi arătau respectul cuvenit și îi ascultau atenți explicațiile soporifice. Dar

curând a devenit o glumă pentru cei mai mulți dintre noi, fiindcă nu numai că era pedant și ne vorbea de sus, dar părea și îngrozit de ce se apucase să facă, respingând toate sugestiile de frică să nu dea impresia că șovăie. Într-o zi m-a luat deoparte și m-a dat pe mâna recuziterei, o fată agitată care se îmbrăca numai în negru. Ținea în mână o eșarfă galbenă și avea un borcan de cremă de culoarea rahatului, pe care încerca să-l țină ascuns la spate.

— Iată costumul dumneavoastră, domnule Mowgli.

Mi-am întins gâtul să văd ce are în mână.

— Unde e?

— Vă rog să vă dezbrăcați.

Așa am aflat că pe scenă urma să port o cârpă în jurul mijlocului și să fiu dat cu cremă maro, adică să arăt ca un rahat în chiloți. Mi-am dat jos hainele.

— Te rog, nu mă da cu de-aia, am spus tremurând.

— N-am ce face, a zis ea, fii băiat mare!

În timp ce mă acoperea cu balegă din cap până-n picioare, m-am gândit la Julien Sorel din *Roșu și negru* cum se prefăcea și nu scotea o vorbă din ambiție, deși mândria îi era deseori șifonată, dar dincolo de toate, rămânea neclintit în superioritatea lui. Așa că mi-am ținut gura, chiar și în timp ce mă picta în culoarea aia scârboasă. Câteva zile după aceea, mi-am luat inima-n dinți și l-am întrebat pe Shadwell ce șanse am să nu fiu spoit cu rahat în spectacolul meu de debut ca actor profesionist. Pentru prima dată, Shadwell a fost concis.

— Păi, ăsta-i costumul, nene! Când ai acceptat cu atâta înfocare să-l joci pe Mowgli în primul tău rol, ce-ai crezut, că o să poarte caftan? Vreun costum Saint-Laurent?

— Dar, domnule Shadwell, Jeremy, nu mă simt bine în el. Mi se pare că, dacă mă îmbrac așa, lumea întreagă e mai urâtă din cauza mea.

— Las' că-ți trece.

A avut dreptate, mi-a trecut. Dar tocmai începusem să mă acomodez cu cârpa aia galbenă și crema de ghete și îmi învățasem replicile mai repede ca toți ceilalți și devenisem

autentic pe schele, ca un mic urangutan, când mi-am dat seama că divergențele noastre nu se sfârșiseră. Shadwell m-a luat deoparte și mi-a zis:

— Doar o vorbă în legătură cu accentul, Karim. Cred că ar trebui să fie un accent autentic.

— Cum adică autentic?

— De unde era Mowgli?

— Din India.

— Exact. Nu din Orpington. Ce accent au ăia din India?

— Accent indian.

— Bravo, nota zece.

— Nu, Jeremy! Te rog, nu!

— Karim, ai fost distribuit pentru autenticitate, nu pentru experiență.

Nu-mi venea să cred că e posibil așa ceva. Chiar și după ce am reușit să cred, am mai avut câteva discuții pe tema asta, dar mi-a fost imposibil să-l fac să se răzgândească.

— Măcar încearcă, îi tot dădea înainte, pe când ieșeam din sala de repetiții ca să discutăm. Ești prea conservator, Karim. Încearcă până când o să vorbești fluent, ca un bengalez. Am crezut că ești actor, dar poate că nu ești decât saltimbanc.

— Jeremy, înțelege, nu pot să fac lucrul ăsta.

A dat din cap că nu se poate. Vă jur că îmi ardeau ochii ca doi cărbuni aprinși.

Au trecut câteva zile fără ca vreunul dintre noi să mai aducă vorba de problema cu accentul. Între timp, Shadwell mi-a spus să exersez zgomotele animalelor pe care trebuia să le imit între dialoguri, ca de exemplu sâsâitul pe care trebuia să-l scot când vorbeam cu șarpele Kaa, cel care îl salvează pe Mowgli de la moarte. Trebuia să șuier împreună cu Terry. În timp ce șuieram, mi-am adus aminte de taică-miu și conferința pe care le-o ținuse lui Ted și Jean, acasă la Carl și Marianne. M-a ajutat. Nu mă deranja să fiu o menajerie umană, dar fără ingredientul cu accentul indian.

Următoarea dată când a venit vorba despre asta, toată lumea era de față.

— Acum, s-auzim cu accent, a zis Shadwell din senin. Presupun că ai mai lucrat acasă.

— Jeremy, l-am rugat. E o chestiune politică pentru mine.

Mi-a aruncat o privire necruțătoare. Și ceilalți se uitau la mine, cei mai mulți cu milă. Unul dintre ei, Boyd, făcuse cursuri de autodefinire, dezvoltarea capacității de autoafirmare și psihoterapia frustrării și azvârlea cu scaune prin sală, ca să-și exprime spontan sentimentele. Mă gândeam că poate ar avea spontan sentimentul să-mi țină partea, dar nu scotea un sunet. M-am uitat la Terry. Ca troțkist activ ce era, mă încuraja să vorbesc despre prejudecățile și discriminările cu care mă confruntam ca fiu de indian. Seara vorbeam despre inegalitate, imperialism, supremația rasei albe și dacă eliberarea sexuală nu era decât un moft burghez sau ducea la destrămarea societății tradiționale. Dar acum, la fel ca toți ceilalți, Terry tăcea și stătea în pantalonii lui de trening, așteptând să se urce din nou pe scenă, să șuiere și să se târască. M-am gândit: știu eu, preferi generalizările de genul „după revoluție, toți muncitorii vor fi copleșiți de o bucurie incredibilă", mai degrabă decât să ții piept fasciștilor de teapa lui Shadwell.

Shadwell mi-a vorbit cu asprime:

— Karim, ai aici o trupă talentată, care lucrează pe bani mulți, de actori cu multă școală. Sunt gata să se apuce de treabă, nesățioși să joace, plini de dragoste pentru umilul lor meșteșug, ambițioși, entuziaști și concentrați. Însă tu, doar tu, cred, da, doar tu dintre toți cei de-aici ții în loc spectacolul. Ai de gând să faci concesia pe care ți-o cere un regizor cu experiență ca mine sau nu?

Îmi venea s-o iau la goană și să nu mă opresc decât în sudul Londrei, unde mi-era locul și de unde plecasem ca un prost și un arogant. Să nu-l mai fi văzut nici pe Shadwell, nici pe ceilalți actori!

— Da, i-am spus lui Shadwell.

În seara aia, la bar, n-am stat la aceeași masă cu restul trupei, ci mi-am luat berea și ziarul și m-am dus în cealaltă

parte. Îi disprețuiam pe toți, fiindcă nu-mi ținuse nici unul partea și fiindcă se apucaseră să rânjească atunci când, în cele din urmă, am imitat accentul. Terry i-a lăsat și a venit să stea cu mine.

— Hai, hai, mai bea un pahar. Nu mai pune atâta la inimă, nu-i decât un rol de rahat.

„Roluri de rahat", asta era vorba lui preferată. Toate nu erau decât roluri de rahat și trebuia să le înghiți, în timp ce mocirla în care ne aflam se hrănea bine mersi.

L-am întrebat dacă cei ca rahatul ăsta de Shadwell, cum îi mai spuneam noi, printre altele, or să dea cu mine de toți pereții și după revoluție, dacă or să mai existe regizori de teatru sau dacă o să ne vină și nouă rândul să le spunem altora unde să stea și cu ce să se îmbrace. Era clar că Terry nu se mai gândise la acest aspect, iar acum se uita drept la berea și la punga de cartofi prăjiți cu șuncă afumată din fața lui, neștiind ce să zică.

— Or să mai existe regizori de teatru, cred, a zis el după o vreme. Dar vor fi aleși de actori. Dacă le fac probleme, actorii or să-i arunce pe ușă afară, iar ei or să se întoarcă înapoi în fabrică, de unde-au venit.

— În fabrică? Dar cum o să-i băgăm pe cei ca Shadwell în fabrică?

Terry începuse deja să se fâțâie pe scaun. Simțea că e pe teren nesigur.

— Li se va cere să intre.

— Aha, cu forța, te pomenești!

— Dar de ce trebuie să facă tot aceiași oameni munca de jos, unde scrie? Nu-mi place când unii îi pun pe alții să facă treburi la care ei nici n-ar pune mâna.

Îmi plăcea de Terry mai mult decât de mulți oameni pe care îi cunoscusem de la o vreme și vorbeam în fiecare zi. Doar că el era convins că muncitorimea – de care vorbea ca de o persoană cu voință unică – avea să facă niște chestii nițel cam trase de păr.

— Muncitorimea o să rezolve cu nenorociții ăștia într-o clipă, zicea el referindu-se la organizațiile rasiste. Clasa muncitoare e pe cale să erupă, zicea alteori. S-au săturat până-n gât de Partidul Laburist. Vor schimbarea societății, acum!

Când îl ascultam, mă ducea gândul la casele din zona unde stătea maică-mea, unde „muncitorimea" ar fi făcut mișto de Terry, dacă nu cumva i-ar fi tras mai degrabă vreo scatoalcă, pentru că îi făcea muncitori. Îmi stătea pe limbă să-i spun că proletariatul din suburbii avea sentimente de clasă chiar foarte puternice. Erau porniți și mocneau de ură împotriva celor mai jos decât ei. Dar nu avea nici un rost să discuți anumite chestii cu el, n-ajungeai nicăieri. Bănuiam că motivul pentru care nu intervenise în răfuiala mea cu Shadwell era că dorea ca lucrurile să se înrăutățească. Terry nu credea în asistenții sociali, politicienii de stânga, avocații radicaliști, liberali și creșterea treptată a nivelului de trai. El voia ca situația să ajungă mai rea, nu mai bună. Când ar fi atins nadirul, atunci s-ar fi petrecut schimbarea. Așadar, pentru ca lucrurile să înceapă să se îndrepte, trebuia mai întâi ca ele să meargă și mai prost; cu cât mai prost, cu atât mai bine avea să fie în viitor. Nu se putea să fie mai bine dacă nu începeau să se ducă de râpă. Așa înțelegeam eu argumentele lui. Asta îl scotea din minți. Mi-a spus să intru în partid. Zicea să intru, ca să arăt că dorința mea de a pune capăt nedreptății nu era vorbă goală. I-am spus că intru cu o condiție: dacă mă sărută, ca să-mi arate cât de mare era dorința lui de a depăși moralitatea burgheză înnăscută. Mi-a spus că nu eram tocmai gata să intru în partid.

Înflăcărarea lui Terry pentru egalitate găsea ecou în mintea mea inocentă, iar ura lui față de autoritatea existentă găsea ecou în resentimentele pe care le aveam. Însă, deși eram împotriva inegalității, asta nu însemna că voiam să fiu tratat ca tot restul lumii. Recunoșteam că ceea ce îmi plăcea la taică-miu și la Charlie era felul în care țineau să se distingă de marea masă. Îmi plăcea puterea pe care o aveau și atenția pe care o primeau. Îmi plăcea să văd cum erau admirați și

răsfățați. Astfel încât, cu toată cârpa aia galbenă care mă strângea la ouă, crema căcănie și accentul, eram tare încântat să fiu punctul de atracție al piesei.

Începusem să am mici pretenții de la nimicul ăla de Shadwell. Ceream pauze mai lungi, întrebam dacă se poate să mă ducă cineva cu mașina acasă, fiindcă eram frânt, trebuia să am ceai negru din Assam la discreție (cu o idee de *lapsang souchong*) în timpul repetițiilor. Se putea ca actorul cutare să se dea o idee mai la dreapta, nu, încă puțin? Începusem să văd că puteam să cer lucrurile de care aveam nevoie. Căpătam încredere.

Acum stăteam puțin pe-acasă și nu mai puteam să urmăresc în amănunt Marea Dragoste, așa ca înainte. Dar mi-am dat seama că atenția pe care Eva o acorda detaliilor din viața tatei se mai voalase. Nu se mai duceau așa des la filmele lui Satyajit Ray sau la restaurante indiene, renunțase la lecțiile de urdu și la muzica indiană de la micul dejun. Avea o nouă preocupare: punea la cale o campanie de proporții. Avea de gând să ia Londra cu asalt.

În apartament se dădeau cocteiluri și mese în fiecare săptămână, lucru care mă scotea din sărite, căci trebuia să aștept până termina toată lumea de perorat pe tema ultimului film apărut ca să mă culc pe canapeaua mea. Și, de multe ori, după o zi de repetiții, eram nevoit să-l ascult pe Shadwell cum le povestea celor strânși la masă în seara respectivă ce bine mergea lucrul la *Cartea junglei* și cât de expresionistă era producția. Din fericire, Eva și taică-miu ieșeau des în oraș, fiindcă Eva nu rata nici o invitație pe care o primea de la orice regizor, romancier, editor adjunct, corector, poponar și cu cine s-o mai fi cunoscut.

Am băgat de seamă că, în timpul acestor chefuri, cum le spuneam eu ca să o agasez, Eva își construia o imagine de artistă. Oamenii ca ea se dădeau în vânt după artiști și toate lucrurile care erau „artistice". Cuvântul în sine funcționa ca un filtru, simpla lui menționare aducea o adiere de sublim, era calea de acces în lumea celor descătușați și a celor inspirați.

Cei ca ea ar fi făcut orice să-și atașeze divinul titlu de „artist" în fața numelui. (Trebuia s-o facă singură, căci n-avea cine altcineva.) Am surprins-o pe Eva spunând la un moment dat:

— Sunt artistă, decorez interioare, am o echipă cu care amenajez case.

Pe vremuri, când nu eram decât o familie obișnuită din suburbie, acest aspect snob și plin de fițe al personalității Evei ne amuza pe mine și pe taică-miu. La un moment dat, chiar mi s-a părut că se diminuase. Poate pentru că taică-miu era principalul beneficiar. Dar acum, cota de epatare creștea zilnic. Nu mai aveai cum să o ignori. Treaba era că Eva chiar avea succes: odată ce și-a lansat atacul, Londra nu a mai ignorat-o. În fiecare zi mai urca o treaptă. Era incredibil la câte dineuri, serate, cine, picnicuri, petreceri, recepții, dejunuri festive, deschideri, închideri, gale de lansare, gale de adio și chefuri care se sfârșeau noaptea târziu se duceau londonezii ăștia. Nu făceau altceva decât să bea, să mănânce și să se ducă la spectacole. În timp ce Eva asalta Londra, avansând în teritoriile inamice din Islington, Chiswick și Wandsworth pas cu pas, petrecere cu petrecere, relație cu relație, taică-miu se distra de minune. Dar nu băga de seamă cât de importante erau toate astea pentru Eva. În timpul unei cine la noi acasă, l-am auzit pentru prima oară pe unul dintre ei repezindu-se furios la celălalt. Eva a zis:

— Pentru numele lui Dumnezeu, las-o mai moale cu misticismul de doi bani, că nu mai suntem în Beckenham! Avem de-a face cu oameni deschiși la minte și inteligenți, obișnuiți cu argumente, cu afirmații, realități, nu abureli!

Taică-miu și-a lăsat capul pe spate și a izbucnit în râs, neluând în seamă seriozitatea admonestării ei.

— Eva, dar nu înțelegi un lucru simplu ca bună ziua. Trebuie să renunțe la raționalism, la gândurile și grijile pe care și le fac întruna, în legătură cu orice. Au mania controlului! Doar când dăm drumul frâielor vieții și lăsăm să izvorască înțelepciunea sădită în noi, doar atunci trăim cu adevărat!

A luat desertul și s-a dus repede cu el în sufragerie, vorbindu-le pe această temă celor de la masă. Eva s-a înfuriat și mai tare, până când s-a iscat o discuție aprinsă despre rolul intuiției în progresul științei. Petrecerea a fost o reușită.

În tot acest timp, taică-miu descoperea cât de mult îi plăceau alți oameni. Și, fără să aibă habar cât de important e cutare sau cutare, dacă lucra la BBC sau *TLS* sau BFI, îi trata pe toți cu aceeași condescendență.

Într-o seară, întors acasă după o repetiție și un pahar cu Terry, l-am găsit pe Charlie îmbrăcându-se la Eva și la taică-miu în dormitor și fâțâindu-se în fața unei oglinzi înalte, rezemate de peretele despărțitor. Prima dată nu l-am recunoscut, căci nu-l văzusem decât în fotografii cu noua înfățișare. Acum avea părul vopsit negru și țepos. Purta un tricou sfâșiat, întors pe dos, cu o svastică roșie desenată de mână. Pantalonii negri de pe el erau prinși peste tot cu ace de siguranță, agrafe de birou și bolduri. Peste hainele acestea avea un balonzaid negru, cinci curele în talie și ceva ce semăna cu un scutec gri de in, prins de turul pantalonilor. Nemernicul luase și una dintre vestele mele verzi. Iar Eva plângea.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Nu te băga, a zis Charlie tăios.

— Te rog, Charlie, îl implora Eva, te rog, scoate svastica! Nu mă interesează nimic în rest.

— Dacă-i așa, atunci o păstrez.

— Charlie...

— Niciodată n-am putut să sufăr să mă bați la cap.

— Nu te bat la cap, e vorba de compasiune...

— Ce să zic! Nu mai vin pe-aici, Eva. Ai ajuns o piatră de gâtul meu. Vârsta e de vină. Menopauza te face să fii așa?

Lângă el, pe jos, era un morman de haine din care scotea ba jachete, ba fâșuri, ba cămăși, pe care le azvârlea, dacă nu-i conveneau. Apoi și-a dat cu dermatograf negru pe la ochi. A ieșit din apartament fără să se uite la nici unul dintre noi. Eva a strigat după el:

— Gândește-te la cei care au murit în lagăre! Și să nu-ți închipui c-am să vin diseară, porcule ce ești! Să nu mai vii la mine să te ajut, Charlie, gata, am terminat definitiv!

Așa cum stabilisem, am fost la concertul lui Charlie din seara respectivă, într-un club din Soho. Am luat-o și pe Eva cu mine. Nu mi-a fost deloc greu s-o conving, iar eu voiam neapărat să văd ce anume îl transformase pe fostul meu coleg de școală într-un „fenomen", așa cum scria ziarul *Daily Express*. Chiar am vrut să ajungem acolo cu o oră mai devreme, ca să nu pierdem nimic. Deși era foarte devreme, coada de la intrare se întindea până după colțul clădirii. Am trecut prin mijlocul lor. Eva era încântată, uimită și intimidată de mulțimea adunată acolo.

— Cum a reușit Charlie să facă asta? zicea întruna.

— O să aflăm în curând, am răspuns.

— Mamele lor știu că ei sunt aici? a întrebat ea. Tu crezi că Charlie știe ce face, Karim?

Unii dintre ei nu aveau mai mult de doisprezece ani, dar în genere erau cam de șaptesprezece. Ca și Charlie, erau îmbrăcați mai mult în negru. Unii aveau șuvițe portocalii sau albastre și arătau ca niște papagali. Își trăgeau coate, se încăierau, scoteau limba și scuipau trecătorii și se scuipau și între ei, acolo, în ploaie, în Londra cea depravată și sub ochii poliției, care se uita indiferentă. Ca o concesie față de Noul Val, îmi pusesem o cămașă neagră, blugi negri, șosete albe și pantofi negri de piele întoarsă, dar știam că nu am o tunsoare potrivită. Nu că aș fi fost singurul, căci vreo câțiva tipi mai în vârstă, îmbrăcați în haine sport scumpe, care se purtau prin anii șaizeci, cu blugi Fiorucci și cizme de piele întoarsă cu tocuri înalte, să mori, nu alta, alergau după cei din formație sperând să obțină un autograf.

Așadar, ce făcuse Charlie din noaptea aceea la Nashville? Se băgase în seamă cu punkiștii și prinsese imediat ce făceau și ce renaștere se petrecea în muzică. Schimbase numele formației în The Condemned și propriul nume în Charlie Hero și, fiindcă ritmul muzicii britanice sărea de la un stil

la altul, de la baroc la zgomot de motoare supraturate, forțase și chinuise formația până când o transformase într-unul din grupurile punkiste cele mai căutate ale momentului.

Fiul Evei era în permanență vânat de ziarele și revistele cu tiraj național și de semioticieni în căutare de citate despre noul nihilism, noua deznădejde și noua muzică ce le exprima. Hero trebuia să explice disperarea generației tinere celor șocați, dar interesați, ceea ce și făcea, scuipându-i pe ziariști sau doar trăgându-le câte un pumn. Avea căpățână deșteaptă Charlie, și-a dat seama că succesul lui, la fel ca în cazul altor formații, era garantat de capacitatea lui de a insulta presa. Noroc că avea un talent înnăscut pentru cruzime. Insultele lui erau publicate peste tot, la fel ca și atacurile asupra hipioților, dragostei, Reginei, lui Mick Jagger, activismului politic și mișcării punk înseși.

— Suntem de rahat, a proclamat el într-o seară la o emisiune de televiziune. Habar n-avem să cântăm, habar n-avem ce să facem cu instrumentele alea, habar n-avem să compunem, iar oamenii ăștia de rahat ne adoră!

Au existat comentarii, cum că doi părinți revoltați dăduseră cu piciorul în televizor când auziseră una ca asta. Eva a apărut în ziarul *Daily Mirror*, într-un articol cu titlul: „MAMA PUNKISTULUI DECLARĂ: SUNT MÂNDRĂ DE FIUL MEU!"

Peștele avea grijă ca Charlie să apară la știri și să fie consacrat definitiv ca imagine publică. De asemenea, se ocupa și de lansarea în câteva săptămâni a primului lor album, *The Bride of Christ*. Fuseseră proferate deja jignirile necesare. Cu puțin noroc, albumul avea să fie hulit și interzis, asigurându-le astfel credibilitatea și succesul financiar. În sfârșit, Charlie pornise pe drumul lui și îi mergea bine.

În seara respectivă, Peștele a fost, ca de obicei, politicos și curtenitor. A asigurat-o pe Eva că el și Charlie știu foarte bine ce fac. Însă Eva își făcea griji. L-a sărutat, s-a agățat de brațul lui și l-a implorat de-a dreptul:

— Te rog, te rog să nu-l lași pe fiul meu să ajungă vreun drogat! N-ai idee ce slab e.

Peștele ne-a făcut rost de un loc bun în partea din spate a clubului, unde am stat pe niște navete de lemn, ținându-ne unul de altul în timp ce aveam impresia că podeaua o să se prăbușească de tropăieli și de căldură. N-a trecut mult și am început să mă simt de parcă tot publicul îmi stătea în cap, iar formația nici nu ieșise încă pe scenă.

Au apărut. Tot clubul a luat-o razna. The Condemned renunțaseră la tot ce fuseseră cândva – frizuri, costume, muzică. Erau de nerecunoscut.

Aveau emoții, nu prea se simțeau în largul lor îmbrăcați cu noile haine. Au gonit prin repertoriul din seara respectivă de parcă ar fi fost la o întrecere, cine cântă cele mai multe melodii în cel mai scurt timp. Păreau o variantă nelucrată a formației din seara aceea de la Nashville. Charlie nu mai cânta la chitară, ci se încleștase de microfon în față, pe scenă, și urla la puștii care săreau ca niște picamăre, scuipau și aruncau cu sticle, până când scena s-a umplut de cioburi. Charlie s-a tăiat la mână. Lângă mine, Eva s-a speriat și și-a acoperit fața cu mâinile. Apoi Charlie a început să se mânjească de sânge pe față și să se șteargă de basist.

Restul formației The Condemned rămăseseră niște necunoscuți, simpli funcționari, angajați în industria muzicală. Dar Charlie era splendid cu veninul, cu ura confecționată, cu furia și disprețul lui. Ce forță avea, câtă admirație stârnea, cum se mai uitau fetele la el! Era excepțional, își jucase bine cărțile. Reușise să creeze o farsă și o mască minunate. Singurul neajuns pe care l-am observat, chicotind în sinea mea, erau dinții lui albi și sănătoși care, după părerea mea, îl trădau.

Apoi s-a iscat o încăierare. Sticlele zburau, necunoscuții se pocneau și un dinte a aterizat în decolteul Evei. Eu am fost împroșcat cu sânge din cap până-n picioare. Fetele leșinau, a fost chemată salvarea. Peștele ne-a scos afară la țanc.

Eram adâncit în gânduri, în timp ce ne plimbam prin Soho, în noaptea aceea. Lângă mine, Eva, în blugi și tenișii, mergea ușoară ca un fulg și încerca să fredoneze un cântec de-al lui Charlie și să țină pasul. În cele din urmă, m-a luat de braț. Ne simțeam așa de bine împreună, de ziceai că suntem un cuplu. N-am scos nici unul o vorbă. Bănuiam că se gândește la viitorul lui Charlie. Cât despre mine, nu-l invidiam pe Charlie chiar așa cum m-aș fi așteptat. Asta pentru că eram stăpânit de un singur sentiment puternic: ambiția. Deocamdată nu aveam o țintă precisă. Însă eram profund impresionat de șmecheria pe care o reușise Charlie, de faptul că bătuse la ușa norocului, iar acesta îi deschisese și îl copleșise cu darurile lui. Acum nu mai trebuia decât să întindă mâna și să culeagă. Până în acest moment, mă simțisem incapabil să funcționez în această lume, nu știam ce trebuie să fac, mă ducea valul. Acum începusem să-mi dau seama că nu trebuie să fie neapărat așa. Fericirea, evoluția și educația mea depindeau și de mine – atâta timp cât făceam ce trebuia, la momentul potrivit. Apariția în *Cartea junglei*, care urma să aibă loc în curând, era slăbuță în comparație cu triumful lui Charlie. Însă nu mai era mult și lumea avea să se uite și la mine; era un început și mă simțeam puternic și hotărât. Urma să ajung cineva.

Când ne-am suit în mașină, m-am uitat la Eva și ea mi-a zâmbit. Aveam impresia că nu se gândise deloc la Charlie, decât ca sursă de inspirație, ci, la fel ca și mine, analizase ce putea să facă pentru ea. În drum spre casă a bătut ritmul cu mâna pe volan, a cântat și a strigat pe fereastră.

— Nu-i așa c-au fost grozavi? Ai văzut ce mare vedetă e?

— Da, da.

— O să ajungă departe, Karim, sus de tot. Dar va trebui să se descotorosească de formație. Se descurcă și singur, nu crezi?

— Da, dar ceilalți ce-or să facă?

— Tipii ăia? I-a concediat cu un gest al mâinii. Însă Charlie al nostru merge-n sus, sus, sus! S-a aplecat spre mine și m-a sărutat pe obraz. Și tu la fel, bine?

Repetiția cu costume la *Cartea junglei* a mers bine. Ne-am mirat cu toții cât de bine. Nimeni nu a uitat replicile și, tehnic vorbind, a mers strună. Așa că am început plini de încredere prima repetiție generală cu public. Costumele erau haioase și lumea le-a aplaudat. Maimuțele năbădăioase țipau ascuțit, în timp ce Consiliul haitei de lupi s-a întrunit ca să hotărască soarta puiului de om. Dar, în timp ce tigrul Shere Khan urla în depărtare cu vocea fantomei din *Hamlet*: „Puiul e al meu! Dați-mi-l mie! Ce să facă Oamenii liberi cu puiul de om?", am auzit ceva crăpându-se deasupra capului meu. Cu o totală lipsă de profesionalism, m-am uitat în sus și am văzut plasa de fier a schelei cum s-a îndoit, a început să se legene și, în cele din urmă, a cedat la un capăt, venind direct spre mine, în timp ce niturile trosneau și reflectoarele se prăbușeau pe scenă. Câteva voci din public ne-au strigat avertismente. Toți cei din primul rând au sărit în picioare și au fugit pe laterale din calea pericolului. Eu am întrerupt piesa, așa cum au făcut și ceilalți actori, și am sărit în public. Am aterizat peste Shadwell, care era deja în picioare și zbiera la tehnicieni. S-a renunțat la spectacolul din seara aceea și publicul a fost trimis acasă. Au fost niște certuri oribile, Shadwell s-a comportat ca un monstru. Alte două repetiții generale au fost suspendate. Nu mai rămăsese decât una singură înainte de seara premierei.

Normal că voiam ca maică-mea și taică-miu să fie amândoi prezenți la premieră. Dar nu se mai văzuseră din ziua în care plecaseră amândoi din casă și nu credeam că debutul meu în teatru era cel mai potrivit moment ca să se reunească. Am chemat-o pe mama, cu unchiul Ted și cu Jean, la ultima repetiție generală. De data asta totul a mers strună. După aceea, Ted, care se îmbrăcase la costum și-și dăduse cu gel pe păr, a anunțat că ne invită în oraș. Voia să ne ducă la restaurantul Trader Vic de la Hilton. Maică-mea se îmbrăcase frumos și era tare drăguță, într-o rochie albastră cu o fundă în față. Și era veselă, uitasem că poate să fie fericită. Într-un

moment de îndrăzneală, plecase de la magazinul de încălțăminte și se dusese să lucreze ca secretară în cabinetul unui medic. Începuse să vorbească avizat despre tot felul de boli.

A plâns de mândrie când a văzut cum l-am jucat pe Mowgli. Jean, care nu mai plânsese de la moartea lui Humphrey Bogart, a râs o grămadă, a fost foarte veselă și s-a îmbătat.

— Credeam că o să fie un spectacol de amatori, zicea întruna, vădit mirată că fusesem în stare și de altceva decât să dau cu oiștea în gard. Dar chiar a fost o piesă profesionistă! Și ce zici de toți actorii ăia de la televizor?

Secretul ca să le impresionez pe maică-mea și pe Jean și cea mai bună modalitate de a le ține departe de subiectul costumului meu ridicol format din cârpa galbenă, care, așa cum era de așteptat, le-a făcut să măcăne de râs, a fost să le prezint la sfârșit actorilor și să le spun în ce telenovele și seriale polițiste i-au văzut. După masă, ne-am dus să dansăm într-un club din West End. Era prima dată când o vedeam pe maică-mea dansând. S-a descălțat de sandale și a dansat cu Jean pe muzica băieților de la Jackson Five. A fost un debut de zile mari.

Însă eu îmi imaginam că laudele pe care le primisem în seara aceea nu erau decât preludiul aprecierii cu care urma să fiu covârșit la premieră. Așadar, după spectacol, am dat fuga la taică-miu, care era îmbrăcat cu vesta roșie, și la ceilalți. Nici unul nu părea cine știe ce încântat. Am mers pe jos până la un restaurant din apropiere și tot nu spunea nimeni nimic.

— Ia zi, tată, l-am întrebat, ți-a plăcut? Nu te bucuri că nu m-am făcut doctor?

Prostul de mine, uitasem că pentru taică-miu sinceritatea era o virtute. Era un om înțelegător, taică-miu, dar niciodată până într-atât încât să facă rabat de la propriile opinii.

— A naibii treabă de ageamiu! a zis el. Și Kipling ăsta, un cretin și jumătate, care se dă mare în fața albilor spălăciți că știe ce înseamnă India, știe pe naiba! Și ce joc mizerabil din partea fiului meu, care arăta ca un comediant spoit!

Eva l-a mai domolit.

— Karim a fost sigur pe el, a zis ea hotărât, bătându-mă pe mână.

Din fericire, Changez a chicotit tot spectacolul.

— Belea distracție! a zis el. Mă mai chemi, da?

Înainte să ne așezăm la restaurant, Jamila m-a luat deoparte și m-a sărutat pe gură. Am simțit că Changez se uita la noi.

— Ai fost minunat, a spus ea, de parcă vorbea cu un copil de zece ani, după sceneta de la serbare. Arătai așa de nevinovat și de tânăr, cu corpul tău frumos, zvelt și armonios descoperit în fața publicului. Dar ce mai, piesa este absolut neofascistă...

— Jammie...

— Iar accentul și rahatul ăla cu care te-au dat au fost scârboase. N-ai făcut altceva decât să încurajezi prejudecățile...

— Jammie...

— Și clișeele despre indieni. Accentul a fost... Dumnezeule, cum de-ai fost în stare? Sper că ți-e jenă, da?

— Păi, cam da.

Dar nu m-a compătimit, m-a îngânat cum spuneam replicile cu accent, în piesă.

— Dacă stau bine să mă gândesc, tu chiar n-ai nici un pic de simț moral, să știi. Nu-i nimic, o să ai mai încolo, când o să-ți permiți.

— Asta-i prea de tot, Jamila, am spus eu, i-am întors spatele și m-am dus să mă așez lângă Changez.

Un singur lucru semnificativ s-a mai întâmplat în seara aceea, între Eva și Shadwell, la celălalt capăt al restaurantului, lângă toaletă. Shadwell se rezemase de perete, iar Eva îl certa, gesticulând aspru. Valuri-valuri de dispreț, durere și regret treceau pe fața lui. La un moment dat, Eva s-a întors și a arătat spre mine, de parcă i-ar fi cerut socoteală pentru ceva ce îmi făcuse. Într-adevăr, Shadwell o dezamăgise. Dar știam că nimic nu-l descuraja, nimic nu-l putea face să renunțe la regie și n-avea să fie niciodată nimic de capul lui.

Cam asta a fost tot. Nimeni dintre cei prezenți nu a mai adus vorba de *Cartea junglei* după aceea. De bună seamă că nu erau pregătiți să mă vadă în postura de actor, ci mă preferau în vechiul meu rol de băiețandru neisprăvit. Totuși piesa avea căutare, mai ales prin școli, iar eu am început să mă relaxez pe scenă și să îmi placă să joc. Caricaturizam accentul și făceam publicul să râdă vorbind *cockney* pe neașteptate, în diverse momente din piesă. Ziceam:

— Tunde-o, Bagheera!

Îmi plăcea când mă recunoștea lumea la bar, după spectacol, și atrăgeam atenția asupra mea, în caz că voia cineva să-mi ia autograf.

Câteodată venea și Shadwell să vadă piesa, iar într-o bună zi a început să se poarte frumos cu mine. L-am întrebat pe Terry care era motivul.

— Nici mie nu-mi vine-a crede, a zis el.

Apoi Shadwell m-a dus la restaurantul Joe Allen și mi-a oferit un rol în următoarea lui piesă, *Burghezul gentilom* de Molière. Terry, pâinea lui Dumnezeu, care îmi topea inima și mă făcea să-l ajut să-și vândă ziarul pe la porțile fabricilor, pe la pichetele de greviști și gurile de metrou din East End, la șapte jumate dimineața, mă susținea.

— Acceptă, mi-a zis. O să-ți prindă bine. Normal că e un rol de rahat, dar câștigi experiență.

Spre deosebire de ceilalți actori, care erau în branșă de mult mai mult timp, eu habar n-aveam în ce urma să mai joc. Așa că am acceptat. L-am îmbrățișat pe Shadwell. Eva nu a comentat nimic.

— Și tu, Terry? l-am întrebat într-o seară. Tu ai vreun rol pe țeavă?

— A, da.

— Care?

— Nimic sigur, a zis el. Dar aștept să mă sune.

— Cine să te sune?

— Nu pot să-ți zic, Karim. Dar pot să-ți spun cu mâna pe inimă că o să mă sune.

Când veneam la teatru, iar eu și Terry ne schimbam unul lângă altul, aveam grijă să-l întreb mereu:

— Ei, Terry, te-a sunat? Ai primit vreo veste de la Peter Brook?[1]

Sau vreunul dintre noi dădea fuga la cabine, tocmai înainte de ridicarea cortinei, și anunța că e cineva la telefon, care vrea să vorbească urgent cu Terry. De două ori a căzut în plasă și s-a repezit la telefon pe jumătate dezbrăcat, spunând tuturor să nu dea drumul la spectacol vreo câteva minute. Nu-l supărau răutățile astea.

— Nu mă deranjează copilăriile voastre. Știu că o să mă sune. Nu am nici un motiv să mă neliniștesc. Am să aștept cu răbdare.

Într-o seară, pe la mijlocul spectacolului, directorul casei de bilete a sunat la noi în spatele scenei și ne-a spus într-un suflet că regizorul Matthew Pyke și-a rezervat locuri la spectacol. Într-un sfert de oră, toată lumea din distribuție – mai puțin eu – vorbea despre acest lucru. Nu mai văzusem atâta trăncăneală entuziastă, emoții și însuflețire în cabine. Dar știam că asemenea vizite din partea regizorilor mari erau decisive pentru actori, care își făceau tot timpul griji în legătură cu următorul rol. Uitaseră de *Cartea junglei*, era deja de domeniul trecutului. Acum erau toți adunați în cabinele pipernicite, pline de rufe întinse la uscat, mâncau tot felul de lucruri sănătoase și trimiteau cu frenezie informații și fotografii artistice de-ale lor pe la diverși regizori, teatre, impresari, posturi și producători de televiziune. Iar când vreun impresar sau regizor de distribuție catadicsea să vină la spectacol și stătea până la sfârșit, ceea ce era lucru mare, actorii se țineau cârd după el, îi făceau cinste și hohoteau de râs la orice vorbă care îi ieșea pe gură respectivului. Ar fi dat orice să fie ținuți minte – viața unui actor depindea de astfel de amintiri.

---

1 Faimos regizor de teatru și producător din Marea Britanie (n. 1925).

Iată motivul pentru care apariția lui Pyke stârnise atâta freamăt. Era spectatorul cel mai important al piesei noastre. Avea propria trupă. Nu te duceai la el ca să te trimită la altul care era mare, căci el însuși era mare. Dar de ce venise la spectacolul nostru de rahat? Nu-mi dădeam seama, însă am observat că Terry era destul de relaxat în privința acestei vizite.

Înainte de spectacol, ne-am înghesuit câțiva în cabina cu orga de lumini, în timp ce Pyke, îmbrăcat în blugi și tricou alb – încă mai avea părul lung –, s-a așezat în stal. Era împreună cu nevastă-sa, Marlene, o blondă între două vârste. Ne uitam cum citește programul, dând fiecare pagină și examinându-ne fețele și datele biografice de sub fiecare poză.

Restul actorilor stăteau afară și așteptau să le vină rândul să se uite la Pyke. Eu n-am comentat nimic, dar habar n-aveam cine era și ce făcuse acest Pyke. Lucrase în teatru, film, operă, televiziune? Era american? În cele din urmă, l-am întrebat pe Terry. Știam că nu o să râdă de neștiința mea. Terry s-a grăbit să mă pună în temă, știa atâtea despre Pyke că ar fi putut să-i scrie biografia.

Pyke era vedeta teatrului alternativ care înflorea la ora respectivă. Era unul dintre cei mai originali regizori ai momentului. Lucrase și ținuse cursuri la Magic Theatre din San Francisco, făcuse terapie la Institutul Esalen din Big Sur cu Fritz Perls și lucrase cu Chaikin și trupa La Mama din New York. La Londra, împreună cu vreo câțiva colegi de generație de la Cambridge, își înființase propria trupă, care se numea Movable Theatre și cu care punea în scenă două piese răsunătoare pe an.

Aceste piese se jucau la Londra după ce se încheia periplul în scopuri de binefacere prin centre artistice, cluburi de tineret și teatre foarte mici din țară. La premiera londoneză venea lumea bună: staruri de muzică rock, alți actori, ca Terence Stamp, personalități politice precum Tariq Ali, tot felul de oameni din branșă și mult public. Piesele lui Pyke erau renumite și pentru interludiile lor fantastice, unde

protipendada venea îmbrăcată în diverse stiluri care te duceau cu gândul la țăranii chinezi, muncitorii din industrie (în salopete) sau insurgenții sud-americani (cu berete).

Terry, cum era și firesc, avea vederi radicale asupra acestor lucruri și, în timp ce ne schimbam înaintea spectacolului din acea seară tensionată, și le-a proclamat în fața tuturor actorilor de parcă s-ar fi adresat unei adunări.

— Tovarăși, ce fel de teatru face Pyke? În definitiv, gândiți-vă și voi puțin, nu face decât o grămadă de politică așa-zis de stânga, reformistă și puturoasă! Lucrează cu actori grași și frumoși, care se dau drept fii de muncitori, când de fapt tații lor sunt neurochirurgi. Are actrițe voluptuoase, mai frumoase decât voi toți la un loc, pe care le alege și le mângâie cu mâna lui! De ce credeți că joacă dezbrăcate spectacole întregi? Puneți-vă aceste întrebări! Nu sunt decât roluri de rahat, tovarăși, nimic altceva decât roluri de rahat!

Ceilalți actori au sărit cu gura pe el.

— Ba nu-s deloc roluri de rahat! au strigat ei. E altceva, după *Cartea junglei și cioara din ea*, filme de groază și reclame la bere!

Terry își scosese deja pantalonii și două tipe din distribuție trăgeau cu ochiul printr-o gaură în perdea, în timp ce el se pregătea să-și declame analiza pe care i-o făcea lui Pyke. Și-a atârnat pantalonii metodic pe un umeraș, pe care l-a agățat de bara comună ce trecea prin toate cabinele. Îi plăcea când se uitau femeile la picioarele lui solide și îi plăcea și când îi ascultau argumentele solide.

— Da, asta așa-i, a zis el. Aici ai dreptate. Tot e mai bine decât să stai cu degetul în cur. Nici nu se compară. De-aceea, tovarăși, i-am trimis lui Pyke CV-ul meu.

Toată lumea a început să bombăne. Dar, știind că Pyke e în public, am fost toți cât se poate de motivați să zburăm pe scenă. A fost cel mai reușit spectacol și, pentru prima oară, a durat cât se cuvine. În ultima vreme tăiam câte zece minute în fiecare seară, ca să avem mai mult timp de stat la bar. După piesă ne-am schimbat repede, fără să ne mai ciondănim, cum

făceam de obicei, și fără să mai încercăm să ne dăm jos chiloții unii altora. Bineînțeles că mie mi-a luat cel mai mult, fiindcă trebuia să-mi șterg tot machiajul. Nu funcționa nici un duș și a trebuit să mă curăț cu demachiant și să-mi dau cu apă de la chiuvetă. Terry mă aștepta nerăbdător. Când am fost gata și nu mai rămăseserăm decât noi doi, l-am îmbrățișat și l-am sărutat pe obraz.

— Hai odată! a zis el. Hai să mergem! Pyke mă așteaptă.

— Hai să stăm un pic aici.

— De ce?

— Mă gândesc să intru în partid. Vreau să vorbesc niște chestiuni ideologice cu tine.

— Pe dracu'! S-a dat la o parte. Să știi că nu mă deranjează chestia asta.

— Ce?

— Să mă atingi.

Însă nu era așa, îl deranja.

— Dar acum trebuie să mă gândesc la viitor. Am primit telefonul, Karim.

— Pe bune? Ăsta e? Ăsta-i telefonul?

— Da, ăsta, ce dracu'! a zis el. Așa că, hai să mergem odată, te rog.

— Închide-mă la nasturi, i-am zis.

— Sfinte! Măi... măi copil tâmpit ce ești! Uite. Hai, hai că stă după mine!

Ne-am dus fuga la bar. Nu-l mai văzusem pe Terry așa de încrezător ca în seara aceea. Chiar îi doream să primească rolul.

Pyke stătea la bar cu Marlene și sorbea dintr-o halbă de bere. Nu părea genul care să bea. Trei dintre ai noștri s-au dus la el și au schimbat câteva amabilități. Pyke a răspuns, dar nu părea să-și dea osteneala să deschidă gura. Apoi Shadwell a intrat în bar, l-a văzut pe Pyke, ne-a salutat din cap cu dispreț și dus a fost. În loc să mergem la Pyke, Terry m-a dus la o masă într-un colț, unde stăteau cei în vârstă, care beau de unii singuri în fiecare seară. Acolo a început să-și

fumeze calm țigările de foi și am băut, ca de obicei, bere, după care ne-am dres cu whisky.

— Pyke nu prea îți acordă atenție, am remarcat.

Terry era încrezător.

— O să vină el. E foarte distant, știi și tu cum sunt ăștia din clasa de mijloc. N-au sentimente. Cred că vrea să-mi folosesc experiența proletară, ca să dau autenticitate ideilor lui politice puerile.

— Eu zic să refuzi, dacă asta vrea, l-am sfătuit eu.

— S-ar putea, ce mă-sa! Toți criticii spun că piesele lui sunt „austere" sau „puritane", pentru că îi place scena goală și teatrele în care se văd cărămizile și nu folosește decoruri. De parcă asta o reprezintă pe maică-mea și clasa muncitoare! Ei vor scaune confortabile, ferestre mari până-n podea și dulciuri.

În acel moment, Pyke s-a întors la noi și și-a ridicat paharul milimetric. Terry i-a zâmbit.

— Firește că are și calități. Nu se promovează numai pe sine, cum fac regizorii, dirijorii și ceilalți producători de rahat, care trăiesc de pe urma talentului altora. Nu dă niciodată interviuri și nu apare la televizor. Asta e bine. Dar, a făcut Terry enigmatic, aplecându-se spre mine, trebuie să fii avertizat în caz că vei avea într-o zi norocul să lucrezi cu el.

Mi-a spus că viața lui Pyke era departe de a fi un deșert de practici austere și puritane. Dacă ar fi știut toți criticii care îi admirau piesele și care erau în mod inevitabil handicapați – căci cei care se uitau în sus la noi de pe scaune arătau într-adevăr ca niște garguie și intervalurile erau pline de scaunele lor cu rotile –, dacă i-ar fi cunoscut anumite slăbiciuni, anumite hobby-uri, să zicem, ar fi privit activitatea lui cu alți ochi.

— Da, da, cu alți ochi.

— Ce fel de ochi?

— Nu pot să-ți spun.

— Dar, Terry, doar noi nu avem secrete.

— Nu, nu. Nu pot să-ți spun.

Terry nu bârfea. El credea că oamenii sunt modelați de forțele impersonale ale istoriei, nu de lăcomie, răutate și desfrânare. De altfel, Pyke venea acum drept spre noi. Terry și-a stins repede țigara, și-a dat scaunul în spate și s-a ridicat în picioare. A dat mâna cu Pyke. Apoi a făcut prezentările.

— Mă bucur să te văd, Terry, a spus Pyke moale.

— Da, și eu, și eu!

— Excelent ai jucat șarpele.

— Mulțumesc. Dar slavă cerului că e cineva care să facă și lucruri de valoare în țara asta plină de terchea-berchea.

— La cine te referi?

— La tine, Matthew.

— A, da, la mine...

— Da.

Pyke s-a uitat la mine și a zâmbit.

— Vino să bem ceva la bar, Karim.

— Eu?

— De ce nu?

— Bine. Ne vedem mai încolo, Terry, am spus.

Când m-am ridicat, Terry s-a uitat la mine de parcă tocmai îl anunțasem că am câștigat la loto. S-a lăsat înapoi în scaun, în timp ce eu am plecat de la masă cu Pyke, și a dat paharul de whisky peste cap.

După ce Pyke mi-a comandat o halbă de bere, am stat și m-am uitat la sticlele răsturnate din spatele barmanului și nu m-am întors spre nici unul dintre actorii din bar, care stăteau cu ochii pe mine. M-am gândit câteva clipe, concentrându-mă asupra respirației, și mi-am dat seama imediat că e cam precipitată. Când ni s-au adus băuturile, Pyke a spus:

— Spune-mi ceva despre tine.

Am ezitat. M-am uitat la Marlene, care era în spatele nostru și stătea de vorbă cu un actor.

— Nu știu ce să spun.

— Spune-mi ceva ce crezi că m-ar interesa.

Și s-a uitat la mine cu mare atenție. N-am avut de ales. Am început să vorbesc repede și la nimereală. N-a zis nimic, așa că am dat înainte. Mă gândeam că mă psihanalizează. Am început să-mi închipui că Pyke înțelege tot ce îi spun. Mă bucuram că e acolo, fiindcă sunt lucruri pe care simți nevoia să le spui. Așa că i-am povestit niște chestii despre care nu mai vorbisem cu nimeni: cât de supărat eram pe taică-miu pentru ce îi făcuse mamei și cât de mult suferise ea, cât de dureros fusese totul, deși abia acum îmi dădeam seama de acest fapt.

Ceilalți actori, care se strânseseră în jurul mesei lui Terry cu halbe de bere blondă în față, își întorseseră scaunele și se uitau la noi ca la un meci de fotbal. Cu siguranță că nu le venea să creadă și îi rodea faptul că Pyke voia să stea de vorbă tocmai cu mine, dintre toți, cu mine, care abia mă puteam numi actor. Când mi-a tremurat glasul, dându-mi seama că nu maică-mea mă neglijase pe mine, ci eu pe ea, Pyke a spus cu blândețe:

— Cred că ți-ar plăcea să joci în următoarea mea piesă.

M-am trezit din reveria introspectivă și am întrebat:

— Ce fel de piesă o să fie?

Am observat că, înainte să vorbească, Pyke și-a lăsat capul într-o parte gânditor și s-a uitat în gol. Își mișca mâinile de parcă flirta cu mine, încet, nu și le flutura și nu arăta cu degetul, erau delicate și mângâietoare, de ziceai că și le trece doar la câțiva centimetri pe deasupra unui tablou. A spus:

— Nu știu.

— Despre ce fel de rol e vorba?

A dat din cap cu regret.

— Îmi pare rău, dar n-am nici cea mai vagă idee.

— Câți actori vor fi în piesă?

A urmat o pauză lungă. Și-a plimbat mâna cu degetele drepte și răsfirate prin fața ochilor.

— Habar n-am.

— Știi, de fapt, ce vrei? l-am întrebat cu mai multă îndrăzneală.

— Nu.

— Păi, nu știu dacă sunt dispus să lucrez cu tine în felul ăsta, așa de vag. Eu nu am experiență, să știi.

Pyke mi-a dat dreptate.

— Cred că o să mă învârt în jurul singurului subiect care există în Anglia.

— Aha.

— Da.

S-a uitat la mine de parcă nu aveam cum să nu știu care e acela.

— Chestiunea claselor sociale, mi-a spus. Îți convine?

— Da, cred că da.

Mi-a pus mâna pe umăr.

— În regulă. Mulțumesc că vii alături de noi.

Ca și cum îi făceam o mare favoare.

Mi-am terminat berea, mi-am luat rămas-bun și am ieșit din bar cât am putut de iute, fiindcă nu aveam chef să văd rânjetele și curiozitatea de pe chipurile celorlalți. Mergeam prin parcare când, deodată, cineva mi-a sărit în spate. Era Terry.

— Termină! am zis eu tăios și l-am îmbrâncit.

— Cum să nu!

Nu râdea. Părea foarte abătut. Mi s-a făcut rușine de fericirea care picase pe capul meu din senin. Am mers pe jos unul lângă altul până la stația de autobuz. Se făcuse frig, era noapte și ploua.

— Pyke ți-a dat de lucru? m-a întrebat într-un sfârșit.

— Da.

— Minți!

N-am spus nimic.

— Minți! a zis el.

Știam că-l seca la inimă și că nu se putea controla, nu-l condamnam pentru furia care clocotea în el.

— Nu se poate, nu se poate! repeta.

Dintr-odată, m-am pomenit urlând în puterea nopții.

— Ba da, ba da, ba da, e adevărat!

Și lumea avea acum o altă încărcătură, răsuna și vibra plină de sens și posibilități! Ba da, ba da, mama mă-sii, ba da!

Când am ajuns la teatru a doua zi, cineva întinsese un covor roșu murdar de la ușa cabinei până la locul unde mă schimbam de obicei.

— Să te ajut să te dezbraci? m-a întrebat un actor.

— Îmi dai un autograf? a spus altul.

Am primit narcise, trandafiri și un curs de actorie pentru începători. Scrântitul acela, cu seminariile lui de autodefinire, Boyd, și-a dat jos pantalonii și și-a scuturat penisul spre mine, zicând:

— Dacă n-aș fi alb și din clasa de mijloc, aș juca într-o piesă de-a lui Pyke, acum! Se vede că talentul nu te mai duce nicăieri în zilele noastre. Doar categoriile dezavantajate au sorți de izbândă în Anglia anilor șaptezeci.

Câteva zile, n-am avut curaj să-i spun lui Shadwell despre oferta lui Pyke și că nu aveam să mai joc Molière. Eram bucuros și nu voiam să-mi stric plăcerea anticipării printr-o ceartă cu el. Așa că tâmpitul de Shadwell a început să facă pregătiri pentru piesa următoare, ca și când aș fi jucat și eu, până când, într-o zi, cu puțin înainte să începem spectacolul, a venit la cabină.

— Jeremy, am început eu, cred că trebuie să-ți spun ceva.

Ne-am dus la baia comună, singurul loc privat din spatele scenei, și i-am dat vestea. Shadwell a dat din cap și a spus cu blândețe:

— Ești nerecunoscător, Karim. Nu se face să-ți pui palma-n cur și să pleci, să știi, nu-i frumos. Toată lumea te iubește aici.

— Te rog să înțelegi, Jeremy. Pyke e cineva – cineva important. Există un moment propice în desfășurarea lucrurilor, care, odată prins...

Vocea lui Shadwell s-a ridicat dintr-odată la tonul obișnuit de la repetiții. Apoi a ieșit din toaletă și s-a dus la cabină. În spatele nostru, în sală, spectacolul stătea să înceapă, iar publicul se așezase pe scaune. Se auzea fiecare silabă. M-am

simțit total ridicol, cum mergeam în urma lui cu cârpa aia nenorocită atârnându-mi de șale.

— Ce moment propice, cretin amărât ce ești? a zis el. N-ai tu atâta experiență ca să-i faci față lui Pyke! Te face carne de mici în trei zile. Habar n-ai tu ce nemernic dur e Pyke! Da, e fermecător, ce să zic... Toți oamenii interesanți au charismă. Dar o să te răstignească!

— Dar de ce să vrea să răstignească pe cineva așa de mic ca mine? am scâncit eu.

Boyd a rânjit și i-a zis lui Terry:

— Tocmai!

Terry l-a ignorat și am văzut că dădea din cap afirmativ la ceea ce spunea Shadwell.

— Ca să se distreze, idiotule! Fiindcă așa procedează oamenii de teapa lui! Se dau democrați, dar de fapt sunt niște Lenini la scară mai mică.

Terry s-a supărat la faza asta. S-a uitat urât la Shadwell și a zis:

— Ar vrea ei!

Dar nimic nu-l putea opri pe Shadwell odată ce se pornise.

— Sunt niște fasciști culturali și niște elitiști, care cred că știu mai bine decât oricine cum stă treaba! Sunt niște paranoici, speriați de bombe!

Unii dintre actori râdeau în pumni ca niște școlari, când îl pedepsește profa pe câte unul dintre ei. M-am dus spre scenă pe covorul meu cel roșu.

— Nu-mi pasă ce spui tu. Îmi port singur de grijă.

— Ha! a strigat el. Mai vedem noi, parvenitule!

Capitolul unsprezece

Primăvara. La ceva vreme după ce mi-am luat rămas-bun de la Bagheera, Baloo și ceilalți, l-am dat în mă-sa pe Shadwell și nu m-am dus la petrecerea din ultima seară, mă aflam într-o sală de repetiții luminoasă, cu parchet lustruit pe jos (ca să putem umbla desculți), în sala de festivități a unei biserici de pe cheiul fluviului, pe lângă Chelsea Bridge. Trupa lui Pyke se compunea din șase actori: trei bărbați și trei femei. Doi dintre noi treceam în mod oficial drept „negri" (deși, dacă e s-o luăm așa, eu eram mai degrabă cafea cu lapte). Nici unul nu avea mai mult de treizeci de ani. O singură tipă trasă la față, și ea tot din suburbii (drept pentru care una-două am făcut rost de numărul ei de telefon – era ambițioasă, Carol a mea), mai lucrase până atunci cu Pyke. Mai era o roșcată, una Eleanor, până în douăzeci și cinci de ani, care părea să aibă experiență și minte și care, spre deosebire de Carol, nu-și dădea aere de starletă. Și apoi mai era și Tracey, o actriță de culoare, de nouăsprezece ani, cu vederi bine definite, dar cam bizare. Ceilalți doi tipi, Richard (homosexual) și Jon, erau doi actori de ocazie, robuști și cinici, care bântuiau zonele mărginașe ale Londrei de ani de zile, jucaseră prin tot felul de case cu cârciumi la parter, pentru cotă parte din încasările obținute din vânzarea biletelor, prin subsoluri, pe la diverse festivaluri și teatre de stradă. Nu cereau decât un rol bun, un regizor care să nu fie prost sau tiran și un bar confortabil, cu bere clasa-ntâi, lângă locul unde jucau. Din trupă mai făcea parte și o scriitoare, Louise Lawrence, de undeva din nordul țării, serioasă și mulțumită

de sine, care purta ochelari groși și vorbea puțin, dar își nota tot ce-ți ieșea pe gură, mai ales dacă erau tâmpenii.

În fiecare dimineață plecam cu bicicleta în Chelsea, după ce-mi puneam burta la cale cu ciuperci și pâine prăjită făcute de Eva, și pedalam fără mâini pe lângă sala de festivități – așa chef de viață aveam. Atâta entuziasm ca atunci nu mai simțisem în viața mea. Asta era șansa cea mare, din mai multe puncte de vedere.

Pyke, îmbrăcat în obișnuitul trening albastru lucios, cu trupul atletic și părul grizonat, stătea la o masă cu picioarele urcate pe scaun. Era înconjurat de o suită de actori care râdeau din orice, cei doi asistenți și tinere admiratoare, care erau un fel de servitoare personale. Asistenții se ocupau de ziarele lui, de sucul de portocale și de organizarea călătoriilor la New York. Unul dintre ei îi ducea jurnalul intim, celălalt creioanele și ascuțitoarea. Mașina lui (pe care Richard o numea „Penisul lui Pyke", spre exemplu „Penisul lui Pyke blochează aleea" sau „Penisul lui Pyke atinge suta de kilometri pe oră în treizeci de secunde") era o prioritate pentru ei. În plus, stăteau ore întregi la telefon dimineața, ca să-i aranjeze întâlniri cu diverse tipe.

Atmosfera pe care o crea Pyke era diametral opusă față de încordarea și haosul din timpul repetițiilor cu Shadwell, care imitau de fapt felul în care își închipuia el că lucrează geniile. Pentru Pyke, dimineața începea în jurul mesei, cu micul dejun și bârfele cele mai importante, care erau de o ferocitate și un extremism cum nu mai cunoscusem până atunci. Mama nu ne-ar fi îngăduit niciodată să vorbim în așa hal despre nimeni. Pyke ataca alți regizori („Ăla nu e-n stare să pună în scenă nici scânduri, darămite o piesă"), scriitori pe care nu-i suferea („L-aș fi dat cu dragă inimă pe mâna lui Stalin, la reeducare") și critici („Gravidele avortează pe loc numai privindu-l"). Apoi jucam leapșa sau „Un, doi, trei, la perete, stai" sau ne luam în cârcă și făceam întreceri.

Nimic din toate astea nu semăna a muncă și tare îmi mai plăcea să mă gândesc ce părere și-ar fi făcut navetiștii de la

noi de pe stradă, care implicit ne plăteau din contribuțiile lor la bugetul statului, dacă ne-ar fi văzut: o gașcă de oameni în toată firea, care se dădeau drept prăjitoare de pâine, plăci de surf și mașini de scris.

După masa de prânz, ca să ne încălzim din nou, Pyke ne punea să jucăm jocuri „pe atinse", în care trebuia să stai în mijlocul unui cerc, cu picioarele apropiate și ochii închiși, și să-ți dai drumul. Te lăsai moale și relaxat și așa treceai prin brațele tuturor. Fiecare te atingea și te îmbrățișa și te săruta. Acesta era felul lui Pyke de a suda grupul. La unul dintre aceste jocuri, mi s-a părut că Eleanor a rămas în brațele mele o idee mai mult decât era necesar.

În cea de-a patra zi, la zece dimineața, când eram toți adunați în jurul lui, Pyke a propus un joc care m-a neliniștit și m-a făcut să cred că ascundea și o parte mai întunecată. S-a uitat cu viclenie la noi și a spus că avea să ne anunțe cine o să se culce cu cine. Ne-a măsurat pe rând pe fiecare și a zis:

— Cred că știu în ce direcție va duce cărarea plăcerii. Îmi scriu previziunile pe o hârtie și vi le citesc în ultima seară a spectacolului, de acord?

În a doua săptămână a ieșit soarele și am deschis ușile. Purtam o cămașă hawaiană, pe care câteodată o înnodam în față. Unuia dintre asistenți, o tipă, mai că i s-a tăiat răsuflarea când m-a văzut, fără glumă. Fiecare trebuia să stea pe „scaunul încins" în timp ce restul erau așezați în față, în semicerc, și se uitau la tine. Pe rând, ne spuneam povestea vieții în fața grupului.

— Evidențiați în ce fel considerați că s-a fixat poziția voastră în societate, a spus Pyke.

Neîncrezător cum eram, reacție de jenă tipic englezească în fața acestui gen eminamente californian de a face paradă de sine, poveștile de viață pe care le-am auzit – istorisiri despre contradicții și nenorociri, derută și fericire cu sincope – m-au marcat într-un fel straniu. Nu m-am putut abține să chicotesc tot timpul când a povestit Lawrence despre cum lucrase în San Francisco într-un salon de masaj (când

Biblioteca Metropolitană

o azvârlise soarta prin locurile acelea), în care femeile nu aveau voie să facă propuneri directe bărbaților, ca nu care cumva să dea peste vreun polițist. Trebuia să-i întrebe:

— Mai doriți să vă relaxez vreun mușchi, domnule?

Acolo descoperise Lawrence socialismul, căci în acel loc, în acea pădure de sule și mare de spermă, „mi-am dat seama repede că nimic din ce-i omenesc nu mi-e străin", zicea ea.

Richard a vorbit despre cum voia să și-o tragă numai cu negri și despre cluburile pe care le colinda ca să-i găsească. Și, spre încântarea lui Pyke și uimirea mea, Eleanor a povestit despre o artistă cu care lucrase cândva și care o convinsese să-i scoată textele poeziilor – ceva de genul „Dinții vacii ca niște ghiocei rup iarba de usturoi" – din vagin și apoi să le citească. Între timp, artista își băga un microfon în vagin și prezenta în fața publicului din sală sunetele și bolboroselile care îi ieșeu din crăpătură. Pentru mine, asta a fost suficient. Mi s-au aprins călcâiele după Eleanor. Deocamdată renunțasem la Terry.

La fiecare câteva zile o sunam pe Jamila, să-i povestesc de-a fir a păr cum mai stătea treaba cu dinții vacii ca niște ghiocei, Penisul lui Pyke, San Francisco, Hawaii și prăjitoarele de pâine. Restul familiei mă încuraja: Eva, care auzise de Pyke, era foarte impresionată, iar taică-miu era mulțumit că lucrez. Singura de care puteam să jur că ar fi făcut ceva pe frenezia mea era Jamila.

Așa că i-am explicat ce era cu jocurile astea și ce rost aveau.

— Pyke e vulpe bătrână, i-am spus eu. Ne-a pus să ne expunem unii în fața altora ca să ne facă vulnerabili și dependenți unii de alții. Suntem un grup așa de unit, nici nu-ți vine să crezi!

— Bah! Nu sunteți deloc uniți. E o farsă, o simplă tactică.

— Parcă tu credeai în cooperare și faze din astea. Știi tu, chestii comuniste.

— Karim, să-ți spun ce s-a mai întâmplat pe-aici, pe la magazin, în timp ce tu stai acolo și te îmbrățișezi cu necunoscuți?

— Ce anume?

— Nu, n-am ce să discut cu tine. Nu ești decât un egoist care nu dă doi bani pe cei de lângă el.

— Cum?

— N-ai decât să te duci și să faci pe pomul!

Și mi-a închis telefonul în nas.

La scurt timp după aceea, au încetat întâlnirile în sala de repetiții. Ne-am răspândit cu toții care încotro, ca să cercetăm personaje din diverse medii sociale. Louise Lawrence trebuia apoi să încerce să-i maseze pe toți în aceeași piesă. După-amiaza, improvizam pe marginea personajelor și începeam să construim scene. Inițial m-am gândit să-l joc pe Charlie, dar Pyke m-a descurajat imediat.

— Avem nevoie de cineva din mediul tău, a spus el, un negru.

— Mda?

Nu cunoșteam nici un negru, deși avusesem un coleg de școală din Nigeria. Dar nu mai știam de unde să-l iau.

— La cine te referi?

— Ce-ai zice de cineva de la tine din familie? a propus Pyke. Vreun unchi, vreo mătușă... Ar aduce puțină diversitate în piesă. Pun pariu că sunt fascinanți.

M-am gândit câteve clipe.

— Ei, vreo idee? mi-a zis el.

— Am exact ce ne trebuie, am răspuns.

— Excelent, știam eu că ești omul potrivit pentru piesa asta.

Dimineața, după ce mâncam cu taică-miu și cu Eva, plecam cu bicicleta de cealaltă parte a Tamisei, pe lângă terenul de cricket Oval, și mă duceam la Jeeta și Anwar. Îmi venise ideea să-l joc pe Anwar și voiam să văd cum se schimbase de la venirea lui Changez, care îi prilejuise o dezamăgire așa de mare încât Anwar, care se bazase pe faptul că o să primească o infuzie de energie din partea ginerelui,

îmbătrânise. Evoluția firească a procesului de decădere fizică și spirituală se accelerase, nu încetinise, de când cu proaspătul element din viața lui, care până la urmă s-a dovedit a nu fi chiar așa de proaspăt.

Când am ajuns, Jeeta s-a ridicat de după tejghea și a venit să mă îmbrățișeze. Am remarcat cât de jegos și de mohorât arăta acum Paradise Stores. Vopseaua de pe pereți se cojea, rafturile erau murdare, linoleumul de pe jos era crăpat și făcut franjuri și câteva becuri se arseseră, ceea ce făcea ca locul să arate sumbru. Afară, chiar și legumele din lăzile vechi de portocale păreau bătute de soartă, iar Jeeta se săturase să râcâie inscripțiile rasiste care apăreau mereu la loc. Alte magazine din zonă, ca de altfel din toată Londra, se modernizau rapid, pe măsură ce le cumpărau pakistanezi și bengalezi ambițioși. De exemplu, câțiva frați veneau la Londra, își găseau fiecare câte două locuri de muncă, ziua într-un birou și noaptea într-un restaurant, își cumpărau un magazin și îl puneau pe unul dintre ei patron și pe nevastă-sa la casă. Apoi își mai luau un magazin și făceau același lucru, până când se forma un lanț, iar banii curgeau. Dar magazinul lui Anwar și al Jeetei nu se mai schimbase de ani de zile. Afacerea abia mai stătea în picioare. Totul se ducea de râpă, dar eu nu voiam să mă gândesc la asta. Piesa era mult prea importantă pentru mine.

I-am spus Jeetei despre spectacol și ce intenționam să fac, adică doar să mai stau pe la ei, convins că nu va înțelege mare lucru și nu va fi prea interesată. Dar n-a fost așa, căci a ținut să-și spună punctul de vedere.

— Nu mă interesează ce faci, dar dacă ai de gând să vii pe-aici în fiecare zi, trebuie neapărat să nu-l mai lași pe unchiu-tu să iasă cu bastonul.

— De ce, mătușă?

— Karim, au intrat aici niște vandali. Au aruncat o căpățână de porc prin vitrină, cât eu stăteam aici.

Jamila nu-mi spusese nimic despre asta.

— Te-au lovit?

— M-am tăiat puțin, mi-a curs un pic de sânge...

— Poliția ce-a făcut?

— Au zis că e vorba de cineva de la un alt magazin, o chestiune de rivalitate.

— Pe mă-sa!

— Măi neobrăzatule, ia vezi cum vorbești!

— Iertare, mătușă.

— De atunci, unchiu-tu se poartă foarte ciudat. Umblă aiurea pe străzi în fiecare zi, cu bastonul după el, și urlă la copiii albi: „Hai, loviți-mă, albilor, dacă asta vreți!"

Jeeta s-a făcut roșie ca racul de rușine.

— Du-te la el, mi-a zis și m-a strâns de mână.

L-am găsit pe Anwar sus la el, în pijama. Parcă se împuținase în ultimele câteva luni. Picioarele și trupul i se atrofiaseră, doar capul îi rămăsese la fel, cocoțat ca un glob în vârful unui băț.

— Ticălosule, a spus el în loc de salut, pe unde-ai umblat?

— De-acum am să vin să stau cu voi în fiecare zi.

A mormăit aprobator și s-a uitat mai departe la televizor. Îi plăcea tare mult să mă știe lângă el, deși nu scotea aproape nici un cuvânt și nu mă întreba niciodată ce mai fac. De câteva săptămâni, începuse să se ducă regulat la moschee și acum mergeam și eu din când în când cu el. Moscheea era o casă dărăpănată cu terasă, din apropiere, care mirosea a carne de miel. Pe jos era plin de coji de ceapă, iar Moulvi Qamar-Uddin stătea la pupitrul lui înconjurat de cărți despre Islam, îmbrăcate în piele, și un telefon roșu la îndemână și își mângâia barba, care îi ajungea până la burtă. Anwar s-a plâns lui Moulvi că Allah l-a părăsit, deși s-a rugat mereu și s-a abținut să umble după alte femei. Oare nu-și iubise el soția și nu-i dăruise un magazin? Iar acum, uite, ea nu voia în ruptul capului să se întoarcă acasă la Bombay, cu el.

Anwar mi se plângea și mie de Jeeta, în timp ce stăteam în magazie ca atunci când chiuleam de la școală.

— Vreau să mă duc acasă, zicea el. M-am săturat de pacostea asta de țară!

Însă zi de zi urmăream evoluția Jeetei. Nici prin cap nu-i trecea să se întoarcă acasă. Ai fi zis că Jamila îi deschisese ochii asupra posibilităților pe care i le oferea viața, copilul fiind un exemplu pentru părinte. Prințesa voia să obțină licență ca să vândă băuturi alcoolice în magazin, voia să vândă ziare și să crească stocul de marfă. Vedea cu ochii minții cum se puteau face toate astea, dar cu Anwar nu te puteai înțelege, nu se mai putea discuta nimic cu el. La fel ca mulți bărbați musulmani – începând chiar cu profetul Mahomed, ale cărui afirmații absolute, venite pe țeavă direct de la Dumnezeu, duceau inevitabil la absolutism –, Anwar considera că are dreptate în legătură cu orice. Adică, firește, în legătură cu orice îi trecea prin cap.

— De ce nu vrei să pui în practică ideile Jeetei? l-am întrebat eu.

— La ce bun? Ce-o să fac cu profitul? Câți pantofi o să port? Ce mâncare mai bună o să mănânc? Treizeci de porții în loc de una? Și mereu sfârșea zicând:

— Totul e perfect.

— Chiar crezi asta, unchiule? l-am întrebat într-o zi.

— Nu, mi-a răspuns. Totul se duce de râpă.

Fatalismul lui musulman – Allah era vinovat de toate – mă deprima. Începusem să mă bucur când plecam. Aveam un proiect mult mai interesant, care era în faza de pregătire, de cealaltă parte a fluviului. Mă hotărâsem să mă îndrăgostesc de Eleanor și avansam în direcția asta.

Aproape în fiecare zi, după repetiții, Eleanor zicea, așa cum speram:

— Atunci, treci pe la mine mai târziu, ca să-mi ții de urât?

Și se uita la mine plină de neliniște, rupându-și pielițele de la degete cu dinții și înfășurându-și o șuviță de păr lung pe deget.

De când am început repetițiile, și-a dat seama de teama și lipsa mea de experiență și mi-a fost alături. Ea mai jucase deja în filme, la televizor, și în teatrele din West End. Mă simțeam un puști pe lângă ea. Dar ceva din ea avea nevoie

de mine, ceva mai degrabă slab decât blând ori pasional, ca și cum aș fi fost o alinare în timpul unei boli, poate cineva pe care putea să-l atingă dacă întindea mâna. De cum mi-am dat seama de acest punct slab, am început să mă apropii. Nu mai fusesem văzut până atunci cu o femeie așa de matură și de frumoasă și o rugam să ieșim împreună, ca să creadă lumea că suntem un cuplu.

Am început să mă duc la ea acasă, în apartamentul din Landbroke Grove, o zonă pe care încet-încet o reconstruiau cei cu bani, dar unde încă mai era plin de traficanți de droguri jamaicani prin fața barurilor. Înăuntru tăiau hașișul pe masă cu cuțitul. Mai erau și o grămadă de punkiști prin zonă, îmbrăcați ca Charlie, cu haine negre sfâșiate. Ăsta era ultimul răcnet. De cum veneai cu hainele acasă, trebuia să le ciopârțești cu lama. Și vedeai tipi care erau cercetători, editori și altele de genul ăsta sau care fuseseră colegi de facultate la Oxford. Dădeau năvală în câte-un bar ca să bea vin și veneau cu mașini mici, italienești, roșu cu albastru, îngrijorați că le-ar putea fi sparte de negri, dar prea tributari noțiunii de corectitudine politică pentru a recunoaște.

Dar ce prost am putut să fiu și ce naiv! M-a indus în eroare faptul că nu cunoșteam Londra și am crezut că Eleanor a mea nu face parte din clasa de mijloc, așa cum a reieșit până la urmă. Se îmbrăca aiurea, purta multe eșarfe, locuia în Notting Hill și câteodată vorbea cu accent de Catford. Maică-mea s-ar fi îngrozit dacă ar fi văzut-o cum se îmbracă și dacă ar fi auzit cum spune „căcat" și „pizda mă-sii" la fiecare trei cuvinte. Pe Eva nu ar fi deranjat-o deloc, ea în schimb nu ar fi înțeles de ce încerca Eleanor să-și ascundă clasa socială din care provenea și felul în care considera pilele și relațiile ca fiind de la sine înțelese. Eva ar fi dat orice să ajungă în casele unde Eleanor cântase pe vremea când era doar un copil.

Tatăl ei era american și avea o bancă, maică-sa era o portretistă englezoaică foarte apreciată, iar unul dintre frații ei era profesor universitar. Eleanor crescuse prin tot felul de

conace la țară, învățase la o școală particulară, vizitase Italia și cunoștea o mulțime de familii liberale și de oameni care prosperaseră în anii șaizeci, pictori, romancieri, profesori, tineri pe care îi chema Candia, Emma, Jasper, Lucy, India și adulți cu nume ca Edward, Caroline, Francis, Douglas și Lady Luckham. Mama ei era prietenă cu Regina, iar când Doamna apărea în limuzina Bentley, toți copiii din zonă se adunau în jurul ei și chiuiau. O dată, Eleanor a trebuit să plece în grabă de la repetiții fiindcă maică-sa avea nevoie de ea, ca să completeze numărul persoanelor de la masă, pentru un dineu dat în cinstea Reginei. Vocile și limbajul acelor oameni mă duceau cu gândul la Enid Blyton[1] și la Bunter[2] și Jennings[3], la camera copiilor, guvernante și școli particulare, o lume complet lipsită de griji, cum nu credeam că există decât în cărți. Habar n-aveau cât de avuți sunt în comparație cu restul lumii. Mă intimidau încrederea lor, educația, statutul, banii și începusem să-mi dau seama cât de importanți erau.

Spre surprinderea mea, oamenii din casele dărăpănate în care intram în timp ce mă țineam după Eleanor seară de seară, „ca să am grijă de ea", erau politicoși, amabili și atenți cu mine și mult mai cumsecade decât adunătura de îngâmfați pe care Eva o cultiva la ea acasă. Anturajul lui Eleanor, cu amestecul lor de clasă, cultură, bani și indiferență față de toate astea, era exact cocteilul care o îmbăta pe Eva, dar de care nu avea cum să se apropie. Ei reprezentau boema plină de naturalețe, iar ea asta căuta, asta era culmea spre care tindea. Totuși, nu i-am pomenit nimic Evei despre acest aspect al avansării mele pe scara socială, ci l-am ținut pentru mine, fie ca defensivă, fie ca ocazie perfectă de atac, deși ea

1 Autoare britanică de cărți pentru copii (1897-1968).

2 Personaj literar creat de Charles Hamilton în povestirile apărute în revista săptămânală pentru băieți *The Magnet* (publicată între 1908 și 1940).

3 Personajul principal al unei serii de cărți pentru copii, scrisă de Anthony Buckerbridge.

și taică-miu aflaseră deja că pusesem ochii pe Eleanor. Știam că tata răsuflase ușurat, căci era așa de îngrozit că aș putea ajunge homosexual, încât nici nu îndrăznea să aducă vorba despre acest aspect. În mintea lui de musulman, era și-așa destul de rău să fii femeie, dar să fii bărbat și să-ți negi masculinitatea însemna pur și simplu perversiune și autodistrugere și tot restul. Cum vedeam că taică-miu se frământă pe această temă, mereu aduceam vorba despre maică-mea, cum se simțea, ce făcea, știind că marea lui durere avea să-i alunge gândul de la orientarea mea sexuală.

Avea și Eleanor excentricitățile ei. Nu voia să meargă nicăieri decât dacă vizitele erau scurte și dacă putea să vină și să plece când voia. Niciodată nu stătea până la sfârșitul unei cine, ci sosea când lumea era la masă, mânca o pungă de dulciuri în timp ce se plimba prin cameră, ridica diverse obiecte și cerea amănunte despre proveniența lor, după care, la vreo jumătate de oră, mă trăgea să plecăm de-acolo, cu dorința subită de a merge la o altă petrecere, ca să stăm de vorbă cu cineva care era expert în afacerea Profumo.

De cele mai multe ori, stăteam acasă și ea gătea. Niciodată nu mă dădusem în vânt după carne sau legume, fiindcă școala mă scârbise și de una, și de alta, dar cel mai des în astfel de seri Eleanor îmi făcea varză sau broccoli sau varză de Bruxelles, trecute prin baia de aburi și cufundate câteva secunde în unt încins cu usturoi. Altă dată am mâncat biban, destul de aspru la gust, cum e carnea de rechin, în aluat de foietaj cu smântână și pătrunjel. De regulă, beam o sticlă de Chablis. Iar pentru mine toate astea erau experiențe noi. Eleanor nu putea să adoarmă decât beată, iar eu nu plecam niciodată acasă până nu îmi știam iubita băgată în pat, abțiguită, cu un roman de Jean Rhys sau Antonia White care să o înveselească. Firește că aș fi preferat să fiu eu păhărelul dinainte de culcare...

Fără îndoială, Eleanor strânsese o colecție numeroasă și variată de persoane cu care se culcase, dar când i-am propus să se culce cu mine, mi-a spus:

— Nu cred că ar trebui, deocamdată, tu ce zici?

Ca bărbat, mi s-a părut jignitor ca naiba. Ne mângâiam cu drag mai tot timpul, iar când ne aprindeam prea tare (cam la câteva ore), mă lua în brațe și plângea, dar marea îmbrățișare era exclusă.

Curând am aflat că principalul ocrotitor al lui Eleanor și rivalul meu la afecțiunea ei era un tip pe nume Heater. Era măturătorul din zonă, o huidumă scoțiană grasă și urâtă, de vreo sută de kile, îmbrăcat cu o geacă din piele de măgar, pe care Eleanor îl adoptase, cu trei ani în urmă, ca pe o cauză filantropică. O vizita în fiecare seară când ea nu mergea la teatru, stătea în apartament și-l citea pe Balzac în traducere și-și exprima înverșunat și slobod la gură părerea despre ultima montare a lui *Lear* sau a *Inelului*[1]. Știa nenumărați actori, mai ales pe cei de stânga, din care se găseau destui în acel moment politic. Heater era singura persoană din clasa muncitoare pe care ei o cunoșteau. Așa că devenise un fel de simbol al masei populare și, prin urmare, primea bilete la premiere și la petrecerile de după. Avea o viață socială mai activă decât a lui Cecil Beaton[2]. Apărea chiar și la probele de costume, ca să-și dea cu părerea ca „simplu om de pe stradă". Dacă nu-l adorai pe Heater, iar eu nu puteam să-l sufăr de nici o culoare, și nu ascultai vocea autentică a proletariatului care vorbea prin el, era simplu, dar dacă erai din clasa de mijloc (ceea ce însemna că ești infractor din pântecele mamei și ai decăzut din drepturi la naștere), erai considerat de tovarăși și de adepții lor snob, elitist, ipocrit și un fel de Goebbels *avant la lettre*.

Iată-mă la concurență cu Heater pentru dragostea lui Eleanor. Dacă stăteam prea aproape de ea, Heater mă fulgera cu privirea, dacă o atingeam întâmplător, îi ieșeau ochii din orbite și aruncau flăcări ca ochiurile de la aragaz. Scopul

1 *Inelul Nibelungilor*, de Richard Wagner.

2 Fotograf de modă și portretist, creator de costume și decoruri de teatru și film (1904-1980).

lui în viață era să asigure fericirea lui Eleanor, treabă mai grea decât măturatul străzilor, fiindcă Eleanor se detesta profund ca persoană. Într-adevăr, era scârbită de sine și totuși avea nevoie să fie lăudată, iar atunci când primea laude, nu credea o vorbă din ce îi spuneai. Însă mie îmi povestea totul:

— Știi ce mi-a spus cutare azi-dimineață? Mi-a spus, în timp ce mă ținea în brațe, că îi place mult cum miros, că îi place pielea mea și felul în care îl fac să râdă.

Când am vorbit despre această latură a lui Eleanor cu Jamila, sfătuitoarea mea, nu s-a dezmințit.

— Dumnezeule mare, Karim, Înghițitorule de flăcări, n-am mai pomenit așa un zevzec ca tine! Păi așa sunt oamenii ăștia, actorii și alți proști îngâmfați ca ei. Țara arde și baba se piaptănă! Nici nu le trece prin cap să vadă unde arde. Vezi în ce te bagi!

— E vorba de dragoste. O iubesc.

— Ei, na!

— Dar nici nu vrea să mă sărute. Ce să fac?

— Da' ce sunt eu, *am ajuns mantaua ta de vreme rea?*

— Da.

— Bine, a spus, nu încerca să o săruți până nu-ți zic eu. Așteaptă.

Da, Eleanor era și îngâmfată, și obsedată de sine, cum spusese Jamila, dar habar n-avea să aibă grijă de ea. Era blândă numai cu alții. Îmi cumpăra flori și cămăși și mă ducea la frizer, după o zi întreagă de repetiții, îi dădea de mâncare lui Heater și îl asculta smiorcăindu-se despre viața lui irosită.

— Femeile sunt educate ca să aibă grijă de alții, a răspuns când i-am zis să aibă mai multă grijă de ea și să-și urmărească și interesele proprii. Mi se face rău când mă gândesc la mine, a spus.

De curând, Heater fusese luat în primire de un regizor de teatru, un erudit, care se interesa de categoriile sociale defavorizate. Astfel, Heater a făcut cunoștință cu Abbado și (o dată) cu Calvino, la el acasă, unde eruditul îl încuraja

să povestească despre bătăile cu cuțite, sărăcia din Glasgow, relaxarea morală și violență. După masa de seară, Heater deschidea larg ferestrele realității și lăsa să intre duhoarea lumii adevărate. Le făcea hatârul fiindcă știa că e nevoit, la fel ca Eric Clapton când trebuia să cânte „Layla" în fiecare spectacol. Dar trecea repede prin toate fazele cu înjunghieri, ca să aducă vorba despre cvartetele târzii ale lui Beethoven sau despre vreo temă a lui Huysmans care îl preocupa.

Într-o seară, Heater era la conferința de presă ce preceda premiera *Boemei* la Covent Garden, iar eu și Eleanor stăteam tolăniți la ea pe canapea, la căldurică, ne uitam la televizor și beam un pahar. Îmi convenea să fiu doar eu cu ea, să o întreb despre oamenii pe la care fusesem în vizită. Aveau fiecare câte o istorie a lor, blazoanele acestea umblătoare, iar Eleanor le spunea ca pe niște basme. Bunicul unuia avusese o dispută cu Lytton Strachey[1], tatăl altuia era lord în Parlament, din partea Partidului Laburist, și avusese o legătură cu soția unui membru al Camerei Comunelor; o altă fufă norocoasă jucase într-un film, care urma să fie lansat la Curzon Street, și toată lumea se ducea la premieră. Altul scosese un roman despre o fostă iubită și era clar despre cine era vorba.

Probabil se vedea că nu o ascultam în seara aceea, căci s-a întors spre mine și a spus:

— Hei, mutrișoară, dă-mi un pupic.

Asta m-a făcut atent.

— A trecut mult timp, Karim, nici nu mai știu gustul buzelor altcuiva.

— Iată-l, am zis.

Am simțit o fierbințeală delicioasă și cred că ne-am sărutat vreo jumătate de oră. Nu mai știu sigur cât a durat, fiindcă, destul de repede, nu am mai fost atent la ceea ce pentru mine personal ar fi trebuit să fie cel mai mișto sărut de până atunci. Mă gândeam la alte chestii. Eram asaltat de gânduri înverșunate, care puneau stăpânire pe mine și nu

1 Scriitor și critic britanic (1880-1932).

atât îmi amorțeau buzele, cât mi le desprindeau de trup, de parcă ar fi fost o pereche de ochelari, de exemplu.

De vreo câteva săptămâni, conjuncturile mă făcuseră să-mi dau seama cât de ignorant eram. Avusesem noroc în ultimul timp și viața mea se schimbase rapid, dar nu prea mă gândisem la aceste schimbări. Când totuși mă gândeam la mine, în comparație cu cei din gașca lui Eleanor, îmi dădeam seama că habar n-am de nimic, că sunt un vid intelectual. Nici măcar nu știam cine era Cromwell, pentru numele lui Dumnezeu! N-aveam nici cea mai vagă noțiune de zoologie, geologie, astronomie, limbi străine, matematică sau fizică.

Cei mai mulți dintre cei cu care copilărisem se lăsaseră de școală pe la șaisprezece ani, iar acum lucrau în asigurări, erau mecanici auto sau responsabili de raion în magazine universale, la produse audio-video. Iar eu lăsasem baltă liceul fără nici o remușcare și în ciuda reproșurilor tatei. În suburbii, educația nu era considerată un avantaj și în nici un caz nu era privită ca având vreo valoare în sine. Mult mai important era să te apuci de afaceri de tânăr. Dar acum mă învârteam printre oameni care scriau cărți la fel de firesc cum jucam noi fotbal. Ce mă scotea din minți și mă făcea să nu-i pot suferi nici pe ei și nici pe mine erau încrederea în sine și cunoștințele pe care le aveau. Felul degajat în care își dădeau cu părerea despre artă, teatru, arhitectură, călătorii, limbile străine pe care le vorbeau, vocabularul lor, cum se simțeau ca peștele în apă în lumea culturală – toate astea reprezentau un capital inestimabil și de neînlocuit.

La mine la școală se făcea un pic de franceză, dar cine încerca să pronunțe corect vreun cuvânt era luat peste picior. O dată, într-o excursie la Calais, ne-am dat la un franțuz în spatele unui restaurant. Această ignoranță ne făcea să ne simțim superiori față de elevii de la școlile particulare, cu uniformele alea de-ți venea să versi și servietele din piele, pe care îi așteptau mămica și tăticu' în fața școlii, ca să-i ducă acasă cu mașina. Noi eram răi, subminam toate orele, eram bătăuși, niciodată nu umblam cu serviete de femei, căci

niciodată nu ne făceam tema. Ne dădeam mari că nu învățam nimic în afară de numele fotbaliștilor, al membrilor formațiilor de rock și de versurile de la „I am the Walrus". Ce cretini! Câtă lipsă de informare! Cum de nu ne dădusem seama că ne condamnam cu succes să nu ajungem mai mult decât mecanici auto? Cum de nu înțelesesem acest lucru? Cei din gașca lui Eleanor respirau cuvinte tari și idei sofisticate de la naștere, iar acest gen de limbaj era valuta forte care îți procura tot ce era mai bun pe lumea asta. Pentru noi nu rămânea decât o a doua limbă, învățată scrâșnit.

Iar în timp ce eu nu puteam să-i povestesc decât de faza în care mi-o trăsese dogul danez al lui Dos Păros, poveștile ei aveau mereu întâietate, căci duceau la o lume bine închegată. Simțeam că trecutul meu nu era suficient de însemnat, nu era la fel de substanțial ca al ei, așa că m-am dezbărat de el. Nu aduceam vorba niciodată de maică-mea și de taică-miu sau de suburbii, dar îl pomeneam pe Charlie. Charile era jos pălăria. Iar o dată am încetat practic să mai vorbesc, căci mi s-au oprit cuvintele în gât, când Eleanor a zis că am un accent drăguț.

— Ce accent? am bâiguit.

— Cum vorbești, e super.

— Dar în ce fel vorbesc?

S-a uitat la mine pierzându-și răbdarea, crezând că mă prostesc cu un joc idiot, după care a văzut că vorbeam serios.

— Ai un accent de cartier, Karim. Se cunoaște că vii din sudul Londrei, așa vorbești. E ca un fel de *cockney,* doar că mai moale. Nu ești singurul. Dar e diferit de accentul meu, bineînțeles.

Bineînțeles.

În clipa aceea m-am hotărât să scap de el, oricum ar fi sunat! Trebuia neapărat să dispară. Voiam să vorbesc ca ea. Nu era greu. Plecasem din mediul meu, nu avusesem încotro, ca să pot merge mai departe. Nu că m-ar fi tras ața înapoi. Încă mai tânjeam după aventuri și împlinirea visurilor pe care mi le făcusem în seara aceea, când cu epifania din

Beckenham, acasă la Eva, pe WC. Dar aveam oarecum impresia că mă bag în gura lupului, în același timp.

După ce ne-am sărutat, pe când stăteam pe întuneric și mă uitam afară în stradă, mi s-au înmuiat genunchii.

— Eleanor, nu mă simt în stare să mă urc pe bicicletă și să merg acasă, am spus. Cred că nu-mi mai pot controla picioarele.

A zis cu blândețe:

— Nu pot să mă culc cu tine în seara asta, puiule, am capul varză, cum nici nu-ți închipui. Sunt cu gândurile aiurea și îmi plesnesc creierii de voci și sunete și chestii nasoale. Și sunt mult prea complicată pentru tine, știi asta, nu?

— Te rog, spune-mi.

S-a întors cu spatele.

— Altă dată! Sau întreabă pe oricine. Sunt convinsă că abia așteaptă să-ți spună, Karim.

M-a sărutat în ușă și ne-am luat rămas-bun. Nu-mi părea rău că trebuie să plec. Știam că o s-o revăd în fiecare zi.

După ce ne-am găsit fiecare personajele pe care voiam să le interpretăm, Pyke ne-a cerut să le prezentăm celorlalți din grup. Eleanor era o nobilă englezoaică de șaizeci de ani care crescuse în India colonială, o persoană care se considerase parte integrantă a măreției britanice, dar care decădea odată cu aceasta și începea să aibă, spre propria consternare, curiozități sexuale, la fel cum se întâmpla cu Marea Britanie. Eleanor a redat-o excepțional. Când juca, îi dispărea stinghereala obișnuită, care o făcea să se joace cu părul, și devenea calmă, ne captiva ca un povestitor cu voce gravă și adăuga o ușoară nuanță satirică, atât cât să ne ajute să-i ghicim atitudinea față de personaj.

A terminat în admirația tuturor și a primit sărutări teatrale. Era rândul meu. M-am ridicat și l-am interpretat pe Anwar. Era un monolog în care spuneam cine e și cum e Anwar și, la urmă, îl imitam cum făcea ca toate visele în mijlocul străzii. Am intrat în rol fără probleme, căci repetasem

mult acasă la Eleanor. Credeam că jocul meu era la fel de bun ca al celorlalți din grup și, pentru prima dată, nu am mai avut senzația că sunt codașul trupei.

După ce am băut ceaiul, ne-am strâns ca să discutăm pe marginea personajelor. Fără nici un motiv aparent, poate fiindcă părea nedumerită, Pyke i-a spus lui Tracey:

— Ia spune-ne, ce părere ai de personajul lui Karim?

E drept că Tracey era o fire nesigură, dar avea păreri foarte bine definite. Era o persoană demnă și serioasă, nu se lua după curentul modei, cum era cazul multor tineri din clasa de mijloc, cu aere de actori. Tracey era o fată respectabilă în cel mai bun sens suburban al cuvântului, cinstită, cumsecade, la locul ei și mereu îmbrăcată ca o secretară. Dar și punea la suflet tot felul de lucruri. De exemplu, o frământa condiția femeii de culoare. Lăsa impresia de timiditate și părea că nu se simte în largul ei între oameni. Se străduia să dispară dintr-o încăpere, fără să plece de-acolo. Și totuși, când am văzut-o la o petrecere unde nu erau decât oameni de culoare, devenise cu totul alt om, extrovertită, pătimașă și dezlănțuită la dans. Fusese crescută de maică-sa, care era femeie de serviciu. Ca o coincidență stranie, maică-sa, spăla scările unei case din apropierea sălii noastre de repetiții într-o dimineață, în timp ce noi făceam exerciții în parc. Pyke a chemat-o să ne vorbească în timpul pauzei de prânz.

De regulă, Tracey nu era prea vorbăreață, așa că atunci când a început să analizeze personajul lui Anwar, interpretat de mine, toată lumea a ascultat, dar nimeni nu s-a amestecat în discuție. Dintr-odată, devenise o chestiune „între minorități".

— Două lucruri am de spus, Karim, mi-a zis ea. Greva foamei pe care o face Anwar mă îngrijorează. Ceea ce vrei tu să spui mă jignește. Chiar mă doare! Părerea mea este că n-ar trebui să arătăm așa ceva!

— Serios?

— Da. Îmi vorbea cu aerul că trebuie să-mi bage cineva mințile-n cap. Temerea mea este că înfățișează oamenii de culoare...

— Indienii.

— Oamenii de culoare și asiaticii...

— Un singur bătrân indian.

— Ca fiind irațională, ridicoli, chiar isterici. Și fanatici, pe deasupra!

— Fanatici?

Am făcut apel la Instanța Supremă. Judecătorul Pyke asculta cu atenție.

— Nu face greva foamei din fanatism, e vorba de șantaj deliberat și cu sânge rece.

Dar judecătorul Pyke i-a făcut semn lui Tracey că poate să continue.

— Și celălalt lucru, căsătoria asta aranjată, mă îngrijorează. Karim, cu tot respectul, chiar mă îngrijorează!

Am căscat ochii la ea fără să scot un cuvânt. Era foarte afectată.

— Spune-ne de ce anume te îngrijorează, a zis Eleanor înțelegătoare.

— Nici nu știu cum să spun. Reprezentarea ta este ceea ce albii cred deja despre noi. Că suntem niște ciudați, cu apucături bizare și obiceiuri stranii. Pentru cei din rasa albă, suntem din capul locului lipsiți de umanitate, iar acum vii și tu și-l arăți pe Anwar cum își flutură bățul ca nebunul la copiii ăia albi. Nici nu cred că se poate întâmpla așa ceva. Ne înfățișezi ca pe niște agresori în derivă. De ce te urăști pe tine și toată rasa neagră așa de mult, Karim?

În timp ce ea continua să vorbească, m-am uitat la cei din grup. Eleanor a mea părea sceptică, dar am observat că ceilalți erau gata să-i dea dreptate lui Tracey. Era și greu să contrazici pe cineva a cărei mamă lucra cu o găleată și un mop, frecând scările în genunchi sub ochii noștri.

— Cum poți să fii așa reacționar? a spus ea.

— Mie asta mi se pare cenzură.

— Trebuie să ne protejăm cultura în vremurile astea, Karim. Nu ești de acord cu mine?

— Nu. Adevărul are o valoare mai mare.

— Aș! Adevărul! Cine stabilește care e adevărul? Care adevăr? Tu susții aici adevărul albilor. Este vorba de adevărul rasei albe!

M-am uitat la judecătorul Pyke. Dar lui îi plăcea să lase lucrurile să curgă de la sine. Credea în potențialul creativ al conflictului.

În cele din urmă, a spus:

— Karim, s-ar putea să fii nevoit să-ți alegi alt personaj.

— Dar nu știu dacă pot!

— Ba da. Nu te limita nici ca actor, nici ca persoană.

— Bine, Matthew, dar de ce trebuie să-l schimb?

S-a uitat la mine rece.

— Fiindcă așa zic eu. Și a mai adăugat: O iei de la capăt.

Capitolul doisprezece

— Salutare, Grăsane, ce mai e nou?

— Ca de obicei, ca de obicei... Iată-l pe marele actor! Changez a strănutat în norul de praf pe care îl stârnise. Ia zi, ce rol important mai joci acum, ca să venim să râdem și noi?

— Păi, hai că-ți spun.

Mi-am făcut o cană de ceai de banane și nucă de cocos din cele câteva cutii pe care le purtam tot timpul la mine, pentru eventualitatea în care cei la care mergeam nu aveau în casă decât ceai Typhoo. Mai ales la Changez era nevoie să-mi aduc singur ceaiul, căci el când punea de ceai, fierbea lapte, apă, zahăr, plicul respectiv și nucșoară, toate împreună, un sfert de oră.

— Ceai de bărbați, zicea el, sau ceai de călărie. Bun pentru erecție!

Am avut noroc, căci nu voiam să audă Jamila ce aveam să-l rog pe Changez, dar era plecată, fiindcă de curând se angajase la un Centru pentru femeile de culoare din apropiere, unde cerceta agresiunile rasiale asupra femeilor. Changez ștergea praful, îmbrăcat în halatul de mătase roz al Jamilei. Colacii de grăsime neagră de pe el se revărsau și tremurau în timp ce dădea cu pământuful ca să ia pânzele de păianjen. Îi plăceau hainele Jamilei, mereu purta ba un pulover, ba o cămașă de la ea, sau stătea pe patul de campanie în halatul ei, legat la cap în stil indian cu una dintre eșarfele Jamilei, de ziceai că-l doare vreo măsea.

— Fac investigații pentru o piesă, Changez, caut peste tot idei pentru un personaj și mă gândesc să mi-l construiesc

pornind de la cineva pe care îl cunoaștem amândoi. O să fie un privilegiu pentru persoana respectivă și totul va fi jucat pe scenă. Noroc chior, ce să mai!

— Bun! Jamila, nu?

— Nu. Tu.

— Cum? Eu, măi? Changez s-a îndreptat de spate dintr-odată și și-a trecut mâna prin păr, de parcă urma să-i fac o poză. Dar sunt neras, *yaar*.

— Excelentă idee, nu? Printre cele mai bune care mi-au venit vreodată!

— Sunt onorat să fiu personaj de teatru de mare clasă, a spus el. Dar fața i s-a întunecat. Măi, da' să nu mă pui într-o lumină proastă, auzi?

— Lumină proastă? Ești nebun? Am să te prezint așa cum ești.

A părut mulțumit de această asigurare. Acum că obținusem acceptul lui, am schimbat repede vorba.

— Cum e cu Shinko? Ce mai face?

— A, tot așa, tot așa, a zis el cu vădită satisfacție, arătând în jos către penis.

Știa că-mi place subiectul ăsta și, cum era singurul lucru cu care se putea da mare, ne bucuram amândoi de conversație.

— Am încercat mai multe poziții decât majoritatea bărbaților. Mă bate gândul să scot un manual. Îmi place foarte mult pe la spate, când femeia stă în genunchi, ca și când aș merge călare pe cal ca John Wayne.

— Jamila nu zice nimic la faza asta? l-am întrebat, urmărindu-l cu atenție și întrebându-mă cum aș putea să redau ciotul lui de braț. Adică prostituție, chestii din astea...

— Ai pus punctul pe „i"! La început m-au condamnat, au spus că sunt un bărbat total pervers, un porc care exploatează femeile...

— Nu se poate!

— Și, timp de câteva zile, am fost nevoit să mă mulțumesc exclusiv cu masturbarea, de două ori pe zi. Shinko a

vrut să lase baltă toată treaba și să se apuce de grădinărit sau mai știu eu ce.

— Crezi că s-ar pricepe la grădinărit?

A dat din umeri.

— Are degete pricepute. Dar, slavă Domnului Dumnezeu din ceruri, și-au dat seama că Shinko era cea care mă exploata pe mine. Că eu eram victima, de fapt, așa că am revenit curând la situația normală.

Apoi Changez m-a apucat de braț și s-a uitat drept în ochii mei. Se întristase. Ce ființă sentimentală, și Changez ăsta!

— Pot să-ți zic ceva? A privit undeva departe, pe geam, în bucătăria vecinilor. Așa-i, râdem de niște chestii legate de persoana mea, dar am să-ți zic ceva ce nu-i de râs. Aș renunța cu dragă inimă la orice poziție pe care am încercat-o pentru cinci minute în care să-mi sărut nevasta pe gură.

Nevasta? Ce nevastă? Am bâjbâit prin minte când a spus asta, până când mi-am amintit. Mereu uitam că era însurat cu Jamila.

— Va să zică nevastă-ta tot nu vrea să te atingă?

A clătinat din cap cu tristețe și a înghițit în sec.

— Tu și cu ea... o faceți regulat?

— Nu, nu, ferească Dumnezeu! Băsicuță, nu s-a mai întâmplat nimic de când ne-ai prins. N-ar mai fi la fel fără tine.

A scos un grohăit.

— Adică n-o mai face cu absolut nimeni, deloc?

— Cu nimeni, frate.

— Bun!

— Da' femeile nu-s ca noi. Ele n-au nevoie tot timpul. Nu vor decât dacă le place tipul. Nouă nu ne pasă cu cine o facem.

Dar nu mi s-a părut că era atent la observațiile mele pe tema psihologiei amoroase. Doar s-a întors și m-a privit cu mare patos și hotărâre, calități cu care Domnul nu prea fusese generos în ceea ce-l privea. A trântit o dată cu pumnul sănătos în masă și a strigat:

— O fac eu să mă placă! Sunt convins că am să reușesc într-o bună zi!

— Changez, am zis eu serios, te rog, nu te baza pe asta. O știu de-o viață pe Jamila. Chiar nu realizezi că s-ar putea să nu-și schimbe niciodată sentimentele față de tine?

— Ba eu cred că așa va fi! Altfel viața mea n-ar mai avea nici un rost. Îmi pun capăt zilelor!

— Asta e treaba ta, dar...

— Firește că da. Îmi tai beregata.

— Cu ce?

— Cu o sulă!

A dat cu ceașca și farfuria de pământ, s-a ridicat în picioare și a început să umble de colo-colo prin cameră. De regulă, brațul cel stafidit rămânea nemișcat, lipit de trup, un ciot inutil. Dar acum, ieșea din mâneca suflecată a halatului, împungea aerul și se mișca dintr-o parte într-alta. Se părea că Changez devenise alt om, reacțiile lui izbucneau din suferință reală și nu din desconsiderarea ironică de sine cu care se uita de obicei la viața lui bizară. Grăsanul ăsta cretin se uita la mine, prietenul lui, cu dispreț, chiar și când mă străduiam să-l ajut.

— Changez, mai sunt și alte femei pe lumea asta. Poate reușesc să-ți fac cunoștință cu niște actrițe, dacă mai slăbești. Cunosc cu zecile, iar unele sunt chiar apetisante. Le place să și-o tragă. Sunt câteva dispuse să dea o mână de ajutor negrilor din lumea a treia. Astea-s de tine! Fac eu prezentările.

— Ești un pui de englez cu față galbenă ca diavolul! Principiile tale morale sunt egale cu zero! Eu am nevastă. O iubesc și o să mă iubească și ea. Am să aștept până-n ziua Judecății de Apoi ca să...

— O să mai treacă ceva până atunci.

— Vreau s-o strâng în brațe!

— Asta zic și eu, e o chestiune de timp. Iar până atunci, tu o să...

— O să mă ia dracu', asta o să fac! O să mă ia dracu'! A, și încă o chestie: nu te las să te folosești de mine pentru

piesa aia a ta. Nu, nu, categoric nu! Iar dacă încerci să mă furi, stricăm prietenia și nu mai vorbesc cu tine niciodată! Promiți?

Mi-am ieșit din pepeni. Dar ce-i asta, cenzură?

— Să promit? Nemernicule! Nu mai promit nimic, de-acuma, gata, păi ce! Ce sunt chestiile astea?

Dar fie că zbieram la o stâncă, fie la el, era totuna. Ceva din sufletul lui se împietrise în ceea ce mă privea.

— Ai intrat în nevastă-mea, mi-a zis. Acum să-mi promiți că nu o să intri și în mine fără știrea mea și să mă reprezinți în piesă.

M-am dat bătut. Ce puteam să mai zic?

— Bine, fie, promit să nu intru în tine, am spus fără tragere de inimă.

— Ce-ți mai place să mă minimalizezi, ce-ți mai place să râzi de mine și să mă faci cretin pe la spate! Într-o bună zi, am să-ți mut gura la ceafă, să văd atunci cum ai să mai râzi de mine. Te ții de cuvânt?

Am dat din cap că da. Am plecat.

Am gonit ca nebunul cu bicicleta până acasă la Eleanor. Voiam neapărat să discut cu ea despre situația asta. Mai întâi îl pierdusem pe Anwar, iar acum îl pierdeam pe Changez. Fără el, toată cariera mea era compromisă. De la cine altcineva mă puteam inspira pentru personajul meu? Nu mai cunoșteam „negri". Pyke avea să mă pună pe liber.

Când am intrat în hol, Heater tocmai ieșea. Mi s-a pus în drum ca un morman de zdrențe și, când încercam s-o iau pe lângă el, dădeam tot de hoitul lui împuțit.

— Fir-ar al naibii, Heater, ce te-a apucat?

— Are pitici, a spus el. Șterge-o, țâcă!

— Ce rahat de pitici tot îndrugi? Cei șapte pitici? Dă-te din drum, tâmpitule, avem treabă!

— Are pitici pe creier, de le zice depresie. Așa că azi nu, mulțam fain! Vino mata altă dată.

Dar eram prea scund și ager pentru Heater. Am zbughit-o pe lângă el, pe la subsuoara lui care duhnea a transpirație,

i-am dat un brânci și am intrat în casă ca un fulger, încuind ușa după mine. Îl auzeam cum mă ocărăște de cealaltă parte a ușii.

— Du-te de curățat rahați de câini pe stradă cu limba, curvă proletară! am strigat.

M-am uitat prin camera lui Eleanor, pe care în primul moment nu am recunoscut-o. Erau haine peste tot. În mijlocul camerei era masa de călcat, iar Eleanor, goală, călca un morman de rufe. Apăsa cu fierul de parcă ar fi vrut să treacă în partea cealaltă a mesei și plângea, iar lacrimile îi cădeau pe rufe.

— Eleanor, ce s-a întâmplat? Spune-mi, te rog. A sunat impresarul tău cu vești proaste?

M-am dus la ea. Și-a mișcat buzele uscate, dar nu a vrut să vorbească. Tot dădea cu fierul pe cămașă în același loc. Când l-a ridicat, am avut senzația că vrea să și-l lipească de ea, pe dosul mâinii sau pe braț. Era aproape nebună.

Am scos fierul de călcat din priză și i-am pus haina mea de piele pe umeri. Am mai întrebat-o o dată care era problema, dar ea doar a dat din cap, împroșcându-mă cu lacrimi. Nu i-am mai pus întrebări ca un idiot, am dus-o în dormitor și am întins-o pe pat. Stătea lungită, cu ochii închiși. Am ținut-o de mână și m-am uitat prin cameră la hainele aruncate peste tot, cosmeticele, fixativul și cutiile lăcuite de pe masa de toaletă, perna de mătase din Thailanda, care avea un elefant pe ea, și teancurile de cărți de pe jos. Pe măsuța de lângă pat se afla o fotografie cu ramă aurie în care era un bărbat de culoare, cam la vreo treizeci și cinci de ani, îmbrăcat într-o bluză cu gâtul în V. Era tuns scurt, avea o înfățișare atletică și arăta foarte bine. Am bănuit că era o poză de vreo patru sau cinci ani.

Am simțit că Eleanor mă vrea lângă ea; să nu spun nimic, dar să stau acolo. Așa că, în timp ce ea dormea, am început să mă gândesc serios la Changez. La Eleanor aveam să mă gândesc după aceea, pe moment oricum nu puteam să fac nimic.

Dacă îl ignoram pe Changez, dacă începeam să construiesc un personaj pornind de la el, carevasăzică dacă mă foloseam de idiotul ăla, însemna că nu sunt om de cuvânt, că sunt mincinos. Dar dacă nu mă foloseam de el, însemna să mă prezint cu mâna-n fund în fața grupului, după tot acel fiasco pe care îl avusesem cu personajul lui Anwar. Cum stăteam așa, am început să realizez că era prima sau a doua oară în viață când mă confruntam cu o dilemă morală. Până acum făcusem exact ce-mi dorisem, mă lăsasem călăuzit de dorințe și nu mă inhibase decât frica. Dar acum, la cei douăzeci și un pic de ani, ceva nou se contura în mine. La fel cum mi se schimbase corpul la pubertate, acum începeam să am un sentiment de vinovăție. Începeam să văd nu doar cum sunt perceput de ceilalți, ci cum mă percepeam eu însumi, mai ales când încălcam interdicții autoimpuse. Poate că nimeni nu avea să-și dea seama că personajul meu pornea de la Changez, poate că, după ceva timp, nici chiar lui Changez nu i-ar mai fi păsat și ar fi fost măgulit. Da, dar eu aveam să știu toată viața ce făcusem, că alesesem să mint, să-mi înșel prietenul, să mă folosesc de un om. Ce trebuia să fac? Habar n-aveam. Mă tot gândeam la asta și nu găseam nici un răspuns.

M-am uitat la Eleanor ca să știu precis că doarme. Mă gândeam să ies încetișor și să mă duc acasă. Voiam să o rog pe Eva să-mi facă niște legume la ceaun, ca să mă mai întremez. Dar când m-am ridicat, Eleanor se uita la mine și îmi zâmbea ușor.

— Ce bine că ești aici!

— Dar aveam de gând să plec și să te las să dormi.

— Nu, dragule, rămâi.

A lovit ușor cu mâna în pat.

— Hai în pat, Karim.

Eram încântat s-o văd veselă și i-am făcut voia, m-am băgat în pat lângă ea, m-am învelit și am pus capul pe pernă, alături de-al ei.

— Karim, prostuțule, dă-ți jos pantofii și scoate-ți hainele.

A început să râdă în timp ce îmi dădeam jos pantalonii, dar nu am ajuns decât până la genunchi, iar ea era deja cu gura între picioarele mele, fără nici un fel de preludiu, care, așa cum învățasem din numeroasele manuale de sex pe care le devorasem ani de zile, era esențial pentru a te simți în al nouălea cer când faci dragoste. Dar, în timp ce stăteam întins și savuram, m-am gândit că, cine știe, poate așa face ea de obicei. Avea o fire care o îndemna să ducă totul până la extrem. În anumite stări, era capabilă de orice. Și-așa făcea tot ce-i trecea prin cap, ceea ce, după cum se știe, nici nu era greu pentru cineva în situația ei, care venea dintr-un mediu social unde riscul de eșec era minim. De fapt, ca să reușești să dai greș în lumea ei, trebuia să te străduiești, nu glumă.

Așa a început relația noastră sexuală. Iar eu eram uluit, niciodată nu mai trăisem senzații fizice și emoționale așa de puternice. Îmi venea să spun tuturor că e posibil să simți un asemenea foc prin vene, căci dacă ceilalți ar fi știut, cu siguranță că asta ar fi făcut toată ziua. Ce beție! La repetiții, când o priveam îmbrăcată cu o fustă lungă, alb cu albastru, cum stătea pe un scaun cu picioarele goale ridicate și cu poalele adunate între picioare – îi spusesem să nu-și pună chiloți –, îmi zbura gândul și îmi lăsa gura apă. Aveam erecție și săream peste o parte din improvizație ca să mă duc la toaletă, unde mă masturbam gândindu-mă la ea. Când zâmbetele mele trădau ce aveam de gând, venea și ea cu mine. Începuserăm să ne gândim că toate clădirile firmelor ar trebui să aibă facilități confortabile, cu flori și muzică, unde să poți să te masturbezi și să faci dragoste.

Fizic vorbind, Eleanor nu era pudică în comparație cu mine, ea nu-și ascundea dorințele, pentru ea nu exista rușine. Oricând îmi lua mâna și mi-o punea pe sânii ei și-mi apăsa degetele în jurul sfârcului, pe care i-l ciupeam și i-l răsuceam. Sau își ridica tricoul și-mi dădea o țâță să i-o sug, după ce mi-o băga în gură cu mâna. Sau îmi lua mâna și mi-o băga sub fustă, când dorea să fie atinsă. Câteodată prizam amândoi cocaină, luam amfetamină sau fumam haşiş și o

dezbrăcam pe canapea, trăgând jos de pe ea toate hainele, până când rămânea goală, cu picioarele desfăcute, iar eu eram îmbrăcat. Tot Eleanor a fost prima persoană care mi-a exemplificat minunatele virtuți ale vorbitului în timp ce faci sex. Șoaptele ei îmi tăiau respirația: îmi cerea să i-o trag, să i-o bag, să i-o sug, s-o plesnesc, ba ici, ba colo, ba dincolo. De fiecare dată ne-o puneam altfel. Fie în alt loc, fie încercam alte îmbrățișări, sărutări de câte o oră sau copulări subite în cele mai stranii locuri – după câte un garaj sau în vreun tren –, unde pur și simplu ne lăsam hainele în vine. Alteori ținea o veșnicie, când stăteam întins cu capul între picioarele ei și îi lingeam crăpătura sau gaura fundului, în timp ce ea mi-o ținea desfăcută cu mâinile.

Erau momente când o priveam și când îmi era atât de dragă – fața și toată ființa ei păreau luminoase –, încât nu puteam să suport această intensitate și trebuia să întorc capul. Nu voiam să am sentimente așa de adânci, să simt asemenea tulburare, această dorință totală de posesiune. Îmi plăcea sexul, era o joacă la fel ca drogurile, o beție. Crescusem printre puști care mă învățaseră că sexul e scârbos, că nu înseamnă decât putoare, vulgaritate, penibil și grohăieli. Dar dragostea era prea intensă pentru mine. Dragostea îți intra direct în corp, în valve, în mușchi, în sânge, în timp ce sexul, penisul, era mereu în afară. Pe-atunci, o părticică din mine chiar voia să murdărească dragostea pe care o simțeam sau, într-un fel, să mi-o scoată din trup.

Nu era cazul să-mi fac griji, căci dragostea mea începuse deja să-și piardă dulceața. Eram îngrozit că Eleanor ar fi putut să-mi spună că s-a îndrăgostit de altcineva sau să mă anunțe că s-a plictisit de mine sau că nu eram suficient de bun pentru ea. Chestiile obișnuite.

Așa s-a cuibărit frica în viața mea. Îmi afecta și munca. În suburbii nu exista ceva mai meschin decât frica pe care o aveau toți față de ce zice vecinul. De aceea, maică-mea nu ieșea niciodată să întindă rufe în curte fără să fie pieptănată. Pe mine mă durea undeva de ce zicea lumea, dar de

data asta era important ca Pyke și Tracey și ceilalți să fie mulțumiți de cum joc. Statutul meu în cadrul trupei nu era strălucit și mă simțeam descurajat. Nici măcar cu Eva nu vorbeam despre munca mea.

Acasă, noaptea, exersam mersul împrăștiat al lui Changez, mișcările brațului său bolnav și accentul care știam că o să sune straniu, haios și tipic indian în urechile albilor. Pusesem la punct o poveste pentru personajul lui Changez, care acum se numea Tariq. Acesta sosea într-un suflet pe aeroportul Heathrow, cu valizele lui pline de țânțari și informat de-acasă, din Bombay, de o cunoștință care lucra la un hipodrom, că în Anglia nu trebuie decât să șoptești „Dezbracă-te" și femeile albe își dau jos chiloții.

Dacă jocul meu ridica vreo obiecție, aveam de gând să ies din sala de repetiții și să mă duc acasă. Astfel, gata să-mi bag picioarele, m-am pregătit să-l joc pe Tariq în fața celor din grup. În ziua respectivă, în sala de pe cheiul fluviului, toți stăteau în semicerc în fața mea și mă priveau. Am încercat să evit privirea lui Tracey, care stătea aplecată înainte și concentrată. Richard și Jon se lăsaseră pe spate fără nici o expresie. Eleanor mi-a zâmbit încurajator. Pyke, cu caietul pe genunchi, mi-a făcut semn cu capul. Louise Lawrence avea un carnețel și cinci creioane ascuțite la îndemână, iar Carol s-a așezat în poziția lotusului, și-a lăsat capul pe spate și a început să se întindă fără să se sinchisească de mine.

Când am terminat, n-a scos nimeni nici un cuvânt. Fiecare părea să-i lase pe ceilalți să vorbească primii. M-am uitat la fețele lor. Eleanor era amuzată, dar Tracey avea de gând să facă o obiecție. Ridicase mâna pe jumătate. Trebuia să plec. Era lucrul care mă îngrozea cel mai tare, dar hotărârea era luată. Însă am impresia că și Pyke se aștepta la același lucru. A arătat cu degetul spre Louise și i-a spus să ia creionul și să scrie.

— Fiți atenți, a spus Pyke. Tariq vine în Anglia, în avion face cunoștință cu o ziaristă englezoaică pe care o s-o joace Eleanor, ba nu, Carol. Tipa e de nota zece, o gagică de

familie bună. O perioadă scurtă de timp intră în lumea bună datorită ei, ceea ce ne furnizează o altă zonă de explorare! Toate femeile sunt în limbă după el, fiindcă e vulnerabil și are nevoie să fie cocoloșit. Va să zică, avem clasă, rasă, regulat și farsă. Ce poți să-ți dorești mai mult ca distracție într-o singură seară?

Asta i-a pus pumnul în gură lui Tracey definitiv. Îmi venea să-l pup pe Pyke.

— Bravo, mi-a zis.

Cei mai mulți dintre actori îl ridicau în slăvi pe Pyke. Orice s-ar fi spus, era un tip sofisticat și charismatic, iar majoritatea îi erau datori vânduți. Firește că și eu îl lingușeam, ca și ceilalți, dar în sinea mea aveam rețineri și preferam să păstrez distanța. Eu puneam acest scepticism pe seama obârșiei mele suburbane, căci acolo de unde veneam eu, oricine avea înclinații artistice, adică oricine citise mai mult de cincizeci de cărți, era în stare să pronunțe corect Mallarmé sau să facă diferența între Camambert și Brie, era considerat fie șarlatan, fie snob, fie prost.

Chiar nu eram prea apropiat de Pyke, până într-o zi când mi s-a rupt lanțul de la bicicletă și a început să mă ducă acasă de la repetiții cu mașina lui sport, un bolid negru cu tapițerie din piele neagră, care te ducea ca vântul, lipit de spătar, la aproximativ cinci centimetri deasupra șoselei. Fiind decapotabilă, se vedea limpede cerul. Mașina asta avea difuzoare în portiere, ca să te împresoare din toate părțile când cântau Doors și Jefferson Airplane. În intimitatea mașinii lui, Pyke medita pe îndelete asupra sexului, în așa măsură și cu atâta lux de amănunte, încât am intuit că până și faptul de a spune toate aceste lucruri era un aspect erotic integrant al unei vieți de-a dreptul promiscue. Sau poate că fusesem eu îmbuibat cu sex de Eleanor. Poate că ochii, pielea, corpul meu radiau o aură carnală și îi ațâțau pe ceilalți, trezindu-le gânduri senzuale.

Unul dintre primele lucruri pe care mi le-a spus Pyke despre el, pe post de introducere, a fost acesta:

— Pe la vreo nouăspe ani, Karim, mi-am promis să ating două scopuri în viață: să ajung un regizor strălucit și să mi-o trag cu cât mai multe femei.

Am rămas surprins să descopăr că era așa de naiv încât să se dea mare cu asemenea dorințe. În timp ce conducea, se uita drept înainte și vorbea despre ce-i plăcea să facă mai mult și mai mult, adică să ia parte la orgii și să frecventeze cluburile de sex din New York și despre cum căuta locații neobișnuite pentru actul obișnuit și persoane neobișnuite, cu care să se dea în bărci.

Pentru Marlene și Matthew, care erau odraslele anilor șaizeci și dispuneau de banii și mijloacele necesare ca să-și pună în practică fanteziile în anii șaptezeci, sexul era în același timp un mod de recreere și de informare.

— Avem ocazia să întâlnim oameni atât de interesanți! a spus Pyke. Unde altundeva decât într-un club de sex din New York ai ocazia să te întâlnești cu o coafeză din Wisconsin?

Și Marlene era la fel. Și-o trăgea cu un parlamentar laburist și dădea mai departe prietenilor ei dialecticieni bârfe și informații din Camera Comunelor, privind traficul de influență din Partidul Laburist.

Una dintre cele mai recente aventuri ale lui Pyke fusese cu o polițistă și nu caracterul îl fascinase la ea, căci tipa nu prea avea, ci uniforma și mai ales felul în care lucrau sticleții, despre care îi povestea după felație. Dar Pyke începuse să se satureze de ceea ce el numea „perioada legală" cu tipa respectivă.

— Acum sunt în căutarea unui om de știință, astronom sau fizician nuclear. Mă simt prea centrat pe artele frumoase din punct de vedere intelectual.

Cu felul lor de a explora cotloanele stranii ale vieții, Pyke și Marlene îmi păreau mai degrabă niște reporteri curajoși decât niște scafandri în apele sexualității. Dorința lor de a se lipi de viața reală trăda o ruptură esențială de ea. Iar obsesia lor pentru mecanismele după care funcționează lumea nu-mi părea decât o altă formă de obsesie pentru sine. Nu că i-aș fi spus lui Pyke ceva din toată această analiză, nu, doar îl

ascultam cu urechile pâlnie și gâfâiam. Eram surescitat. Lumea mi se deschidea înainte. Era primul om de acest fel pe care îl cunoșteam.

În timpul uneia dintre aceste ședințe de confesiuni la el în mașină, după repetiții, când eram epuizat și fericit fiindcă lucrasem cu spor, Pyke s-a întors către mine cu unul din zâmbetele lui largi, care mie mi se păreau insidioase.

— Să știi că sunt foarte mulțumit de participarea ta la piesă. Personajul pe care îl construiești o să facă sala să hohotească. Așa că m-am gândit să-ți fac un cadou foarte special.

Mașina gonea nebunește pe șosea. M-am uitat la el. Era îmbrăcat cu un tricou alb curat și pantaloni de trening. Avea brațele subțiri și o privire răutăcioasă și scormonitoare. Alerga mult. Cântecul lent pe care ținusem să-l pună era dat tare. Îi plăcea mai ales „Going to a Go Go" al lui Smokey Robinson, iar când îi plăcea ceva, voia acel lucru iar și iar. Dar nu mai auzise cântecul ăsta. Tocmai mă gândeam că nu era un tip chiar așa de mișto pe cât ar fi putut să fie, când a trântit o fază atât de tare, că aproape mi-a înghețat sângele în vine și m-am înfierbântat în același timp.

Iar eu îi tot dădeam înainte:

— Dar deja ai fost atât de amabil, Matthew, când mi-ai dat rolul ăsta! Poate nu realizezi ce înseamnă pentru mine.

— Cum adică nu realizez? m-a întrebat el tăios.

— Mi-a schimbat viața. Dacă nu veneai tu să mă scoți din fundul lumii, și acum aș fi zugrăvit case.

A scos un grohăit.

— Dă-o dracu'! Asta nu e amabilitate, e doar un rol. Cadoul meu pentru tine – asta da, amabilitate. Sau, mai bine zis, persoana pe care am găsit-o pentru tine. Persoana. Persoana.

— Persoana?

Deja începuserăm să ne îngânăm ca niște papagali.

— Marlene.

— Pe soția ta o cheamă Marlene, nu?

— Desigur. Dacă o vrei, e a ta. Ea te vrea.

— Pe mine? Pe bune?

— Da.

— Mă vrea? Pentru ce?

— Zice că ești genul de copil inocent la care s-ar fi dat André Gide. Și dacă Gide nu mai trăiește, bănuiesc că ai să te mulțumești și cu ea, nu?

Nu mă simțeam măgulit.

— Matthew, am spus, n-am mai fost niciodată așa de măgulit. E incredibil.

— Da? Mi-a zâmbit. Din partea mea, pentru tine, prietene. În dar. În semn de apreciere.

Nu voiam să par nerecunoscător, dar știam că nu pot să las lucrurile așa. Dacă mă trezeam apoi strâns cu ușa? Însă nu se făcea nici să refuz darul lui Pyke. Actori din lumea largă erau în stare să-și taie un picior ca să stea de vorbă cu el cinci minute, iar eu eram invitat să i-o trag nevesti-sii. Îmi dădeam seama că era un privilegiu. Îmi dădeam seama de calitatea a ceea ce mi se oferea. Eram recunoscător până la cer, asta da. Dar trebuia să fiu cu ochii în patru. În același timp, o parte din mine, penisul, ca să fiu mai exact, era direct implicată în această chestiune.

În cele din urmă, am zis:

— Matthew, ar trebui să-ți spun că mă văd cu Eleanor. Chiar țin la ea. Și ea la mine, bănuiesc.

— Desigur, știu asta, Karim. Eu i-am spus lui Eleanor să se dea la tine.

— Da?

Mi-a aruncat o privire și a dat din cap că da.

— Mersi, am spus.

— Cu plăcere. Ești foarte potrivit pentru ea. O calmezi. A trecut printr-o depresie foarte lungă, după ce ultimul ei prieten și-a făcut felul în halul ăla.

— Da?

— Tu n-ai fi pățit la fel?

— Frate, ce să zic... Cred că da.

— Cumplit, a spus el. Și ce tip era!

— Știu.

— Frumos, talentat, charismatic. L-ai cunoscut? m-a întrebat.

— Nu.

— Mă bucur că sunteți împreună, a spus Pyke și mi-a zâmbit.

Am fost zguduit de vestea aceasta despre Eleanor. Mă gândeam la ce îmi spusese Pyke și încercam să potrivesc totul cu ce știam despre Eleanor și cu câteva lucruri pe care mi le povestise ea. Oare prietenul ei se omorâse într-un fel groaznic? În ce fel? Când se întâmplase? De ce nu-mi spusese nimic? De ce nu-mi spusese nimeni nimic? Ce era toată chestia asta? Aveam de gând să-l întreb pe Pyke, dar era prea târziu. Nu voiam ca Pyke să mă considere un idiot fiindcă mințisem.

Iar Pyke nu mai tăcea din gură, deși eu nu-l ascultam decât cu o ureche. Mașina se oprise în fața gurii de metrou din West Kensington. Masa de navetiști dădea năvală spre ieșire și aproape că o luau la fugă spre casă. Pyke începuse să scrie ceva pe un carnețel, în poală.

— Vino și cu Eleanor duminică, la o gustare. Avem niște invitați. Ne-am bucura să veniți și voi. Sunt convins că putem face multe împreună.

— Da și eu sunt convins.

Am ieșit împleticindu-mă din mașina lui Pyke, cu adresa lui în mână.

Când am ajuns acasă, unde pereții erau pe jumătate demolați de când Ted se apucase să lucreze, l-am găsit pe taică-miu scriind la masă. Lucra la o carte despre copilăria lui în India. Mai târziu, avea o ședință de meditație într-o sală din zonă. Eva nu era acasă. Câteodată mi-era groază să dau ochii cu taică-miu. Dacă nu aveai chef de el sau nu erai în stare să-i ții piept, personalitatea lui putea să te copleșească. Începea să te ciupească de obraji și să te apuce de nas sau alte faze de genul ăsta, care lui i se păreau haioase foc. Sau își ridica puloverul și se plesnea peste burtă în ritmul

unei melodii, iar tu trebuia să ghicești dacă e vorba de cântecul patriotic „Land of Hope and Glory" sau de „The Mighty Quinn", în varianta lui Manfred Mann. Bag mâna-n foc că își examina burdihanul de cinci ori pe zi, și-l mângâia, se apuca de colacii de grăsime și vorbea despre ei cu Eva de parcă erau a noua minune a lumii sau încerca s-o facă să-i muște.

Bărbații indieni au centrul de greutate mai jos decât bărbații „accidentali", susținea el. Noi suntem mai centrați, trăim corect, adică din stomac. Din vintre, nu din cap.

Eva suporta toate astea, o amuzau. Dar mie Zeul nu mi-era amant. În plus, începusem să-l privesc nu ca pe un tată, ci ca pe o persoană separată, cu trăsături contingente. Devenise parte din lume, nu mai era sursa ei. Într-un fel, eram îngrozit să văd că nu era decât o persoană ca oricare alta. Iar de când Eva muncea ca o sclavă, începusem să mă întreb dacă nu cumva era neajutorat. Habar n-avea să-și strângă patul, să-și spele și să-și calce hainele. Nu știa să gătească, nici măcar să facă o cafea nu era în stare.

O dată, nu demult, când stăteam întins cu scenariul și-mi învățam replicile, îl rugasem să-mi facă niște pâine prăjită și ceai. Când, în cele din urmă, m-am dus după el la bucătărie, am văzut că tăiase săculețul de ceai cu foarfeca și turnase conținutul într-o ceașcă. Umbla cu o felie de pâine de parcă ar fi fost un obiect rar pe care îl dezgropase dintre ruine. Femeile îi purtaseră dintotdeauna de grijă, iar el le exploatase. Acum îl disprețuiam pentru lucrul ăsta. Începusem să suspectez că admirația pe care o avusesem pentru el în copilărie era nefondată. Ce știa să facă? Ce calități avea? De ce se purtase cu mama în halul ăla? Nu mai voiam să-i semăn. Eram furios. Reușise să mă dezamăgească.

— Ia vino încoace, moacă posomorâtă, mi-a spus el acum. Cum merge piesa?

— Bine.

Își începuse numărul.

— Da, dar vezi să țină cont de tine. Ascultă ce-ți spun! Spune-le că vrei rolul principal sau nimic. Nu se poate să regresezi, deja ai debutat în teatru cu personajul principal, cu Mowgli! Doar ești rezultatul sămânței mele calitatea întâi, nu?

L-am îngânat:

— Sămânță de calitatea întâi, sămânță de calitatea întâi... Ia mai scutește-mă de toate tâmpeniile astea, cretinule!

Și am plecat.

M-am dus la Nashville, unde era liniște la ora aceea. Am băut vreo câteva halbe de Ruddles și mi-am luat o pungă de cartofi prăjiți cu aromă de pui. Stăteam acolo și mă întrebam de ce-or fi barurile așa de mohorâte, cu lemn închis la culoare pe dinăuntru, mobilier greoi și deloc confortabil, și lumini așa de amărâte că de-abia vedeai la câțiva pași în față prin aerul ăla infect. Mă gândeam la Eleanor și-mi venea să plâng de mila ei. Dar știam că, dacă stau mai mult la bar, o să-mi treacă. Era limpede că nu avea chef să vorbească despre ultimul ei iubit, care se sinucisese în felul acela groaznic. Niciodată nu adusese vorba despre acest lucru când era cu mine. Mă ținuse la distanță față de un aspect important al vieții ei. Asta mă făcea să mă întreb cât de mult ținea la mine de fapt.

În genere aveam tendința să mă bag în tot felul de chestii stranii, eram pe nisipuri mișcătoare. Uite, faza asta cu invitația la cină. M-am uitat la peticul de hârtie pe care Pyke îmi dăduse adresa. Cuvântul „gustare" în sine mă băga în ceață și mă enerva. Ăștia din Londra numeau toate alea anapoda: cina era prânz; ceaiul, gustare; micul dejun, *brunch;* desertul, budincă.

Simțeam nevoia să vorbesc cu cineva despre situația în care mă aflam, ca să mă ajute să-mi pun ordine în gânduri. Dar când i-am spus Evei cu sufletul la gură că fusesem invitat acasă la Pyke (având grijă să nu pomenesc nimic despre „cadou"), nu a priceput nimic din temerile și deruta mea. I s-a părut că era o șansă extraordinară. Știa perfect

cât de bine situat era Pyke și s-a uitat la mine cu admirație, de parcă aș fi câștigat un concurs la înot.

— Neapărat să-l chemi pe la noi săptămâna viitoare, a fost răspunsul ei.

Am sunat la Jamila. Mă așteptam ca ea să aibă altă părere. Începusem să-mi dau seama că îmi era teamă de ea, de „sexualitatea" ei, cum se zicea acum la futut, de intensitatea sentimentelor și de tăria convingerilor ei. Sudul Londrei gemea de patimă, nu glumă!

— Ei, am întrebat-o, ce zici?

— Măi, chiar nu știu ce să zic, Creamy. Oricum nu faci decât ce te taie capul. N-asculți sfaturile nimănui. Dar dacă-aș fi în locul tău, eu una nu m-aș duce la el acasă. Mi-e teamă că or să pună mâna pe tine, tipii ăștia. Te îndepărtezi de lumea reală.

— Care lume reală? Nu există lume reală, nu?

Mi-a explicat cu răbdare:

— Ba da, lumea oamenilor obișnuiți și tot rahatul cu care sunt nevoiți să trăiască zilnic: șomaj, locuințe proaste, plictiseală. În curând, n-ai să mai pricepi nimic din lucrurile esențiale.

— Dar, Jammie, ăștia sunt oameni supertari și puternici! Apoi am făcut o greșeală. Nici măcar n-ai curiozitatea să vezi cum trăiesc cei prosperi?

A pufnit disprețuitor și a izbucnit în râs.

— Nu mă dau în vânt după decorațiunile interioare așa ca tine, dragule. Și nici nu vreau să am de-a face cu acești oameni, ca să fiu sinceră. Ia zi, când treci pe la noi? Am făcut o oală de *dal*[1] ca la mama acasă și nu are cine să mănânce. Nici pe Changez nu-l las să se apropie de ea. O păstrez pentru tine, iubițelul meu de demult!

— Mersi, Jammie.

---

1 Boabe de fasole sau mazăre gătite sub formă de tocană consistentă și condimentată.

Vineri seara, la plecare, după atelierul săptămânal, Pyke ne-a îmbrățișat pe mine și pe Eleanor, ne-a sărutat pe amândoi și ne-a spus:

— Rămâne să ne vedem mâine, da?

— Da, am răspuns, pe mâine.

— Abia așteptăm.

— Și noi, am zis.

Capitolul treisprezece

Senzațional, mi-am spus în gând, uitându-mă la fața mea reflectată în geamul din partea opusă banchetei pe care stăteam, în metroul de pe linia Bakerloo. Ești un pui de zeu. Dădeam din picioare și băteam ritmul cu degetele pe muzica pe care mi-o cântam în minte – „He was Really Saying Something" al formației Velvettes –, în timp ce metroul gonea pe sub orașul meu preferat, pe sub parcul și casa mea. Iubita mea fredona și ea o melodie. Am schimbat linia la Piccadilly și ne îndreptam spre Brainyville, în nord-vestul Londrei, un loc la fel de îndepărtat pentru mine ca Marsilia. N-avusesem niciodată ocazia să merg în cartierul St John's Wood până atunci, ce să caut eu acolo? Arătam în formă și mă simțeam bine, probabil de la legumele pe care le mâncasem. Făcusem și abdomene, iar exercițiile „Stângul, dreptul, creștem pieptul" pe care mi le recomandase Eva începuseră să-și facă efectul: aveam un profil suplu și mai multă încredere în mine. Mă tunsesem la salonul Sassoon de pe strada Sloane; ouăle mele de-abia date cu talc erau parfumate ca două bucăți de rahat turcesc. Însă, ca de obicei, hainele mi-erau mari, din cauză că purtam o vestă bleumarin de-a lui taică-miu și o cravată cumpărată de pe Bond Street, peste un tricou cu Ronettes, firește, fără guler. Peste toate astea, aveam un pulover roz de la Eva. Eram și destul de stresat, cam afectat, trebuie să recunosc, fiindcă în urmă cu o oră Heater mă amenințase cu un satâr acasă la Eleanor și-mi spusese:

— Să ai grijă de ea, auzi? Dacă pățește ceva, îți fac felu'!

Eleanor stătea lângă mine îmbrăcată într-un costum negru și o bluză vișinie de mătase, cu guler înalt. Își ridicase părul, dar câțiva zulufi scăpaseră, numai bine ca să-mi trec eu degetul prin ei.

— Azi ești mai frumoasă ca niciodată, i-am spus.

Așa și era. Nu mă puteam abține s-o tot sărut. Nu voiam decât să o țin în brațe toată ziua, să o mângâi, să o gâdil și să mă joc cu ea.

Am mers în plimbare până la vila lui Pyke, veseli și emoționați. Casa lui Pyke și a Marlenei era, firește, o vilă cu patru nivele pe o stradă liniștită, cu o grădină în față, plină de flori și stropită de curând, și două mașini sport parcate afară, una neagră și una albastră. Apoi mai era subsolul incriminator unde locuia bona care avea grijă de băiatul lui Pyke din prima căsătorie, în vârstă de treisprezece ani.

Terry mă instruise în legătură cu toate astea, până mi se acrise. El investiga infracțiunile bogătașilor din clasa de mijloc cu înfrigurarea unui Maigret al scenei politice. Terry era acum angajat, primise telefonul. Juca rolul unui sergent într-un serial polițist. Acest lucru s-a dovedit a fi cam incomod din punct de vedere ideologic, fiindcă el fusese dintotdeauna de părere că poliția era instrumentul fascist al dominației de clasă. Dar acum, ca polițist, scotea un sac de bani, mult mai mult decât mine și decât toți cei din clădirea unde stătea. Lumea întorcea capul după el pe stradă. De asemenea, era solicitat să deschidă spectacole de artificii, să fie în juriu pe la diverse concursuri de teatru și să apară la televizor în diverse emisiuni de divertisment cu vedete. Când mergeam cu el pe stradă, aveam impresia că sunt cu Charlie, așa strigau oamenii după el și se întorceau să-l vadă. Atâta doar că lumea nu-l știa de Terry Temple, ci de sergentul Monty. Aceste ironii îl făceau pe sergentul Monty să fie tare pornit împotriva lui Pyke, cel care îi refuzase singurul rol pe care și-l dorise cu adevărat.

De curând, Terry mă luase la o întrunire politică la sfârșitul căreia, în bar, o tipă vorbise despre viața de după revoluție.

— Lumea o să-l citească pe Shakespeare în autobuz și o să învețe să cânte la clarinet! zisese ea în gura mare.

Înflăcărarea și încrederea ei mă dăduseră gata, voiam să fac și eu ceva. Dar Terry considera că încă nu sunt pregătit. Mai întâi mi-a trasat o sarcină ușoară.

— Stai cu ochii pe Pyke, dacă vrei să ne ajuți, mi-a spus, și dacă tot te ai așa de bine cu el. Ăștia sunt buni să-i storci de bani. S-ar putea să se ivească ceva într-o bună zi, un lucru cu care să ne poți ajuta. Te anunțăm noi. De data asta doar privește atent și observă – vezi cu ce ne-ar putea fi de folos când va veni vremea să-l abordăm politic. Pe termen scurt, poți să ne ajuți dacă te întâlnești cu fiu-su.

— Să mă întâlnesc cu fiu-su? Am înțeles, să trăiți, dom' sergent!

S-a repezit să-mi tragă o palmă.

— Nu-mi spune-așa! Și întreabă-l pe puști, de față cu toți musafirii, la ce școală învață. Și dacă n-o fi una din cele mai scumpe și exclusiviste din Anglia și din tot Occidentul, de fapt, eu îmi schimb numele în Disraeli[1].

— Am înțeles, dom' sergent, adică domnule Disraeli. Dar eu nu cred că ai dreptate în privința asta. Pyke are vederi radicale, frate.

Terry a pufnit în râs disprețuitor.

— Ia mai scutește-mă cu radicali din ăștia! Nu sunt decât liberali (ceea ce însemna, practic, de cea mai joasă speță, după părerea lui). Și nu sunt buni decât să ne dea bani pentru partid.

Servitoarea, o tânără irlandeză respectuoasă, ne-a deschis ușa. Ne-a adus câte un pahar de șampanie și a dispărut în bucătărie, probabil ca să pregătească „gustarea". După ce

1 Om de stat și de litere britanic (1804-1881), întemeietorul Partidului Conservator modern.

a plecat, am așteptat așezați pe canapeaua de piele, foindu-ne ca pe ace. Ni se spusese că Pyke și Marlene „se îmbracă".

— Mai degrabă, se dezbracă, am zis eu cu voce joasă.

Eram singuri. În casă era o liniște de ți se făcea pielea de găină. Unde naiba erau ceilalți?

— Mi se pare super că Pyke ne-a invitat la el, a spus Eleanor. Crezi că e vreun secret, ceva? Nu prea iese cu actori. Nu cred c-a mai chemat pe nimeni din trupă, nu-i așa?

— Nu.

— Atunci de ce?

— Fiindcă ține mult la noi.

— Uite, orice s-ar întâmpla, nu trebuie să ne refuzăm unul altuia ocazia de a trăi o experiență, m-a luat Eleanor tare, de parcă scopul vieții mele era să-i refuz ei ocazia de a explora. Și mi-a aruncat o privire de parcă îi venea să-mi bage un bob de orez în penis.

— Ce fel de experiență? am zis eu, m-am ridicat în picioare și am început să mă plimb prin cameră.

Nu mi-a răspuns; a rămas nemișcată la locul ei și fuma dusă pe gânduri.

— Ce fel de experiență? am mai întrebat o dată.

Deja începuse să-mi piară tot cheful și eram din ce în ce mai agitat. Îmi dădeam seama că habar n-aveam ce se întâmpla în jurul meu, nu știam nici măcar ce se petrecuse în viața iubitei mele.

— Te referi la genul de experiență pe care ai avut-o cu fostul tău iubit? Cel la care ai ținut atât de mult? Despre asta e vorba?

— Te rog, nu-mi pomeni de el, a spus ea cu blândețe. E oale și ulcele.

— Asta ce înseamnă, că nu pot să vorbesc despre el?

— Da, pentru mine asta înseamnă.

S-a ridicat.

— Am nevoie la toaletă.

— Eleanor! am țipat pentru prima dată în viață – nu și ultima. Eleanor, de ce nu discutăm niciodată despre chestia asta?

— Fiindcă tu nu știi ce înseamnă să dai. Nu-i înțelegi pe cei din jurul tău. Ar însemna să mă expun unui pericol dacă m-aș deschide în fața ta.

Și a ieșit, lăsându-mă într-o stare de agitație cumplită.

M-am uitat în jur. Făceam pe detectivul de clasă. Iar Terry subestimase, nu glumă, nivelul de bunăstare despre care era vorba în cazul de față. Trebuia neapărat să am o discuție cu el despre calitatea serviciului de spionaj. Era o vilă impresionantă, cu pereții zugrăviți în vișiniu și verde, pe care erau câteva portrete moderne – vreo două ale Marlenei și o fotografie pe care i-o făcuse Bailey. Aveau mobilă în stilul anilor șaizeci: măsuțe de cafea pe care erau albume de pictură de Caulfield și Bacon și cele două volume cartonate ale biografiei lui Nye Bevan[1], de Michael Foot[2]. Aveau trei canapele în nuanțe pastelate. Pe peretele de deasupra lor se aflau frize indiene. Și mai era și o sculptură din ghips cu sfori și becuri, de asemenea fixată pe perete: arăta ca un vagin uriaș. Trei dintre premiile înrămate ale lui Pyke stăteau sprijinite aparent la întâmplare de un alt perete, iar pe masă se găseau două statuete și un vas de sticlă șlefuită inscripționat cu numele lui Pyke. Nu am văzut afișe sau fotografii de la nici una din piesele lui. Dacă n-ar fi fost cele trei premii, cineva de pe stradă nu și-ar fi dat seama ce profesie avea.

Eleanor s-a întors tocmai când cei doi coborau agale scara cea largă. Pyke era în blugi și tricou negru, iar Marlene, mai exotică, purta o rochie albă scurtă, cu mâinile și picioarele dezvelite, și era încălțată cu balerini albi. Era strălucitoare și toată numai zâmbet, radia un aer de sexualitate frustă. Dar, vorba maică-mii, nu mai era chiar junică.

Servitoarea irlandeză ne-a adus la toți patru salată de curcan, pe care am mâncat-o cu farfuriile în poală, și am băut

1 Politician laburist și socialist galez (1897-1960).

2 Om politic englez (n. 1913). A fost liderul Partidului Laburist între 1980 și 1983.

niște șampanie. Mi-era foame și sărisem anume peste masa de prânz ca să pot să mănânc „gustarea", dar n-am prea fost în stare să înghit. Nici Matthew, nici Marlene nu păreau să aibă mai multă poftă de mâncare. Mă tot uitam la ușă, așteptând să mai sosească și alți musafiri, dar n-a mai apărut nimeni. Pyke mințise. Era tăcut și retras în seara aceea, ca și cum nu avea chef să se obosească făcând conversație. Când vorbea, nu spunea decât clișee cu jumătate de gură, ca și cum ar fi vrut să scoată în evidență banalitatea acelei seri.

Marlene vorbea cel mai mult și, ca să evit tăcerea, îi puneam atâtea întrebări de ajunsesem să mă simt ca un reporter de televiziune. Ne-a spus că prostituatele intră la Camera Comunelor pe uși separate, iar în timp ce mâncam salata, ne-a povestit despre un parlamentar laburist căruia îi plăcea să se uite cum sunt înjunghiate găini în timp ce făcea sex.

Marlene a adus niște marijuana și, pe când fumam, după cină, a apărut Percy, fiul lui Pyke, un puști palid și morocănos, ras în cap, cu cercei în urechi și haine împuțite pe el, prea nesimțit și indolent ca să nu fie un *reprezentant* al clasei de mijloc liberale. Mi s-au și înălțat antenele, care au început să vibreze.

— Apropo, i-a spus Pyke, știi cine e fratele vitreg al lui Karim? Charlie Hero.

Puștiul a înviat dintr-odată. A început să se agite și să pună întrebări. Era mai viu decât taică-su.

— Mamă, Hero e idolul meu! Ia zi, cum e?

I-am făcut un portret în linii mari. Dar nu voiam să-l dezamăgesc pe Terry. Acum era momentul potrivit.

— La ce liceu ești?

— Westminster. O porcărie.

— Serios? E plin de figuranți care merg la școli particulare, nu?

— E plin de cretini cu părinți pe la BBC. Eu am vrut să mă duc la unul obișnuit, da' nu m-au lăsat ăștia doi.

S-a întors și a ieșit. Și toată seara s-au auzit de sus, în surdină, piesele de pe primul album al formației The Condemned, *The*

Bride of Christ, pe care Percy le punea iar și iar. După ce a plecat, le-am aruncat lui Pyke și Marlenei cea mai grăitoare privire de care eram în stare, care le reproșa că trădaseră clasa muncitoare, dar nici unul din ei nu s-a prins. Stăteau și fumau, plictisiți de moarte, de parcă seara asta dura deja de când lumea și nimeni și nimic nu mai putea să le stârnească interesul sau, mai grav, să-i învioreze.

Dar, la un moment dat, Pyke s-a ridicat, s-a dus în partea cealaltă a camerei și a deschis ușile către grădină. S-a întors și i-a făcut semn din cap lui Eleanor, care stătea de vorbă cu Marlene. Imediat, Eleanor s-a întrerupt din conversație, s-a ridicat și a pornit repejor după el, în grădină. Eu am rămas cu Marlene. Din cauză că ușile erau deschise, camera s-a răcorit imediat, dar aerul avea un miros dulceag, de parcă pământul emana parfum. Ce făceau afară? Marlene se comporta de parcă nu s-ar fi petrecut nimic. Apoi și-a mai luat de băut și a venit să se așeze lângă mine. M-a cuprins cu brațul, iar eu am încercat să ignor gestul. Dar m-am încordat și am început să turui. Începusem să fiu convins că sunt un om deosebit, dacă se uita la mine așa de atent. Însă voiam neapărat să aflu ceva și eram convins că ea poate să-mi spună.

— Marlene, poți să-mi spui un lucru pe care nimeni n-a vrut să mi-l zică? Ce s-a întâmplat cu Gene, prietenul lui Eleanor?

S-a uitat la mine cu înțelegere, dar și cu oarecare neîncredere.

— Sigur nu ți-a spus nimeni nimic?

— Marlene, pe cuvânt că nu mi-a spus nimeni nimic, de-aia mă și roade așa de tare, să știi. Și toți se poartă de parcă ar fi cine știe ce mare secret. Nimeni nu suflă o vorbă. Toată lumea mă ia de bou.

— Nu e mare secret, doar că este încă viu și dureros în amintirea lui Eleanor. Înțelegi? S-a apropiat și mai mult de mine. Gene era un tânăr actor de origine amerindiană. Era foarte talentat și sensibil, suplu, blând și te punea pe jar cu

chipul lui viril. Se pricepea de minune la poezie, recita splendid la petreceri. Iar punctul lui tare era muzica africană. O dată, mai demult, a lucrat cu Pyke. Matthew zice că era cel mai bun mim din câți a cunoscut. Dar nu a primit niciodată rolurile pe care le merita. Golea plosca în seriale medicale. Interpreta infractori și șoferi de taxi. N-a jucat niciodată într-o piesă de Cehov, Ibsen sau Shakespeare, deși ar fi meritat. Era mai bun decât mulți alții. Asta îl făcea să fie foarte furios pe mai multe lucruri. Mereu îl ridica poliția și îl lua la rost. Taxiurile treceau pe lângă el când le chema. I se spunea că nu sunt locuri libere la restaurant. Trăia într-un mediu sufocant, în bătrâna și frumoasa Anglie. Într-o zi, când nu a reușit să se angajeze la una din marile companii de teatru, nu a mai rezistat. Pur și simplu a cedat. A luat o supradoză. Eleanor era la lucru. Când s-a întors acasă, l-a găsit mort. Era așa de tânără pe atunci!

— Înțeleg.

— Asta e tot.

Eu și Marlene am stat câtva timp unul lângă altul. M-am gândit la Gene și la toate lucrurile pe care fusese nevoit să le îndure, ce-i făcuseră ei și ce îngăduise și el să i se întâmple. Am băgat de seamă că Marlene mă studia îndeaproape.

— Vrei să ne sărutăm? a spus ea după ceva timp, mângâindu-mă ușor pe obraz.

M-am panicat.

— Cum?

— Doar un pupic mai întâi, să vedem dacă merge. Te șochez?

— Da, fiindcă am înțeles „un pitic", nu „un pupic".

— Poate mai încolo, dar deocamdată...

Și-a apropiat fața de a mea. Avea riduri în jurul ochilor, a fost cea mai bătrână persoană pe care am sărutat-o. Când ne-am desprins și eu am dat peste cap niște șampanie, și-a ridicat brațele cu un gest subit și teatral, ca cineva care sărbătorește o victorie la atletism, și și-a scos rochia. Avea corpul subțire și bronzat și, când am atins-o, am rămas surprins

de cât de caldă era, parcă fusese perpelită la foc. M-a excitat și în același timp mi-a stârnit și un pic de afecțiune, dar eram mai ales speriat, iar mie îmi plăcea senzația de teamă.

Drogul mă adormea și îmi amorțea senzațiile și reacțiile. Nu știu de ce, dar marijuana m-a purtat înapoi în timp, până în momentul când eram în suburbii, acasă la Eva, în Beckenham, când purtam evazați de catifea, iar taică-miu nu știa drumul. Mi-am amintit cum îl dusesem în barul Three Tuns, unde cânta Kevin Ayers, și prietenii mei stăteau la bar, după ce pierduseră ore bune ca să se ferchezuiască pentru seara respectivă, pentru acel moment de grație când o pereche de ochi pricepuți le-ar fi examinat țoalele. Mai apoi l-am văzut pe Charlie, în capul scărilor, îmbrăcat fără cusur, care stătea și se uita. Apoi pe directorii de firme de publicitate pierduți în meditație, iar eu târându-mă pe iarba din grădină ca să-l văd pe taică-miu pe bancă și pe Eva peste el, cu părul în vânt. Așa că m-am dus la Charlie să caut alinare, iar acum se auzea albumul acesta de sus, el ajunsese celebru și adulat, iar eu eram actor de teatru la Londra, cunoșteam oameni mondeni și frecventam vile mișto, ca cea de acum, eram acceptat în societate și nu mai erau alți invitați în afară de mine și cineva abia aștepta să facă dragoste cu mine. Și mai era și maică-mea, care tremura de durere fiindcă sufletul îi fusese sfâșiat, și sfârșitul vieții noastre de familie și toate celelalte care începuseră în acea seară. Și Gene era mort. Știuse poezii pe dinafară, fusese furios și nu primise de lucru, iar eu îmi doream să-l fi cunoscut și să-i fi văzut chipul. Cum aș fi putut să-i iau locul în inima lui Eleanor?

Când m-am ridicat, a trebuit să-mi dau seama unde mă aflu. Mă simțeam de parcă cineva stinsese lumina la mine în cap. Dar distingeam un cuplu la celălalt capăt al încăperii, luminat doar de lampa slabă din hol. Și lângă ușă stătea o fată irlandeză, de parcă ar fi invitat-o cineva, și se uita la acel cuplu ciudat, cum se sărutau și se mângâiau. Bărbatul o împingea pe femeie către canapea. Nu știu de ce, dar ea își scosese costumul negru și bluza roșie, deși îi veneau așa de bine.

Eu și Marlene ne rostogoleam pe jos. O penetrasem deja și observasem niște lucruri ciudate, cum ar fi ce mușchi puternici avea în vagin și cum îi folosea ca să-mi strângă vârful penisului, la fel de profesionist ca și degetele mele mici. Când nu voia să mă mișc înăuntrul ei, doar își flexa mușchii și eram imobilizat pe vecie.

Mai târziu, când mi-am ridicat capul, cuplul se despărțise și Pyke venea cu penisul în erecție către mine, ca un camion care duce o macara.

— Se pare că vă distrați, i-am auzit vocea.

— Da, ne...

Dar înainte să-mi termin propoziția, cel mai avangardist și mai radical dintre regizorii de teatru din Anglia își băga scula în gura mea, în timp ce vorbeam. Eram recunoscător pentru așa privilegiu, dar în același timp nu prea îmi convenea, mi se părea un abuz. Putea să mă roage politicos. Așa că l-am frecat cum se face la noi în sudul Londrei – nici prea tare, cât să-mi diminueze rolul în piesă –, dar suficient cât să aibă un spasm. Când m-am uitat la el ca să-i văd reacția, am observat că murmura satisfăcut. Din fericire, Pyke s-a retras. Se petrecea ceva important. Atenția lui s-a îndreptat în altă parte.

Eleanor a venit înspre Pyke. Mergea repede și unduitor, de parcă el ar fi reprezentat o valoare inestimabilă în acel moment, ca și când ar fi știut că are un mesaj capital pentru ea. I-a luat capul între mâini ca pe o amforă prețioasă și l-a sărutat, trăgându-i buzele cam zbârcite spre ea, așa cum din senin îmi cuprinsese și mie capul, în dimineața aceea, când mâncam amândoi grepfrut în salon, la ea acasă. Acum Pyke era cu mâna între picioarele ei și cu degetele vârâte înăuntru. În timp ce el i-o trăgea, ea îi vorbea pe un ton de incantație. M-am străduit să prind tot și m-a durut s-o aud șoptindu-i cât de mult voia să i-o tragă, cum își dorise mereu, de când îl văzuse și îl admirase prima dată în foaierul unui teatru – la ICA, să fi fost, sau la Royal Court, Open Space, Almost Free sau Bush? –, dar că, oricât de mult l-ar fi dorit

atunci, fusese prea intimidată de renumele, de talentul și statutul lui ca să-l abordeze, dar că în sfârșit ajunsese să-l cunoască așa cum își dorise mereu.

Marlene era transfigurată. Se plimba de jur-împrejurul lor ca să vadă mai bine.

— Da, da, așa, spunea ea. E așa de frumos, așa de frumos că nu-mi vine să cred...

— Tacă-ți fleanca! a șuierat Pyke dintr-odată.

— Dar nu-mi vine să-mi cred ochilor, a zis Marlene mai departe. Karim, ție îți vine să crezi?

— E incredibil, am spus.

Acest lucru i-a atras atenția lui Eleanor. S-a uitat la mine ca prin vis, apoi la Pyke. El și-a scos degetele din gaura ei și mi le-a băgat mie în gură.

— Nu vreau să mă simt bine doar eu, i-a spus ea lui Pyke, implorându-l. Vreau să vă atingeți și voi.

Marlene a aprobat călduros această propunere constructivă.

— Bine? a spus Eleanor.

Dar nu mi-a fost simplu să răspund cu degetele lui Pyke îndesate în gură.

— A, da, da! a sărit Marlene.

— Calmează-te, a făcut Pyke către ea.

— Dar sunt calmă, a spus Marlene.

Mai era și beată.

— Fir-ar să fie, i-a zis Pyke lui Eleanor, tâmpita asta de Marlene!

Marlene s-a prăbușit pe spate pe canapea, cu picioarele desfăcute.

— Putem să facem atâtea lucruri în seara asta! a strigat ea. Ne așteaptă ore întregi de plăcere. Putem să facem tot ce ne trece prin cap. De-abia ne-am aprins! Haideți să vă torn din nou de băut și apoi trecem la treabă. Karim, te rog, bagă-mi niște gheață în sus pe gaură. Te superi dacă te rog să te duci până la frigider?

Capitolul paisprezece

Eram, ca de obicei, lefter. Situația devenise așa de serioasă încât am fost nevoit să îmi caut de lucru. Aveam o pauză de câteva săptămâni, în care Louise încerca să asambleze o piesă coerentă din improvizațiile și personajele pe care le creaserăm noi. Tot procesul de a pune în scenă o piesă cu Pyke dura luni de zile. Ne apucaserăm la începutul verii, iar acum era toamnă. Oricum, Pyke plecase la Boston ca să țină niște cursuri.

— Vom lucra la piesă până ne iese, a spus el. Pentru mine contează procesul, nu rezultatul.

În timpul acestei perioade de așteptare, în loc să plec în vacanță ca Tracey, Carol și Richard, am început să lucrez ca muncitor cu roaba – cum îmi spunea Eva – la reamenajarea apartamentului. Fără nici o tragere de inimă, m-am apucat să car molozul cu mâna mea. Era o muncă brută și plină de mizerie, așa că nu mică mi-a fost mirarea când, într-o noapte, Eleanor mi-a zis din senin că vrea să vină să lucreze cu mine.

— Te rog, a spus, trebuie să ies din casă. Dacă stau aici, încep să-mi vină tot felul de gânduri.

Cum eu nu voiam să-i vină nici un fel de gânduri și fiindcă doream să mi-o apropii după noaptea aceea petrecută la Pyke (despre care nu vorbeam niciodată), m-am dus la Eva și i-am cerut să o angajeze și pe Eleanor.

— Firește, pe aceeași bani ca și mine. Formăm o cooperativă, am spus eu.

Între timp, Eva devenise mai abilă, în toate privințele. Începuse să se organizeze la fel de bine ca un director administrativ. Chiar mergea mai repede și devenise mai stilată și mai concisă. Făcea liste pentru orice. Gata cu vaporii de misticism care complicau treburi precum evacuarea apartamentului. Undele energetice și intuiția senzuală nu presupuneau lipsă de simț practic. Eva vorbea pe șleau, fără ascunzișuri, iar lumea era speriată de acest lucru, mai ales instalatorii, pentru care era un stil total nou. Nimeni nu le mai spusese până atunci:

— Zi-mi și mie, te rog, de ce anume ți-ai bătut joc de un lucru atât de simplu? Ții neapărat să fii potlogar? Întotdeauna faci treabă de mântuială?

Făcuse un fel de titlu de onoare din faptul că era mama lui Charlie. De două ori fusese intervievată de suplimentele de duminică ale unor ziare.

Acum începuse să mă trateze și pe mine de sus.

— Nu pot să-mi permit s-o angajez și pe Eleanor. Oricum, mi-ai spus că e nebună.

— Ca și tine.

— Karim, actorii sunt un mediu vesel și prietenos. Mimează și imită tot felul de voci haioase. Dar nu au pic de personalitate.

— Eva, și eu sunt actor.

— A, da, uitasem. Într-adevăr... Dar eu nu te consider așa.

— Cum adică?

— Nu te uita așa urât la mine, dragule. Pur și simplu, nu trebuie să te arunci în brațele primei femei care-și desface picioarele de dragul tău.

— Eva!

De când cu *Cartea junglei*, învățasem să ripostez, deși nu era lucru ușor să-i țin piept Evei. Nu voiam să o sperii pe mămica mea cea nouă. Dar m-am ținut tare:

— Eva, nu lucrez dacă nu o angajezi și pe Eleanor.

— Bine, așa facem, dacă ții morțiș. Amândoi veți fi plătiți la fel. Dar salariile voastre vor fi reduse cu douăzeci și cinci la sută.

Așadar, eu și Eleanor am făcut treaba cea mai grea prin praful care umplea camerele: am dărâmat pereții și am scos molozul afară, în containere. Era trecutul nostru, ca un vulcan. Nici Eva nu stătea locului. Primise o comandă să reamenajeze apartamentul unui producător de televiziune, care era plecat în America. Era primul mare proiect al lui Ted și al Evei pentru un client străin. Așa că, în timp ce eu și Eleanor munceam în apartamentul nostru, ea și Ted erau la locuința din Maida Vale, lucrau la planuri. Ea și taică-miu dormeau acolo, și eu la fel, din când în când.

În timp ce munceam, eu și Eleanor ascultam muzică din Noul Val, Clash, Generation X, The Condemned, Adverts, Pretenders și Only Ones. Beam vin și mâncam cârnați cu ceapă și muștar. Seara luam autobuzul 28 până în Notting Hill. Ne așezam tot timpul sus la etaj, pe locurile din față, în timp ce autobuzul mergea prin aglomerația de pe bulevardul Kensington. Eu mă uitam la picioarele secretarelor de pe stradă, iar Eleanor căuta în ziarul *Evening News*, ca să vadă la ce piesă puteam merge în seara respectivă.

Când ajungeam la ea acasă, făceam câte un duș, ne dădeam cu apă cu zahăr prin păr de arătam ca doi porci spinoși și ne îmbrăcam în negru. Câteodată îmi dădeam cu dermatograf pe la ochi și îmi făceam unghiile cu ojă. Apoi plecam la Bush Theatre, o sală minusculă deasupra unui bar din Shepherd's Bush, atât de mică încât cei din primul rând stăteau cu picioarele pe scenă. Celebrul teatru Royal Court din Piața Sloane avea scaune mai luxoase, iar piesele lui Caryl Churchill și Sam Shepard îți făceau creierii să fumege. Mai mergeam și la Sala Atelier a teatrului Royal Shakespeare Company, din întunecosul și dărăpănatul cartier Covent Garden, unde stăteam printre studenți, americani și capete luminate de la Universitatea North London. În timp ce fundurile noastre se chinuiau pe scaune de metal sau de plastic, ne uitam pe scena din scânduri cenușii la un decor minimalist, eventual patru scaune și o masă de bucătărie așezată în mijlocul unui covor de cioburi sau al unei zone devastate

de bombardament, o lume în fierbere în care gheață uscată părea să înece gâtlejurile celor din public. Londra, cu alte cuvinte. Actorii purtau același gen de haine ca noi, doar că mai scumpe. Piesele durau câte trei ore, erau haotice și pline de imagini anarhiste și sfidătoare. Scriitorii considerau de la sine înțeles faptul că Anglia, cu clasa muncitoare formată din târfe, rataţi cu nasul roșu și animale care trăiau cu jocuri mecanice, pornografie și mâncare proastă, se dezintegra în lupta de clasă ce avea să ducă la dezastrul final. Acestea erau scenariile științifico-fantastice ale absolvenților de Oxford care nu ieșeau din casă. Clasa de mijloc era înnebunită după lucruri de genul ăsta.

Eleanor ieșea mereu îmbujorată și vorbăreață. Era genul de teatru care îi plăcea și ceea ce voia să lucreze. De regulă, se întâlnea cu câțiva cunoscuți printre cei din public sau chiar din piesă și eu o tot întrebam cu câți dintre ei s-a culcat. Indiferent de număr și indiferent de piesă, de fiecare dată când stăteam lângă ea în întunericul și căldura sălilor, aveam inevitabil erecție. Iar în timpul pauzei își scotea dresul, ca să o ating așa cum știam că îi place.

Zilele cele mai frumoase erau când mă trezeam și o găseam pe Eleanor lângă mine, caldă ca o pâine. Câteodată transpira puțin pe piept în timp ce dormea. Îmi aduceam aminte de taică-miu, la una din petrecerile mătușă-mii Jean, cum se cherchelise și îi spunea primarului:

— Nouă, indienilor scunzi, ne plac femeile albe dolofane, cu coapsele pline.

Maică-mea înghițise pe nerăsuflate aproape o prăjitură întreagă, mare cât o pălărie de damă. Poate că împlineam visurile lui de fapt, când luam în brațe trupul lui Eleanor, când o mângâiam ușor pe tot corpul, apoi o trezeam cu săruturi și îi băgam limba în gaură atunci când deschidea ochii. Ne iubeam pe jumătate adormiți, însă câteodată mi se năzăreau tot felul de imagini chinuitoare. Eram unul în brațele celuilalt și ne iubeam cu pasiune, când, înainte de orgasm, mă pomeneam întrebându-mă ce fel de oameni erau cei care

se uitau la violuri, masacre, torturi și eviscerări în timpul acestor momente de contopire. Mă chinuiau demonii. Tot timpul aveam senzația că urma să se întâmple ceva oribil.

După ce am terminat de golit apartamentul împreună cu Eleanor și înainte ca Ted și Eva să se poată apuca de lucru, am stat o vreme cu Jeeta și Jamila. Nu voiam decât să lucrez seara la magazin și să scot ceva bani. Nu voiam să mă implic în vreo situație serioasă de destrămare a familiei. Dar lucrurile nu mai erau nici pe departe cum le știam eu.

Unchiul Anwar nu mai dormea deloc acum. Noaptea stătea pe marginea scaunului, fuma și bea băuturi neislamice, se gândea la lucruri negre, care aveau să se întâmple, și visa la alte țări, case, mame și plaje pierdute. Nu mai lucra la magazin, nici măcar treburi mărunte care îi făceau plăcere, cum ar fi fost să depisteze hoți și homosexuali. De multe ori Jamila îl găsea beat, căzut pe jos, doborât de nefericire, când trecea dimineața pe la maică-sa, la magazin. Greva foamei înstrăinase familia de el, iar acum nimeni nu-i mai purta de grijă și nu-l întreba ce-i mai face inima zdrobită.

— Să mă îngropi în cimitirul săracilor, mi-a spus. M-am săturat, Karim, băiete!

— Te cred, unchiule, am răspuns.

Iar prințesa Jeeta devenea din ce în ce mai puternică și mai hotărâtă, pe măsură ce Anwar se topea pe picioare. Aveam impresia că începuse să-i crească un nas de fier ca un cârlig cu care putea să ridice baxuri grele, cu conserve de carne de vită. Acum îl lăsa pe Anwar să zacă beat pe jos, poate chiar își ștergea picioarele de el când trecea ca să ridice obloanele de oțel ale domeniului ei. Jamila era cea care îl ajuta să se ridice și îl așeza pe scaun, deși nu-și vorbeau, doar se uitau unul la altul cu dragoste confuză și mânie.

Începusem să văd că nefericirea lui Anwar nu era numai opera sa. Se desfășura o campanie de ostilitate împotriva lui. De când încercase să se înfometeze, prințesa Jeeta începuse să-l înfometeze și ea, în felul ei subtil, câte puțin în fiecare lună. În mod clar, dar totodată imperceptibil, îl supunea la

privațiuni. De exemplu, nu vorbea cu el decât din când în când și nu râdea niciodată. Unchiu-miu începuse să sufere din cauza tratamentului de seriozitate neîntreruptă la care era supus. Dacă nu-i spui cuiva glume niciodată, persoana respectivă începe să sufere de deficiențe de entuziasm. Jeeta îi gătea ca și până acum, dar nu-i făcea decât mâncare simplă și aceeași în fiecare zi, pe care i-o aducea la multă vreme după ora mesei sau când dormea ori se pregătea de rugăciune. Și era anume făcută ca să-i provoace constipație. Treceau zile întregi fără speranța de a se ușura.

— Sunt plin de rahat, îmi spunea el. Mă simt de parcă aș fi făcut din ciment, fir-ar a naibii de treabă! Am rahat și în urechi, măi băiete, îmi înfundă și nasul, iese din mine prin piele, drăcia dracului!

Când el a adus vorba despre asta, Jeeta nu a spus nimic, dar a schimbat meniul în ziua aceea. Stomacul lui Anwar a fost eliberat, într-adevăr. Săptămâni de-a rândul rahatul lui Anwar nu a atins pereții WC-ului, ar fi putut să treacă și prin urechea acului. Prințesa Jeeta îi cerea în continuare sfatul competent, dar numai în chestiuni mărunte, cum ar fi dacă să aducă smântână sau nu. (Anwar nu a fost de acord, zicând că și așa frișca lor era acră.) Într-o zi, au venit trei tipi angajați de Jeeta și au scos raionul de rafturi din mijlocul magazinului. Așa s-a câștigat mult spațiu în Paradise Stores. În locul lui, au instalat trei frigidere lungi și joase, în care au fost depozitate mari cantități de alimente congelate, inclusiv smântână. Iar Jeeta nu i-a suflat o vorbă despre toate astea lui Anwar, decât după ce faptul a fost consumat. Probabil că el a coborât în magazin și i-a venit să înnebunească atunci când l-a găsit transformat.

Cel puțin o dată pe săptămână, prințesa Jeeta făcea câte o remarcă usturătoare la adresa lui Changez, în timp ce ridica vreo cutie:

— Un ginere capabil ar trebui să facă asta, nu o femeie bătrână.

Sau îi arăta copii lui Anwar, îi săruta și le dădea mamelor mâncare pe gratis, fiindcă ea nu mai avea cum să aibă nepoți, așa de bine îi alesese ginere deșteptul de frate-su din Bombay. Ce era mai rău, din când în când, aproape câte o dimineață întreagă, era bună, iubitoare și atentă cu el, pentru ca apoi, când începea din nou să zâmbească, să-i taie macaroana câte o săptămână întreagă, până când Anwar habar nu mai avea unde se află și ce i se întâmplă.

Într-o zi, în timp ce se întorcea de la moschee, Anwar a distins prin furtuna suferinței din sufletul lui pe cineva pe care l-a recunoscut vag, atât de mult timp trecuse de când nu-l mai întâlnise (și atât de mult se îngrășase persoana respectivă), deși în mintea lui îl lapida în fiecare zi și, când vorbea despre el cu mine, îi zicea „nenorocitu' ăla schilod, bun de nimic". Era Changez, care făcea cumpărături împreună cu Shinko, una dintre preocupările lui de căpătâi. Trecuseră pe la anticariat și apoi pe la Lounge of Love, cel mai mare magazin de jucării sexuale din Catford. Changez ducea cu mâna bună un pachet maro cu noile accesorii ale plăcerii: chiloți roșii cu șliț pentru dame, ciorapi și portjartiere, reviste pornografice cu titluri ca *Openings for Gentlemen* și *Citizen Cane*, precum și obiectul cel mai important, un penis mare, roz și cu tot felul de cucuie, pe care voia, contra cost, să îl introducă în poarta de jad a lui Shinko, în timp ce ea striga:

— Tragemiotragemiotragemiobarosanebarosanebarosane!

În această zi de neuitat, Shinko ducea un ananas și un grepfrut pe care avea de gând să le mănânce în după-amiaza respectivă, dacă mai târziu nu s-ar fi rostogolit pe stradă și nu ar fi rămas să putrezească uitate în canal. În timp ce mergeau agale prin ploaia fină, tipic englezească, Changez și Shinko, amândoi vorbăreți, povesteau despre țările lor natale, India și Japonia, de care le era foarte dor, însă nu într-atât cât să se urce în avion și să meargă până acolo. Changez, din câte îmi cunoșteam prietenul, îi făcea probabil cu ou și cu oțet pe pakistanezii și indienii pe care îi vedea pe stradă.

— Ia uite la tipu' ăla de clasă inferioară, zicea în gura mare, oprindu-se și arătând cu degetul la unul dintre compatrioții lui, vreun chelner care se grăbea să ajungă la lucru sau un bătrân care mergea alene în drum spre cantină, sau mai ales vreun grup de adepți ai religiei sikh[1] care se duceau la o întrevedere cu contabilul lor. Da, au și ei suflete, dar motivul pentru care există rasismul ăsta e că sunt așa de murdari, necioplițți și prost crescuți. Și se îmbracă în haine ciudate pentru oamenii din Anglia, cu turbane și tot restul. Dacă vor să fie acceptați, trebuie să adopte obiceiurile englezești și să uite de satele lor împuțite! Trebuie să se hotărască dacă vor să fie aici sau acolo. Uită-te la mine, cum m-am adaptat! Și de ce nu se uită cretinul ăla de colo drept în ochii englezului? Nici nu mă mir dacă englezul o să-l caftească!

Dintr-odată un urlet a răsunat în toată zona Lewisham, în tot cartierul Catford și până în Bromley. Changez, în mijlocul unei diatribe, încălțat cu bascheți, s-a întors cât de repede a putut, adică foarte încet, așa ca un camion într-o fundătură. După ce a făcut manevrele respective, de la dreapta la stânga, a văzut că socru-su, cel care îl adusese în Anglia, la Shinko, la Karim, să doarmă într-un pat de campanie și să citească Harold Robbins, venea către el târșâindu-și picioarele, cu bastonul în aer și scoțând înjurături pe gură cum dai drumul la câini din lanț. Imediat și-a dat seama că acești câini cu colții ascuțiți nu erau nici avertismente, nici vorbe aruncate în vânt. Nu, socru-su, pe care îl dezamăgise, avea de gând să-i croiască una pe spinare lui ginere-su, eventual să-l ciomăgească până-l omora. Shinko a observat că, în mod surprinzător, Changez a rămas calm de la început până la sfârșit. (În acest moment s-a născut dragostea ei pentru el.)

Când Anwar a coborât bastonul ca să lovească, Changez s-a urnit într-o parte, abia a avut timp să scoată penisul plin

1 Se disting prin turbanele tradiționale pe care le poartă.

de cucuie din teaca lui de hârtie și, cu un urlet de războinic musulman – cel puțin Shinko zicea că a fost un urlet de războinic musulman, dar ce știa ea? –, i-a tras una scurt și precis în cap lui unchiu-miu. Anwar, care venise din India pe Old Kent Road și stătuse cu chirie la un dentist, ca să facă și să dreagă, să strângă avere și apoi să se întoarcă în India ca să-și construiască o casă ca a lui bunică-miu, pe plaja de la Juhu, nu s-ar fi gândit niciodată în toți acei ani că o să ajungă să fie culcat la pământ de o jucărie sexuală. Nici o ghicitoare nu îi prezisese acest lucru. Kipling scrisese undeva că „fiecare cu temerile lui", dar nu de asta se temuse Anwar.

Anwar s-a prăbușit pe caldarâm cu un geamăt.

Shinko a dat fuga la o cabină telefonică în care tocmai urinaseră trei băieți și a chemat salvarea. La câteva ore după aceea, Changez a fost interogat de poliție și făcut pakistanez borât, scursură, cioară, nemernic și criminal, tot timpul cu penisul incriminator pe masă, pe post de stimulent pentru memorie. Primul impuls al lui Changez a fost să spună că e nevinovat, că poliția îi pusese în mână penisul respectiv, fiindcă știa că asemenea lucruri se întâmplau frecvent. Dar chiar și el avea atâta minte încât să nu susțină în fața unui juriu format din albi că ofițerul de poliție McCrum strecurase un ditamai penisul roz în buzunarul acuzatului. Changez a fost reținut pentru atac la persoană.

Între timp, Anwar, cu un bandaj în jurul capului care îl făcea să arate ca Troțki pe patul de moarte, a stat la reanimare o săptămână încheiată. Făcuse infarct. Jamila, eu și, din când în când, prințesa Jeeta stăteam cu el. Dar Jeeta n-avea pic de milă.

— De ce să-l văd pe negrul ăla? a spus într-o seară, când ne întorceam cu autobuzul.

Nu-mi dădeam seama de ce, dar nici taică-miu nu voia deloc să vină să-l vadă. Poate că eu eram mai sentimental în legătură cu trecutul tatei decât era el însuși, dar mi-ar fi plăcut să-i văd din nou împreună.

— Te rog, du-te la spital, i-am spus.

— Nu vreau să mă aleg cu o depresie, mi-a răspuns taică-miu cu ifos.

Tata chiar se certase cu Anwar, nu glumă. Acum nu-și mai vorbeau deloc. Asta din cauză că Anwar era de părere că tata n-ar fi trebuit s-o părăsească pe mama. El credea că este un gest depravat. Putea să aibă amantă și să le trateze pe amândouă la fel, dar nu să-și părăsească soția. Anwar o ținea una și bună, că Eva era o femeie imorală și că tata se lăsase sedus de Occident, că decăzuse și își pierduse simțul valorii, ca restul societății. Nu asculta el chiar și muzică pop?

— Mâine-poimâine o să mănânce carne de porc, zicea Anwar.

Firește că toate astea îl scoteau din sărite pe taică-miu, care era de acord cu predica despre depravare și imoralitate – începuse să rostească tot timpul cuvântul „imoral" –, dar nu în ceea ce îl privea pe el.

Numai Eva putea să-l convingă să meargă la Anwar, dar ea nu prea mai stătea pe acasă. Lucra tot timpul. Erau o pereche nemaipomenită și se potriveau, căci tata, cu ignoranța lui față de cele lumești și chiar aroganța fățișă, cu atitudinea lui de genul „ești capabil să realizezi orice", neinhibat de îndoială sau cunoștință de cauză, îi dădea Evei sprijinul și încrederea de care ea avusese mereu nevoie. Însă, firește, pe măsură ce înflorea, se îndepărta de el. Eva era mai mult plecată și știam că tata se gândește la mama mai mult decât înainte. Probabil că deja o idealiza. Nu se întâlnise cu ea, dar începuseră să vorbească la telefon, căci până atunci eu făcusem pe intermediarul.

Anwar a murit, murmurând ceva despre Bombay, plajă, băieții de la școala Catedralei și chemând-o pe maică-sa. Jamila a ținut să-l înmormânteze într-un loc care îi plăcea mult, cu iarbă, unde se ducea adeseori să citească și unde veneau homosexuali să facă plajă. Corpul lui Anwar a fost îmbăiat de prietenii lui la o moschee din apropiere și cinci indieni în haine viu colorate și aiurea asortate i-au dus sicriul la groapă. Unul dintre ei era retardat și avea buză de iepure,

altul avea barbă albă. Au deschis sicriul și m-am dus și eu să mă alătur celor care treceau pe lângă el, întotdeauna primul, ca nu cumva să pierd ceva. Dar taică-miu m-a apucat de braț ca pe un copil și nu mi-a dat drumul.

— N-ai să-l uiți niciodată, mi-a spus. Amintește-ți altfel de unchiul Anwar.

— În ce fel?

— La magazin, de exemplu.

— Da?

— Cum punea marfă în raft, a spus el sarcastic.

A fost și o mică învălmășeală, când unul dintre indieni a scos o busolă și a zis că groapa nu fusese săpată în direcția corectă, spre Mecca. Cei cinci indieni au așezat sicriul câș și au murmurat versete din Coran. Toate astea mi-au amintit de ziua când fusesem dat afară din clasă fiindcă întrebasem ce or să poarte oamenii în rai. Am crezut că sunt printre primii oameni din istorie cărora li se pare că toate religiile sunt puerile și inexplicabile.

Dar acum, uitându-mă la oamenii aceștia, la indieni, am avut sentimentul clar că sunt poporul meu și că toată viața nu făcusem altceva decât să ocolesc și să mă dezic de acest adevăr. Mă simțeam și rușinat, și trunchiat, în același timp, ca și cum eram doar jumătate de om și mă ciocnisem cu dușmanii mei, albii aceia care voiau ca indienii să le semene. În parte, dădeam vina pe taică-miu pentru asta. Doar nici el și nici Anwar, mai mult de jumătate din viață, nu avuseseră nici un fel de pornire să se întoarcă în India. Mereu fusese sincer în această privință, el prefera Anglia din toate punctele de vedere. Lucrurile mergeau, nu era caniculă, nu vedeai grozăvii pe stradă, în legătură cu care nu puteai să faci nimic. Nu era mândru de trecutul lui, dar nici nu îi era rușine de el. Pur și simplu exista și nu avea nici un rost să-l fetișizeze, așa cum aveau tendința să facă unii liberali și radicali asiatici. Așa că, dacă aveam chef de un bonus de personalitate adăugat de un trecut indian, nu aveam decât să-l cultiv.

Când au coborât sicriul în groapă și viața însăși părea cel mai crud lucru, Jamila s-a clătinat, ca și cum i-ar fi cedat un picior. A leșinat și era cât pe ce să cadă peste sicriul care dispărea. Changez, care nu-și dezlipise privirea de nevastă-sa toată ziua, a fost într-o clipă lângă ea, intrând până la glezne în noroi, dar în sfârșit cu soția lui în brațe, cu trupurile lipite unul de altul, cu o privire extatică pe față și jos, din câte am văzut eu, o erecție. Destul de nepotrivit pentru o înmormântare, după părerea mea, mai ales că el era într-un fel responsabilul.

În seara aceea, după ce Jamila a culcat-o pe maică-sa – Jeeta voise să se apuce imediat de lucru, să reorganizeze Paradise Stores –, am dat o raită prin magazin după bere Newcastle Brown, care ne plăcea tuturor de la o vreme, și am cărat sticlele burduhănoase sus în casă. Firește, erau obiecte de-ale lui Anwar peste tot, de parcă era plecat undeva și urma să se întoarcă în curând. Erau niște amărâte de lucruri: papuci, țigări, pulovere pătate și niște tablouri cu apus de soare, despre care credea că sunt capodopere și mi le lăsase mie.

Toți trei eram obosiți, dar nu puteam dormi. În plus, eu și Jamila trebuia să avem grijă de Changez, care plângea întruna și pe care îl numeam pe la spate Penisul Ucigaș. În aparență, Penisul Ucigaș era cel mai afectat dintre toți – probabil fiindcă era cel mai puțin englez dintre noi –, chiar dacă victima, Anwar, nu-l putuse suferi și ajunsese pe lumea cealaltă încercând să-i facă creierii terci. Însă uitându-mă la fața lui Changez care se tot umfla și zguduia de plâns, mi-am dat seama că adevăratul motiv al suferinței lui era Jamila. Nu-l îngrozea decât gândul că Jamila avea să-i poarte pică fiindcă îl lovise pe taică-su cu penisul în moalele capului și de aceea avea să-l iubească și mai puțin, de-atunci încolo.

Și Jamila era mai tăcută decât de obicei, ceea ce mă neliniștea, fiindcă însemna că trebuie să pălăvrăgesc întruna. Dar era demnă, stăpână pe ea și vulnerabilă, fără să se omoare cu plânsul. Tatăl ei murise într-un moment nepotrivit, când mai erau multe lucruri de limpezit și de pus la locul lor. Nici

măcar nu apucaseră să trăiască împreună ca oameni maturi. Ea fusese o bucățică de cer, fetița pe care o purtase pe umeri prin magazin și care într-o zi dispăruse, lăsând locul unei străine, unei femei cu care nu te puteai înțelege și cu care nu știa cum să vorbească. A fost derutat, slab și o iubea atât de mult, încât a ales să se impună cu forța și a înstrăinat-o. Ultimii ani din viață s-a întrebat mereu unde dispăruse și încet-încet și-a dat seama că nu se va mai întoarce niciodată, iar soțul pe care i-l alesese era un idiot.

Jamila purta din nou o bluză pe dos și blugi, stătea întinsă pe canapeaua aspră, portocalie, și ducea la gură o sticlă de bere. Eu și Changez dădeam o sticlă de la unul la altul. Mare musulman, ce să zic, bea tocmai în ziua înmormântării! Doar când eram cu ei doi simțeam că am o familie. Ne legau lucruri mai puternice decât personalitatea fiecăruia sau faptul că ne plăcea sau nu unul de altul.

Jamila vorbea încet și era dusă pe gânduri. Am crezut că luase Valium.

— Toată chestia asta m-a făcut să mă gândesc ce vreau să fac cu viața mea. O vreme am fost obosită și am lăsat lucrurile în voia lor. Am fost conservatoare într-un fel care nu-mi prieste. Mă mut din apartament. O să revină proprietarului, dacă nu cumva vrei tu... – a ridicat ochii spre Penisul Ucigaș – să plătești chiria. Vreau să trăiesc în altă parte.

Ucigașul era îngrozit. Fusese părăsit. Se uita ca un apucat ba la unul, ba la celălalt din prietenii lui. Avea o față înspăimântată. Carevasăzică, așa se întâmplau toate. Se spuneau câteva cuvinte acolo și după aceea totul se schimba. Azi erai în puf, în patul tău de campanie, mâine în rahat până la gât. Jamila era directă, iar asta nu era o abordare care să-mi convină. Nici Changez nu se obișnuise cu ea.

— Unde în altă parte? a reușit să îngaime.

— Vreau să încerc să trăiesc altfel. Până acum m-am simțit izolată.

— Eu sunt aici în fiecare zi.

— Changez, vreau să locuiesc la comun, împreună cu un grup de persoane, niște prieteni, într-o casă mare pe care au cumpărat-o în Peckham.

Și-a pus ușor mâna peste a lui, în timp ce îi dădea vestea. Era prima dată când o vedeam că își atinge soțul din proprie inițiativă.

— Jammie, dar cu Changez cum rămâne? am întrebat.

— Ce-ai vrea să faci? l-a întrebat.

— Să vin cu tine. Să plecăm împreună, ei? Soț și soție, nedespărțiți, în ciuda firilor noastre dificile, ei?

— Nu. Jamila a dat din cap cu hotărâre, dar și cu oarecare tristețe. Nu neapărat.

M-am băgat în vorbă.

— Changez n-o să fie în stare să se descurce de unul singur, Jammie. Iar eu plec în turneu cât de curând. Ce-o să se aleagă de el, nu te gândești?

Ne-a fixat pe amândoi cu privirea, dar i-a vorbit lui Changez.

— Asta-i treaba ta, tu trebuie să te gândești. De ce nu te întorci la familia ta din Bombay? Mi-ai spus că au casă acolo. E loc suficient, sunt servitori, șoferi...

— Dar tu ești soția mea.

— Doar pe hârtie, a spus ea cu blândețe.

— Ai să fii mereu soția mea! Hârtiile nu înseamnă nimic. Înțeleg asta. Dar în inima mea tu ești Jamila, soția mea.

— Da, mă rog... Changez, știi foarte bine că nu a fost niciodată așa.

— Nu mă întorc, a spus el categoric. Niciodată, nu poți să mă obligi.

— Nu vreau să te oblig să faci nimic. Trebuie să faci cum ți-e ție bine.

Changez nu era așa de prost cum îl crezusem. O studiase mult pe Jamila, știa cum să pună problema.

— Situația asta e prea occidentală pentru mine, a spus el. O clipă am avut impresia că vrea să zică „eurocentrică",

dar a hotărât să țină asul din mânecă. Aici, în acest capitalism al sentimentelor, nimeni nu mai iubește pe nimeni. Nu-i așa?

— Da, așa e, a recunoscut Jamila.

— Fiecare e lăsat să putrezească de unul singur. Nimeni nu se apleacă să-și ridice aproapele de jos, când e la pământ. Sistemul industrial de aici e prea dur pentru mine. Nu-mi rămâne decât să mă duc la fund. Foarte bine, a spus el tare, am să încerc să mă descurc de unul singur.

— Atunci, ce vrei de fapt? l-a întrebat ea.

El a ezitat. S-a uitat la ea implorând-o din priviri.

Atunci Jamila a spus repede, poate fără să se gândească, ceva ce i-a pecetluit soarta:

— Vrei să vii cu mine?

El a dat din cap că da, necrezându-și urechilor.

— Sigur pot să vin?

— Nu știu.

— Firește că pot.

— Changez...

— Minunat, am spus eu. Excelent.

— Dar trebuie să mă gândesc mai întâi.

— O să vorbim despre asta cu timpul, a spus el.

— Dar nu sunt convinsă, Changez.

— Jamila...

— Nu vom fi soț și soție, știi că asta nu are cum să se întâmple niciodată, da? În această casă, va trebui să te implici în viața comună.

— Cred că Changez o să se descurce de minune într-o locuință comună, am zis eu, fiindcă Penisul Ucigaș iar se pornise să plângă, de data asta de ușurare. O să ajute la spălat farfuriile celorlalți. Spală veselă și tacâmuri în doi timpi și trei mișcări!

Gata, era legat de ea, de-acum. Jamila nu mai avea cum să se elibereze. A spus:

— Dar va trebui să participi și la cheltuieli, Changez. De aceea nu văd cum ar fi posibil. Tata ne plătea chiria, dar s-au

dus vremurile-alea. Va trebui să te întreții singur. Și a adăugat cu precauție: S-ar putea să fii nevoit să muncești.

Asta era prea de tot. Changez s-a uitat la mine alarmat.

— Super, nu? am spus.

Am stat toți trei și am analizat situația. Avea să meargă cu ea, nu mai putea să scape.

Mă uitam la Jamila și mă gândeam ce femeie formidabilă devenise. Azi era tristă și oricum mă disprețuia deseori, afurisita, cu aerele ei de superioritate cu tot. Dar nu puteam să nu-i recunosc voința fără margini, puterea de a se bucura de lume și imensa capacitate de a iubi. Feminismul ei, conștiința de sine și spiritul combativ pe care acesta le înrâurea, intențiile și planurile pe care le punea la cale, relațiile – pe care le voia într-un anumit fel și nu într-altul –, toate lucrurile pe care le învățase singură și toate sensurile pe care le desprinsese din ele, toate păreau să o lumineze în seara asta, când se hotărâse ea, o indiancă, să-și croiască o viață cu sens în Anglia cea plină de albi.

Mai aveam ceva timp până la începerea repetițiilor, așa că am împrumutat camioneta lui Ted și i-am ajutat pe Jamila și Penisul Ucigaș să se mute în noua lor casă. Când am venit cu o mașină plină de cărți, operele lui Conan Doyle și tot felul de jucării sexuale, nu mică mi-a fost mirarea să dau cu ochii de o casă mare, de sine stătătoare, la câțiva pași de artera principală, de unde nu se vedea fiindcă era protejată de un gard viu bogat. În grădină erau prelate zdrențuite, căzi vechi de baie, reviste distribuite gratuit și moloz. Chiar și casa impunătoare era crăpată ca un tablou vechi. Dintr-o țeavă curgea apă pe perete. Afară, în față, stăteau și rânjeau trei neo-naziști rași în cap de prin partea locului, care arătau la fel de respectabil ca niște funcționari publici, deși unul dintre ei avea o pânză de păianjen tatuată pe față.

Înăuntru, am întâlnit cel mai entuziast și mai harnic grup de vegetarieni din câte văzusem până atunci. Toți erau serioși și veseli, cu licențe în cele mai diverse domenii, discutau

despre Cage[1] și Schumacher[2] în timp ce scoteau afară rezervorul de apă, îmbrăcați în salopete albastre și costume de protecție. Changez se oprise în fața unui afiș pe care scria: „America, unde ești acum? Nu-ți pasă de fiii și fiicele tale?" Arăta ca Bran într-o încăpere plină de tipi ca Paul Newman și era înspăimântat ca un elev în prima zi de școală. La un moment dat, cineva a trecut pe lângă el și a zis:

— Civilizația a luat-o pe un drum greșit.

Changez a făcut o față de parcă ar fi vrut să fie oriunde altundeva, dar nu în Utopia. Nu am văzut nicăieri cărți de tarot, deși am auzit pe cineva spunând că aveau de gând să „se aștearnă întemeiat, cu dragoste, să aranjeze grădina". L-am lăsat pe Changez cu ei și m-am întors acasă, cu gândul să mai fac niște retușuri la personajul lui.

De puține lucruri mă bucuram ca de invenția lui Changez/Tariq. Aveam o bere pe masă și un carnet și mă concentram, pentru prima dată de când eram mic, la ceva care mă acapara. Gândul îmi zbura, o idee aducea după sine o alta, parcă eram un magician care scoate batiste înnodate din pălărie. Am dat la iveală concepte, legături, inițiative de care habar n-aveam că se află în capul meu. Mă umpleam de viață și energie pe măsură ce adăugam noi culori și nuanțe. Lucram susținut și țineam un jurnal, vedeam că a crea este un proces de adăugare pe care nu îl puteam zori, care presupunea răbdare și, mai ales, dragoste. Mă simțeam și eu mai puternic, nu mai aveam impresia că mintea nu-mi este decât un fel de ecran de cinematograf pe care se proiectau o multitudine de impresii și emoții. Era un lucru pe care merita să-l fac, avea sens, îmi punea în ordine povestea vieții. Și dacă învățasem ceva de la Pyke, atunci asta era ce înseamnă să trăiești creativ. Așa că, în ciuda celor întâmplate, admirația mea pentru el nu scăzuse. Nu îl învinuiam de nimic, eram

1 John Milton Cage (1912-1992). Compozitor, filozof și grafician american.

2 Ernst Friedrich „Fritz" Schumacher (1911-1977). Teoretician economist a cărui gândire a avut ecou în lumea întreagă.

gata să plătesc pentru faptul că era un romantic căruia îi plăcea să experimenteze. Trebuia să afle ceea ce căuta și să-și urmeze sentimentele oriîncotro îl purtau, chiar dacă asta însemna până în curul meu sau în gaura prietenei mele.

La câteva săptămâni după aceea, când m-am întors la locuința comună ca să mai culeg niște idei pentru personajul Changez/Tariq și să văd cum se acomodase Changez, am văzut că își curățaseră grădina. Erau stive de schele gata să fie ridicate pe pereții casei. Aveau să pună un acoperiș nou. Unchiul Ted era consultant pe probleme legate de renovare și venise deja de câteva ori ca să dea o mână de ajutor.

Îmi plăcea să mă uit cum lucrau vegetarienii împreună cu tovarășii lor, chiar dacă își spuneau unii altora „tovarășe". Îmi plăcea să stau seara până târziu și să beau cu ei, deși beau vin organic. Iar când reușea să-i convingă să scoată albumul *Nashville Skyline*, Simon, avocatul cu vederi radicale, păr scurt, cravată și fără barbă care părea că e șeful casei, punea Charlie Mingus[1] și Mahavishnu Orchestra. El mi-a spus ce fel de jazz ar putea să-mi placă, fiindcă, sincer, mă cam săturasem de muzica pe care o auzeam peste tot.

Când stăteam cu toții acolo, ei vorbeau despre cum se construiește o societate echitabilă. Eu nu-mi dădeam cu părerea, de frică să nu pic de prost, dar eram convins că avem nevoie de o astfel de societate. Spre deosebire de gașca lui Terry, indivizii ăștia nu doreau să obțină puterea. Problema era, după cum spunea Simon, nu cum să-i răstorni pe cei aflați la putere, ci conceptul în sine de exercitare a puterii.

Când mă duceam acasă la Eva sau la Eleanor ca să dorm, îmi doream brusc să locuiesc cu Changez și Jamila. Mi se părea că la ei în casă se vehiculează cele mai noi idei. Dar aveam de repetat la piesă și Louise Lawrence reușise să scrie o treime din ea. Nu mai erau decât câteva săptămâni până la premieră. Mai aveam multe de făcut, iar mie îmi era frică.

---

1 Cântăreț american de culoare (1922-1979), compozitor de muzică de jazz.

Capitolul cincisprezece

Mă uitam la Pyke în timpul repetițiilor, îmbrăcat în nelipsitul lui trening albastru, cu pantalonii strâmți care i se mulau pe fund ca o față de pernă și îi scoteau în evidență penisul în timp ce se mișca prin sală. Atunci am început să bănuiesc că mă dezamăgise cât se poate de serios. Penisul acela pe care mi-l băgase în fund în timp ce Marlene ne încuraja de parcă eram la un meci de lupte libere – și în timp ce Eleanor își mai turna un pahar – pur și simplu mă surpase în interior. Acum se năștea convingerea că nemernicul ăsta mă abuza și în alte feluri, nu doar fizic. Trebuia să analizez situația.

L-am observat cu atenție. Era bun ca regizor, fiindcă îi plăceau oamenii, chiar dacă erau dificili. (Pentru el, oamenii dificili erau ca niște ghicitori cărora trebuia să le afle răspunsul.) Actorii îl plăceau, fiindcă el știa că și ei pot să descopere singuri modul corect de abordare a unui personaj, dacă le dădea mână liberă. Acest lucru îi flata, iar actorilor le place să fie flatați. Pyke niciodată nu-și pierdea cumpătul și nici nu te forța să faci ceva dacă nu voiai. Felul în care te manipula era subtil și eficace. Oricum, mi-a fost cumplit de greu în zilele acelea. Ceilalți, mai ales Carol, se enervau întruna pentru că eram mai lent și mai bătut în cap decât ei.

— Karim are toate calificările necesare unui actor, spunea ea. Nu tu tehnică, nu tu experiență, nu tu prezență scenică.

Așa că Pyke a trebuit să lucreze cu mine fiecare replică și mișcare din prima scenă. Cel mai mult mă temeam de faptul că, în momentul în care scenariul final avea să fie gata, Lawrence și Pyke nu mi-ar fi dat decât un rol minor și aș

fi pierdut vremea prin culise ca o roată de rezervă. Dar când Louise a adus piesa, am văzut cu surprindere că aveam un rol formidabil. Ardeam de nerăbdare să-l joc.

Pyke ne zisese că actoria e un lucru ciudat, încerci să-i convingi pe oameni că ești altcineva, că cel pe care îl văd nu ești tu. Iar asta se face așa, ne zicea el: când ești în pielea personajului, adică nu ești tu, trebuie să fii tu însuți. Ca să-l faci pe cel care nu ești tu să pară real, trebuie să furi din persoana ta adevărată. Un singur gest fals, o singură notă aiurea și totul pare făcătură, iar în fața publicului ești la fel de expus ca un catolic în pielea goală în mijlocul unei moschei. Cu cât joci mai aproape de tine, cu atât mai bine. Culmea paradoxului: ca să reușești să fii altcineva, trebuie să fii tu însuți! Asta mi-a intrat în cap.

În iarna aceea am plecat cu piesa în turneu prin diverse teatre-atelier și centre de cultură din nordul țării. Stăteam prin hoteluri fără căldură, unde proprietarii vedeau în fiecare oaspete un hoț și dormeam în camere neîncălzite, cu toaleta afară, pe hol, fără telefon și unde după ora opt nu mai primeai micul dejun.

— Nu trebuie decât să vezi cum dorm și mănâncă englezii, și-ți vine să emigrezi în Italia, spunea Eleanor în fiecare dimineață, la masă.

Pe Carol nu o interesa decât să joace la Londra, pentru ea nordul țării era același lucru cu Siberia, iar oamenii, niște animale.

Eu jucam rolul unui imigrant care tocmai venise dintr-un cătun din India. Țineam neapărat să-mi aleg singur costumul. Eram convins că pot să aleg ceva ca lumea. Purtam cizme albe cu talpă groasă, evazați de culoarea cireșii, foarte largi, care mi se lipeau de fund ca hârtia de muște și îmi fluturau pe la glezne, și o cămașă cu buline și guler lat, lăsat peste reverele jachetei.

La primul spectacol, în fața unui public de douăzeci de persoane, de cum am intrat pe scenă trăgând vânturi de frică, s-au auzit râsete, timide la început, apoi cu toată gura, când

au făcut priză totală la personaj. Pe măsură ce continuam, mă străbăteau valuri de plăcere. Eram un personaj nefericit și comic. Ceilalți actori aveau replicile grele, făceau analiză politică în cuvinte sofisticate, lansau atacuri furibunde la adresa guvernelor laburiste fricoase, dar publicul reacționa când mă vedea pe mine. Râdeau la glumele mele despre ambițiile sexuale și umilințele unui indian în Anglia. Din nefericire, cele mai importante scene erau împreună cu Carol, iar ea, după primul spectacol, a început să se uite urât la mine pe scenă. După a treia seară, a început să urle în vestiar:

— Nu pot să lucrez cu individul ăsta – e idiot, nu actor!

Și a dat fuga să-l sune pe Pyke la Londra.

Matthew se întorsese cu mașina la Londra în după-amiaza aceea. Făcuse tot drumul de la Manchester la Londra ca să se culce cu o avocată deșteaptă, care apărase militanți pentru libertate și aruncători de bombe.

— Este o ocazie minunată, Karim, mi-a spus. Dacă stai să te gândești, știu cum operează poliția, dar vreau să am lângă mine sistemul juridic, acest stâlp al societății, îl vreau pe aceeași pernă cu mine.

Și dus a fost, lăsându-ne la mila publicului și a ploii.

Poate că Pyke era în pat și vorbea despre soarta celor opt acuzați din procesul de la Bradford sau a celor șase din Leeds, când l-a sunat Carol. Îl și vedeam pregătind cu grijă noaptea cu avocata, cum se gândise la toate amănuntele: șampanie, hașiș, flori, ca să se asigure că tipa i se dăruiește cu convingere și pasiune. Iar acum Carol îl convingea la telefon că eu sunt din altă piesă, probabil dintr-o farsă. Dar, ca majoritatea celor care au talent și succes la public, Pyke era înzestrat și cu vulgaritate. Mi-a ținut partea.

— Karim este elementul-cheie al piesei, i-a spus lui Carol.

Când ne-am întors la Londra, după ce am trecut prin zece orașe, am început din nou repetițiile și pregătirile pentru avanpremiera la un centru cultural din vestul Londrei, la o aruncătură de băț de apartamentul Evei. Era un loc foarte modern, unde se prezentau cele mai noi tendințe în dans,

sculptură, cinematografie și teatru internațional. Îl conduceau doi esteți nervoși care aveau niște gusturi așa de sobre și puritane încât stilul lui Pyke părea rococo în viziunea lor. Stăteam cu ei la restaurant, mâncam fasole păstăi și îi ascultam cum discută despre noile tendințe în dans și o formă inovatoare numită *performance*. Era vorba de un bărbat în costum de protecție care trăgea după el o bucată de brânză Camembert legată cu o sfoară, pe o scenă imensă. În fundal, doi tipi îmbrăcați în negru cântau la chitară. Se numea *Cheese-piece*. După aceea, am auzit lume spunând „Mi-a plăcut imaginea originală". Am învățat mult. Era prima dată când auzeam atâta venin exprimat în legătură cu niște subiecte la care eu nu mă gândisem decât în treacăt. Pentru esteții aceștia, ca și în cazul lui Pyke (dar mult mai rău), jocul unui actor sau o anumită caracteristică a vreunui scenarist a cărui operă o văzusem cu Eleanor și o consideram „promițătoare" sau „un pic cam necoaptă" erau la fel de importante ca un cutremur sau o nuntă.

— Dare-ar boala-n ei, ziceau despre anumiți actori.

Îmi închipuiam că vor să se vadă cu Pyke și să discute despre Stanislavski, Artaud și alte lucruri de genul ăsta, dar se urau reciproc cu patimă. Cei doi nu aduceau niciodată vorba despre regizorul care făcea repetiții cu piesa lui în teatrul lor, iar când se întâmpla, îi ziceau „ăla care-și calcă blugii" sau „Caliban". Erau înconjurați de un stol de fete din clasa de mijloc îmbrăcate trăsnet, ai căror părinți erau magnați de televiziune. Era un aranjament destul de straniu: un teatru subvenționat, oameni radicali, dar aveai impresia că toată lumea – angajații teatrului, ziariștii, simpatizanții companiei, alți regizori și actori – voia să afle un singur răspuns la o singură întrebare: piesa asta o să aibă succes sau nu?

Într-o dimineață, ca să scap de presiunea tot mai mare și de neliniște, m-am dus în vizită la Changez, la noua lui casă. Vegetarienii erau oameni de treabă, dar nu știam cum puteau reacționa când aveau să-și dea seama că Changez e un

pierde-vară care nu e în stare de nimic și pe care ar fi fost nevoiți să-l ducă în spinare.

Prima dată nu l-am recunoscut. Asta se datora în parte mediului în care locuia acum. Băsicuță al meu stătea în bucătăria comună din lemn de pin, printre plante și ziare radicale. Pe perete erau afișe cu demonstrații împotriva politicii Africii de Sud și a Rhodesiei, întruniri și vacanțe în Cuba și Albania. Changez se tunsese, mustața lui gen Flaubert dispăruse și era îmbrăcat într-un costum de protecție gri, încheiat până la gât.

— Arăți ca un mecanic auto, i-am spus.

Mi-a zâmbit cu toată fața. Printre altele, era bucuros că renunțaseră la procesul de atac la persoană deschis împotriva lui, de cum stabiliseră că Anwar murise în urma infarctului.

— De-acum vreau să-mi trăiesc viața la maximum, *yaar*, mi-a spus el.

La masă cu Changez erau Simon și o tânără blondă, Sophie, care mânca brioșe. Tocmai se întorsese de la poarta unei fabrici unde vânduse ziare anarhiste.

Am fost mirat când am văzut că Changez se oferă să se ducă la magazin să cumpere lapte, dar când a plecat, i-am întrebat cum se descurcă, dacă totul merge bine. Făcea față? Îmi dădeam seama că tonul cu care pusesem întrebarea arăta că îl consideram pe Changez un caz ușor de deranjament mintal. Dar lui Simon și Sophie le plăcea de el. Sophie a zis la un moment dat că este un „imigrant handicapat", ceea ce cred că Penisul Ucigaș și era. Poate că acest fapt îi asigura încrederea celor din casă. Firește, avusese atâta minte încât să nu vorbească prea mult despre faptul că provenea dintr-o familie care avea cai de curse și cred că omisese toate poveștile pe care mi le spusese despre câți servitori se perindaseră prin casa lor, ca și analiza calităților esențiale, după părerea lui, ale unui servitor, bucătar sau măturător bun.

— Îmi place la nebunie viața în comun, Karim, mi-a spus el când am ieșit să facem câțiva pași, puțin mai târziu. E

atmosferă de familie, dar fără mătuși care să stea pe capul tău. Mai puțin ședințele astea, *yaar*. La fiecare cinci minute, au câte o ședință. Trebuie să ne adunăm mereu și să discutăm ba una, ba alta, ce facem în grădină, ce gătim, situația din Anglia, situația din Chile, situația din Cehoslovacia. Îți vine să te sui pe pereți de atâta democrație. Și totuși, e nemaipomenit câtă nuditate vezi în fiecare zi!

— Cum adică nuditate?

— Nuditate completă. Din cap până-n picioare!

— Cum adică nuditate completă, din cap până-n picioare?

— Sunt cinci fete și doar eu și Simon reprezentăm tagma domnilor. Iar fetele, conform principiului comunist că nu au nimic rușinos de ascuns, umblă fără haine pe ele, fără sutien care să le acopere sânii! Fără chiloți care să le acopere tufele!

— Doamne sfinte!

— Dar nu pot să rămân la ei...

— Cum, după toate astea? De ce nu, Bășicuță? Uită-te și tu ce aranjament ți-am făcut. Gândește-te la sânii fără sutien de la micul dejun!

— Karim, mi se rupe sufletul, *yaar*, dar Jamila a început să se dea în bărci cu tipul ăsta de treabă, Simon. Sunt în camera de alături. În fiecare noapte îi aud cum hâțână patul. Îmi zgârie timpanele de-mi vine să-mi iau câmpii!

— Changez, dar asta era inevitabil, mai devreme sau mai târziu. Am să-ți cumpăr niște dopuri de urechi, dacă vrei.

Am râs în sinea mea, închipuindu-mi-l pe Changez cum asculta în fiecare noapte zgomotele făcute de doamna inimii lui, care și-o trăgea de mama focului cu altul.

— Sau de ce nu te muți în altă cameră?

A dat din cap că nu.

— Vreau să fiu lângă ea. Vreau să aud cum se mișcă prin cameră. Știu toate zgomotele pe care le face. Când stă jos, când citește. Vreau să știu.

— Să știi, Changez, că dragostea poate să semene foarte mult cu prostia.

— Dragostea e dragoste și e veșnică. Voi nu mai aveți dragoste romantică în Occident. Doar cântați despre ea la radio. Nimeni nu mai iubește aici cu adevărat.

— Dar Eva și taică-miu ? i-am ținut eu piept semeț. Că doar ei sunt romantici, nu ?

— La ei, e adulter. E păcat mare.

— A, înțeleg.

Am fost încântat să-l găsesc pe Changez așa de vesel. Părea bucuros că a scăpat de letargie și că a început această viață nouă, despre care nu mi-aș fi imaginat vreodată că o să i se potrivească.

În timp ce ne plimbam, am văzut câtă paragină și sărăcie era de fapt în partea asta de oraș – sudul Londrei –, în comparație cu Londra în care locuiam eu. Aici șomerii umblau pe străzi fiindcă nu aveau unde să se ducă, bărbații purtau haine murdare și femeile, pantofi fără ciorapi. Pe când ne plimbam și ne uitam, Changez îmi povestea cât de mult îi plăceau englezii, fiindcă erau politicoși și atenți.

— Sunt educați, mai ales femeile. Nu încearcă tot timpul să te umilească, așa cum fac în India.

Domnii ăștia aveau o înfățișare nesănătoasă, aveau pielea cenușie. Cartierele rezidențiale arătau ca niște închisori provizorii, câinii umblau dezlegați, vântul ducea gunoaiele în toate părțile, peste tot era plin de graffiti. Pomii tineri fuseseră plantați cu plasă protectoare în jur, dar fuseseră rupți oricum. În magazine nu găseai decât haine nasoale și prost făcute. Toate arătau ieftin și ponosit, cu atât mai mult cu cât aveau pretenția că sunt ultimul răcnet. Probabil că și Changez se gândea la același lucru, căci a zis:

— Poate că mă simt acasă aici fiindcă îmi amintește de Calcutta.

Când i-am spus că trebuie să plec, i s-a schimbat starea de spirit. De unde era gânditor, deodată a devenit ofensiv ca un om de afaceri, de parcă și-ar fi pregătit dinainte ce avea să-mi spună. Iar acum sosise momentul.

— Ia spune-mi, Karim, nu folosești personajul meu în piesă, nu?

— Nu, Changez, ți-am mai spus.

— Da, ți-ai dat cuvântul de onoare.

— Exact.

S-a gândit câteva clipe.

— Dar ce reprezintă de fapt cuvântul tău de onoare?

— Totul, măi frate, totul, fir-ar a naibii de treabă, ce Dumnezeu! Sfinte, Changez, ai început să crezi că le știi pe toate?

S-a uitat la mine sever ca și când nu m-ar fi crezut, ticălosul, apoi a luat-o la picior prin sudul Londrei.

La câteva săptămâni de-atunci, după ce începusem avanpremierele piesei la Londra, Jamila m-a sunat ca să-mi spună că Changez fusese atacat sub un pod de cale ferată, în timp ce se întorcea de la o întâlnire cu Shinko. Era o seară obișnuită de iarnă la Londra – liniște, întuneric, frig, ceață, umezeală –, când o bandă de neonaziști se repezise asupra lui, făcându-l pakistenz borât, fără să-și dea seama că e indian. L-au izbit cu picioarele și au început să-i inscripționeze inițialele Frontului Național pe burtă cu o lamă. Au luat-o la sănătoasa când Changez a dat drumul strigătului lui de războinic musulman, care se aude până la Buenos Aires. Firește că era în stare de șoc, speriat de bombe și zguduit, a zis Jamila. Dar repede mai profitase de grija cu care fusese înconjurat de toată lumea! Sophie îi aducea micul dejun la pat și fusese scutit de diverse treburi în casă, de gătit și de spălat. Poliția, care începuse să se satură de el, susținea că se întinsese singur sub pod și își făcuse rănile respective ca să-i discrediteze.

Atacul asupra lui Changez m-a scos din sărite și am întrebat-o pe Jamila dacă nu puteam să ajut și eu cu ceva. Ba da, atacuri de genul ăsta erau la ordinea zilei. Trebuia să vin cu ea și prietenii ei la un marș sâmbăta următoare. Frontul Național organiza o paradă printr-un cartier de asiatici din apropiere. Urma să se țină un miting fascist la

consiliul local, magazinele proprietarilor de origine asiatică aveau să fie devastate și viețile oamenilor puse în pericol. Populația din zonă era speriată. Nu aveam cum să oprim manifestația, nu puteam decât să organizăm un marș de protest și să ne exprimăm opiniile. I-am spus că voi veni.

De la o vreme, nu mă mai culcam cu Eleanor decât o dată pe săptămână. Nu avusesem nici un fel de discuție, dar se răcise față de mine. Nu mă îngrijoram, după repetiții voiam să mă duc acasă și să fiu singur cu temerile mele. Mă pregăteam pentru premieră umblând ca Changez de colo-colo prin casă. Nu îl caricaturizam, ci încercam să privesc lucrurile prin ochii lui ciudați. Robert de Niro ar fi fost mândru dacă m-ar fi văzut.

Eram convins că Eleanor se ducea seara la petreceri cu prietenii. De multe ori mă invita și pe mine, dar mi-am dat seama că, după câteva ore cu gașca ei, mă simțeam greoi și apatic. Viața trăsese pentru oamenii ăștia lozul câștigător, dar în timp ce ei umblau din petrecere în petrecere, vedeau aceleași fețe și spuneau aceleași lucruri noapte de noapte, mi-am dat seama că este de fapt lozul letal. Mi-am dat seama cât de vlăguiți și inutili erau. Ce pasiune, dorință sau sete îi anima în timp ce stăteau tolăniți în sufrageriile lor londoneze? I-am spus consilierului meu în probleme politice, sergentului Monty, că nu avea de ce să-i urască pe cei din clasa dominatoare. Nu a fost de acord cu mine.

— Faptul că se complac în starea asta îi incriminează încă și mai mult, a fost argumentul lui.

Când am sunat-o pe Eleanor să-i spun să mergem împreună cu ceilalți să ținem piept fascismului, a avut o atitudine pe care nu am înțeles-o, mai ales având în vedere ce pățise Gene. A început să ezite de nici ea nu mai știa ce vrea. Pe de-o parte, avea de făcut cumpărături la Sainsbury's, pe de altă parte, trebuia să se ducă la cineva care era în spital.

— Ne vedem la miting, dragule, a zis în cele din urmă. Sunt puțin cam ametită.

Am pus receptorul în furcă.

Știam ce trebuia să fac. De dimineață mă întâlneam cu Jamila, Changez, Simon, Sophie și ceilalți la ei acasă. Și ce dacă? Aveam să întârzii nițel. Doar nu pierdeam marșul, dacă mă duceam direct acolo.

Am stat o oră până să vină metroul spre nord, unde locuia Pyke. Am intrat în grădina din fața casei de peste drum de a lui Pyke, m-am așezat pe un butuc și am început să pândesc intrarea printr-o gaură în gardul viu. Timpul trecea. Se făcuse târziu. Nu mai ajungeam la marș decât cu taxiul. Nu era mare lucru, doar să nu mă vadă Jamila că mă dau jos dintr-un taxi. După trei ore, am văzut-o pe Eleanor sosind. Eram un geniu, câtă dreptate avusesem! Eleanor a sunat la ușă și Pyke i-a deschis imediat. Nu tu un sărut, o mângâiere sau un zâmbet, doar a închis ușa după ea. Și-apoi, nimic. Nu știu ce mă așteptam să se întâmple. Ce-mi rămânea de făcut? Iată un lucru la care nu mă gândisem. Marșul și demonstrația erau de-acum în plină desfășurare. Poate că Pyke și Eleanor aveau de gând să meargă și ei. O să-i aștept, poate chiar o să le ies în cale, zicând că eram în trecere și că voiam să merg cu ei cu mașina.

Am mai așteptat trei ore. Probabil că mâncau târziu de prânz. Începuse să se întunece. Când a ieșit Eleanor, am urmărit-o până la metrou, am intrat în vagon în spatele ei și m-am așezat vizavi de ea. A părut foarte surprinsă când a ridicat capul și m-a văzut.

— Ce cauți în metroul de Bakerloo? m-a întrebat.

Ce să zic, nu aveam chef de ceartă. M-am dus și m-am așezat chiar lângă ea. Am întrebat-o pe șleau ce făcuse acasă la Pyke, când ea trebuia să țină piept fasciștilor.

Și-a dat părul pe spate, s-a uitat prin metrou ca și cum ar fi căutat o cale de scăpare și mi-a zis că același lucru putea să mă întrebe și ea pe mine. Nu mă privea, dar nu avea nici un chef de harță.

— Mă atrage Pyke, a spus ea. E un tip incitant. Nu știu dacă ai observat, dar nu sunt mulți ca el.

— Ai de gând să te culci cu el în continuare?

— Da, da, de fiecare dată când îmi cere.

— De când durează totul?

— De atunci... de când am fost la el la masă și voi doi v-ați făcut chestiile alea unul altuia.

Și-a apropiat obrazul de al meu. Pielea ei fină și parfumul aproape că m-au făcut să leșin.

— Of, iubita mea... am spus.

— Vreau să fiu cu tine, Karim, și am făcut multe pentru tine. Dar nu pot să îngădui altora – bărbaților – să-mi spună ce să fac. Dacă Pyke mă vrea, atunci trebuie să-mi urmez dorința. Am atâtea de învățat de la el! Și te rog, te rog mult să nu mă mai urmărești altă dată.

Ușile trenului se închideau, dar am reușit să mă strecor printre ele în ultimul moment. În timp ce mergeam pe peron, m-am hotărât să mă despart de Eleanor. Aveam să mă văd cu ea în fiecare zi la teatru, dar nu și să-i vorbesc ca unei iubite. Așadar, aici se termina prima mea relație adevărată. Mai aveau să fie și altele. Îl prefera pe Pyke. Gene, dragul de el, iubitul ei negru, cel mai bun mim din Londra, care golise plosca în seriale medicale, își luase zilele fiindcă în fiecare zi cu o privire, o remarcă, un gest, englezii îi dăduseră de înțeles că nu pot să-l sufere. Nu îl lăsaseră nici o clipă să uite că îl considerau negru, sclav, o ființă inferioară. Iar noi veneram trandafirii englezești, veneram Anglia; pentru că aveam acces la aceste privilegii, la această bogăție și frumusețe, ne uitam cu dispreț în ochii Imperiului cu tot respectul lui de sine – ne uitam în ochii lui Dos Păros și ai dogului danez. Deveneam parte integrantă a Angliei și totuși rămâneam pe dinafară. Însă, ca să putem fi liberi cu adevărat, trebuia să ne eliberăm mai întâi de toată amărăciunea și resentimentele. Dar cum să faci acest lucru când amărăciunea și resentimentele erau alimentate în fiecare zi?

Aveam de gând să-i trimit lui Eleanor o scrisoare demnă. Apoi trebuia să încetez s-o mai iubesc. Asta era partea cea mai grea. Toate lucrurile din viața asta sunt organizate în

funcție de faptul că oamenii se îndrăgostesc. E simplu să te îndrăgostești, dar nimeni nu te învață cum să încetezi să iubești. Habar n-aveam de unde să încep.

Până la sfârșitul acelei zile, am umblat prin Soho și am văzut vreo zece filme porno. O săptămână întreagă după aceea am intrat într-un fel de depresie stranie, o apatie și o incapacitate de a fi între oameni, fiindcă mă durea undeva de ceea ce ar fi trebuit să fie cel mai mare eveniment din viața mea: premiera piesei.

În zilele dinaintea premierei nu am vorbit cu ceilalți actori. Intimitatea pe care o crease Pyke mi se părea acum ca un drog care o perioadă ne dăduse impresia de afecțiune și sprijin, dar care acum se dizolvase și nu mai revenea decât ocazional, ca efectele LSD-ului. Urmam îndrumările regizorale ale lui Pyke, dar nu m-am mai urcat la el în mașină. Îl admirasem atât de mult pentru talentul lui, îndrăzneala și libertatea față de convenții, dar acum nu mai știam ce să cred. Nu mă trădase el? Sau poate că mă ajuta, învățându-mă cum se trăiește viața. Habar n-aveam. Oricum, cred că Eleanor îi spusese ce s-a întâmplat între noi, fiindcă păstra distanța și era doar politicos cu mine. Marlene mi-a scris o dată: „Unde ești, dragul meu? Nu mai vrei să vii să mă vezi, scumpul meu Karim?" Nu i-am răspuns. Mă săturasem până-n gât de oamenii din teatru și de piesă, aveam senzația că încep să hibernez. Ce se întâmpla cu mine nu părea să aibă vreo importanță. Câteodată simțeam furie, dar de regulă nu simțeam nimic. Niciodată nu mai simțisem atâta nimic.

Vestiarele erau pline de flori și felicitări și într-o oră lumea se pupa mai mult decât într-o zi întreagă în tot Parisul. Se dădeau interviuri la radio și la televiziune, iar un reporter m-a întrebat care au fost principalele evenimente din viața mea. Am fost fotografiat de câteva ori lângă un gard de sârmă ghimpată. (Observasem că fotografii au o predilecție pentru sârma ghimpată.) Trăiam intens în minte și mă străduiam să nu mă uit la Eleanor și să nu îi urăsc prea mult pe ceilalți actori.

Apoi, dintr-odată, gata, venise seara cea mare, iar eu eram pe scenă, singur, cu toate luminile reflectoarelor și privirile a patru sute de englezi albi ațintite asupra mea. Știam prea bine că replicile care pentru mine erau prea familiare și deja nu mai însemnau nimic, pe care le spuneam cum spui „Bună, ce mai faci?", erau învestite de public cu înțeles și viață. Într-atât încât seara a fost un adevărat triumf, iar eu am părut – spun asta la modul obiectiv, așa au spus criticii – comic și autentic. În sfârșit.

După spectacol, am băut dintr-un foc o halbă de bere la cabină și am ieșit în foaier. Acolo, în fața mea se desfășura o scenă ciudată, mai ales că nu invitasem pe nimeni la premieră.

Dacă aș fi jucat într-un film, m-aș fi frecat la ochi, ca să arăt că nu-mi venea a crede ce se petrecea. Maică-mea și taică-miu își vorbeau și își zâmbeau. Nu prea te-aștepți să-ți vezi părinții așa. Acolo, printre punkiștii ăia sofisticați, papioane, pantofi strălucitori și femei cu spatele gol, era maică-mea, îmbrăcată într-o rochie alb cu albastru, pălărie albastră și sandale maro. Lângă ea, era frate-meu, micul Allie. Nu-mi ieșea din cap cât de mărunți și sfioși păreau ai mei, cât de cărunți și fragili erau și cât de nefirească era distanța dintre ei. Toată viața trăiești cu impresia că părinții sunt niște uriași ocrotitori, cu puteri nelimitate asupra ta, și apoi vine o zi când te întorci pe neașteptate și îi surprinzi așa cum sunt de fapt, oameni cu slăbiciuni și neliniști, care încearcă să se descurce unul cu altul.

Eva a venit la mine cu un pahar și mi-a spus:

— Într-adevăr, e o bucurie să-i vezi așa, nu?

Am stat puțin cu Eva și ea mi-a vorbit despre piesă.

— E despre situația din țara asta, a zis ea. Despre cât de cruzi și lipsiți de omenie am ajuns cu toții. Mi-a spulberat mitul personal despre Anglia ca țară tolerantă și rezonabilă. Mi s-a zbârlit părul de pe ceafă. După asta mi-am dat seama că e o piesă bună. Eu judec arta după efectul pe care îl are asupra părului meu de pe ceafă.

— Mă bucur că a avut efectul ăsta, am spus.

Îmi dădeam seama că nu prea e în apele ei. Nu știam ce să-i spun. Oricum, Shadwell se plimba de colo-colo și aștepta să termine cu mine. Ochii Evei fugeau în toate părțile. Nu alunecau numai spre mama și tata, deși aceea era ținta lor principală. Când ajungeau în acel punct, devorau. După ce s-a întors din nou către Shadwell, acesta mi-a zâmbit și a început să vorbească.

— Sunt impresionat, dar am rezerve, fiindcă... a început el.

M-am uitat din nou la maică-mea și la taică-miu.

— Încă se mai iubesc, nu vezi? i-am spus Evei.

Sau poate că nu i-am spus, ci doar m-am gândit. Câteodată nu-ți dai seama dacă ai spus ceva sau dacă doar ți-a trecut prin cap.

M-am îndepărtat și l-am găsit pe Terry la bar, cu o tipă care nu arăta ca ceilalți, toți parfumați și aranjați ca pentru seara premierei. Terry nu mi-a prezentat-o. N-a vrut s-o bage în seamă. Nici n-a dat mâna cu mine. Așa că tipa a spus:

— Sunt Yvonne, o prietenă de-a lui Matthew Pyke și ofițer de poliție în nordul Londrei. Discutam despre niște proceduri cu sergentul Monty – a chicotit.

— I-auzi, Terry.

Nu-l mai văzusem pe Terry ca în seara aceea, așa de supărat. Dădea întruna din cap de parcă ar fi avut apă în urechi. Nu voia să se uite la mine. I-am pus mâna pe tâmplă.

— Ce-i cu tine, sergent Monty?

— Nu-mi spune așa, nemernicule! Nu sunt Monty. Sunt Terry și sunt supărat. Îți spun eu ce-i cu mine. Aș fi vrut să fiu eu pe scenă. Aș fi putut fi eu. Meritam, mă-nțelegi? Dar ai fost tu, mă-nțelegi? Zi-mi și mie, ce dracu' caut eu să fac pe polițistul?

Am dat să plec de lângă el. A doua zi avea să-i fie mai bine. Dar încă nu terminase.

— Băi, unde te duci? a spus. Venea după mine. Am să-ți dau ceva de făcut. Vrei? Ai spus că vrei să faci ceva.

M-a dus cu forța într-un colț, departe de toată lumea, ca să nu fim auziți. Mă ținea de braț. Mă durea. Începuse să-mi amorțească. Am rămas locului.

— A sosit clipa, a spus el. Îți dăm apelul.

— Nu în seara asta, am spus.

— Nu în seara asta? De ce nu în seara asta? Ce e în seara asta? Ceva important pentru tine?

Am dat din umeri:

— Bine.

Spusesem că o să fac ceva, dacă o să pot. Știam ce vrea. N-aveam de gând să fiu lași.

— Partidul are nevoie urgentă de fonduri. Du-te la două persoane și cere-le bani.

— Cât?

— Vezi tu.

Am râs răutăcios:

— Ce, ești prost?

— Ia vezi cum vorbești! a țipat el. Fii atent cum vorbești!

Apoi a râs și s-a uitat batjocoritor la mine. Nu-l cunoșteam pe Terry așa cum era acum.

— Cât de mult poți.

— Adică e un test?

— Sute, a spus el. Vrem sute de lire. Cere-le! Forțează-i! Jupoaie-i! Fură-le mobila! Doar își permit. Ia cât poți, da?

— Da.

Am plecat, mă săturasem. Dar din nou m-a apucat de braț, de același braț.

— Unde dracu' te tot grăbești, mă?

— Ce vrei? am spus. Să nu dai!

Era furios, dar eu mi-am păstrat calmul. Nu-mi păsa ce se întâmplă.

— Cum vrei să faci rost de bani dacă nu știi numele celor implicați?

— Bine, cum îi cheamă? am întrebat.

M-a îmbrâncit până m-a adus cu fața la perete. Nu-i mai vedeam pe-ai mei, nu-l mai vedeam decât pe Terry și peretele. Avea dinții încleștați:

— E război de clasă, a spus el.

— Știu.

Și-a coborât vocea.

— Unul e Pyke, celălalt e Eleanor.

Eram uluit.

— Dar sunt prietenii mei!

— Da, așa că or să se poarte ca niște prieteni.

— Terry, nu!...

— Ba da, Karim.

S-a întors și s-a uitat spre zona aglomerată a restaurantului.

— Ce oameni simpatici! Bem ceva?

— Nu.

— Sigur?

Am dat din cap că sigur.

— Atunci, la revedere, Karim!

— Pa!

Ne-am despărțit. Am început să mă foiesc printre oameni. Cunoșteam multă lume, dar nu prea îi reperam. Din păcate, după nici un minut, m-am pomenit față în față cu singura persoană pe care voiam s-o ocolesc: Changez. Trebuia să dau socoteală. Eram gata. Avusesem atâtea emoții în legătură cu întâlnirea aceasta, încât cu câteva zile înainte încercasem să-l conving să nu mai vină. I-am spus Jamilei:

— Nu cred că lui Changez o să-i placă.

— Dacă-i așa, atunci trebuie să-l aduc, a răspuns ea în stilul caracteristic.

Acum Changez m-a îmbrățișat și m-a bătut pe umăr.

— Foarte bună piesa, ai jucat excelent! mi-a spus.

M-am uitat la el bănuitor. Nu-mi era prea comod. Voiam s-o șterg de-acolo. Nu-mi dau seama de ce, dar aveam impresia că e o farsă indirectă. Eram gata să-i fac față. În seara asta toți îmi voiau capul.

— Da, radiezi de fericire, Changez. Care-i cauza acestei euforii?

— Nu se poate să nu-ți fi dat seama! Jamila mea este însărcinată.

M-am uitat la el ca prostul.

— O să avem un copil, a spus el.

— Tu cu ea?

— Că prost mai ești! Cum e posibil fără relații sexuale? Știi foarte bine că nu am avut acest privilegiu.

— Tocmai, înțeleptu' lu' pește. Așa mă gândeam și eu.

— E al lui Simon. Dar o să fie al nostru, al tuturor.

— Un copil comun?

Changez a grohăit în loc de răspuns.

— Al tuturor prietenilor din familie. Ce fericit sunt!

Asta era prea mult pentru mine, mulțumesc frumos. Voiam să-mi iau tălpășița și să mă duc acasă. Dar până să fac un pas, Changez și-a întins spre mine laba grăsană de la mâna bună. M-am dat în lături. Acum e-acum, o să mă pocnească un indian de-al meu în foaierul unui teatru de albi, mi-a trecut prin minte.

— Ia vino mai aproape, mare actor ce ești, a spus el. Ascultă și critica mea. Mă bucur că ai făcut personajul strict autobiografic și că nu ai încercat să mă inventezi pe mine. Ți-ai dat seama că nu sunt un om pe care să-l poți imita. Cuvântul tău de onoare tot valorează ceva. Asta-i bine.

M-am bucurat când am văzut că Jamila venea spre mine, căci credeam că va schimba subiectul. Dar cine era cu ea? Simon? Ce pățise la față? Avea un plasture peste un ochi, obrazul îi era pansat și jumătate din cap înfășurat în bandaj. Jamila a rămas serioasă, chiar și după ce am felicitat-o de două ori pentru copil. Doar s-a uitat fix la mine, de parcă aș fi fost vreun violator. Ea, mă rog, ce problemă mai avea? Asta voiam să știu.

— Care e problema?

— N-ai venit, a spus. Nu te credeam în stare. Pur și simplu, n-ai venit.

Unde nu mă dusesem?

— Unde?

— Chiar trebuie să-ți aduc aminte? La demonstrație, Karim.

— N-am putut, Jammie. Am avut repetiții. Cum a fost? Am auzit că a avut ecou.

— Alții din distribuție au venit. Simon e prieten cu Tracey. Ea a fost acolo, în prima linie.

S-a uitat la Simon. M-am uitat și eu la Simon. Nu puteam să-mi dau seama ce exprima fața lui, fiindcă cea mai mare parte din ea era o ruină în acel moment.

— Uite, așa a fost! A primit o sticlă în față. În ce direcție ai apucat-o ca om, Karim?

— În direcția aia.

Plecam, eram în drum spre ușă, când a venit mama la mine. Mi-a zâmbit și am sărutat-o.

— Te iubesc așa de mult, a spus.

— Nu-i așa că am fost bun, mamă?

— Nu ai mai purtat cârpa aia în loc de chiloți, ca de obicei, a spus ea. Cel puțin, te-au lăsat să porți haine de-ale tale. Dar tu nu ești indian. N-ai fost niciodată în India. Ai face diaree din momentul în care te-ai da jos din avion, știu eu.

— De ce nu spui mai tare? Nu sunt în parte și indian?

— Dar eu? a spus mama. Cine te-a născut? Ești englez, slavă cerului!

— Nu-mi pasă, am spus, sunt actor. E o meserie.

— Nu spune asta. Fii tu însuți.

— Da, mă rog.

S-a uitat în direcția tatei, care era acum cu Eva. Ea tocmai îi spunea ceva, cu parapon. El părea spășit, dar le înghițea, nu îi răspundea. Ne-a văzut și a lăsat ochii în jos.

— Îi face papară, a spus mama. Dacă e proastă... Nu folosește la nimic cu un catâr așa ca el.

— Du-te la toaletă și suflă-ți nasul, i-am spus.

— Da, am nevoie.

La ușă, m-am suit pe un scaun și am privit de acolo mulțimea de viitoare schelete. Peste optzeci de ani, cei mai mulți dintre noi aveam să fim morți. Trăiam fiindcă nu aveam încotro, de parcă nu ar fi fost așa, de parcă nu eram singuri, de parcă nu avea să vină clipa în care fiecare își va da seama că viața lui s-a sfârșit, că trăim ca și cum ne-am îndrepta fără frâne spre un zid de cărămidă. Eva și taică-miu vorbeau,

Ted și Jean vorbeau, Marlene și Tracey vorbeau, Changez, Simon și Allie vorbeau și nici unul dintre ei nu avea nevoie de mine în acel moment. Am ieșit.

Spre deosebire de fundurile lor puturoase și vorbăria veninoasă, aerul serii mirosea a lapte. Mi-am descheiat jacheta de piele, mi-am desfăcut șlițul și am lăsat vântul să-mi răcorească penisul. Am pornit spre Tamisa cea împuțită, fluviul plin de rahați, poluat de vagabonzi care locuiesc în bărci și tipi cărora le place să tragă la rame. O vreme am mers sprinten, ca să mă înviorez, până când mi-am dat seama că sunt urmărit de o făptură mică pe care o văzusem la câțiva metri în urma mea, în timp ce mergea liniștită, cu mâinile în buzunare. Dă-o-ncolo!

Voiam să mă gândesc la Eleanor și cât de dureros era s-o văd în fiecare zi, când de fapt eu voiam să fim din nou împreună. Îmi făcusem speranțe că indiferența mea îi va trezi interesul, că îi va fi dor de mine și mă va chema înapoi la ea acasă, ca să mâncăm varză înăbușită și să o sărut pentru ultima oară pe coapse. Dar în scrisoare îi cerusem să nu se mai apropie de mine și asta și făcea, fără să pară că o afectează. Mă gândeam să încerc să mai vorbesc o dată cu ea.

Devenisem prea curios în legătură cu persoana din spatele meu, așa că mai sus, pe chei, m-am ascuns în intrândul unei cârciumi și m-am năpustit pe jumătate gol asupra ei, urlând:

— Cine ești? De ce mă urmărești?

Când i-am dat drumul, tipa era calmă, nu părea speriată și zâmbea.

— Mi-a plăcut cum ai jucat, a spus, când am pornit la plimbare. Am râs cu lacrimi. Voiam doar să-ți spun asta. Și ai o față tare drăguță. Și niște buze...

— Pe bune, mă placi?

— Da, și am vrut să stau cu tine câteva minute. Te rog să nu te superi că te-am urmărit. Mi-am dat seama că voiai să pleci de-acolo. Păreai înspăimântat. Furios. Ce stare nasoală, ptiu! Nu-i așa că nu vrei să fii singur?

— Nu-i nimic, e bine să ai un prieten.

Sfinte, a sunat ca naiba! Ce cretin eram! Dar ea m-a luat de braț și ne-am plimbat de-a lungul râului, pe lângă casa lui William Morris[1] și către Hogarth's Tomb.

— Ciudat, a mai avut cineva aceeași idee ca și mine, a spus tipa, pe care o chema Hilary.

— Ce idee?

— Să te urmărească.

M-am întors și l-am văzut pe Heater stând la distanță, fără nici o intenție să se ascundă. L-am salutat cu un strigăt din burtă, care a spintecat aerul ca un avion cu reacție. Janov[2] m-ar fi aplaudat.

— Ce vrei, Heater? De ce nu te duci dracului să mori de cancer, matahală pocită cu aere inteligente ce ești?

Și-a schimbat poziția și s-a proptit cu picioarele depărtate și greutatea distribuită egal pe ambele. Era gata să se repeadă la mine. Voia să ne batem.

— Vezi că vin la tine, puță de pakistanez! Nu-mi place moaca ta! Și ți-ai bătut joc de Eleanor a mea. Și tu, și Pyke.

Hilary m-a luat de mână.

— Ce-ar fi să fugim?

— Bună idee, am spus, hai!

Am luat-o la fugă spre Heater și m-am urcat pe el punându-i un picior pe genunchi, l-am înșfăcat de revere și am profitat de avânt ca să-i trag un cap în nas, așa cum învățasem la școală. Slavă cerului că fusesem la școală. S-a tot dus învârtindu-se, cu mâna la nas. Eu și Hilary am luat-o la goană urlând. Apoi ne-am luat de mână și ne-am sărutat. Aveam impresia că suntem plini de sânge, ca și cum ar fi curs din noi. Uitasem că Heater învățase la școală să nu iasă din casă fără lame de ras cusute pe dosul reverelor.

---

1 Artist, scriitor, socialist și activist englez (1834-1896).

2 Arthur Janov (n. 1924). Psiholog american, inițiatorul teoriei primare. Printre altele, a scris cartea *The Primal Scream*.

Capitolul șaisprezece

Teatrul era plin în fiecare seară, iar vinerea și sâmbăta, spre marea noastră bucurie, unii rămâneau și pe-afară. Aveam de gând să jucăm câteva spectacole în plus. Toată ziua nu mă gândeam la nimic altceva decât la piesă. Era și normal. Era un eveniment important, pe care trebuia să-l duc până la capăt, în fiecare seară. Nu puteam să-i fac față concentrat doar pe jumătate, după cum mi-am dat seama o dată, când m-am pomenit aruncat pe scenă, uitându-mă la Eleanor, fără să știu în ce act sunt. Am descoperit că cea mai bună cale de a nu lăsa spectacolul din fiecare seară să-mi strice ziua era să-mi schimb programul. Mă sculam în jur de trei-patru după-amiaza, așa că piesa avea loc, cum ar veni, dimineața. Apoi aveam la dispoziție orele de după, ca să uit de ea.

După spectacol, mergeam în zona cu restaurante, unde toate privirile erau ațintite asupra noastră. Lumea ne arăta cu degetul. Ne făceau cinste cu băutură și se simțeau privilegiați să ne cunoască. Ne invitau la petrecerile lor, ca să le asigurăm succesul. Ne duceam. Apăream la miezul nopții, cu brațele pline de sticle de bere și vin. Când ajungeam, ni se ofereau droguri. Făceam sex cu mai multe femei deodată, acum nu mi se mai părea așa de greu. Mi-am angajat și impresar. Mi s-a oferit un rolișor într-un film, ca șofer de taxi. Aveam și ceva bani pe mână. Într-o seară, a venit Pyke și ne-a întrebat dacă vrem să mergem cu piesa la New York. Primise o ofertă din partea unui teatru mic, dar prestigios de-acolo. Să ne gândim serios dacă vrem să mergem.

— Să-mi spuneți dacă pot să vă deranjez, a spus el într-o doară. Depinde de voi toți.

Pyke ne-a dat niște bancnote după spectacol, după care l-am întrebat dacă pot să trec pe la el la sfârșit de săptămână. Mi-a zâmbit și m-a mângâiat pe fund:

— Oricând vrei tu, a spus. De ce nu?

— Ia loc, m-a poftit, când am ajuns la el, gata să-i cer bani. O femeie în vârstă, într-un halat de casă roz, a intrat în cameră cu o cârpă de șters praful.

— Vino mai încolo, Mavis, a zis el.

— Matthew... am dat eu să spun.

— Ia loc până fac un duș, a zis. Te grăbești tare?

A ieșit din nou și m-a lăsat singur în cameră, cu statueta care reprezenta un vagin. Așa cum făcusem și prima dată, am început să mă plimb prin încăpere. Mi-a trecut prin minte să încerc să fur ceva, un lucru pe care Terry ar fi putut să-l vândă și să scoată bani pentru partid. Sau ar fi trecut drept trofeu. M-am uitat la diverse vaze și modele de *presse-papiers*, dar habar n-aveam cât valorează. Tocmai mă pregăteam să bag unul în buzunar, când a intrat Marlene, îmbrăcată cu un tricou și pantaloni scurți. Avea vopsea pe brațe și pe mâini. Zugrăvea. Acum avea carnea albă ca de om bolnav, după câte am băgat de seamă. Cum de putusem să o sărut și să o ling?

— A, tu erai! a spus ea.

Nu prea mai părea entuziasmată ca data trecută. Poate că i se luase de mine. Oamenii ăștia erau azi așa, mâine așa.

— Ce mai zici? m-a întrebat ea. A venit spre mine. Dintr-odată, s-a înseninat. Hai să mă săruți, Karim. S-a aplecat și a închis ochii. Am sărutat-o ușor pe buze. Nu i-a deschis.

— Ăsta nu-i sărut. Când sunt sărutată, vreau să rămân sărutată. Și-a băgat limba în gura mea, și-a mișcat gura peste a mea, și-a pus mâinile pe mine.

— Lasă-l în pace, Dumnezeule mare! Ce, nu poți să te abții? a spus Pyke, întorcându-se în cameră. Unde e gelul ăla de duș cu lemn de santal, care-mi place mie?

Marlene s-a ridicat în picioare.

— De unde să știu eu? Nu sunt frivolă. Ce sunt eu, bărbat? Nu folosesc așa ceva.

Pyke a scotocit la ea în geantă și prin diverse sertare, scoțând tot felul de lucruri. Marlene se uita la el cu mâinile în șold. Când a ajuns iar la ușă, a strigat la el:

— De ce ești așa de arogant? Mie să nu-mi vorbești ca la fufele-alea de actrițe! De ce să-l las în pace pe Karim al meu? Tu nu ieși cu prietena lui?

Pyke s-a oprit și a zis:

— N-ai decât să ți-o tragi cu el, puțin îmi pasă mie! Fă ce vrei, Marlene.

— Du-te dracului! Și s-o ia dracu' de libertate! Bagă-ți-o undeva!

— Și nici nu e prietena lui, a spus Pyke.

— Nu e prietena lui? Marlene s-a întors spre mine. Așa e? Apoi către Pyke:

— Ce-ai făcut?

Pyke a tăcut din gură.

— Ți-a stricat relația, nu, Karim?

— Exact, am spus.

M-am ridicat în picioare. Marlene și Pyke se uitau cu ură unul la celălalt.

— Matthew, am spus eu, n-am trecut decât ca să te rog ceva. E o nimica toată. Nu durează mult. Putem să rezolvăm acum?

— Atunci eu vă las să discutați ca între bărbați, a spus Marlene pe un ton sarcastic.

— Unde mi-e gelul de duș? a întrebat Pyke. Pe bune, unde e?

— Du-te-n mă-ta! a spus Marlene plecând.

— Măi, măi... a făcut Pyke către mine, încercând să se calmeze.

I-am cerut banii. I-am spus pentru ce erau. I-am cerut să-mi dea trei sute de lire.

— Pentru politică? a întrebat el. Pentru partid, așa-i? Am dreptate?

— Da.

— Tu?

— Da.

— Măi să fie, măi să fie, Karim... Cred că m-am înșelat în ceea ce te privește.

Am făcut pe tipul sigur de sine.

— Poate că da.

S-a uitat la mine cu un aer serios și plin de bunătate, ca și cum m-ar fi înțeles pe deplin.

— N-am vrut să te fac de râs în fața celorlalți. Nu mi-am dat seama că ești așa de implicat.

— Păi, nici nu prea sunt, am spus. Pur și simplu, mi-au cerut să-ți cer.

A venit cu carnetul de cecuri.

— Pun pariu că nu ți-au cerut să și spui asta.

A luat stiloul.

— Carevasăzică, ești curierul lor. Ești un copil vulnerabil. Nu-i lăsa să se folosească de tine. Uite cecul.

Era fermecător. Mi-a dat un cec de cinci sute de lire. Aș fi putut să stau de vorbă cu el toată ziua, să bârfim și să pălăvrăgim cum făceam la el în mașină. Dar cum am primit banii, am și plecat. Nu prea părea dornic să mă invite să rămân și nici eu nu voiam să mai intru în vreo belea cu Marlene. Când ieșeam pe ușa din față, a venit alergând pe scări și a strigat după mine:

— Karim, Karim!

Iar eu l-am auzit pe Pyke spunându-i:

— Nu știe cum să scape mai repede de tine.

Și a trântit ușa în urma mea.

Nu mă simțeam în stare să merg din nou acasă la Eleanor. Așa că i-am cerut bani într-o seară, la teatru. Îmi venea greu

acum să vorbesc cu ea. Ceea ce îngreuna situația era faptul că, în timp ce îi spuneam despre ce e vorba și îi explicam că nu sunt decât afaceri, fără nici o legătură cu dragostea, ea își făcea de lucru cu tot felul de obiecte pe care le avea în cabină: cărți, casete, farduri, fotografii, vederi, scrisori și haine. Ba chiar a mai încercat și niște pălării, pentru numele lui Dumnezeu! Făcea toate astea fiindcă nu voia să stea locului și să se uite în ochii mei. Dar, în același timp, simțeam că mă scosese din gândurile ei. Nu însemnam mare lucru pentru ea, fusesem o pierdere minoră.

Nu că îmi plăcea cine știe ce, dar nu voiam să-i dau drumul. Nu-mi plăcea să fiu dat la o parte, lăsat în urmă, părăsit. Și totuși, asta se întâmplase. Iată! Nu mai aveam ce să fac. Așa că i-am spus în față ce vreau. A dat din cap și a ridicat o carte.

— Ai citit asta? m-a întrebat.

Nici măcar nu m-am uitat la ea. N-aveam chef de cărți acum. I-am cerut din nou să-mi dea niște bani. I-am spus că e pentru binele partidului, care avea să schimbe ce era de schimbat.

În cele din urmă, mi-a zis:

— Nu, nu vreau să-ți dau cinci sute de lire.

— De ce?

— Mă tot gândesc la Gene de la o vreme.

— Tu mereu te gândești la Gene și...

— Da. Și? De ce nu?

— Lasă asta, Eleanor. Hai să vorbim despre bani.

— Gene a fost...

Am dat cu pumnul în masă. Începusem să mă satur. Și nu-mi mai ieșea din cap un vers din Bob Dylan: „Sunt țintuit în Mobile și iar tânjesc cu dor de Memphis".

— Partidul are nevoie de bani. Nu mai există altceva în afară de asta. Lasă-l pe Gene. Lasă-ne pe noi.

A insistat:

— Încerc să-ți spun ceva. Iar tu nici nu mă asculți.

— Ești bogată, nu? Du și tu vorba mai departe, dragă.

— Fir-ai tu să fii de ticălos plin de dispreț! Nu ne-am simțit bine împreună?

— Ba da. Chiar m-am simțit foarte bine. Am fost la teatru, ne-am tras-o, iar tu te-ai dus cu Pyke.

Atunci a zâmbit și mi-a spus:

— Asta e ideea, partidul ăsta nu susține cauza negrilor. Nu e nimic altceva decât o mare gargară, dacă vrei să știi. Nu dau nici un sfanț pentru ideologia asta de apartheid.

— Bine, am spus și m-am ridicat să plec. Mersi, oricum.

— Karim!

S-a uitat la mine. Voia să spună ceva cumsecade, așa că a zis:

— Nu te amărî.

Când am avut o zi liberă, am trecut pe la Terry. Locuia ilegal într-o casă din Brixton, împreună cu tovarășii lui. Am ieșit de la metrou și am luat-o spre nord, așa cum îmi spusese, pe sub podul de cale ferată pe care trecusem cu unchiul Ted atunci când spintecase banchetele și spusese: „Negroteii, *să trăiți, conașule*". Era aceeași linie cu care mersese taică-miu la serviciu atâția ani de zile, cu dicționarul albastru în diplomat.

Casele acelea erau făcute pentru alte vremuri, m-am gândit, când am aflat unde stă Terry. Erau case de cinci etaje, cu vedere spre parcuri cochete și care se dărâmau cum se dărâma toată partea asta a orașului, pe măsură ce creștea numărul fisurilor și al crăpăturilor. Tinerii din zona asta erau mai îndrăciți decât în oricare alt cartier. Stilul de tunsoare al lui Charlie, pe care și-l mai și adaptase – păr negru, țepos, sculptural, ornamental, aranjat de seară, nu de toată ziua – se schimbase în stilul mohican. Și fetele, și băieții purtau niște curcubee solide din păr vopsit, pe țestele altfel complet rase. Tinerii de culoare aveau cârlionți lânoși care le ajungeau până la jumătatea spinării, bastoane și adidași. Tipele umblau în pantaloni care se îngustau deasupra gleznei, iar tipii purtau pantaloni negri de masochiști, plini de ținte, catarame și

fermoare. Toată zona era înțesată de birturi, magherniță pline de locatari ilegali, baruri de lesbiene, cârciumi de homosexuali, baruri cu droguri, filiere ale traficanților de droguri, centre de consiliere și birouri a tot felul de organizații politice radicale. Nu prea se muncea, lumea doar se învârtea pe-acolo. Unii te întrebau dacă vrei hașiș negru, ceea ce mă tenta, dar nu de la ei.

Ușa de la intrare era deschisă. Încuietorile fuseseră sparte. Am intrat direct și l-am surprins pe Terry. Era în șort și în tricou, desculț, și făcea exerciții pe un șezlong în fața unei ferestre largi. Ținea o bară cu greutăți după cap și se ridica și se lăsa cu ea, în timp ce se uita la un meci de rugby la televizor. M-a privit uluit. M-am uitat de jur-împrejur în căutarea unui loc unde să mă așez, a vreunui scaun întreg ori a unei perne curate. Era jegoasă casa, iar Terry câștiga din actorie. Până să mă așez, m-a luat în brațe și m-a strâns. Mirosea bine, a transpirație.

— Măi, măi, tu ești, în carne și oase! Ai venit la mine așa, pur și simplu... Pe unde-ai umblat, mă?

— Sergent Monty... am început.

— Pe unde-ai umblat, mă? Ia zi, Karim, pe unde?

— Ți-am făcut rost de bani.

— Da, vezi să nu, te și cred!

— Păi, nu m-ai rugat?

— Ba da, dar...

Și-a dat ochii peste cap.

— Ba m-ai rugat. Mi-ai dat ordin, fir-aș al naibii! Zi că nu! Vrei să zici că nu mai știi?

— Cum să nu mai știu? Așa ceva nu se uită, dă-o-n mă-sa de treabă, Karim! În seara aia tare... Mamă! Toți ăia cu bani și cu cap... Tipii ăia ca scoși din cutie... Nenorociții de la universitate, bogați de-ți vine să verși... Lua-i-ar naiba! Ăștia-l întorc pe dos pe unu' ca mine.

— Mie-mi spui?

A dat din mâini și a pufnit.

— Da' nu prea sunt cine știe ce mulțumit.

S-a dus să facă niște ceai, dar era Typhoo și ceașca avea niște urme maro pe dinăuntru. Am dat-o deoparte și i-am întins cecul de la Pyke. A aruncat o privire spre el, apoi s-a uitat la mine.

— Marfă! Am crezut că faci mișto de mine. E super! Bravo, tovarășe.

— N-a trebuit decât să-i cer, știi și tu cum sunt liberalii ăștia...

— Mda, își permit, nenorociții!

A venit din nou la mine, după ce a băgat cecul în buzunarul de la geacă.

— Să știi că acum poți să faci și altceva pentru partid.

— Plec la New York, cu Pyke, i-am spus.

— Dă-o-n mă-sa de Americă! Ce-ți trebuie?

Mă bucuram să-l văd din nou pe Terry entuziast și plin de energie.

— Acum cel mai bine e să fii în țara asta. Îți dai seama că e în genunchi, nu?

— Ba bine că nu.

— Firește. Callaghan[1] n-o mai duce mult. O să vină rândul nostru.

— Îmi place America.

— Da, bravo!

Mi-a dat un pumn în umăr. Simțeam că vrea să mă atingă sau ceva de genul ăsta, să mă sărute. A spus:

— Numai că e o cloacă de fascism, imperialism și rasism.

— Ei, na!

— E...

— Câteodată mi-e silă de prostia ta. Ești, pur și simplu, bătut în cap și orb la ce se întâmplă în jurul tău. America! De unde crezi că a venit lupta pentru drepturile homosexualilor? Deși asta nu prea m-a ajutat, recunosc.

Am stat să mă gândesc puțin. Mă asculta, încă nu începuse să rânjească.

---

1 Om politic laburist, prim-ministru (1912-2005) al Marii Britanii, între 1976 și 1979.

— Mișcarea pentru drepturile femeilor. Răzvrătirea negrilor. Ce vrei să spui, Terry, când vorbești despre America? Tâmpenii! Idioțenii! Dumnezeule mare!

— Ia nu zbiera la mine! Ce vreau să spun? Vreau să spun că o să-mi fie dor de tine, atât. Și să fiu al naibii dacă nu e ciudat că tu și Pyke sunteți prieteni așa de buni, după ce ți-a făcut. Așa-i? Așa-i?

— Da' ce mi-a făcut? am întrebat.

— Știi tu, că doar ai fost acolo.

— Știu? Ce anume, spune-mi tu.

— Am auzit, mi-a zis. Toată lumea vorbește.

S-a întors. Nu mai voia să adauge nimic pe tema asta. Acum n-aveam să mai aflu în veci ce se vorbea despre mine și Pyke și ce îmi făcuse el mie.

— Mă rog, am spus, puțin îmi pasă.

— Ție nu-ți pasă de nimic, a spus el. Nu ești legat de nimic, nici măcar de partid. Nu iubești. Rămâi și luptă.

Am făcut câțiva pași prin cameră. Sacul de dormit al lui Terry era pe jos. Lângă pat era un cuțit. Voiam să plec. Aveam chef să colind partea aceea a orașului. Voiam să-l sun pe Changez și să mă plimb împreună cu el, să-l am lângă mine, cu mersul lui de Charlie Chaplin. Terry se învârtea și el prin cameră. Mă uitam pe fereastră încercând să mă stăpânesc. Mă scoteau din sărite cei care nu aveau dreptate decât pe jumătate. Nu puteam să sufăr felul cum își turuiau opiniile, siguranța lor, ușurința cu care vorbeau despre China, Rusia și sistemul economic, fiindcă în spatele eșafodajului solid de vorbe era un hău de prostie și neștiință și, într-un fel, lipsa curiozității. Iubitul tipei ăleia, Fruitbat Jones, Chogyam-Rainbow-Jones, avea un principiu: nu vorbea decât despre lucruri prin care trecuse, pe care le trăise el pe pielea lui. Mi se părea un principiu sănătos.

Am dat să-i spun din nou lui Terry cât de prost îl credeam, cât de rigid era felul în care privea lucrurile, dar atunci el mi-a zis:

— Poți să vii să stai aici, acum că Eleanor te-a lăsat în stradă. Sunt niște fete de muncitori tare bune în clădire. N-o să duci lipsă.

— Sunt convins.

M-am dus la el și i-am băgat mâna între picioare. Nu credeam că o să-și îngăduie să-i facă atâta plăcere, nu îmi închipuiam că o să fie de acord să-i scot penisul afară, dar m-am gândit că, oricine ar fi fost, încercarea moarte n-are. Nu se știe niciodată, poate le place, și dacă nu, asta e. Când eram în starea asta, mi se părea că oamenii atrăgători sunt o provocare în sine.

— Nu mă atinge, Karim, a spus.

L-am frecat mai departe, apăsându-l și înfigându-i unghiile în ouă, până când mi-am ridicat ochii și m-am uitat la el. Eram așa de furios pe el și voiam așa de mult să-l umilesc, dar dintr-odată i-am văzut atâta omenie în ochi și în felul în care încerca să zâmbească – atâta nevinovăție în efortul de a mă înțelege și vulnerabilitate în fața suferinței, dar și sugestia implicită că nu îngăduie să fie rănit –, că m-am retras. M-am dus în celălalt capăt al camerei. M-am așezat și m-am uitat la perete. M-am dus cu gândul la tortură și la suferința fizică gratuită. Cum era posibil să faci așa ceva când existau priviri care strigau la tine din străfundurile ființei umane și care îți stârneau atâta milă, de puteai să plângi un an întreg?

M-am dus la el și am dat mâna. Habar n-avea ce se întâmplă. I-am spus:

— Ne mai vedem.

— Când? m-a întrebat îngrijorat.

— Când mă întorc din America.

A venit cu mine până la ușă. Și-a luat la revedere și mi-a spus că-i pare rău. Sincer să fiu, aș fi vrut să mă mut cu el și să trăiesc în Brixton, dar probabil că pierdusem momentul. America mă aștepta.

Capitolul șaptesprezece

În seara premierei de la New York, după spectacol, când am ieșit de la teatru, ne-au luat cu niște taxiuri și ne-au dus până la o clădire din Central Park South, undeva lângă Hotelul Plaza. Eram pe la etajul nouă sute sau ceva de genul ăsta, iar un perete era din sticlă solidă și dădea înspre parc și zona de nord a Manhattan-ului. Umblau pe-acolo servitori cu tăvi de argint, iar un negru cânta „As Time Goes By" la pian. Am recunoscut diverși actori și mi s-a spus că erau prezenți și impresari, ziariști și editori. Carol mergea din om în om și se prezenta. Pyke stătea într-un singur loc, în mijlocul încăperii, unde primea cu bucurie și farmec laude nesolicitate și aștepta desigur să întâlnească vreo coafeză din Wisconsin. Englezi provinciali cum eram, de oftică și frică să nu ne contaminăm de capitalism, eu, Richard și Tracey stăteam îmbufnați într-un colț și nu ne simțeam în largul nostru. Eleanor se distra, stând de vorbă cu un tânăr producător de film, cu părul împletit în coadă. Acum, când mă uitam la ea, după ce nu-i spusesem decât vreo două-trei cuvinte în ultimele trei luni, mi-am dat seama cât de puțin o cunoșteam, o înțelegeam și o plăceam. O dorisem și totuși nu o dorisem. Ce-o fi fost oare în capul meu tot timpul ăsta? Mă hotărâsem să-i vorbesc mai încolo, după câteva pahare.

Tipul care conducea teatrul, doctorul Bob, era critic și fost profesor universitar care se dădea în vânt după „arta etno". Biroul lui de la teatru era plin de coșuri împletite din Peru, lopeți sculptate, tobe și picturi africane. Mi-am dat

seama că intuise deruta mea, căci în timp ce repetam pentru premieră, a spus:

— Nu-ți fă griji, te montez eu una-două cu niște muzică de la mama ei, de parcă ar fi știut că fix de asta aveam nevoie ca să mă simt ca acasă.

Acum ne-a așezat pe mine și pe Tracey pe două scaune puse cam în văzul tuturor și le-a cerut să facă liniște celor din spatele nostru. Toți au crezut că urma să țină o cuvântare sau să facă un anunț. Dintr-odată, trei bărbați negri au dat năvală în încăpere, lovind cu un fel de cârlig de lemn în niște tobe pe care le aveau în mână. Apoi, un negru îmbrăcat cu niște pantaloni roz și gol, în rest, a început să se învârtă cu brațele întinse de colo-colo prin cameră. Două negrese i-au urmat exemplul și își fluturau mâinile. A mai apărut din senin un tip cu pantaloni sclipicioși, după care toți patru s-au apucat să facă un soi de dans de împerechere, la doar câteva zeci de centimetri în fața mea și a lui Tracey. Iar doctorul Bob, care stătea pe vine într-un colț, urla de-acolo „Bine!" și „Ține-o-așa!", în timp ce haitienii dansau. M-am simțit ca un colonial care se uită la spectacolul oferit de băștinași. La sfârșit, s-a iscat un ropot de aplauze și doctorul ne-a pus să dăm mâna cu fiecare dintre ei.

În seara aceea nu am mai văzut-o pe Eleanor decât după ce au plecat aproape toți invitații și stăteam într-un dormitor cu Richard și Carol, strânși în jurul lui Pyke. Pyke era nestăpânit și râdea întruna. Doar se afla la New York cu o piesă care avea succes și era înconjurat de admiratori! Ce-și putea dori mai mult? Și juca unul dintre jocurile lui preferate. Presimțeam deja pericolul. Dar dacă ieșeam din cameră, mă aflam printre străini. Așa că am preferat să stau și să particip, deși nu mă simțeam în stare să fac față.

— Toată lumea, atenție! Dacă ați putea să vi-o trageți cu oricine din cei aici de față, pe cine ați alege?

Toată lumea a început să râdă, să se uite în jur și să-și justifice alegerea încercând să fie îndrăzneți și să arate cu degetul, zicând: „Cu tine, cu tine!" O singură privire i-a

fost de-ajuns lui Pyke să-și dea seama cât de absent eram în seara respectivă, așa că pe mine m-a exclus. Am dat din cap și i-am zâmbit. Apoi am luat-o de mână pe Eleanor și i-am spus:

— Putem ieși o clipă ca să stăm de vorbă?

Dar Pyke a zis atunci:

— Un moment, stați puțin. Trebuie să vă citesc ceva.

— Haide, i-am spus lui Eleanor, dar ea m-a ținut de mână.

Știam ce avea să urmeze. Acum Pyke își scosese carnețelul. A început să citească estimările pe care le făcuse când începuserăm repetițiile, în sala aceea de pe cheiul Tamisei, când toată lumea fusese sinceră de dragul grupului. Sfinte Doamne, eram praștie și nu înțelegeam de ce erau toți așa de atenți la Pyke, de parcă le citea recenzii, doar că nu despre piesă, ci despre propriile personalități, haine și convingeri – despre noi. Mă rog, a citit niște chestii despre Tracey și Carol, dar eu stăteam întins pe jos și nu ascultam, că și-așa nu era nimic interesant.

— Acum, Karim, a spus el. O să rămâi cu gura căscată.

— De unde știi?

— Știu.

A început să citească ce scrisese despre mine. Toți se uitau la mine și râdeau. De ce mă urau așa de tare? Ce le făcusem? De ce nu eram mai puternic? De ce mă afecta atât?

„E clar: Karim caută să i-o tragă cuiva, fie fată, fie băiat, n-are-a face și asta e în regulă. Dar preferă să fie fată, ca să-l cocoloșească. Așa că le evaluează pe toate fătucile din grup. Tracey e prea colțuroasă pentru el și prea nevoiașă, Carol e prea ambițioasă, iar Louise nu e fizic genul lui. Rămâne Eleanor. I se pare că e o fată drăgălașă, dar ea nu e căzută în limbă după el. Oricum, e încă varză în urma fazei cu Gene și se simte vinovată pentru moartea lui. Am să vorbesc cu ea, să-i spun să aibă grijă de Karim, poate o conving să-i și gătească, să-i mai dea puțină încredere. Eu cred că Eleanor o să i-o tragă, în speță va fi vorba de sex din milă, dar el o

să se îndrăgostească serios de ea, iar ea va fi prea cumsecade să-i spună adevărul în față. O să se lase cu plânsete."

M-am dus în camera de alături. Aș fi vrut să fiu la Londra, nu-mi doream decât să fiu departe de toți oamenii ăștia. L-am sunat pe Charlie, care locuia la New York, dar nu era acasă. Vorbisem cu el la telefon de mai multe ori, dar încă nu mă văzusem cu el. Atunci Eleanor m-a luat după umeri și m-a strâns în brațe. Eu ziceam întruna:

— Hai să plecăm, hai să mergem undeva ca să fim singuri.

Se uita la mine cu milă și îmi spunea că nu se poate, că trebuie să-mi spună adevărul, la noapte are să se ducă la Pyke, voia să-l cunoască bine de tot, până la capăt.

— N-o să ai nevoie de toată noaptea pentru asta, i-am spus.

L-am văzut pe Pyke ieșind din dormitor împreună cu ceilalți și m-am dus să-l fac praf. Dar n-am reușit să-l pocnesc. Ne-am încăierat, m-am repezit în toate părțile, nu vedeai decât mâini și picioare, dar nu se știa ale cui sunt. Turbasem: dădeam din picioare, zgâriam și urlam. Am vrut să arunc un scaun prin peretele de sticlă, fiindcă aș fi vrut să fiu în stradă și să văd cu încetinitorul cum trece prin geam. Apoi am avut senzația că sunt într-un fel de cutie. Mă uitam în sus, unde vedeam niște lemn lustruit, și nu puteam să mă mișc. Eram imobilizat. Eram aproape sigur că murisem, slavă cerului. Am auzit pe cineva spunând cu accent american:

— Englezii ăștia sunt niște animale. Toată cultura lor s-a dus de râpă.

Carevasăzică, taxiurile din New York au o despărțitură antiglonț, ca să nu poți să-l omori pe șofer, și banchete alunecoase de mai aveam puțin și cădeam pe jos. I-am mulțumit lui Dumnezeu că eram cu Charlie. Mă cuprinsese cu brațele și mă ținea să nu cad. Nu a vrut să mă lase să oprim la un bar cu tipe fără sutien. Însă i-am văzut pe haitieni pe stradă. Am lăsat geamul jos, i-am spus șoferului să încetinească și am strigat la ei:

— Salutare, măi băieți, încotro?

— Potolește-te, Karim, mi-a spus Charlie cu blândețe.

— Haideți, fraților! Hai să mergem undeva, să ne facem de cap în America!

Charlie i-a spus șoferului să meargă mai departe. Dar cel puțin era vesel și se bucura să mă vadă, chiar dacă, după ce am coborât din mașină, nu voiam decât să mă întind pe caldarâm și să dorm.

Charlie venise să vadă piesa în seara aceea, dar după spectacol se dusese să ia masa cu un producător de discuri și ajunsese târziu la petrecere. M-a găsit leșinat sub pian, înconjurat de actori furioși, și m-a luat acasă. După aceea, Tracey mi-a spus că îmi desfăcea cămașa când și-a ridicat ochii și l-a văzut pe Charlie venind spre ea. Zicea că era așa de frumos că a podidit-o plânsul.

M-am trezit învelit cu o pătură, într-o cameră tare frumoasă și luminoasă, nu mare, plină de canapele, multe fotolii vechi, cu un șemineu deschis și două uși despărțitoare, prin care se vedea o bucătărie. Pe pereți erau afișe înrămate cu tot felul de expoziții de pictură. Am văzut și cărți, era o locuință stilată, nu semăna deloc cu bârlogul unui rocker. Dar, de fapt, nici nu puteam să spun că Charlie era cântăreț de muzică rock. Nu mi se părea că lucrul ăsta ține de persoana lui, ci că era doar o ipostază temporară, de împrumut.

Am vomitat de trei sau patru ori înainte să mă duc sus la Charlie, cu pâine prăjită, gem și cafea. Era singur în pat. Când l-am trezit, nu m-a întâmpinat cu mârâielile lui obișnuite. S-a ridicat în fund, mi-a zâmbit și m-a sărutat. A spus multe chestii pe care nu-mi venea să cred că le aud din gura lui.

— Bine-ai venit la New York. Știu că te simți ca naiba, dar o să ne distrăm cum n-ai văzut de când ești. E un oraș marfă! Și când te gândești că toți anii ăștia am stat în alt oraș decât cel care trebuia. Acum du-te acolo și pune discul cu Lightnin' Hopkins. Hai să începem și noi și să vedem s-o ținem de-acu' încolo!

Biblioteca Metropolitană

Am petrecut ziua împreună, ne-am plimbat prin cartierul Greenwich Village, iar eu am băut spumă de lapte amestecată cu înghețată italienească. O tipă l-a recunoscut pe Charlie și a venit la noi la masă, ca să-i lase un bilet. Scria: „Mulțumesc că dăruiești lumii geniul tău." Dedesubt era numărul ei de telefon. Charlie a dat din cap spre ea în partea cealaltă a cafenelei. Uitasem cât de intimidant era să mergi cu el pe stradă. La fiecare pas îl recunoștea cineva, deși își acoperea părul cu o pălărie neagră de lână, purta un pardesiu albastru de bumbac și bocanci de muncitor.

Habar n-aveam că ajunsese așa de celebru în America. Cum dădeai un colț, cum găseai un afiș cu chipul lui, prins în pioneze de gardul unui șantier sau pe vreun panou luminos. Charlie făcuse un turneu prin arene și stadioane cu noua lui formație. Mi-a arătat înregistrările video, dar nu a vrut să stea cu mine cât timp m-am uitat la ele. Înțelegeam de ce. Pe scenă purta piele neagră, catarame, lanțuri și zgărzi din argint, iar până la sfârșitul spectacolului rămânea la bustul gol, slab și palid ca Jagger, și își zvârcolea trupul de păianjen ca un baschetbalist întârâtat, dintr-un capăt în altul al scenei mari cât un hangar de avion. Avea priză la publicul care își permitea să dispună de majoritatea venitului, homosexuali și tineri, mai ales tinere, iar albumul lui, *Kill for DaDa*, mai era încă în topuri, după câteva luni de la apariție.

Dar amenințarea dispăruse. Ferocitatea era deja travesti, iar muzica, fără prea mare importanță în sine, își pierduse dramatismul și incisivitatea în afara granițelor Angliei, cu realitățile ei legate de șomaj, greve și discrepanța dintre clasele sociale. Ce m-a impresionat a fost faptul că Charlie era conștient de acest lucru.

— Da, muzica e slabă, știu. Nu sunt Bowie, să nu-ți închipui că nu-mi dau seama. Dar am capul plin de idei. Pot să fac lucruri mari în viitor, Karim. Țara asta mă umple de optimism. Aici oamenii au încredere că poți să faci ceva. Nu te demoralizează mereu, așa ca în Anglia.

Acum stătea cu chirie în acest apartament pe trei niveluri, într-o casă de cărămidă roșie de pe East 10th Street și, între timp, compunea piese pentru următorul album și învăța să cânte la saxofon. Într-o dimineață, în timp ce îmi băgam nasul prin casă, am descoperit un apartament separat, nelocuit, la ultimul nivel. Stând cu haina pe mine, înainte să plec la teatru și trist că trebuia să plec – îmi făcea impresia că e așa de generos și încântat să stea cu mine –, i-am spus:

— Charlie, locuiesc împreună cu toți actorii într-un apartament imens. Iar eu nu suport s-o văd pe Eleanor în fiecare zi. Mi se rupe inima.

Charlie n-a ezitat nici un moment:

— Mi-ar plăcea să stăm împreună. Mută-te diseară.

— Super! Mersi, frate!

În timp ce mergeam pe stradă, râdeam de felul cum Charlie își luase accentul de londonez get-beget, aici în America. Primul lucru pe care îl țineam minte din școală în legătură cu el era că plânsese o dată, când niște puradei făcuseră mișto de el că vorbea așa de îngrijit. Nu mai auzisem pe nimeni care să vorbească așa. Acum se apucase să folosească și argoul londonez, pe deasupra. Zicea: „Mă duc la un zar." La un zar, adică să joace barbut. Sau voia să-și ia țoalele de gală, adică să se îmbrace la costum. Vindea englezisme pe bani frumoși, nu așa, oricum.

La câteva zile după aceea, m-am mutat la el. Mai toată ziua Charlie era acasă și dădea interviuri la reporteri din toată lumea, se lăsa fotografiat, proba tot felul de haine și citea. Din când în când, mai apărea câte o tipă din California care stătea tolănită pe unde apuca și asculta Nick Lowe, Ian Dury și mai ales Elvis Costello. Nu vorbeam cu ele decât dacă deschideau conversația, căci amestecul lor de frumusețe, experiență, superficialitate și cruzime mă copleșea.

Dar mai erau vreo trei sau patru tipe din New York, deștepte și serioase, ziariste, critici de film, profesoare la Columbia University sau adepte ale sufismului, care se roteau în dansurile acelea nesfârșite și tot restul, pe care Charlie le

asculta ore întregi înainte să se culce cu ele. După aceea se scula și își lua cu înfrigurare notițe pe marginea conversației avute, pe care le repeta altora în zilele următoare.

— Tipele astea mă instruiesc, frate, mi-a spus când am stat de vorbă despre apucatele cu care discuta politică internațională, literatură sud-americană, dans și capacitatea alcoolului de a induce stări mistice. La New York, nu îi era rușine de neștiința lui, voia să învețe, nu mai voia să mintă și să fie impostor.

În timp ce mă plimbam prin apartament și auzeam cum învață despre Le Corbusier[1], îmi dădeam seama că notorietatea, succesul și prosperitatea chiar îi priau. Nu mai era așa de neliniștit, înverșunat și irascibil cum îl știam. Acum evoluase, nu se mai uita în sus ros de invidie. Era capabil să-și lase la o parte ambiția și să fie cumsecade. Urma să joace într-un film și apoi într-o piesă de teatru. Interacționa cu personalități și călătorea ca să învețe. Viața era minunată.

— Hai să-ți spun ceva, Karim, mi-a zis la micul dejun, când stăteam de vorbă, în timp ce actuala lui prietenă era încă în pat. A fost o zi în care m-am îndrăgostit pentru prima dată. Am știut că era marea mea dragoste. Stăteam într-o casă în Santa Monica, după ce avusesem niște concerte în Los Angeles și San Francisco. (Ce nume fermecătoare pentru urechile mele...) Casa avea cinci terase, pe versantul abrupt al unei coline pline de vegetație. Înotasem în piscină, un servitor tocmai scosese frunzele din ea cu o plasă. Mă ștergeam și vorbeam la telefon cu Eva, în West Kensington. Atunci a ieșit soția actorului care era și proprietarul casei și mi-a dat cheile de la motocicleta ei. Un Harley. În momentul ăla am știut că îmi plac banii. Banii și tot ce aduc ei. M-am decis să am tot timpul bani, ca să pot să-mi cumpăr o viață ca aceea în fiecare zi.

---

1 Arhitect francez de origine elvețiană (1887-1965), cunoscut pentru contribuțiile aduse la fundamentele modernismului.

— Timpul și banii sunt cele mai importante lucruri, Charlie. Dar dacă nu ești atent, te fac ciudat, răsfățat și lacom. Banii pot să te rupă de viața celor din jur. Te pomenești că te uiți de sus la toată lumea și-ți închipui că o înțelegi, că ești la fel cu restul oamenilor, când de fapt habar n-ai cum e să fii ca ei. Fiindcă viața oamenilor se învârte în jurul grijilor, al banilor și al muncii de zi cu zi.

— Îmi plac discuțiile astea ale noastre, îmi dau de gândit. Slavă cerului că nu sunt unul din ăia răsfățați!

Charlie era într-o formă fizică de zile mari. În fiecare zi, la ora unsprezece, mergea cu taxiul în Central Park, unde alerga o oră, după care se ducea la sală încă o oră. Zile de-a rândul nu mânca decât tot felul de ciudățenii, cum ar fi boabe de mazăre, linte, fasole păstăi și soia, iar eu eram nevoit să înfulec hamburgeri afară, în fața ușii, în zăpadă, fiindcă îmi spusese:

— Să nu văd carne în casa asta.

În fiecare joi seara venea tipul care îi făcea rost de droguri. După părerea lui Charlie, era încă un aspect al stilului de viață pe care îl furase în Santa Monica. Se referea mai ales la individul acesta, fost student la film la Universitatea din New York, care aducea cutia Pandorei și o deschidea peste revista MOMA. Charlie își băga un deget în gură și apoi arăta spre marijuana, spre cocaină, spre câteva pastile de amfetamină, câteva tranchilizante și ceva heroină de prizat pentru amândoi.

Piesa nu s-a jucat prea mult la New York, doar o lună, fiindcă Eleanor trebuia să înceapă lucrul la un rolișor dintr-un film important, cu care se căpătuise. Nu câștigam suficient ca să distribuim pe altcineva în rolul ei și, oricum, Pyke plecase la San Francisco să predea.

Când ceilalți au plecat la Londra, mi-am rupt biletul și am rămas la New York. N-aveam ce să fac la Londra. Taică-miu ar fi stat cu ochii pe mine, să vadă cum tai frunză la câini, și ar fi avut ocazia să invoce faptul că era mai bine dacă mă făceam doctor sau, cel puțin, că era cazul să mă

duc la doctor. În New York eram liber să mă îndeletnicesc cu statul de pomană cât îmi poftea inima.

Îmi plăcea să mă vântur prin oraș, să bat restaurantele cu Charlie, să-i fac cumpărăturile (mă ocupam de achiziționarea de mașini și apartamente în numele lui), să răspund la telefon și să stau la taclale cu muzicieni britanici aflați în trecere. Eram doi englezi în America, țara de unde venea muzica și unde locuiau Mick Jagger, John Lennon și Johnny Rotten. Îmi vedeam visul cu ochii.

Cu toate astea, depresia mea și ura de sine, dorința de a mă mutila cu cioburi, paralizia, crizele de plâns și fazele când nu eram în stare să mă dau jos din pat zile în șir, senzația că lumea întreagă se prăbușește peste mine, se repetau la nesfârșit. Dar știam că nu am să-mi pierd mințile, chiar dacă îmi doream libertatea pe care mi-ar fi adus-o această renunțare. Așteptam să mă vindec.

Începusem să mă mir că sunt așa de rezistent și să mă întreb ce mă mai ține în picioare. Îmi închipuiam că am moștenit de la taică-miu un puternic instinct de conservare. El mereu se considerase mai presus de britanici, asta era zestrea copilăriei lui petrecute în India: revolta din motive politice, transformată în dispreț și desconsiderare. Când era în India, credea că britanicii sunt o națiune de oameni ridicoli, înțepeniți, nesiguri și obsedați de litera legii. Îmi insuflase sentimentul că nu aveam voie să îndurăm rușinea eșecului în fața unui asemenea popor. Nu era voie să-i lași pe foștii colonizatori să te vadă îngenuncheat, căci ei tocmai asta urmăreau. Acum erau epuizați, imperiul lor dispăruse, zilele de glorie apuseseră, era rândul nostru. Nu voiam să mă vadă taică-miu în halul ăsta fiindcă știam că nu ar fi putut să înțeleagă cum reușisem să-mi fac viața zob, când situația fusese prielnică și momentul atât de oportun ca să evoluez.

Charlie îmi dădea bani când aveam nevoie și mă îndemna să rămân de tot la New York. Dar, după șase luni, i-am spus că e cazul să plec. Nu voiam să fiu o povară sau un parazit,

deși nu se plânsese niciodată. Dar devenise insistent și avea porniri paterne.

— Karim, tu să stai aici cu mine, că aici e locul tău, auzi? Lumea e plină de javre. Doar nu-ți lipsește nimic, nu?

— Nu, sigur că nu.

— Păi și-atunci, care-i problema?

— Nici una, am zis. Doar că...

— Minunat! Hai să ne luăm niște țoale, ce zici?

Nu voia să mă lase să plec. Începuse să mi se pară cam ciudat faptul că depindeam unul de altul din ce în ce mai mult. Bănuiam că îi place să mă aibă lângă el ca spectator. Față de străini era reținut, enigmatic și laconic, avea toate virtuțile cerute prin reviste și știa să poarte blugi. Dar îi plăcea să vină la mine și să-mi povestească totul, ca un copil de clasa a patra. Față de mine putea să dea frâu liber entuziasmului pe care i-l inspirau oamenii cu care se întâlnea, locurile unde se ducea, cadourile cu care era copleșit. Eu, Karim, îl vedeam când se urca în limuzină, eu îl vedeam la Russian Tea Room, la masă cu actori, scriitori și producători de film celebri. Eu îl vedeam când venea cu femei, când purta discuții cu intelectuali și când făcea fotografii pentru ediția italiană a revistei *Vogue*. Doar eu puteam să-mi dau seama cât de mult evoluase față de cum fusese în Beckenham, de unde plecase. De parcă fără mine, realizările lui nu însemnau mare lucru. Eram un fel de oglindă în mărime naturală, dotată cu memorie.

Și impresia mea inițială că succesul îl eliberase pe Charlie era greșită. Avea multe aspecte pe care nu i le percepusem pentru că nu voiam. Îi plăcea să-l citeze pe Milton cu „O, negură, negură, negură". Charlie era într-adevăr înnegurat, nefericit, mânios. Destul de repede am aflat că celebritatea și succesul nu însemnau același lucru în Marea Britanie și în America. În Marea Britanie se considera vulgaritate să-ți expui propria persoană, în timp ce în America celebritatea era o valoare absolută, mai presus de bani. Rudele celebrităților erau celebre – da, așa este, era ereditară –, copiii

vedetelor erau și ei niște mici vedete. Celebritatea îți înlesnea bunuri pe care banii nu ți le puteau procura. La ea visase Charlie încă din momentul în care își lipise chipul venerat al lui Brian Jones[1] pe perete la el în dormitor. Dar odată ce-o obținuse, descoperise că nu putea să o suspende, atunci când nu avea chef de ea. Stăteam în câte un restaurant și nu scotea un cuvânt o oră întreagă și deodată izbucnea:

— Uită-te cum se holbează toți la mine, când încerc să mănânc în liniște, ca tot omul! Cucoana aia cu pămătuf în cap – să se ducă dracului!

Era în permanență solicitat. Peștele aranja ca Charlie să se afle mereu în atenția publicului, fie în emisiuni de televiziune, fie la premiere și vernisaje, unde trebuia să pară haios și răzvrătit. Într-o seară, am ajuns mai târziu la o petrecere și l-am găsit la bar abătut și sastisit, fiindcă i se ceruse să facă poze cu gazda. Nici pomeneală să se împace cu situația. Charlie nu avea gentilețea necesară.

S-au întâmplat însă două lucruri care m-au făcut, în cele din urmă, să mă întorc în Anglia și să plec din viața lui Charlie. Într-o zi, când ne întorceam acasă de la înregistrări, s-a apropiat de noi un individ, pe stradă.

— Sunt ziarist, a spus el cu accent englezesc.

Să fi avut în jur de patruzeci de ani, răsuflarea grea, trei fire de păr în cap și obrajii trași. Puțea a băutură și avea înfățișarea unui om disperat.

— Mă cunoști, sunt Tony Bell. Am lucrat la revista *Mirror* în Londra. Am mare nevoie de un interviu. Hai să stabilim o întâlnire. Sunt bun, să știi. Mă pricep să spun chiar și adevărul.

Charlie a trecut mai departe. Ziaristul era disperat și nu avea pic de jenă. Alerga pe stradă după noi.

---

1 Lewis Brian Hopkins Jones (1942-1969), chitarist, membru fondator al formației The Rolling Stones.

— Să știi că nu te las, a spus el gâfâind. Cei ca mine ți-au făcut numele cunoscut din capul locului. I-am luat un interviu și nenorocitei de maică-ta!

L-a apucat de braț pe Charlie. Acesta a fost gestul fatal. Charlie a început să-i care pumni, dar tipul s-a ținut tare. L-a pocnit în tâmplă și ziaristul, amețit, a căzut în genunchi, dând din mâini și cerând iertare. Dar Charlie încă nu-și potolise furia. I-a tras un șut în piept și, când tipul s-a lăsat într-o parte și s-a agățat de picioarele lui, Charlie l-a călcat pe mână. Individul locuia undeva prin apropiere și am fost nevoit să-l văd după aceea cel puțin o dată pe săptămână, ducându-și cumpărăturile cu o singură mână.

Celălalt motiv pentru care am vrut să plec din New York a fost sexul. Lui Charlie îi plăcea să experimenteze. De când eram la școală și discutam căreia dintre doamnele aflate la ciclu, cu care stăteam la masă, voiam să i-o lingem (și nici una nu avea sub șaizeci de ani), voiam să ne-o tragem cu cât mai multe femei. Asemenea celor care au crescut în vremuri de penurie și raționalizări, nu uitasem cum tânjeam după sex și ce greu ne fusese odată să atingem acest deziderat. Așa că puneam mâna pe orice femeie care ni se oferea.

Într-o dimineață, după ce am mâncat covrigi, cereale și am băut suc de portocale cu gheață la o cafenea din zonă, discutând despre școala noastră prăpădită de parcă ar fi fost Eton, Charlie a spus că erau niște chestii sexuale la care se tot gândea, niște porniri pe care ar fi vrut să le pună în practică.

— Vreau să încerc experiența maximă, a spus el. Poate vrei și tu să tragi cu ochiul, ei, ce zici?

— Dacă vrei...

— Dacă vreau? Îți ofer ceva tare de tot, frate, și tu mă iei cu „dacă vrei"? Pe vremuri, erai dispus să faci orice. S-a uitat la mine cu dispreț. Curișorul ăla negru al tău împingea cu mare bucurie ore întregi la orice gaură putredă, printre ciuperci, mucegaiuri și...

— Și-acum sunt dispus să fac orice.

— Da, mă rog, dar ești nefericit.

— Nu știu ce se-ntâmplă cu mine, i-am spus.

— Ascultă! S-a aplecat spre mine și a bătut cu palma în masă. Nu putem să ne cunoaștem cu adevărat decât dacă ne forțăm limitele. Iar eu asta vreau să fac, să-mi forțez limitele. Uită-te și tu la Kerouac și la toți tipii ăia!

— Da, mă uit la ei. Și ce-i cu asta?

— Hei, eu vorbesc acum, lasă-mă să termin. Mergem până la capăt. Diseară.

În seara respectivă a venit o tipă, Frankie. M-am dus jos să-i deschid, iar Charlie a dat fuga să pună primul disc al celor de la Velvet Underground. O jumătate de oră ne-a luat să ne hotărâm ce muzică să punem. Frankie era tunsă foarte scurt, avea față osoasă și palidă și un dinte stricat. Era tânără, până în douăzeci și cinci de ani, avea o voce caldă și plină și izbucnea în râs din senin. Purta bluză și pantaloni negri. Când am întrebat-o cu ce se ocupă, mi s-a părut că sunt unul din nesuferiții aceia pe care îi invita Eva la seratele ei din Beckenham, cu mult timp în urmă. Am aflat că Frankie era dansatoare, artistă și cânta la violoncel electric. La un moment dat, a zis ceva de genul:

— Mă interesează imobilizarea. Suferința ca joacă. Profundul atașament față de durere al ființei umane. Există sete de suferință, așa-i?

Se pare că urma să aflăm dacă există sete de suferință. M-am uitat la Charlie și am încercat să-l fac să râdă, dar el stătea aplecat înainte pe marginea scaunului și a dat din cap cu viu interes la vorbele ei. M-am ridicat odată cu el. Frankie m-a luat de braț. Îl ținea și pe Charlie de mână.

— Poate vreți să faceți dragoste voi doi.

M-am uitat la Charlie și mi-am amintit de seara aceea în Beckenham, când am încercat să-l sărut, iar el și-a întors fața. Cât de mult mă dorea – m-a lăsat să-l ating –, dar nu voia să recunoască, de parcă ar fi putut să se sustragă momentului și totuși să rămână acolo. Taică-miu mirosise ceva. Era și seara în care îl văzusem trăgându-și-o cu Eva pe iarbă,

un episod care pentru mine a fost inițierea în trădare, minciună, înșelăciune și pervertirea sufletului. În seara asta, Charlie avea chipul deschis și cald, nu citeam nici urmă de respingere, numai entuziasm. Aștepta să spun eu ceva. N-aș fi crezut că m-ar putea privi vreodată astfel.

Ne-am dus sus, unde Charlie pregătise camera. Lumina era stinsă, nu erau decât lumânări, câte una de-o parte și de alta a patului și încă trei pe rafturi. Nu știu de ce alesese muzică gregoriană. Dezbătuserăm problema ore în șir. Nu voia să audă nimic din ce îi plăcea să asculte, în timp ce era torturat. S-a dezbrăcat. Era mai slab decât îl văzusem vreodată, musculos, legat. Frankie și-a lăsat capul pe spate și Charlie a sărutat-o. Am așteptat și apoi am tușit ușor.

— Sunteți amândoi siguri că vreți să fiu și eu de față la...?

— De ce nu? a spus Frankie, uitându-se la mine peste umăr. Ce vrei să spui?

— Sunteți siguri că aveți nevoie de spectatori la toată treaba asta?

— Nu-i decât sex, a spus ea. Nu-i fac nici o operație.

— Da, bine, mă rog, dar...

— Stai jos, Karim, ce Dumnezeu, a spus Charlie. Mai taci din gură! Nu suntem în Beckenham.

— Știu.

— Păi, și-atunci nu poți să nu mai stai acolo cu fața aia de englez?

— Cum adică de englez?

— Așa de șocat, ipocrit, moral, așa de rece și împietrit! Englezii ăștia sunt niște încuiați. Acolo, la ei, e un Regat al Prejudecăților. Nu fi și tu ca ei.

— Ce pasional e Charlie! a spus Frankie.

— Atunci am să mă fac comod, am spus eu. Vă rog să nu mă luați în seamă.

— Așa o să facem, a zis Charlie iritat.

M-am instalat într-un fotoliu sub fereastra cu draperia trasă, unde speram să uite de mine. Frankie a rămas doar cu tatuajele pe ea și au început să se mângâie. Era slabă și-ți

lăsa impresia că te culci cu o umbrelă. Dar am continuat să beau din cocteilul pe care mi-l luasem și, în timp ce transpiram de penibilul situației, m-am gândit ce ocazie rară era să asiști la copularea a doi oameni. Ce instructiv era! Câte informații despre mângâieri, poziții și atitudini puteai să dobândești din exemplul practic! Recomand oricui.

Frankie își pusese geanta lângă pat și acum începuse să scoată din ea patru curele de piele, cu care l-a legat pe Charlie de mâini și de picioare. Apoi l-a legat cu o funie de patul masiv și lat și i-a îndesat o batistă neagră în gură. După ce a mai scotocit prin geantă, a scos la iveală ceva ce semăna cu un liliac mort. Era o scufie de piele cu fermoar în față. I-a pus-o lui Charlie pe cap și, așezată în genunchi, i-a legat-o la ceafă cu mare atenție, țuguindu-și buzele de parcă ar fi cusut un nasture. Acum Charlie dispăruse, nu rămăsese decât un corp cu un sac în cap. Jumătate din statutul lui de ființă umană dispăruse. Era gata de execuție.

Frankie îl săruta, îl lingea și-l sugea ca o amazoană, în timp ce stătea călare pe el. Îl vedeam cum se relaxează. Am văzut și când ca a întins mâna după o lumânare, a ținut-o deasupra lui și i-a aplecat-o pe piept, până când ceara i-a curs pe piele. În acel moment a avut un spasm și a gemut atât de tare, încât am scos un hohot de râs. Să se învețe minte să nu mai calce oamenii pe mână! Apoi i-a picurat ceară peste tot: pe stomac, coapse, tălpi și penis. Acesta a fost momentul în care, dacă eram în locul lui, să-mi fi sfârâit mie ceară fierbinte pe scrot, cred că aș fi ieșit prin tavan. Evident, și Charlie a avut același impuls, s-a smucit și a zguduit tot patul, ceea ce nu a împiedicat-o pe Frankie să-i treacă flacăra peste organele genitale. În după-amiaza dinainte, Charlie îmi spusese:

— Trebuie să mă asigur că sunt bine legat. Nu vreau să scap. Ce spunea Rimbaud? „Mă degradez cât mai repede cu putință. Este vorba de atingerea necunoscutului prin tulburarea tuturor simțurilor." Poeții ăștia francezi au de dat socoteală. Merg până la capăt.

Și tot timpul cât el călătorea spre necunoscut, Frankie își plimba buzele pe trupul lui, șoptindu-i vorbe de încurajare.

— Mmmm... ce bine e! Nu-i așa că-ți place? Ai încredere în mine, ai încredere... Ce zici de asta? Delicios! Și așa cum ți se pare? E cu-adevărat intens! Hai, Charlie, că ești aproape, spunea în timp ce îi răsucea penisul practic ca pe un cârnat.

Dumnezeule, oare ce-ar zice Eva dacă ne-ar vedea acum pe fiu-su și pe mine, mi-a trecut prin minte.

Gândul ăsta mi-a fost întrerupt de ceva ce vedeam numai eu, iar Charlie nu. Frankie a scos două cârlige de rufe din geantă și, în timp ce-l mușca de un sfârc, i l-a prins pe celălalt cu un cârlig, care avea un arc intimidant și părea foarte eficient din locul în care stăteam eu. Apoi i-a prins un cârlig și de celălalt sfârc.

— Calm, calm, a spus ea, dar cam grăbită, mi s-a părut mie, de parcă s-ar fi temut că exagerase. Charlie se îndoise de spate și părea că îi iese fum pe urechi. Dar apoi s-a relaxat treptat la vorbele ei și s-a lăsat în voia durerii, căci, în definitiv, tocmai asta își dorea. Frankie l-a abandonat și a ieșit câteva minute, ca să-i dea timp să se împace cu dorința și suferința autoimpusă. Când s-a întors, eu eram cu gândurile mele. Atunci, în momentul în care ea a stins o lumânare, a uns-o și i-a băgat-o în fund, mi-am dat seama că nu-l mai iubeam pe Charlie. Nici nu mai țineam la el, nici nu-mi mai păsa de el. Nu mai aveam nici un fel de interes pentru el. Mă lecuisem, mă descoperisem prin ceea ce respingeam. Mi se părea că e pur și simplu penibil.

M-am ridicat. M-am mirat să văd nu numai că trăia, ci că mai era și excitat. M-am asigurat de acest lucru când m-am dus într-o parte a patului ca să ocup un loc mai aproape de scenă. M-am lăsat pe vine și m-am uitat cum stătea Frankie peste el și i-o trăgea de zor, făcându-mi semn să-i scot cârligele de pe sfârcuri, în timp ce Charlie avea orgasm. M-am bucurat să dau o mână de ajutor.

Am avut parte de o seară excelentă, umbrită doar de faptul că Frankie își pierduse o lentilă de contact.

— Fir-ar a naibii de treabă, e singura pereche pe care o am!

Așa că toți trei, în patru labe, am căutat pe jos lentila timp de o jumătate de oră.

— Trebuie să desfacem podeaua, a spus Frankie în cele din urmă. Aveți o cheie franceză în casă?

— Poți să folosești penisul meu, a spus Charlie.

I-a dat banii și a expediat-o.

După întâmplarea asta, m-am hotărât să mă întorc la Londra. Impresara mea m-a sunat și mi-a comunicat că îmi aranjase o probă pentru un rol. Mi-a spus că era cea mai importantă probă din viața mea, motiv evident să nu mă duc. Dar era în același timp și singura pe care mi-o aranjase, așa că m-am gândit că ar fi bine să îi onorez cu prezența.

Știam că Charlie nu avea să mă lase să plec și a durat câteva zile până când mi-am făcut curaj să deschid subiectul. Când i-am spus, a râs de mine și a crezut că am vreun motiv ascuns, că vreau bani sau așa ceva. Imediat după aceea, mi-a propus să lucrez pentru el permanent.

— De mult voiam să-ți propun asta, mi-a spus. Vom și munci, ne vom și distra. Am să vorbesc cu Peștele despre salariul tău. O să fie gras. O să fii un mic pașă ciocolatiu. Ce zici, piciule?

— Nu prea cred, babanule. Vreau să plec la Londra.

— Ce tot spui acolo? Vrei să pleci la Londra, zici. Dar eu plec în turneu prin toată lumea: Los Angeles, Sydney, Toronto. Vreau să vii cu mine peste tot.

— Vreau să-mi găsesc de lucru la Londra.

Și-a ieșit din fire.

— E prostie curată să pleci tocmai când lucrurile încep să se miște! Îmi ești prieten adevărat, asistent de încredere. Te ocupi de tot felul de lucruri.

— Te rog să-mi dai bani să plec. Te rog să mă ajuți. Este ceea ce îmi doresc.

— Carevasăzică, asta îți dorești.

Se plimba de colo-colo prin cameră și vorbea ca un profesor care ține un seminar unor studenți pe care îi vede prima oară în viață.

— Anglia e decrepită. Nimeni nu mai crede în nimic. Aici ai bani și glorie, iar oamenii sunt motivați. Pun mâna și muncesc. În Anglia e bine să trăiești dacă ești bogat, dar altfel e o nenorocită de mocirlă plină de prejudecăți, haosul cu clasele sociale și tot restul. Totul stă pe loc acolo și toată lumea stă.

— Charlie...

— De-aia nici nu mă gândesc să te las să pleci. Dacă o duci bine aici, de ce vrei să pleci altundeva? Care-i logica? În America găsești tot ce vrei. Iar tu ce vrei? Spune-mi ce vrei!

— Charlie, te rog...

— Da, aud că mă rogi, frate! Aud că mă implori. Dar trebuie să te salvez.

Asta a fost tot. S-a așezat și n-a mai scos o vorbă. A doua zi, când am vrut să mă răzbun și am tăcut cu obstinație, la un moment dat a izbucnit:

— Bine, fie, dacă ții așa de mult, îți iau bilet să pleci la Londra, dar cu condiția să-mi promiți că ai să te întorci.

I-am promis. A clătinat din cap:

— N-o să-ți placă. Ascultă la mine!

Capitolul optsprezece

Așadar, cu banii de la Charlie, un gram de cocaină ca dar de adio și cu avertismentul lui în minte, m-am întors cu avionul la Londra. Îmi părea bine că mă întorceam, îmi era dor de ai mei și de Eva. Vorbeam la telefon, desigur, dar îmi era dor să-i văd. Mi-era dor să mă mai ciondănesc cu taică-miu. Eva îmi dăduse să înțeleg că se pregăteau evenimente importante.

— Despre ce-i vorba? o tot întrebam.

— Nu-ți spun decât dacă vii, zicea ea, ca să mă necăjească.

Habar n-aveam despre ce era vorba.

În avion m-a durut groaznic o măsea și, în prima zi când am ajuns în Anglia, am hotărât să mă duc la dentist. Am umblat prin cartierul Chelsea, bucuros să fiu din nou la Londra, cu un sentiment de ușurare că vedeam iar locuri cunoscute. Ceyne Walk era minunată, cu toate căsuțele ei năpădite de flori, fiecare cu plăci de faianță albastră pe zidul de la stradă. Era minunat, cu condiția să nu-i auzi pe cei care locuiau în ele.

În timp ce asistenta m-a așezat pe scaun și am dat din cap în semn de salut, stomatologul a întrebat cu accent sud-african:

— Vorbești englezește?

— Puțin, am răspuns.

Am mers prin centrul Londrei și am constatat că orașul era în plin proces de nimicire. Dărăpănăturile erau înlocuite de clădiri noi, iar clădirile noi arătau groaznic. Se pierduse harul de a crea frumusețe. Urâțenia de pe clădiri se vedea

și în oameni. Aveai impresia că locuitorii Londrei se urau unii pe alții.

M-am văzut cu Terry la un pahar, în timp ce făcea repetiții pentru alte episoade din serialul cu sergentul Monty. De-abia a avut timp pentru mine, printre diversele pichete, demonstrații și greve la care participa. Iar când am ajuns în sfârșit să vorbim, ne-am rezumat la situația din țară.

— Ai văzut și tu, Karim că Anglia nu mai rezistă. Se dezintegrează. Rezistența a băgat-o în vrie. Guvernul nu a primit votul de încredere aseară. Vor fi alegeri. Culegem ce-am semănat. Fie câștigăm noi, fie se ridică dreapta.

Terry prezisese patruzeci din ultimele douăzeci de crize, dar adevărul e că țara obidită și dezbinată era într-un mare haos. Peste tot auzeai de greve, marșuri de protest, cereri de mărire a salariului.

— Trebuie să preluăm controlul, a zis el. Poporul vrea putere și o direcție nouă.

Credea că o să fie revoluție și nu-l interesa nimic altceva.

A doua zi am vorbit cu producătorii și cu cei de la distribuția noii telenovele pentru care figuram pe lista de opțiuni. A trebuit să mă întâlnesc cu ei într-un birou pe care îl închiriaseră pentru o săptămână în cartierul Soho. Dar n-aveam nici un chef să vorbesc cu ei, deși pentru asta mă întorsesem din America. Avusese grijă Pyke, cu arta sau meșteșugul lui, să nu urce actori de doi bani pe scenă. Doar asta făcuse toată viața: nimic cu jumătate de măsură. Dar mi-au fost de ajuns cinci minute ca să-mi dau seama că erau niște coate-goale în pulovere mițoase, cărora nu le ajungeai la nas nici cu prăjina. Dacă-i auzeai cum vorbeau, ziceai că se pregăteau să joace Sofocle. Apoi m-au pus să umblu printr-un decor improvizat, un chioșc cu mâncare caldă – era vorba de o ceartă pentru o bucată de pește, care trebuia să se sfârșească atunci când unul dintre actori îi turna ulei încins pe mână altuia –, împreună cu câțiva ageamii care fuseseră deja distribuiți. Erau niște indivizi neinteresanți și urma să am de-a face cu ei luni de zile, dacă primeam rolul.

În cele din urmă am scăpat de-acolo și m-am întors acasă în locuința Peștelui, unde stăteam provizoriu. Era un apartament impersonal, dar confortabil, ca o cameră de hotel. Stăteam așa și mă gândeam dacă să-mi fac bagajele și să mă mut de tot la New York ca să lucrez pentru Charlie, când a sunat telefonul. Era impresara mea, care mi-a zis:

— Vești bune! M-au sunat să-mi spună că ți-au dat rolul.

— Asta-i bine, am zis.

— E grozav, a răspuns ea.

Dar abia după două zile am realizat ce însemna de fapt această ofertă. Despre ce era vorba? Primisem un rol într-o telenovelă nouă, care ataca cele mai recente probleme, adică avorturile și atentatele rasiste, chestii cu care oamenii se confruntau tot timpul, dar care nu apăreau niciodată la televizor. Dacă acceptam oferta, urma să joc rolul unui student rebel, fiul unui negustor indian. Milioane de oameni se uitau la așa ceva. Urma să câștig o groază de bani. Și aveam să fiu recunoscut în toată țara. Viața mea avea să se schimbe peste noapte.

După ce m-am asigurat că sunt angajat și am acceptat rolul, m-am gândit să trec pe la taică-miu și Eva, să le dau vestea. O oră m-am tot gândit cu ce să mă îmbrac și m-am examinat din toate unghiurile în patru oglinzi și înainte, și în timpul, și după ce m-am hotărât să mă îmbrac lejer, fără să fiu lălâu. Nu voiam să arăt ca un contabil, dar nici nu voiam să las să se vadă urmele nefericirii și depresiei mele. Mi-am pus un pulover negru de cașmir, reiați gri, din material bogat, gros, care cădeau cum se cuvine și nu făceau cute, și pantofi negri de piele, cumpărați din America.

În fața casei tatei și a Evei, un tip și o tipă coborau dintr-un taxi. Un tânăr cu părul făcut țepi căra câteva lăzi negre cu echipament fotografic și un reflector mare. Cu el era o tipă între două vârste, aranjată, care purta un trenci scump de culoare bej. Spre iritarea ei, fotograful mi-a făcut semn cu mâna, în timp ce urcam scările din fața ușii și sunam la Eva. Tipul a strigat:

— Sunteți impresarul lui Charlie Hero?

— Sunt fratele lui, am răspuns.

Eva a deschis ușa. O clipă a fost surprinsă să ne vadă pe toți trei împreună. La început nu m-a recunoscut, cred că mă schimbasem, dar nu-mi dădeam seama în ce fel. Mă simțeam mai bătrân, asta era clar. Eva mi-a spus să aștept în hol o secundă. Așa că am rămas acolo, m-am uitat prin ce adusese poștașul și m-am gândit că fusese o greșeală să plec din America. Mi-a trecut prin minte să las baltă telenovela și să mă întorc. După ce a dat mâna cu ceilalți doi musafiri și i-a invitat să stea jos în casă, a venit la mine cu brațele deschise, m-a strâns la piept și m-a sărutat.

— Ce mult mă bucur să te văd, Eva! Știi ce dor mi-a fost de tine? am spus.

— De ce vorbești așa? a întrebat ea. Așa se vorbește cu cei din familie?

— Mă simt cam ciudat.

— Bine, dragule, înțeleg.

— Știu că înțelegi. De aceea m-am întors.

— Taică-tu o să se bucure să te vadă, a spus. Îți duce dorul mai mult decât mi-l duce mie. Înțelegi ce-ți spun? E nemângâiat când pleci. Îi tot spun că Charlie are grijă de tine.

— Și asta îl liniștește?

— Nu. Charlie e dependent de heroină?

— Eva, cum poți să mă întrebi chestii din astea?

— Spune-mi sincer.

— Nu, am zis. Eva, ce se petrece aici? Cine sunt tipii ăia penibili?

Mi-a răspuns în șoaptă:

— Nu acum. Au venit să-mi ia un interviu în legătură cu apartamentul. Sunt de la revista *Furnishings*. Vreau să vând aici și să merg mai departe. Au venit să facă poze și să stea de vorbă cu mine. De ce ai venit și tu tocmai azi?

— Dar când ai fi preferat să vin?

— Ia vezi, m-a avertizat ea. Tu ești fiul nostru risipitor. Nu strica momentul.

M-a dus în camera unde dormisem cândva pe jos. Fotograful începuse să-și desfacă lăzile. Taică-miu s-a ridicat să mă îmbrățișeze și am avut un șoc când am văzut cum arăta.

— Bună, măi băiete, a zis.

Avea un guler gros și alb în jurul gâtului, care îi împingea gușa în sus spre mandibulă.

— Mă doare gâtul întruna, mi-a explicat el cu o grimasă. Proteza asta îmi ușurează creierii de povară. Apasă pe coloană.

Mi-am adus aminte, de când eram copil, că taică-miu mă întrecea mereu când goneam prin parc în drum spre șirand. Când ne luam la trântă, de fiecare dată mă imobiliza, se punea pe pieptul meu și trebuia să-i promit că am să ascult de el. Acum tresărea la fiecare mișcare. Eu eram cel puternic. Nu puteam să mă lupt cu el – și voiam să mă lupt cu el – fără să-l răpun dintr-o lovitură. M-au cuprins tristețea și dezamăgirea.

Spre deosebire de el, Eva era o femeie de afaceri înfloritoare, în fustă scurtă, ciorapi negri și pantofi fără toc. Avea o tunsoare sofisticată și se vopsise, iar parfumul ei era minunat. Nu mai avea nici o legătură cu suburbia de unde venise, se autodepășise și devenise o strălucitoare femeie între două vârste, deșteaptă și stilată. Dintotdeauna o iubisem și nu tot timpul ca pe o mamă vitregă. Fusesem înnebunit după ea și încă mai eram.

A luat-o pe ziaristă și i-a arătat toată casa, apoi m-a luat de mână.

— Vino să vezi ce-am făcut, mi-a spus. Dacă te străduiești puțin, s-ar putea chiar să-ți placă, domnule Cinic.

Chiar mi-a plăcut. Locuința era mai spațioasă față de cum o știam eu. Diverse spații de depozitare fuseseră încorporate în suprafața locuibilă, iar ușile camerelor fuseseră desființate. Ea și Ted se spetiseră muncind.

— După cum vedeți, locuința are o pronunțată feminitate englezească, i-a spus ea ziaristei în timp ce ne uitam la covoarele ivorii, pereții pictați cu gardenii, obloanele din lemn, fotoliile în stil etno englezesc și mesele împletite. În bucătărie erau coșuri cu flori uscate și covoare lățoase pe jos.

— Este sentimental, dar nu prea încărcat, a continuat ea. Deși acesta nu este stilul meu preferat.

— Înțeleg, a zis ziarista.

— Eu una prefer ceva de inspirație japoneză.

— Aha, japoneză.

— Dar vreau să pot lucra în mai multe stiluri.

— Ca o coafeză profesionistă, a zis ziarista.

Eva nu s-a putut abține și i-a aruncat tipei o privire crâncenă, apoi s-a stăpânit. Am râs tare.

Fotograful a rearanjat mobila și a fotografiat diverse obiecte, dar în alte locuri față de cele unde fuseseră așezate inițial. A fotografiat-o pe Eva doar în poziții inconfortabile și care o făceau să arate nefiresc. Și-a trecut mâna prin păr de nenumărate ori, și-a ţuguiat buzele și a deschis larg ochii, de parcă pleoapele i-ar fi fost prinse în ace. Și, în tot acest timp, i-a povestit ziaristei cum avusese loc transformarea apartamentului din dărăpănătura care fusese la început în acest model de utilizare creativă a spațiului. Ai fi zis că vorbește despre construcția catedralei Notre-Dame. N-a pomenit nimic despre intenția de a scoate casa la vânzare de cum se publica articolul, folosindu-se de el ca de o pârghie pentru a obține un preț mai mare. Când tipa a întrebat-o care este filozofia ei de viață, Eva s-a comportat de parcă era exact genul de întrebare la care s-ar fi așteptat în timpul unei discuții privind decorațiunile interioare.

— Filozofia mea de viață...

Eva s-a uitat la taică-miu. În mod normal, o asemenea întrebare era un prilej pentru el să țină o prelegere de o oră despre taoism și relația lui cu filozofia zen. Dar nu a scos un cuvânt. Doar a întors capul. Eva s-a dus lângă el, s-a așezat pe brațul canapelei și, cu un gest și afectuos, și impersonal, l-a mângâiat pe obraz. A fost un gest tandru. L-a privit cu drag. Tot timpul căuta să-i facă pe plac. Mi-am zis că încă îl mai iubește și m-am bucurat că are parte de afecțiune. Dar atunci mi-a răsărit ceva în minte: el o mai iubea? Nu credeam. Mi-am propus să-i urmăresc.

Eva era încrezătoare, mândră și calmă. Avea o mulțime de lucruri de spus, căci se gândise la toate de-a lungul anilor și, în sfârșit, în mintea ei începeau să se contureze niște idei. Avea o viziune asupra lumii, cu toate că ea prefera să o numească „paradigmă".

— Înainte să-l întâlnesc pe acest om, aveam doar puțină credință și nici un pic de curaj. Avusesem cancer. Mi se extirpase un sân. Nu prea vorbesc despre asta.

Ziarista a dat din cap cu respect față de această mărturisire.

— Dar voiam să trăiesc. Iar acum, sertarul de acolo e plin de contracte pentru câteva proiecte. Simt din ce în ce mai mult că sunt în stare să fac orice, cu ajutorul unor tehnici de meditație, conștientizare a sinelui și yoga. Poate și câteva incantații, ca să mai pondereze gândurile. Vedeți dumneavoastră, am ajuns să cred cu tărie în capacitatea omului de a se ajuta singur, în ideea de a iubi ceea ce faci și în deplina devenire a tuturor oamenilor. Nu obosesc să fiu dezamăgită de cât de puțin așteptăm de la noi înșine și de la lume.

S-a uitat intens la fotograf. Acesta s-a mișcat în scaun, a deschis și a închis gura de două ori. S-a oprit înainte să vorbească. I se adresa lui? El era cel care aștepta prea puțin de la sine? Dar Eva a continuat.

— Trebuie să ne insuflăm putere unul altuia. Uitați-vă la oamenii care locuiesc în cartierele acelea sordide de blocuri. Ei așteaptă să vină alții, guvernul, să facă totul în locul lor. Aceia sunt doar pe jumătate oameni, fiindcă sunt doar pe jumătate activi. Trebuie să găsim o cale să-i învățăm să crească singuri. Nici socialismul, nici conservatorismul nu se preocupă de înflorirea umană individuală.

Ziarista a dat din cap către Eva, care i-a zâmbit. Dar Eva mai avea ceva de spus, îi tot veneau lucruri în minte. Nu mai vorbise așa până atunci, nu cu atâta limpezime. Banda mergea. Fotograful s-a aplecat înainte și i-a șoptit la ureche ziaristei:

— Nu uita să o întrebi de Charlie Hero.

— Nu am nici un comentariu vizavi de acest subiect, a spus Eva.

Voia să continue pe tema pe care o începuse. Părea luată prin surprindere de propriile gânduri.

— Cred că... a început ea.

Când a deschis gura să vorbească, ziarista s-a ridicat și s-a întors cu tot corpul către taică-miu, excluzând-o pe Eva.

— Ați primit un compliment, domnule. Aveți de făcut vreun comentariu? Această filozofie are vreo însemnătate pentru dumneavoastră?

Îmi plăcea să văd că Eva era cea care domina. La urma urmelor, taică-miu fusese adesea un mic tiran infatuat al familiei și mă umilise de atâtea ori când eram copil, încât credeam că merita să fie pus în această postură. Și totuși, era ceva care nu-mi făcea bucuria deplină. Azi taică-miu n-avea chef de vorbă, nici măcar nu făcea pe deșteptul. Vorbea rar și se uita drept la ziaristă.

— Trăiesc în Occident aproape de-o viață și aici am să mor. Însă țin să rămân, cu tot dinadinsul și în orice chip, indian. Nu vreau să fiu nimic altceva decât indian. În tinerețe, cei ca mine credeau că englezii sunt făpturi superioare.

— Într-adevăr? a făcut ziarista, cu vădită plăcere.

— O, da, a spus tata. Și le râdeam în nas fețelor palide ca să ne luăm revanșa! Dar ne dădeam seama că e o mare realizare. Iar această societate pe care ați creat-o în Occident este cea mai bogată din istoria lumii. Aveți bani, da, și chiuvete în care să spălați vasele. Stăpâniți natura și lumea a treia. Stăpânirea este omniprezentă. Și știința este foarte avansată. Aveți bombele necesare ca să vă simțiți în siguranță. Și totuși vă lipsește ceva.

— Da? a întrebat ziarista, mai puțin încântată ca înainte. Ne spuneți și nouă, vă rog, ce ne lipsește?

— Cum să vă spun, domnișoară, lipsește aprofundarea culturii, acumularea de înțelepciune, sporirea în cele spirituale. Știți, există trup și există minte. Asta-i clar. Știm cu toții. Dar mai există și suflet.

Fotograful a pufnit. Ziarista i-a făcut semn să se abțină, dar el a spus:

— Ce vrea să mai însemne și asta?

— Ce vrea să mai însemne și asta? a făcut taică-miu cu o sclipire răutăcioasă în ochi.

Tipa s-a uitat la fotograf. Nu i-a făcut nici un reproș, nu o interesa decât să plece. Nimic din toată discuția aceasta nu avea să fie folosit în articol și nu făceau altceva decât să-și piardă vremea.

— Ce rost mai are fie și să vorbim despre suflet? a spus fotograful.

Taică-miu a continuat.

— Acest eșec, acest mare gol din stilul dumneavoastră de viață mă dovedește. Dar, în cele din urmă, o să vă dovedească pe dumneavoastră.

După care nu a mai spus nimic. Eu și cu Eva ne uitam la el și așteptam, dar terminase. Ziarista a oprit reportofonul și și-a băgat casetele în geantă. A spus:

— Eva, ce fotoliu splendid! Spune-mi, de unde l-ai luat?

— Charlie a stat cumva în el? a întrebat fotograful.

Era derutat și se supărase pe taică-miu.

Amândoi s-au ridicat să plece.

— Din păcate, e timpul să plecăm, a spus ziarista și a luat-o repede înspre ușă. Înainte să ajungă la ea, ușa s-a dat de perete și unchiul Ted, gâfâind de mama focului și cu ochii ieșiți din orbite de nerăbdare, a dat buzna în casă.

— Unde vă duceți? a întrebat-o pe ziaristă, care s-a uitat fără expresie la nebunul acela chel, îmbrăcat ca un soldat de-abia scăpat din armată, cu o ladă de bere în mână.

— La Hampstead.

— La Hampstead? a zis Ted. S-a repezit să se uite la ceasul lui rezistent la apă. Dar n-am întârziat, decât puțin. Nevastă-mea a căzut pe scări și s-a lovit.

— Se simte bine? a întrebat Eva îngrijorată.

— Nu se simte bine deloc, ba chiar rău.

Ted s-a așezat, s-a uitat la noi toți, a dat din cap către mine și s-a adresat ziaristei. Panica pusese stăpânire pe el și nu se mai sfia. A spus:

— Mi-e așa de milă de Jean, nevastă-mea.

— Ted... a încercat Eva să-l întrerupă.

— Ar trebui să ne fie tuturor milă de ea.

— Nu, zău? a spus scurt ziarista.

— Da, da! Cum de ajungem în halul ăsta? Cum de ni se întâmplă așa ceva? Într-o zi suntem copii cu chipuri senine și deschise, vrem să știm cum funcționează mașinile și îndrăgim ursii polari. Iar a doua zi ne dăm drumul pe scări, beți și cu obrajii plini de lacrimi. Viața noastră s-a sfârșit. Nu ne trage inima nici să trăim, nici să murim.

S-a întors spre fotograf.

— Eva zicea că vreți să faceți poze cu amândoi. Sunt partenerul ei. Facem totul împreună. Nu vreți să-mi puneți întrebări în legătură cu metodele noastre de lucru? Sunt unice, să știți. Ar putea să fie un exemplu pentru alții.

— Ne pare rău, dar trebuie să plecăm, a spus contopista aia constipată.

— Lasă, nu-i nimic, a spus Eva și l-a atins ușor pe braț.

— Că tare mai ești bătut în cap, Ted! i-a zis taică-miu, râzând de el.

— Ba nu sunt, a spus el categoric.

Vezi, Doamne, el știa că nu e bătut în cap și nimeni nu putea să-i schimbe părerea.

Unchiu-miu s-a bucurat să mă vadă, iar eu m-am bucurat să-l văd pe el. Avea o groază de chestii de povestit. Îi trecuse depresia, era ca altădată, cum îl știam din copilărie, caustic și entuziast. Îi trecuseră și pornirile violente, felul în care se uita la orice persoană cu care făcea cunoștință de parcă respectivul voia să-i facă vreun rău și el era nevoit să dea primul.

— Îmi place la nebunie ce fac, munca mea, măi băiete, a spus. Aș fi putut să le vorbesc despre ea ălora de la ziar. Mai aveam puțin și înnebuneam, mai știi? Eva m-a salvat.

— Tata te-a salvat.

— Vreau să-i salvez și pe alții, să nu mai ducă vieți care nu sunt adevărate. Și tu duci o viață care nu e adevărată, Karim?

— Da, am spus.

— Orice-ar fi, să nu te minți singur. Să nu...

Eva s-a întors și i-a spus:

— Trebuie să plecăm.

Ted a făcut un gest către taică-miu:

— Trebuie să stau de vorbă cu tine, Haroon. Trebuie să mă asculți! Da?

— Nu, a spus Eva. Avem treabă. Haide!

Ted și Eva au plecat să discute despre un proiect cu cineva din Chelsea.

— Hai să bem o bere spre sfârșitul săptămânii, a spus Ted.

După ce au plecat, taică-miu m-a rugat să-i fac niște pâine prăjită cu brânză.

— Dar să nu fie prea moale, mi-a spus.

— Să înțeleg că n-ai mâncat?

Atâta i-a trebuit ca să-și dea drumul.

— Eva nu mai are grijă de mine acum. E prea ocupată. Nu pot să mă împac cu toată treaba asta cu femeia modernă. Câteodată nu pot s-o sufăr. Știu că n-ar trebui să vorbesc așa. Nu o suport când e lângă mine, dar nici nu-mi place când nu e. E prima dată în viață când pățesc așa ceva. Nu știu ce mi se întâmplă.

— Nu mă întreba pe mine, tată.

Nu voiam să plec, dar îi promisesem maică-mii că trec pe la ea.

— Trebuie să plec, am zis.

— Stai să-ți mai spun un lucru, a zis el.

— Care anume?

— Demisionez de la slujbă. Mi-am depus cererea. Când mă gândesc la toți anii irosiți la locul ăla de muncă!

Și-a ridicat mâinile în aer.

— De-acum înainte am să predau, am să meditez și am să-i ascult pe alții. Vreau să vorbesc despre felul în care ne trăim viața, despre valorile pe care le avem, despre ce fel de

oameni am devenit și ce putem deveni dacă ne punem mintea. Țelul meu este să-i fac pe oameni să gândească, să mediteze, să se elibereze de obsesii. Arată-mi și mie școala în care se predă această meditație de mare preț. Vreau să-i ajut pe oameni să descopere înțelepciunea mai adâncă din ei înșiși, care adeseori este ucisă de goana vieții zilnice. Vreau să-mi trăiesc intens propria viață! E bine, nu?

— E cel mai bun lucru pe care l-am auzit vreodată de la tine, am spus cu blândețe.

— Nu-i așa? Entuziasmul tatei urcase până la cer. Dac-ai ști ce chestii visez cu ochii deschiși, de la o vreme! Sunt momente în care se face pace în universul ăsta plin de contraste. Am niște intuiții formidabile despre o viață mai adâncă! Nu crezi că ar trebui să existe un loc pentru spirite libere așa ca mine, babalâci înțelepți cum sunt sofiștii și maeștrii zen, care umblă creanga beți și predau filozofie, psihologie și lecții de trai? Noi răscumpărăm viața înainte de termen, Karim. Mintea noastră este mai bogată și mai cuprinzătoare decât ne putem închipui! Vreau să spun aceste lucruri celor tineri care și-au rătăcit cărarea.

— Excelent!

— Karim, acesta este sensul vieții mele.

Mi-am luat haina și am plecat. S-a uitat după mine, cum mergeam pe stradă. Eram convins că încă mai vorbea cu mine după ce am ieșit. Am mers cu autobuzul prin sudul Londrei. Eram într-o stare de surescitare nervoasă.

Acasă l-am găsit pe Allie, care se îmbrăca și asculta Cole Porter.

— Mama nu-i acasă, a spus. Încă nu s-a întors de la Centrul de sănătate. Acum lucrează pentru trei doctori.

Am observat că Allie al meu ajunsese un tip tare ferchеș. Purta haine italienești impecabile, îndrăznețe și viu colorate, fără să fie vulgare. Toate erau scumpe și fără cusur. Fermoarele mergeau ca unse, tivurile erau drepte și șosetele perfecte – după șosete îți dai seama dacă cineva știe să se îmbrace sau nu. Și nici nu arăta deplasat, cum stătea acolo,

pe canapeaua de vinilin a maică-mii, cu taburetul oriental înflorat în față. Pantofii lui pe covorul din sufragerie, fabricat într-o țară din lumea a treia, parcă erau niște bijuterii pe o bucată de hârtie igienică. Unii oameni fac bine ceea ce fac și m-am bucurat să văd că frate-miu era unul din ei. Pe deasupra, Allie avea bani. Lucra pentru un creator de modă. Am avut o discuție ca între oameni în toată firea. Era necesară. Dar nu am reușit să trecem peste timiditate și un oarecare sentiment de stânjeneală. Allie și-a schimbat atitudinea ironică în momentul în care i-am spus de rolul din telenovelă. Nu am făcut mare caz pe tema asta, l-am lăsat să înțeleagă că le făceam o favoare acceptând rolul. Allie a sărit în sus și a bătut din palme.

— Super! Ce veste nemaipomenită! Bravo, Karim!

Nu prea înțelegeam: Allie se comporta de parcă ar fi fost lucru mare.

— Tu nu prea ești așa entuziast de felul tău, i-am spus bănuitor când s-a întors în cameră, după ce și-a sunat prietenii și le-a spus de rolul meu. Ai pățit ceva la cap, Allie? Faci mișto de mine?

— Nu, nu, pe cuvântul meu. Ultima piesă în care ai jucat, aia pe care a regizat-o Pyke, a fost bună, chiar distractivă, pe alocuri.

— Zău?

S-a oprit de teamă, probabil, că exagerase cu laudele.

— A fost bună, dar cam hipiotă.

— Hipiotă? În ce fel era hipiotă?

— Era idealistă. Aspectele politice din ea m-au scos din sărite. Noi nu-i înghițim pe smiorcăiții ăștia de stânga, nu?

— Nu? De ce?

— Păi, nu! N-ai văzut cum umblă în zdrențe? Și să mă scutești de persoane care toată ziua bună ziua nu vorbesc decât despre faptul că sunt negri și cum au fost ei persecutați în școală și cum i-a scuipat nu știu cine odată. Știi tu, ăia care își plâng de milă.

— Și n-au dreptate, adică nu avem dreptate să vorbim despre lucrurile astea, Allie?

— Să vorbim? Doamne sfinte, nu! Era clar că îi plăcea subiectul. Ar trebui să-și țină gura și să-și vadă de viață. Negrii măcar au suferit în sclavie. Indienii au fost dați afară din Uganda. Au avut un motiv real să fie înverșunați. Dar nimeni nu are de ce să ne ducă pe mine sau pe tine în lagăr și nici nu va fi cazul. Nu putem fi puși în aceeași oală cu ei, slavă cerului! Și ar trebui să-i mulțumim lui Dumnezeu că nu avem nici pielea albă. Nu-mi place cum arată pielea albă, e ...

— Allie, am fost la dentist alaltăieri și știi ce...

— Dragă Karim, să lăsăm dinții tăi deocamdată și...

— Allie...

— Vreau să spun că suntem dintre cei privilegiați. Nu putem să ne dăm drept amărâții obidiți pe care-i scuipă toți. Așa că, hai să scoatem ce-i mai bun din noi.

S-a uitat la mine ca un meditator care îți spune să nu te dezamăgești singur. Îmi plăcea de el cum era acum, voiam să-l cunosc mai bine. Dar spunea niște lucruri cam ciudate.

— Așadar, felicitări, măi frate mai mare! O telenovelă e un lucru pe care merită să-l trâmbițezi. Televiziunea e singurul canal de comunicare pe gustul meu.

Am strâmbat din nas.

— Karim, nici opera nu e mai nesuferită ca teatrul. E așa de... Căuta cuvântul nepotrivit. Pur și simplu, o făcătură. Dar, Karim, să știi că e ceva cu mama și trebuie să afli și tu.

M-am uitat la el de parcă urma să-mi spună că mama are cancer sau mai știu eu ce.

— De când li s-a pronunțat divorțul, are pe cineva, îl cheamă Jimmy. Sunt împreună de vreo patru luni sau cam așa ceva. Da, știu că e un mare șoc. Dar trebuie să ne împăcăm cu ideea și să nu ne atacăm, dacă se poate.

— Allie...

Stătea calm în fața mea.

— Să nu începi să mă baţi la cap cu întrebările, Karim. Nu pot să-ţi spun nimic despre el, fiindcă nu l-am cunoscut şi nici nu am voie.

— De ce?

— Nici tu n-ai voie, da? A văzut poze cu noi de când aveam zece ani sau pe-acolo, dar nu mai mult. Jimmy nu ştie exact câţi ani are mama. Ea crede că ar fi şocat şi şi-ar pierde interesul pentru ea, dacă ar afla că are doi băieţi de vârsta noastră. Aşa că trebuie să ne dăm cât mai absenţi cu putinţă.

— Doamne sfinte, Allie!

— Asta e situaţia.

Am oftat.

— Mă bucur pentru ea. Merită.

— Jimmy e un tip de treabă. E respectabil, are serviciu, nu umblă după femei.

Apoi iar i s-a luminat faţa de admiraţie, a dat din cap şi a fluierat scurt.

— Şi zi aşa, o telenovelă, ai? Marfă!

— Ştii, după ce s-au despărţit ai noştri, toate au luat-o razna. Nu mai ştiam nici pe ce lume sunt.

Se uita la mine. Mă simţeam vinovat că nu discutaserăm niciodată despre ce simţea el în legătură cu asta

— Hai, lasă, a spus, nici eu nu mă simt în stare să vorbesc despre subiect. Ştiu foarte bine la ce te referi.

A zâmbit ca să mă liniştească.

— Bine, am spus.

Apoi s-a aplecat spre mine şi a zis cu venin:

— Nu merg niciodată la tata. Când mi se face dor de el, îl sun. Nu prea am vreme de pierdut cu cei care fug de lângă nevastă şi copii. Nu te condamn că te-ai dus cu el, erai mic. Dar tata a fost egoist. Şi ce mai e şi faza asta cu plecatul de la serviciu? Ţie nu ţi se pare că şi-a pierdut minţile? De unde o să aibă bani? O să-l ţină Eva! Prin urmare, Eva are să o întreţină şi pe mama. Ce grotesc! Iar mama nu poate s-o sufere. O să fim cu toţii paraziţii ei!

— Allie...

— Și ce-o să facă, mă rog frumos, Sfântul Francisc din Assisi, o să vorbească despre viață, moarte și căsnicie – în care e expert de talie mondială – cu niște idioți care or să-l considere un boșorog infatuat? Dumnezeule mare, Karim, ce pățesc oamenii când încep să îmbătrânească!

— Allie, tu chiar nu înțelegi nimic?

— Ce să înțeleg?

— Că prost mai ești! Nu-ți dai seama cum merg lucrurile?

Atunci s-a uitat la mine jignit și dezumflat, nu era greu să-l demoralizezi. Era tare nesigur pe el. Nu știam cum să-mi cer iertare și să revenim la buna înțelegere de până atunci.

A murmurat:

— Priveam doar din punctul meu de vedere.

Chiar atunci am auzit cheia în ușă. Era un sunet nou și totuși cel pe care îl auzisem în fiecare zi ani de-a rândul, când mama venea acasă de la magazin ca să ne facă ceaiul. Ea era acum. M-am dus la ea și am luat-o în brațe. S-a bucurat să mă vadă, dar nu așa de tare, după ce s-a asigurat că nu murisem și că aveam de lucru. Se grăbea.

— Vine un prieten pe la mine mai încolo, a spus ea fără să roșească, iar eu și Allie ne-am făcut cu ochiul.

A făcut un duș și s-a îmbrăcat și, în timpul ăsta, noi am dat cu aspiratorul și am șters praful în sufragerie.

— Eu zic să facem și sus, a spus Allie.

Maică-mea nu mai termina cu aranjatul, iar Allie i-a spus ce bijuterii să-și pună, ce pantofi să aleagă și tot restul. Aceasta era femeia care pe vremuri nu făcea decât cel mult o baie pe săptămână. La început, când ne mutaserăm în casă, pe la sfârșitul anilor cincizeci, nici măcar nu aveam baie. Tata stătea cu genunchii la gură într-un cazan de tablă, iar eu și Allie alergam de colo-colo cu vase cu apă încălzite pe plită.

Acum ne învârteam amândoi prin casă și nu ne dădeam duși, ca s-o chinuim pe mama, fiindcă Jimmy putea să pice din clipă-n clipă și să vadă că aveam împreună în jur de patruzeci de ani. Tocmai ne zicea:

— Măi băieți, nu aveți nimic de făcut? când a sunat la ușă.

Biata de ea a înlemnit. N-aș fi crezut-o niciodată în stare de așa ceva, dar a spus:

— Fuga, ieșiți prin spate!

Aproape ne-a dat brânci în grădină și a încuiat ușa după noi. Am mai stat prin preajmă chicotind și jucându-ne cu o minge de tenis. Apoi am dat roată casei până în față și am tras cu ochiul prin pătratele cu margini negre ale ferestrelor georgiene pe care le montase mai nou și care făceau fațada casei să arate ca un rebus.

Carevasăzică el era Jimmy, cel care îi luase locul tatei și care acum stătea pe canapea lângă mama. Era o față palidă și era englez. Asta a fost o surpriză pentru mine, mă așteptam să văd un indian lângă ea, iar când am văzut că nu era, am fost dezamăgit de maică-mea, de parcă ne-ar fi înșelat așteptările. Dar eram convins că se săturase de indieni. Jimmy arăta de vreo patruzeci de ani, serios și cam șters în costumul gri pe care îl purta. Ca și noi, era din clasa mijlocie inferioară, dar arăta bine și părea deștept, genul de persoană care știe toți actorii din filmele lui Vincent Minelli după nume și se duce pe la concursuri de televiziune ca să dovedească asta. Mama tocmai desfăcea un cadou pe care i-l adusese el, când a ridicat capul și și-a văzut progeniturile trăgând cu ochiul pe după perdea. S-a făcut roșie ca racul și s-a panicat, dar după câteva secunde și-a recăpătat demnitatea și s-a făcut că plouă. Ne-am retras în vârful picioarelor.

Nu voiam să mă duc direct acasă, așa că am mers cu Allie într-un club nou din Covent Garden, decorat de un amic de-al lui, arhitect. Cât de multe se întâmplaseră la Londra în zece luni! Nici urmă de hipioți și punkiști, în schimb vedeai oameni puși la patru ace, bărbați tunși scurt, cu cămăși albe și pantaloni lălâi cu bretele. Mă simțeam ca într-o cameră cu sosii ale lui George Orwell, numai că Orwell ar fi refuzat să poarte cercei. Allie mi-a spus că erau creatori de modă, fotografi, artiști grafici, arhitecți de magazine și altele asemenea, toți tineri și talentați. Prietena lui Allie era

model, o fată subțirică, de culoare, care nu a spus nimic altceva decât că telenovela o să-mi deschidă perspective luminoase. M-am uitat în jur, cu gândul să agăț pe cineva, dar mă simțeam așa de singur încât eram convins că se vede pe mine. Nu eram suficient de indiferent ca să pot seduce.

Mi-am luat la revedere de la Allie și m-am întors în apartamentul Peștelui. Am stat în peștera aia de locuință ceva timp. M-am plimbat de colo-colo, mi-am pus un cântec al lui Captain Beefheart, „Dropout Boogie", și l-am ascultat până m-a scos din minți, m-am așezat la loc, apoi m-am ridicat și am ieșit iar.

Am umblat pe străzi prin noapte aproape o oră, până m-am rătăcit și am strigat după un taxi. I-am spus șoferului să mă ducă în sudul Londrei, dar mai întâi, i-am spus să mă ducă repede înapoi acasă la Pește. M-a așteptat cât timp m-am uitat prin tot apartamentul după un cadou pentru Changez și Jamila. Voiam să mă împac cu ei. Țineam sincer la ei și aveam de gând să le arăt cât de mult, făcându-le cadou o față de masă imensă de-a Peștelui. Pe drum, am oprit și am cumpărat mâncare indiană la pachet, ca gest suplimentar menit să mă reintroducă în grațiile lor și să risipească orice nor. Am trecut pe lângă magazinul prințesei Jeeta, care în timpul nopții era închis cu zăvoare, gratii și obloane. Mi-am închipuit-o dormind sus, la ea în pat. Și i-am mulțumit lui Dumnezeu pentru viața interesantă pe care mi-o dăduse.

Ajuns la ușa locuinței comune, am sunat la sonerie și, după cinci minute, mi-a deschis Changez. În spatele lui casa părea cufundată în tăcere și nu se vedea nici un semn cum că s-ar fi ținut vreo dezbatere politică în pielea goală. Changez avea un copil mic în brațe.

— E ora unu jumate noaptea, *yaar*, mi-a spus el în loc de salut, după atâta vreme.

S-a întors și a intrat în casă, iar eu l-am urmat având senzația că sunt un câine pe cale să primească un șut în bot. În sufrageria lor amărâtă, în care erau fișete și o canapea

antică, am observat cu ușurare că Changez era neschimbat și că nu aveam să o încasez. Nu avea nici apucături de burghez, nici comportament de om care se respectă. Avea gem pe nas, purta salopeta lui lălâie cu buzunare, din care ieșeau tot felul de cărți și, am bănuit eu, după ce m-am uitat mai atent la el, începeau să-i crească sâni.

— Uite un cadou pentru voi, am spus eu, întinzându-i fața de masă. V-am adus-o tocmai din America.

— Șșș... a făcut el la mine și mi-a arătat copilul înfofolit în pături. Iat-o pe fiica acestei case, Leila Kollontai. În sfârșit am reușit să o adorm. Copila noastră. Neastâmpărată rău! A adulmecat în aer. Ai adus de mâncare?

— Normal.

— *Dal* și chestii de-astea? Kebapuri?

— Îhî.

— De la magazinul ăla super cu mâncăruri indiene, de pe colț?

— Exact.

— Aoleu, alea se răcesc imediat! Desfă-le, desfă-le.

— Stai așa.

Am desfăcut fața de masă și am început să dau la o parte tot felul de hârtii, niște farfurii murdare și un cap al lui Lenin, care erau pe masă. Dar Changez nu mai avea răbdare să ajungă la mâncare și s-a ținut de capul meu să azvârl fața de masă peste toate, așa cum erau.

— Ești lihnit, nu? am zis, în timp ce el se așeza și scotea din pungă cutiile unsuroase, din care curgea sos.

— Trăiesc din nenorocitul ăla de ajutor social, Karim. Mănânc cartofi la culcare și la sculare. Dacă nu sunt isteț, mă trimit ăștia la muncă și cum o să mai am grijă de Leila Kollontai?

— Unde sunt restul?

— Domnul Simon, tatăl fetei, e în America. A plecat de multă vreme, să țină prelegeri de istoria viitorului. E o mare personalitate, *yaar*, deși ție nu ți-a plăcut.

— Și Jamila? am ezitat eu. Mi-a fost dor de ea.

— E aici, sus, întreagă și sănătoasă. Dar n-o să fie încântată să te vadă, nu, nu. Ar fi bucuroasă să-ți facă boașele pe grătar și să le mănânce cu mazăre. Mai stai cu noi azi?

— Bășicuță, lua-te-ar naiba de grăsan, ce tot spui acolo? Sunt eu, Karim, singurul tău prieten, și am bătut tot drumul din fundul pământului, din sudul Londrei, ca să te văd.

A dat din cap, mi-a pus-o în brațe pe Leila Kollontai, care avea o față dolofană și pielea măslinie, și a rupt capacele de la cutiile de carton. A început să-și îndese în gură cocoloașe de spanac, cu mâna, după ce presărase boia pe ele. Lui Changez nu-i plăcea să simtă gustul mâncării.

Am început să spun relaxat:

— Am fost în America, unde am jucat teatru politic.

I-am povestit cu amănunte ce făcusem și m-am lăudat cu petrecerile la care fusesem, oamenii pe care îi cunoscusem și revistele pentru care dădusem interviuri. Nu m-a ascultat, a continuat să-și miște fălcile. În timp ce eu îi dădeam înainte, a spus din senin:

— Ești în rahat până-n gât, Karim. Ce-ai de gând să faci? Jammie nu poate să te ierte că nu ai venit atunci la demonstrație. Astea sunt treburile care ar trebui să te preocupe, *yaar*.

Am simțit înțepătura. Am tăcut amândoi. Changez nu părea să fie interesat de nimic din ce aveam eu de povestit. Am fost nevoit să-l întreb ce mai face el.

— Cred că ești mulțumit, acum că Simon e plecat și o ai pe Jamila numai pentru tine, nu? S-a mai mișcat ceva în direcția asta?

— Cu toții ne mișcăm în câte-o direcție. A început să vină o femeie pe-aici.

— Unde?

— Nu, nu. E o prietenă de-a Jamilei, ce, ești prost?

— Prietena Jamilei este o femeie? Aud bine? am întrebat eu.

— Cum mă vezi și cum te văd. Jammie iubește două persoane, asta-i tot. E la mintea cocoșului. Îl iubește pe Simon,

care nu e aici. Și o iubește pe Joanna, iar Joanna e aici. Ea mi-a spus.

Am căscat ochii la el, în culmea mirării. Cum ar fi putut să-și închipuie măcar, atunci când plecase din Bombay, toate complicațiile pe care avea să le întâmpine din acel moment?

— Și tu ce părere ai?

— Ha?

Nu se simțea în largul lui. Nu voia să continuăm discuția, subiectul era închis. Așa își explicase el lucrurile și pentru el era de-ajuns.

— Eu? Mai exact, care e întrebarea? Mai că n-a continuat: „Că văd că ții morțiș să-mi pui asemenea întrebări". Am spus:

— Întrebarea este cum poți tu, Changez, cu educația ta plină de prejudecăți aproape față de tot și toate pe lumea asta, să te împaci cu faptul că ești însurat cu o lesbiană?

Întrebarea l-a zguduit mai profund decât am putut să-mi dau seama. A încercat să scoată două vorbe. În cele din urmă, a spus privindu-mă pe sub sprâncene:

— Nu mă descurc prea bine, nu?

Acum nu mai știam eu ce să zic.

— De unde naiba vrei să știu eu? am zis. Parcă spuneai că se iubesc.

— Da, se iubesc. Sunt întru totul de acord cu iubirea, a declarat el. Toată lumea din casa asta încearcă să-l iubească pe celălalt!

— Bun.

— Tu nu ești întru totul de acord cu iubirea? m-a întrebat el, de parcă dorea să bată în cuie acest principiu comun.

— Ba da.

— Păi, și-atunci? a zis el. Eu sunt de acord cu Jamila indiferent ce face. După cum știi și tu, nu sunt un tiran fascist. Nu am nici un fel de prejudecăți decât împotriva pakistanezilor, ceea ce e normal. Așa că nu înțeleg unde bați, Karim. Ce tot încerci să...

Tocmai atunci s-a deschis ușa și a intrat Jamila. Era slabă și îmbătrânită, cam trasă la față și cu ochii parcă mai

conturați. Dar avea și o anumită agerime și ușurință acum, nu mai părea așa de serioasă și avea aerul că râde mai mult. A fredonat o melodie reggae și a făcut câțiva pași de dans spre Leila și înapoi. Jamila era însoțită de o femeie care arăta de nouăsprezece ani, dar eu bănuiam că e mai mare, cam spre treizeci. Avea un chip deschis și tânăr, cu ten sănătos. Era tunsă scurt, cu șuvițe albastre, și purta o cămașă de muncitor, roșu cu negru, și blugi. A râs și a bătut din palme când Jamila a făcut pirueta. Mi-a fost prezentată drept Joanna, mi-a zâmbit și apoi m-a privit fix, de m-am întrebat ce făcusem.

— Bună, Karim, a spus Jamila, dar s-a îndepărtat când m-am ridicat să o îmbrățișez.

A luat-o în brațe pe Leila Kollontai și a întrebat ce făcea copilul. A sărutat-o și a legănat-o. În timp ce Jamila și Changez discutau, am surprins tonul nou pe care își vorbeau. Am ascultat cu atenție. Ce anume era? Era respect și prietenie, își vorbeau fără condescendență ori suspiciune, ca de la egal la egal. Cât de mult se schimbaseră lucrurile!

Între timp, Joanna a venit și mi-a spus:

— Nu te-am mai văzut undeva?

— Nu cred că ne-am cunoscut.

— Nu, ai dreptate, dar sunt convinsă că ne-am mai întâlnit.

Continua să se uite la mine derutată.

— Dumnealui e un actor celebru, a spus Jamila, nu-i așa, dragule?

Joanna a pocnit din degete.

— Exact! Am văzut piesa în care ai jucat. Și mi-a plăcut. Ai fost formidabil! Super haios. S-a întors către Changez. Și ție ți-a plăcut, nu-i așa? Țin minte că tu m-ai convins să mă duc. Spuneai că e fidelă realității.

— Nu, de fapt nu mi-a plăcut chiar atât cât am spus, a murmurat Changez. Ce mai țin minte din ea e că a avut un impact nesemnificativ. Era ceva pentru albi, nu-i așa, Jammie?

Și Changez s-a uitat la Jamila ca pentru confirmare, dar ea alăpta copila.

Din fericire, Joanna nu a fost descurajată de nemernicul ăla de Changez, gras ca un porc.

— Am admirat jocul tău pe scenă, mi-a spus ea.

— Cu ce te ocupi?

— Sunt producător de film, a răspuns. Eu și Jamila facem un documentar împreună. Apoi s-a întors către Changez. Noi două ar cam trebui s-o ștergem. N-ar fi grozav dacă am avea din nou grepfrut și pâine prăjită mâine dimineață la masă?

— A, ba da, a spus Changez.

Fața lui era luminată de entuziasm, dar ochii îi erau ageri și umbriți de îngrijorare.

— N-aveți nici o grijă, o să le primiți și tu, și Jamila, la ora nouă fix.

— Mulțumesc.

Atunci Joanna l-a sărutat pe Changez. Când s-a întors, el s-a șters pe obraz. Jamila i-a dat-o pe Leila Kollontai lui Changez, i-a întins mâna Joannei care o aștepta și a plecat. M-am uitat după ele, apoi m-am întors către Changez. N-a mai vrut să se uite la mine, de data asta. Fierbea de furie, se uita fix într-un punct și dădea din cap.

— Ce-ai pățit? l-am întrebat.

— Îmi aduci aminte de prea multe lucruri.

— Îmi pare rău.

— Du-te sus și culcă-te în camera din capătul holului. Trebuie să o schimb pe Leila. A făcut pe ea.

Eram prea frânt ca să mai merg până sus și, când a ieșit Changez, m-am întins pe jos lângă canapea și am tras o pătură peste mine. Podeaua era tare, n-am reușit să adorm. Lumea întreagă se legăna ca un hamac cu mine în el. Mi-am numărat respirațiile și mi-am conștientizat mișcările regulate ale stomacului, șuieratul respirației pe nări și fruntea care începea să se relaxeze. Dar, la fel ca la multe alte încercări de meditație pe care le făcusem, în curând m-am pomenit gândindu-mă la sex și alte chestii. M-am mirat cât de fraier era Changez, care părea în sfârșit împăcat. Nu era pic de dubiu în dragostea lui, era adevărată și totală, știa ce simte.

Iar Jamila părea, la rândul ei, să se fi împăcat cu felul acesta de a fi iubită. Putea să facă tot ce-i trecea prin minte, iar Changez avea să o pună mereu pe ea mai presus, o iubea mai mult decât se iubea pe sine.

M-am trezit tremurând de frig și înțepenit, fără să-mi dau seama prea bine unde mă aflu. În loc să mă ridic, am rămas întins pe jos. Auzeam niște voci. Erau Changez și Jamila, care de bună seamă se întorseseră în cameră și vorbeau de ceva vreme, în timp ce Jamila încerca să o adoarmă pe Leila. Aveau multe să-și spună, căci discutau despre vânturile Leilei, casă, data când avea să se întoarcă Simon, unde or să-l culce și documentarul Joannei.

Am adormit la loc. Când m-am trezit, Jamila se pregătea să se ducă la culcare.

— Urc, a spus, culcă-te și tu, dragule. A, să știi că Leila a rămas fără scutece.

— Da, micuța noastră neastâmpărată și-a murdărit toate hăinuțele. Mă duc mâine la prima oră la spălătorie, cu toate.

— Le iei și pe-ale mele? Nu-s decât câteva. Și pantalonii *stretch* ai Joannei? Se poate să...

— Preiau eu comanda. Prezent la datorie, colonel Changez.

— Mulțumesc, colonele Changez, a spus Jamila.

— Cel mai important lucru, de care mă bucur foarte tare, este că mănânci din nou cum se cuvine, a spus Changez.

Vocea lui era subțire și încordată, vorbea repede, de parcă în momentul în care înceta să vorbească, ea avea să plece.

— De-acum înainte nu-ți mai dau decât mâncare hrănitoare, Jamila. Uite: grepfrut calitatea întâi și pâine specială caldă, la micul dejun. La prânz or să fie sardele de cea mai bună calitate, cu pâine proaspătă, și la urmă pere și brânză topită...

O plictisea cu toate astea, știa și el că așa e, dar nu se putea abține. A încercat să-l întrerupă.

— Changez, eu...

— Mătușa Jeeta vinde numai produse a-ntâia, de când am convins-o să adopte noile tendințe. Vocea lui s-a mai

ridicat cu un ton. Ea e de modă veche, dar eu îi spun să urmeze cele mai noi curente pe care le descopăr prin reviste. E din ce în ce mai entuziasmată de sfaturile mele. Se duce cu neastâmpărata de Leila în parc, la plimbare, în timp ce eu organizez magazinul! Acum aproape că țipa. Montez oglinzi pentru depistarea infractorilor!

— Excelent, Changez. Te rog, nu țipa. Tata ar fi foarte mândru de tine. Ești...

S-a auzit un foșnet. Jamila a spus:

— Ce faci?

— Îmi bate inima, vreau să te sărut de noapte bună.

— Bine.

A fost un țocăit, urmat de câteva cuvinte binevoitoare:

— Noapte bună, Changez. Mulțumesc că ai avut grijă de Leila azi.

— Sărută-mă, Jamila, sărută-mă pe gură.

— Ăă, Changez...

S-a auzit zgomot de corp în mișcare. Îi simțeam trupul gras în cameră. Aveam senzația că ascult teatru radiofonic. Se repezea să o înhațe? Ea se zbătea să scape? Era cazul să intervin?

— Mersi, Changez, ajunge. Shinko n-a mai prestat în ultima vreme?

Changez gâfâia. Îmi imaginam cum îi atârna limba de-un cot, cum efortul asaltului fusese prea mare pentru el.

— Karim m-a ațâțat, Jammie. Trebuie să-ți explic lucrul ăsta. Drăcușorul ăla, care și-o pune pe unde apucă...

— Ce ți-a mai spus? a întrebat Jamila râzând. Are probleme, toată lumea știe. Dar e o bomboană de băiat, nu ești de acord cu mine? Îi umblă mânuțele peste tot și-i sticlesc ochii de zici ce-i aia!

— Are probleme personale, nu glumă, așa cum spui și tu. Eu încep să bănuiesc că s-a stricat de tot, după cum îi place să mă strângă în brațe. I-am explicat să o lase mai moale, ce sunt eu, portocală, să mă stoarcă? Să nu...

— Changez, e târziu și...

— Da, da, dar Karim a zis pentru prima dată ceva cu sens.

— Pe bune?

Changez murea să spună ce avea pe suflet, dar s-a oprit câteva secunde și și-a ținut respirația, neștiind dacă făcea o greșeală sau nu. Jamila aștepta ca el să vorbească.

— A zis că ești lesbiană și tot felul de chestii din astea. Jamila, nu mi-a venit să-mi cred urechilor! I-am spus că astea sunt prostii și că e un nemernic. Era cât pe ce să-l șterg de pe fața pământului. Nu asta-i nevasta mea, nu?

Jamila a oftat.

— Nu voiam să am discuția asta acum.

— Nu se poate, tu nu faci asta cu Joanna, nu?

— E adevărat că, momentan, eu și Joanna suntem foarte apropiate, ținem foarte mult una la alta.

— Țineți una la alta?

— Nici nu mai știu de când nu mi-a mai plăcut cineva așa de mult. Sunt convinsă că știi și tu cum e: cunoști pe cineva, vrei să fii cu persoana respectivă, vrei să o cunoști în profunzime. Probabil că e pasiune și e minunat. Asta simt, Changez, și îmi pare rău dacă...

A început să urle:

— Dar ce are singurul tău soț, care e aici și la dispoziția ta, de te împinge să te apuci de perversiuni? Am rămas cumva singura persoană normală din Anglia, la ora actuală?

— Nu începe. Te rog, sunt moartă de oboseală. În sfârșit, sunt fericită. Încearcă să te obișnuiești cu ideea, Bășicuță.

— Toată lumea bună din casa asta nu vorbește decât despre prejudecățile ba împotriva jidanilor, ba împotriva nenorociților de negri care fură, ba împotriva pakistanezilor borâți, ba a femeilor de vârsta a treia...

— Changez, asta e o jignire, e...

— Dar ce zici de asta? Cu noi cum rămâne? Ce ai de spus în legătură cu dreptul nostru de a fi sărutați?

— Dar ești sărutat, Changez.

— Da, dar numai contra unei sume achitate în lire sterline!

— Te rog, hai la culcare. Multe femei ar fi fericite să te sărute, dar, din păcate, nu eu. Nu eu. Mi-ai fost băgat pe gât de taică-miu.

— Da, nu sunt dorit.

— Dar nu ești urât pe dinăuntru, Changez, dacă simți nevoia să primești o asigurare fără drept de apel.

Nu asculta decât cu o ureche și nu era nici pe departe obosit.

— Da, sunt convins că pe dinăuntru arăt ca Shashi Kapoor, a zis el lovindu-se cu mâna peste genunchi. Dar unii sunt chiar urâți ca porcii, iar lor le e cumplit de greu. Am să lansez o campanie națională pentru anihilarea acestei prejudecăți. Dar ar trebui să încep cu tine, chiar aici, în casa asta blestemată, plină de sfinți socialiști!

Iar s-au auzit zgomote, dar de data asta de haine, nu de corp omenesc.

— Uită-te, a zis el, uită-te, uită-te, măcar sunt bărbat sau nu?

— Of, trage-ți pantalonii! Nu spun că nu e remarcabil. Dumnezeule, unele dintre atitudinile tale față de femei sunt de pe vremea lui Pazvante Chioru'. Trebuie să te pui la punct. Lumea merge înainte.

— Pune mâna. Răsfață-te.

Ea a pufnit.

— Dacă vreau să mă răsfăț, mă duc în Cuba.

— Pune mâna, pune mâna, că dacă nu...

— Te avertizez, a spus ea și nici un moment n-a ridicat vocea și n-a părut intimidată.

Era ironică, după cum îi era felul, dar și perfect stăpână pe sine.

— Oricine poate fi evacuat din această casă prin vot democratic. Unde ai să te duci, în Bombay?

— Jamila, ești nevasta mea, primește-mă în tine, a gemut el.

— Hai să strângem de la masă și să le ducem în bucătărie, a zis ea blând. Hai, colonele Changez, ai nevoie de odihnă.

— Jamila, te implor...

— În locul tău, n-aș lăsa-o pe Joanna să vadă cum îți fluturi podoabele prin casă. Și-așa bănuiește că toți bărbații sunt niște violatori. Dacă te mai vede și pe tine așa, o să fie convinsă că are dreptate.

— Vreau să fiu iubit. Ajută-mă să...

Jamila a continuat, detașată ca de obicei.

— Dacă te-ar vedea Joanna...

— De ce să mă vadă? Acum suntem doar noi doi, singuri, împreună pentru câteva minute neprețuite. Niciodată nu apuc să stau singur cu nevasta mea.

Am început să mă fâțâi, simțindu-mă prost. Toată faza asta care făcea din mine veșnicul *voyeur* începea să mă calce pe nervi. Mai demult mă bucuram să trag cu ochiul la alții când făceau dragoste. De fapt, mai mult mă uitam decât o făceam eu însumi. Mi se părea educativ și dovedea spirit de solidaritate și așa mai departe. Dar acum, lungit după canapea, mi-am dat seama că mintea mea are nevoie de mai multă hrană – idei mărețe, interese nobile. Avea dreptate Eva, nu cerem suficient de la noi și de la viață. Iar eu voiam să cer, voiam să mă ridic în picioare și să cer. Tocmai mă pregăteam să-mi anunț prezența, când Jamila a spus dintr-odată:

— Ce-a fost asta?

— Ce?

A coborât vocea.

— Mi s-a părut că am auzit un pârț după canapea.

— Un ce?

M-am ridicat în fund și m-am uitat peste spătarul canapelei.

— Eu sunt, am spus. Dormeam. N-am auzit nimic din ce vorbeați.

— Nenorocitule, a zis Changez devenind din ce în ce mai agitat. Jamila, să știi că-l dau pe mâna poliției pe spionul ăsta! Acum mă duc să sun la 999!

Tremura, pufnea și scuipa în timp ce se încheia la pantaloni. A început să urle la mine:

— Tot timpul n-ai făcut altceva decât să-ți bați joc de dragostea mea pentru Jamila! Mereu ai căutat să te bagi între noi!

De fapt, Jamila a fost cea care s-a băgat între noi, ca să-l împiedice să sară la mine. M-a dus la etaj, într-o cameră unde puteam să încui ușa, la adăpost de furia lui Changez. A doua zi dimineața, m-am trezit devreme și am mers în vârful picioarelor prin casă, în timp ce toată lumea dormea, până la ușă. Când mă îndreptam spre ieșire, am auzit-o pe Leila Kollontai cum a început să plângă, apoi pe Changez, care îi vorbea dulce în urdu.

După câteva zile m-am dus din nou pe la taică-miu. L-am găsit în pijama, într-unul din fotoliile cumpărate de Eva. În fața lui stătea pe jos un tânăr palid. Tipul era încordat, deznădăjduit și plângea. Taică-miu îi spunea:

— Da, așa e, nu e treabă ușoară să trăiești.

Se pare că tipii din grupurile cu care lucra taică-miu veneau mereu la el acasă și trebuia să stea cu ei. Era ceea ce el numea „activitate pentru semeni". Acum spunea că, pentru a întreține o stare de „armonie", fiecare zi din viața omului trebuie să conțină trei elemente: învățătură, activități pentru semeni și meditație. Tata preda toate astea de câteva ori pe săptămână, la un centru de yoga din zonă. Eu trăisem cu impresia că treaba cu taică-miu și lecțiile lui de îndrumare spirituală avea să înceteze odată mutați la Londra, dar acum era clar că niciodată nu avea să ducă lipsă de clienți, nu atâta timp cât orașul era plin de oameni singuri, nefericiți și lipsiți de încredere în sine, care aveau nevoie de îndrumare, sprijin și milă.

Eva m-a dus în bucătărie ca să-mi arate niște castroane de supă. Mai cumpărase și o reproducere după un tablou al lui Tițian, cu un chip de tânăr cu părul lung, care semăna cu Charlie în anii de școală. Pe masă, în diverse ulcioare, erau lalele și narcise cu coada lungă.

— Sunt așa de încântată de toate astea, mi-a spus Eva în timp ce-mi arăta cumpărăturile. Dar mă grăbesc. Trebuie

neapărat să se găsească un remediu împotriva morții. E stupid să mori așa de tânăr. Eu vreau să ajung la o sută cincizeci de ani. De-abia acum simt că într-adevăr fac ceva cu viața mea.

Mai apoi am stat la o vorbă cu taică-miu. Am văzut că avea carnea căzută, plină de pete și puhavă, iar partea de sus a feței parcă-i era făcută din perne flasce cusute una de alta, ca un fel de strat pe sub ochi, care i se revărsa în jos pe obraji ca terasele italiene.

— Nu mi-ai spus nimic despre ce se mai întâmplă în viața ta, mi-a zis el.

Voiam să-l dau gata cu vestea despre telenovelă, dar de regulă nu-mi iese când vreau să-i dau gata pe alții. Am spus, imitându-i vocea lui Changez:

— Super salariu. Super contract. Super tipă.

— Ia nu mă mai lua peste picior ca tâmpitul, a spus taică-miu.

— Dar nu te iau, nu te-am...

— Și văd că minți în continuare.

— Tată...

— Cel puțin, se vede că faci ceva în sfârșit și nu mai umbli de bezmetic.

Am simțit că iau foc de furie și umilință. Îmi venea să urlu: nu, nu, nu! Iar nu ne înțelegem ca lumea. Dar mi-era imposibil să explic. Poate că toată viața te simți ca un puști de opt ani în fața părinților. Iei hotărârea să te comporți ca un om matur, să reacționezi înțelept și nu elementar, să respiri egal, din stomac, și să-i tratezi ca pe egalii tăi, dar după cinci minute toate bunele intenții se duc naibii și începi să te bâlbâi și să țipi de furie, ca un copil cu hachițe.

De-abia puteam să îngaim două vorbe, când taică-miu m-a întrebat lucrul cel mai greu pentru el și totuși singurul pe care voia să-l afle:

— Ce mai face maică-ta?

I-am spus că-i era bine, mai bine decât îi fusese de câțiva ani încoace, că era veselă, activă, optimistă și așa mai departe.

— Doamne sfinte, dar cum se poate una ca asta? De când o știu, a fost femeia cea mai dulce și mai nefericită de pe lumea asta.

— Da, dar acum are pe cineva, un tip.

— Un tip? Ce tip? Ești sigur?

Nu mai contenea cu întrebările.

— Cine e? Cum arată? Câți ani are? Ce lucrează?

Eram foarte atent ce spun. Eram nevoit, fiindcă observasem că Eva apăruse în prag, în spatele tatei. Stătea acolo chipurile într-o doară, de parcă am fi discutat despre filmele care ne plăceau. Nu a avut bunul-simț să plece. Voia să știe ce anume se petrece. Nu îngăduia secrete pe teritoriul ei.

I-am spus că prietenul mamei nu era cine știe ce. Oricum, nu era chiar Beethoven, dar era tânăr și ținea la ea. Taică-miu nu putea să conceapă că era așa de simplu, nimic din ce-i spusesem nu era pe placul lui. Mi-a zis:

— Crezi că... firește, nu ai cum să știi, nici nu se poate, căci nu-i treaba ta, nu-i nici a mea, de fapt, dar s-ar putea să-ți fi dat seama sau poate ți-a spus Allie sau chiar ea, mai ales că așa ești tu, mereu îți bagi nasul în treburile altora. Crezi că o sărută?

— Da.

— Ești sigur?

— Da, da, sunt sigur. Și i-a insuflat o energie nouă, să știi că da! Nu-i așa că e grozav?

Chestia asta mai că nu l-a ucis pe loc.

— De-acum, nimic n-o să mai fie cum a fost, a zis el.

— Păi, nu văd cum ar fi posibil.

— Nu știi nimic, a spus el și a întors capul.

Apoi a văzut-o pe Eva. A tresărit speriat, s-a văzut clar.

— Draga mea... a zis.

— Ce-i asta, Haroon? a zis ea furioasă. Cum de te poți gândi la așa ceva?

— Nu mă gândesc la nimic.

— E o inepție, o mare inepție să ai regrete!

— Nu am.

— Ba văd bine că ai. Și nici măcar nu vrei să recunoști.

— Te rog, Eva, nu acum.

A rămas pe loc, încercând să nu ia aminte la ea, dar remușcările erau amare. Oricum, a reușit să mă uimească. De-abia acum, după atâta timp, realizase că hotărârea de a o părăsi pe mama era irevocabilă. Probabil că de-abia acum își dăduse seama că nu era nici o glumă, nici o joacă și nici vreun experiment, că mama nu îl aștepta acasă, cu mâncare în cuptor și pătura electrică încălzită.

Le-am spus că în seara aceea voiam să-i scot pe tata, Eva, Allie și prietena lui la un restaurant, în cinstea faptului că aveam un nou loc de muncă, iar tata demisionase de la al lui.

— Ce idee grozavă, a spus Eva, poate fac și eu un anunț.

Am sunat-o pe Jammie acasă și am invitat-o, împreună cu Changez. Changez i-a smuls telefonul din mână și a spus că o să vadă dacă poate, dar că nu era sigur în privința Jamilei, care trebuia să vadă de neastâmpărata Leila. Oricum fuseseră toată ziua la secția de votare, unde lucrau pentru Partidul Laburist în cadrul alegerilor.

Ne-am pus la patru ace și Eva l-a convins pe tata să-și pună sacoul Nehru, fără guler și închis până la gât, ca sacourile celor de la Beatles, doar că mai lung. Ca să creadă chelnerii că e vreun ambasador sau vreun prinț, vezi Doamne! Era tare mândră de el și nu mai contenea să-i culeagă scame de pe pantaloni. Cu cât mai prost dispus era el, fiindcă nimic nu-i convenea, cu atât mai abitir îl săruta. Am luat un taxi până la cel mai scump restaurant din Soho pe care îl știam. Am achitat totul cu banii pe care îi obținusem din vânzarea biletului până la New York.

Restaurantul era pe trei niveluri, avea pereții de culoarea oului de rață și un pian la care cânta un tip blond, îmbrăcat în costum de ocazie. Lumea îți lua ochii, toți erau bogați și vorbeau tare. Spre încântarea ei, Eva s-a întâlnit cu patru persoane cunoscute, iar un travestit între două vârste, cu fața roșie și burtă, i-a spus:

— Uite adresa mea, Eva. Vino să cinezi cu noi duminică seara și să-mi vezi labradorii. Îl știi pe cutărică? a întrebat el, pomenind numele unui cunoscut regizor de film. Vine și el. Și caută pe cineva să-i amenajeze vila din Franța.

Eva i-a povestit despre activitatea ei și de proiectul pe care îl avea în acel moment, de amenajarea unei case la țară. Împreună cu Ted, aveau să fie nevoiți să locuiască într-o cabană pe terenul respectiv, o vreme. Era cel mai mare proiect la care se înhămaseră vreodată. Trebuia să angajeze niște oameni ca s-o ajute, dar avea de gând să aleagă tipi care știu meserie, a zis ea.

— Care și practică, nu doar știu meserie, a zis travestitul.

Inevitabil, Allie al meu s-a întâlnit și el cu cineva, trei manechine, care au venit la noi la masă. S-a strâns un mic grup și, până au venit toți, se pare că a aflat toată lumea prezentă că urma să apar la televizor și cine avea să iasă prim-ministru la alegeri. Mai ales a doua veste a făcut vâlvă. Mă bucuram să-i văd pe tata și pe Allie din nou împreună. Tata își dădea multă osteneală să se apropie de el, îl tot săruta și nu-l slăbea cu întrebările, dar Allie păstra distanța. Părea de pe altă planetă, iar pe Eva nu o avusese niciodată la suflet.

Ce ușurare când a apărut Changez pe la miezul nopții, cu salopeta lui și cu Shinko după el! Changez ne-a îmbrățișat pe tata, pe mine și pe Allie și ne-a arătat poze cu Leila. Copila n-ar fi putut să aibă un unchi mai topit după ea.

— Ce mult mi-aș fi dorit să o aduci și pe Jamila, am spus.

Shinko era foarte atentă cu Changez. A povestit cum avea el grijă de Leila și ce înnoiri făcuse la magazinul prințesei Jeeta, în timp ce el o ignora și-și necheza părerile cu multă gălăgie despre produsele din magazin, de pildă despre amplasarea exactă a dulciurilor față de pâine, chiar în timp ce ea îl lăuda.

A mâncat cât zece, săracul de el, iar eu l-am îndemnat să ia două porții de înghețată de cocos, pe care le-a înghițit de parcă l-ar fi alergat cineva.

— Luați ce vreți, le-am spus tuturor. Vrea cineva desert, cafea?

Începuse să-mi placă propria generozitate, simțeam ce bine e să faci altora o bucurie, mai ales că mă simțeam și ca un barosan. Plăteam pentru ei, iar ei îmi erau recunoscători, n-aveau cum să fie altfel, și nu mai puteau să mă considere un ratat. Voiam să mai fac asta, era ca și cum tocmai descoperisem ceva la care mă pricepeam și voiam să fac asta non-stop.

Când toată lumea era de față și toți erau cherchelițiși veseli, Eva s-a ridicat în picioare și a bătut în masă. Zâmbea și-l mângâia pe taică-miu pe ceafă, în timp ce încerca să se facă auzită.

— Se poate puțină liniște? Puțină liniște, vă rog, câteva clipe. Atenție, vă rog!

S-a făcut liniște. Toată lumea se uita la ea. Taică-miu arunca în jur priviri neliniștite.

— Am de făcut un anunț.

— Sfinte Doamne, păi fă-l odată, a zis tata.

— Nu pot, a spus ea. S-a aplecat la urechea lui: Mai e valabil?

— Zi odată, a spus el, ignorând întrebarea. Eva, toată lumea așteaptă.

S-a ridicat, și-a împreunat mâinile și, când să deschidă gura și să vorbească, s-a mai întors o dată spre tata:

— Nu pot, Haroon.

— Spune, spune! a zis toată lumea.

— Așadar – adună-te, Eva –, ne căsătorim. Da, ne căsătorim! Ne-am întâlnit, ne-am îndrăgostit, iar acum ne căsătorim. Peste două luni. Da? Toată lumea de față este invitată!

S-a așezat brusc, iar tata a luat-o după umeri. Ea a început să vorbească, dar noi deja ne exprimam cu zarvă bucuria, băteam în masă și ne mai turnam de băut. Am ridicat paharul în cinstea lor și toată lumea a început să chiuie și să aplaude. A fost un moment extraordinar, fără incidente. După care au urmat felicitări și băutură, timp de câteva ore bune. Erau atâția oameni la masa noastră, că nu am fost nevoit să

vorbesc prea mult. Am avut răgazul să mă gândesc la trecut și la câte mi se întâmplaseră, în timp ce mă străduiam să-mi dau seama unde ajunsesem și care era centrul vieții mele. Poate că în viitor aveam să trăiesc mai profund.

Și iată-mă stând în centrul acestui străvechi și preaiubit oraș, care e așezat la piciorul unei insulițe. Eram înconjurat de cei pe care îi iubeam și mă simțeam și fericit, și nefericit în același timp. Mă gândeam ce haos fusese totul până atunci, dar că lucrurile nu aveau cum s-o țină așa o viață întreagă.